

Jaarstukken 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	4
Programma 1 - Dienstverlening	6
P1 1. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties krijgen de juiste informatie en antwoord op hun vraag	6
P1 2. Wij zijn toegankelijk en bereikbaar voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties	8
Programma 2 - Ruimtelijke ontwikkeling	13
P2 1. Wij hebben een passend woningaanbod voor onze inwoners	14
P2 2. Wij bieden ruimte aan ontwikkeling en waarborgen de kwaliteit van het gebied	15
P2 3. Wij zijn een duurzame samenleving	17
Programma 3 - Sociaal domein	23
P3 1. Onze inwoners zijn zelfredzaam	24
Programma 4 - Maatschappelijke participatie: sport, welzijn en onderwijs	38
P4 1. Er is een breed activiteiten- en voorzieningenaanbod dat voorziet in de behoefte van de inwoners	39
P4 2. Onze inwoners kunnen hun talenten ontwikkelen	44
Programma 5 - Leefomgeving	50
P5 1. Wij hebben een veilige leefomgeving	51
P5 2. Ons leefklimaat is aantrekkelijk en past bij de behoefte van onze inwoners, ondernemers en bezoekers	57
Programma 6 - Bestuur en organisatie	66
P6 1. Wij hebben een goed en krachtig gemeentebestuur	67
P6 2. Onze ambtelijke organisatie is doelmatig, doeltreffend en toekomstbestendig	69
P6 3. Wij zijn financieel gezond	70
Programma 40 - Mutaties in reserves	81
Paragrafen	85
Paragraaf Weerstandsvormen en risicobeheersing	85
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	93
Paragraaf Grondbeleid	94
Paragraaf Verbonden partijen	96
Paragraaf Financiering	111
Paragraaf Lokale heffingen	113
Paragraaf Bedrijfsvoering	120
Paragraaf Taakstellingen en Stelposten	122
Paragraaf Covid-19	123
Paragraaf Oekraïne-crisis	125
Paragraaf Wet open overheid (Woo)	126
Jaarrekening 2023	128

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	128
Balans.....	132
Toelichting op de balans.....	134
Overzicht stand van zaken investeringskredieten	161
Programmarekening 2023	162
Overzicht van baten en lasten.....	162
Begrotingsafwijking en rechtmatigheid.....	163
Overzicht van incidentele baten en lasten.....	167
Wet Normering Topfunctionarissen (WNT)	168
Gebeurtenissen na balansdatum	170
Bijlage(n)	171
Single information Single audit tabel (sis-a-tabel)	171
Taakvelden	185
Afkortingenlijst	188

Inleiding

Aanbiedingsbrief

Geachte raad,

De Jaarstukken 2023 van de gemeente Wormerland bieden wij u met deze brief aan. Via deze jaarstukken leggen wij verantwoording aan u af over wat de gemeente het afgelopen jaar deed om de doelstellingen zoals die in de begroting 2023 zijn vastgelegd te bereiken en over de kosten die daarmee gepaard zijn gegaan.

De Jaarstukken zijn onderverdeeld in het Jaarverslag en de Jaarrekening. In het Jaarverslag is de inhoudelijke verantwoording per programma en de paragrafen uiteengezet. In de Jaarrekening is de financiële verantwoording over het jaar 2023 opgenomen. De resultaten van de belangrijkste beleidsterreinen leest u terug in de 6 programma's. Zij geven u een beeld van de voor 2023 gemaakte keuzes en behaalde resultaten.

Hebben we de geplande doelen gerealiseerd?

In de 6 programma vindt u welke in de Begroting 2023 gestelde doelen en acties gerealiseerd zijn. De geformuleerde doelen en acties uit de Begroting 2023 waren nog gestoeld op het voormalige collegeprogramma omdat het Collegeprogramma 2022-2026 te laat tot besluitvorming kwam om in de Begroting 2023 te verwerken.

Bedrijfsvoering

Veel van de oorzaken van verstoring van de planning 2022 waren ook in 2023 weer aan de orde. In algemene zin zijn verstoringen oorzaken alleen maar toegenomen. Denk hierbij aan de voortgang van de toenemende (crisis)taken die wij van het Rijk als gemeente voor de kiezen krijgen, zoals de opvang van Oekraïense vluchtelingen, toenemende taakstellingen voor statushouders, extra landelijke verkiezingen, de verstrekking van de energietoeslag en de gevolgen van de landelijke toeslagenaffaire. Daarnaast blijft het lastig gekwalificeerd personeel te vinden op verschillende disciplines, vooral op het terrein van ruimtelijke ordening en informatieveiligheid. Daarbij aangetekend dat onze organisatie er niettemin in toenemende mate toch in slaagt externe inhuur aan te trekken op laatstgenoemde terreinen. De kosten daarvan zijn echter aanzienlijk. Om die reden als ook vanwege het minder afhankelijk zijn van externe inhuur is onze organisatie gestart met een traineeprogramma om specifiek op de kwetsbare disciplines afgestudeerde trainees aan ons te binden. Ook onze omringende gemeentelijke organisaties kampen met hetzelfde probleem. Het is juist vanwege deze uitdagingen dat wij toch met trots de resultaten melden in deze rapportage. Toch is er veel bereikt van wat er op de lokale beleidsagenda gepland stond.

Reserves en voorzieningen

Op verzoek van de controlecommissie is er in dit jaarverslag extra aandacht geschonken aan de reserves en voorzieningen. Bij de programma's werd tot vorig jaar alleen het verloop (mutaties) benoemd van de reserves. Daar is nu per reserve/voorziening het doel benoemd. Ook is, daar waar de eindstand van de reserve per 31 dec 2023 dan €25.000 afweek van de verwachting toegelicht wat de oorzaak hiervan is. Ook bij programma 40 (mutaties in reserves) is een verschillentabel toegevoegd.

Financieel

Wij sluiten deze jaarrekening af met een positief saldo van €2.625.032. Het saldo van de gewijzigde begroting bij het Najaarsbericht 2023 bedroeg €1.200.545 negatief. Van het resultaat wordt de raad voorgesteld €655.386 te reserveren (beslispunt b t/m h). Indien de raad positief beslist op de voorgestelde resultaatbestemming resulteert dit in een toename van de Algemene Reserve van €1.969.645 (€2.625.032 - €655.386). Het uitgebreide voorstel tot resultaatbestemming vindt u in dit raadsvoorstel behorend bij dit Jaarverslag. Het verschil tussen de raming en de werkelijkheid wordt in de afzonderlijke programma's toegelicht. In het hoofdstuk 'Begrotingsafwijking en rechtmatigheid' vindt u een analyse van de verschillen groter dan €25.000. De grootste afwijkingen zijn veroorzaakt door hogere lasten WMO en Jeugdhulp, de afrekening van de Oekraïnegelden, hogere rente-inkomsten en de uitkomsten van de decembercirculaire 2023.

Leeswijzer

De Jaarstukken kunt u onderverdelen in 4 onderdelen: de Programma's, de Paragrafen, de Jaarrekening en tot slot de bijlagen.

De 6 programma's bevatten zowel de visie, de doelen als de mate van realisatie van de activiteiten welke in de begroting 2023 waren gepland. De visie, doelen en geplande acties voor 2023 zijn identiek aan de Begroting 2023. Er is in deze jaarrekening alleen het behaalde resultaat 2023 op de geplande actie uit de begroting 2023 toegevoegd. De mate van realisatie wordt door middel van gekleurde indicators 'kwaliteit' (inhoud) en 'tijd' (planning) weergegeven en toegelicht.

	De activiteit/het project heeft een goed resultaat volgens oorspronkelijke kaders (kwaliteit), wordt binnen de planning (tijd) gerealiseerd.
	Er wordt afgeweken van de oorspronkelijke doelstelling/resultaat (kwaliteit), wijkt af van de oorspronkelijke planning (tijd).
	Er is sprake van een aanzienlijke afwijking van de oorspronkelijke doelstelling/resultaat (kwaliteit), wijkt aanzienlijk af van de oorspronkelijke planning (tijd).

De Paragrafen bevatten de reflectie op de in de begroting 2023 vastgelegde beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten.

Het hoofdstuk Jaarrekening bevat de balans, toelichting op de balans, de programmarekening en overige verantwoordingsinformatie.

Tot slot vindt u in de bijlage de Sisa-tabel (verantwoording van specifieke uitkeringen), de kosten per taakveld en een overzicht met de gebruikte afkortingen in de jaarstukken.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Wormerland,

de secretaris,

de burgemeester,

E. van der Linden

A.J. Michel-de Jong

Programma 1 - Dienstverlening

Waar gaat dit programma over?

In dit programma worden de doelen, acties en uitgaven en inkomsten geraamd die de gemeente Wormerland ontplooit op de terreinen van de burgerlijke stand, de Basisregistratie Personen (BRP), de Kieswet, vergunningverlening en overige directe en digitale dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en overige (maatschappelijk) partners.

Wat is onze visie?

Als zelfstandige gemeente staan wij dicht bij onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Zij staan centraal in onze dienstverlening. Vanuit deze visie is dienstverlening voor ons meer dan het loket van Burgerzaken waar inwoners een paspoort kunnen aanvragen. Als gemeente willen wij onze gasten ook optimaal te woord staan, service verlenen en informatie bieden van hoge kwaliteit en op een goede manier. Verder hoort het bij onze dienstverlening dat de gemeenteloketten toegankelijk zijn en dat we meedenken en proactief handelen. Deze servicenormen gelden voor alle afdelingen, en dus niet alleen bij de aanvraag van vergunningen, bij verkiezingen of voor onze telefonische bereikbaarheid.

Programma 1: Doelenboom

Kerdoel	Operationeel doel	Acties 2023
P1 1. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties krijgen de juiste informatie en antwoord op hun vraag	P1 1.1 Onze informatievoorziening verbeteren	1.1.1 - Kwaliteit informatievoorziening verbeteren 1.1.2 - Nieuwe website lanceren
P1 2. Wij zijn toegankelijk en bereikbaar voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties	P1 2.1 Onze bereikbaarheid verbeteren	2.1.1 - Digitale dienstverlening uitbreiden 2.1.2 - Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) vullen
	P1 2.2 Realisatie dienstverleningsvisie	2.2.1 - Vaststellen uitvoeringplan dienstverleningsvisie en actualiseren servicenormen

HEBBEN WE DE GEPLANEDE DOELEN UIT DE BEGROTING 2023 GEREALISEERD?

P1 1. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties krijgen de juiste informatie en antwoord op hun vraag

Elke vraag die bij ons binnenkomt – ongeacht het onderwerp en ongeacht via welk kanaal – , beantwoorden wij volgens onze servicenormen. We denken mee en zoeken mee naar mogelijkheden en oplossingen. Als gemeente blijven we werken aan een kwalitatief goede informatievoorziening die

aansluit bij de actuele en toekomstige behoeftes van gebruikers en aan een doelmatige uitvoering van onze wettelijke taken. En als de situatie daarom vraagt, bieden we waar mogelijk maatwerk.

Onze doelen

P1 1.1 Onze informatievoorziening verbeteren

We maken onze informatie toegankelijk voor verschillende soorten inwoners, ondernemers en organisaties. Onze informatievoorziening is actueel, begrijpelijk en transparant. Onze prestaties meten we periodiek door in oneven jaren deel te nemen aan het Waarstaatjegemeente.nl-onderzoek.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P1 1.1.1 *2023* Kwaliteit informatievoorziening verbeteren

Waarstaatjegemeente bundelt, bewerkt en presenteert data van en over gemeenten voor iedereen. Op deze site zijn kengetallen van alle 355 Nederlandse gemeenten op alle belangrijke beleidsterreinen te vinden. De 'dashboards' maken het makkelijk om gemeenten te vergelijken met elkaar of met regionale en landelijke gemiddelden. Elk oneven jaar, dus ook in 2023, nemen we deel aan dit onderzoek. Het doel van dit onderzoek is enerzijds om onze burgers van eenduidige informatie te voorzien en anderzijds om tot verbetering van onze dienstverlening te komen volgens het principe 'vergelijk, verbaas, verbeter'.

Resultaat 2023

Er wordt geen 2-jaarlijkse burgerpeiling meer uitgevoerd. Landelijk worden de meeste gegevens wel inzichtelijk gemaakt met behulp van cijfers van het CBS, DUO, LISA en andere organisaties. Ook de meeste gegevens van de gemeente Wormerland zijn hier inzichtelijk en hiermee wordt dus voor de beloofde transparante informatievoorziening gezorgd.

Kwaliteit

Tijd

P1 1.1.2 *2023* Nieuwe website lanceren

We gaan investeren in een nieuwe gebruiksvriendelijke website om onze digitale communicatie, informatievoorziening en dienstverlening te verbeteren en te moderniseren. Het vernieuwen van de website is tevens noodzakelijk om aan de wettelijke digitale toegankelijkheidseisen te kunnen voldoen. Een belangrijk onderdeel is het herschrijven van de huidige teksten naar B1-niveau. De bouw van de nieuwe website zal naar verwachting in 2022 plaatsvinden. We introduceren de nieuwe website in de loop van 2023.

Resultaat 2023

Conform planning is de nieuwe website gelanceerd in 2023.

Kwaliteit

Tijd

P1 2. Wij zijn toegankelijk en bereikbaar voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties

De lijnen tussen de inwoners, ondernemers en de gemeente zijn kort en de persoonlijke contacten zijn warm. We verwijzen in eerste instantie naar onze digitale kanalen: de website, digitale formulieren en sociale media. Daarnaast blijven wij ook toegankelijk via andere kanalen: telefonisch of door het maken van een afspraak. Zo nodig leveren we maatwerk.

Op 1 januari 2023 zal de omgevingswet in werking treden. Deze wet beoogt een verregaande vereenvoudiging van het stelsel van wetgeving voor de ontwikkeling en het beheer van de leefomgeving (omgevingsrecht), door tientallen wetten en honderden regels te bundelen in één nieuwe wet. Juridische regels en kaarten worden vertaald naar toepasbare regels. Het is belangrijk dat het dienstverleningsniveau bij de overgang minstens gelijk blijft, maar we streven naar een verhoging van de dienstverlening.

Onze doelen

P1 2.1 Onze bereikbaarheid verbeteren

We verbeteren onze bereikbaarheid aan de hand van de behoefte van onze inwoners en de gevestigde bedrijven en organisaties. Onze prioriteit ligt bij het optimaliseren van de digitale dienstverlening.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P1 2.1.1 *2023* Digitale dienstverlening uitbreiden

In de dienstverleningsvisie zetten we in op onze digitale dienstverlening. De meest gevraagde producten worden door middel van e-diensten aangeboden. Het vertrekpunt is 'klik-bel-kom', wat inhoudt dat ons digitale loket 24/7 open is voor aanvraag van e-producten, maar dat we daarnaast ook telefonisch of in het gemeentehuis bereikbaar blijven. Natuurlijk blijft de menselijke maat een belangrijk onderdeel van onze dienstverlening. Het doel is in 2023 10 e-diensten te hebben geïmplementeerd.

Resultaat 2023

Het project heeft vertraging opgelopen in verband met problemen in het aanleggen van de juiste digitale verbindingen. Daarnaast hebben we te maken met de vervroegde verkiezingen Tweede Kamer op 22 november 2023, de ENSIA-zelfevaluatie BRP en de vele tijd die het team Burgerzaken hierin moest investeren. Om deze reden is het niet gelukt om in kwartaal 3 en 4 van 2023 e-diensten te lanceren.

Dit heeft als gevolg dat het leidende systeem voor de e-diensten, Centric Burgerzaken, pas na de verkiezingen van november 2023 in gebruik kon worden genomen. In overleg met partner Centric starten we in 2024 met de eerste 2 e-diensten. Zodra deze processen goed lopen worden de resterende e-diensten geïmplementeerd en in gebruik genomen.

Kwaliteit

Tijd

P1 2.1.2 *2023* Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) vullen

Het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) wordt door de Rijksoverheid gerealiseerd. Als gemeente hebben wij de verplichting deze te vullen met toepasbare regels. Zo maken we onze digitale

dienstverlening in 2023 toegankelijker. Inwoners en gevestigde bedrijven kunnen hun informatie over wat kan en mag makkelijk en snel digitaal inwinnen.

Resultaat 2023

Het implementeren van het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) is conform planning verlopen en succesvol afgerond. Daarmee is een stevige basis gelegd voor een goede vergunningverlening op de korte termijn en verdere ontwikkeling van de dienstverlening voor fysieke initiatieven op middellange termijn.

Kwaliteit

Tijd

Onze doelen

P1 2.2 Realisatie Dienstverleningsvisie

Raad, college en organisatie hebben een gezamenlijk gedragen visie op dienstverlening. Het is duidelijk waar wij als gemeente voor staan en we dragen dat ook uit.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P1 2.2.1 *2023* Vaststellen uitvoeringsplan Dienstverleningsvisie en servicenormen actualiseren

In 2020 is de Dienstverleningsvisie 2020-2024 door het college vastgesteld. De uitwerking van deze dienstverleningsvisie in een uitvoeringsplan zal in 2023 aan de raad ter besluitvorming aangeboden worden. Mogelijk zijn er extra gelden nodig om de dienstverleningsvisie te realiseren. Onderdeel van het uitvoeringsplan zal zijn hoe we de klanttevredenheid gaan monitoren, hoe we de telefonische bereikbaarheid van OVER-gemeenten kunnen verbeteren en hoe we onze dienstverlening naar inwoners kunnen uitbreiden. De in het uitvoeringsplan benoemde acties worden in 2023 en 2024 uitgevoerd. Elementen die o.a. in het uitvoeringsplan aan bod zullen komen zijn het continue monitoren van de klanttevredenheid, live chat en het meten van onze telefonische bereikbaarheid. Daarnaast worden in 2023 onze servicenormen geactualiseerd.

Resultaat 2023

Het is niet gelukt om in 2023 het uitvoeringsplan, als uitwerking van de Dienstverleningsvisie, vast te laten stellen. Dit uitvoeringsplan wordt in 2024 vastgesteld. De daarin benoemde acties zullen ook in 2024 uitgevoerd worden. Deze acties hebben als doel de dienstverlening naar inwoners te versterken. De actualisatie van de servicenormen zal ook in 2024 plaatsvinden.

Kwaliteit

Tijd

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Rekening 2022	Begroting 2023 incl. wijz.	Rekening 2023	Afwijking budget 2023
Lasten				
030 BRP (basisregistratie personen)	17.649	23.015	17.929	-5.086
031 Persoonsdocumenten	70.686	63.608	73.236	9.628
032 Burgerlijke Stand	23.175	24.855	15.166	-9.689
033 Verkiezingen	144.334	124.433	149.850	25.417
034 Dienstverlening algemeen	736.431	1.227.551	1.186.741	-40.810
040 APV- en andere vergunningverlening	136.239	161.298	161.378	80
080 Bedrijfscontacten en -vestiging	473	26.680	22.680	-4.000
081 Markt	11.749	25.956	31.140	5.184
082 Evenementen	2.737	1.347	318	-1.029
260 Omgevingsvergunningen	579.293	709.858	691.332	-18.526
261 Handhaving bestaande bouw en gebruik	114.212	105.170	118.498	13.328
Totaal Lasten	1.836.977	2.493.771	2.468.269	-25.502
Baten				
030 BRP (basisregistratie personen)	26.866	31.360	33.326	1.966
031 Persoonsdocumenten	165.025	153.182	153.887	705
032 Burgerlijke Stand	28.659	36.062	24.392	-11.670
033 Verkiezingen	66.973	0	0	0
034 Dienstverlening algemeen	0	0	14.712	14.712
040 APV- en andere vergunningverlening	26.022	38.376	27.368	-11.008
081 Markt	17.406	15.111	16.826	1.715
082 Evenementen	1.120	5.019	1.939	-3.080
260 Omgevingsvergunningen	438.027	1.205.272	931.071	-274.201
Totaal Baten	770.098	1.484.382	1.203.521	-280.861
Resultaat baten minus lasten	-1.066.879	-1.009.389	-1.264.748	-255.359

Verschillenanalyse

Hieronder leest u een toelichting van de verschillen groter dan €25.000 van de producten ten opzichte van de (geactualiseerde) begroting 2023.

Product	Verskil	baten/lasten	Toelichting
033 Verkiezingen	€ 25.417 (nadeel)	lasten	Het organiseren van de 2 verkiezingen in 2023 viel zo'n €30.000 hoger uit dan begroot. Dit wordt onder andere veroorzaakt door hogere kosten voor materiaal (drukwerk, karton e.d.) en externe locaties. Daarnaast is er op verzoek per shift gebruik gemaakt van 4 stembureauleden i.p.v. 3, wat eveneens voor hogere kosten heeft gezorgd.
034 Dienstverlening algemeen	€ 40.810 (voordeel)	lasten	De uitvoering van de BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie) brengt minder kosten met zich mee dan begroot. We nemen dit voordeel mee in het Voorjaarsbericht 2024.
260 Omgevingsvergunningen	€ 274.201 (nadeel)	baten	In de primaire begroting 2023 waren er 5 grote projecten geraamd om in 2023 tot legesvergunning te komen: de projecten Gele Lisstraat, Wormervelden, Braak/Rietlanden, Veerdijk 44 en de Zaandriehoek. In het Najaarsbericht 2023 zijn de legesopbrengsten van 4 van deze 5 grote projecten al uitgesteld en is de begrote legesopbrengst 2023 daarop bijgesteld. Nu blijkt ook de bouw aanvraag van het 5e grote project (Wormervelden) niet in 2023 te zijn geweest maar uitgesteld naar 2024. Voor grote projecten blijft het moment van legesopbrengst lastig in te schatten. We zijn daarin afhankelijk van de planning van de partij die de aanvraag indient. Dit nadeel is verrekend met de begrote toevoeging aan de reserve, dus het effect op de exploitatie is nul.

Reserves

Stand reserves per 31-12	Rekening 2022	Begroting 2023 incl. wijz.	Rekening 2023
Bestemmingsreserve Verkiezingen	48.916	4.298	-
Egalisatiereserve leges omgevingsvergunningen	-	605.219	331.019
Totaal reserves	48.916	609.517	331.019

16-jul-2024

Toelichting Reserves

Reserve Verkiezingen

Het doel van deze reserve worden is het verdelen over de jaren van de onregelmatige uitgaven voor het houden van verkiezingen. De onregelmatigheid van de uitgaven komt doordat het aantal verkiezingen per jaar verschillend is. Er zijn jaren dat er helemaal geen verkiezingen zijn en er zijn jaren met één of meer verkiezingen. Door elk jaar het gemiddelde benodigde bedrag (€35.000) toe te voegen aan de reserve blijven de jaarlijkse lasten voor de exploitatie gelijk. De werkelijk gemaakte kosten worden uit de reserve gehaald.

In 2023 zijn er 3 verkiezingen geweest: op 15 maart 2023 Provinciale staten en Waterschapsverkiezingen en door de val van het kabinet zijn er op 22 november 2023 vervroegde Tweede Kamerverkiezing geweest. De totaal gemaakte kosten in 2023 bedragen bijna €150.000 (Programma 1: product 033 Verkiezingen). Als er voldoende in de reserve zat dan zou deze €150.000 uit de reserve gehaald zijn. Er zat alleen niet voldoende in de reserve. Per 1 januari 2023 zat er €48.916 in de reserve, daar is in 2023 nog €35.382 aan toegevoegd (de normale jaarlijkse toevoeging). In totaal zat er dus €84.298 in de reserve. Een reserve mag nooit negatief zijn. Er is dus €84.298 uit de reserve gehaald. De reserve is daarmee per 31 december 2023 leeg. Naar de toekomst toe gaan we onderzoeken of de jaarlijkse toevoeging van €35.000 wel voldoende is om de komende verkiezingen te kunnen betalen.

Egalisatiereserve leges omgevingsvergunningen

In het Najaarsbericht 2023 is de Egalisatievoorziening leges omgevingsvergunningen omgezet in een Egalisatiereserve. De reden is dat we niet voldeden aan de eisen die gesteld worden aan het hebben van een voorziening. Per 1 januari 2023 zat er nog €172.720 in de voorziening. Deze is in 2023 uit de voorziening gehaald en aan deze reserve toegevoegd. Het primaire doel van deze reserve is de legesopbrengsten te spreiden over latere begrotingsjaren. Daarnaast heeft deze reserve nog een ander nut, namelijk het begrotingsrisico beperken van uitgestelde legesopbrengsten van grote projecten. De begrote toevoeging aan de reserve kan ingezet ter dekking van deze vertraagde legesopbrengst.

Verschillenanalyse begrote vs werkelijke stand eind 2023 (bij afwijking >€25.000)

De begrote eindstand per 31 dec 2023 was €605.219. De werkelijke eindstand per 31 dec 2023 is €331.019. Dit is €274.000 lager dan begroot. De oorzaak is dat dit een egaliserende reserve is. We hebben minder leges ontvangen dan begroot, dus ook minder leges toegevoegd aan de reserve dan begroot. Dit nadeel van €274.200 (Programma 1) is verrekend met de begrote toevoeging aan de reserve (Programma 40), dus het effect op de exploitatie is nul.

Zoals hiervoor bij de verschillenanalyse al is toegelicht, verwachtten we in 2023 een grote piek aan leges omgevingsopbrengsten. In de primaire begroting 2023 waren er 5 grote projecten geraamd om in 2023 tot legesvergunning te komen: de projecten Gele Lisstraat, Wormervelden, Braak/Rietlanden, Veerdijk 44 en de Zaandriehoek. In het Najaarsbericht 2023 zijn de legesopbrengsten van 4 van deze 5 grote projecten al uitgesteld naar 2024 en is de begrote legesopbrengst daarop bijgesteld. Nu het jaar 2023 voorbij is blijkt ook de bouwaanvraag van het 5e grote project (Zaandriehoek) niet in 2023 te zijn geweest maar eveneens uitgesteld naar 2024. Voor grote projecten blijft het moment van legesopbrengst lastig in te schatten. We zijn daarin afhankelijk van de planning van de partij die de aanvraag indient. Daarnaast hebben we te maken met (steeds veranderende) milieuwetgeving.

Voorziening

Stand voorzieningen per 31-12	Rekening 2022	Begroting 2023 incl. wijz.	Rekening 2023
Voorziening egalisatie leges omgevingsvergunningen	172.720	-	-
Totaal voorzieningen	172.720	-	-

16-jul-2024

Toelichting voorziening

Voorziening egalisatie leges omgevingsvergunningen

Bij een voorziening moeten we toekomstige lasten die hier betrekking op hebben goed kunnen onderbouwen. Dat was bij deze voorziening niet mogelijk, daarom zijn wij genoodzaakt deze voorziening om te zetten in een reserve. We hebben de raad hierover ingelicht in het Najaarsbericht 2023.

Kengetallen

Dit zijn de verplichte indicatoren vanuit de BBV.

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
% Functiemenging (Bron: LISA) *	25,4%	42,5%	26%
Aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoner van 15 t/m 64 jaar (Bron: LISA)**	101,2%	147,78	102%

* Functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen banen). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. De actuele gegevens over 2022 zijn pas begin 2024 bekendgemaakt in de (verplichte) bron LISA. Op basis van deze gegevens is het percentage in de kolom Rekening 2022 geactualiseerd (van 42,5% naar 25,4%). Het grote verschil in schatting versus werkelijk percentage ligt in het feit dat de (verplichte) bron LISA hele andere percentages geeft voor Functiemenging dan de gebruikte bron voor de schatting ('waarstaatjegemeente.nl'). Het percentage in de kolom Rekening 2023 is opnieuw een schatting (gebaseerd op de werkelijke percentages van 2022).

** De actuele gegevens over 2022 zijn pas begin 2024 bekend gemaakt in de (verplichte) bron LISA. Op basis van deze gegevens is het percentage in de kolom Rekening 2022 geactualiseerd (van 130% naar 101,2%). Het grote verschil in schatting versus werkelijk percentage ligt in het feit dat de (verplichte) bron LISA hele andere percentages geeft dan de gebruikte bron voor de schatting ('waarstaatjegemeente.nl'). Het percentage in de kolom Rekening 2023 is opnieuw een schatting (gebaseerd op de werkelijke percentages van 2022).

Programma 2 - Ruimtelijke ontwikkeling

Waar gaat dit programma over?

In dit programma worden de doelen en acties beschreven en uitgaven en inkomsten geraamd van de activiteiten die de gemeente Wormerland ontplooit op de terreinen van wonen, volkshuisvesting en gebiedsontwikkeling.

Wat is onze visie 2023?

Goed wonen, werken en recreëren en het open cultuurlandschap zo veel mogelijk behouden voor het nageslacht: daar blijven wij ons voor inzetten.

We blijven werken aan een groene woon- en leefomgeving met voldoende en passende woningen voor huidige en toekomstige generaties. Verduurzaming en energieneutraliteit binnen onze gemeente vinden wij van groot belang. Onze ambitie is om in 2030 als gemeentelijke organisatie energieneutraal te zijn en de klimaatdoelstellingen behaald te hebben. Als gemeente staan wij dicht bij onze inwoners, ondernemers, organisaties en verenigingen. Gezamenlijk hebben wij de verantwoordelijkheid om draagvlak te creëren bij initiatieven die een duidelijke maatschappelijke meerwaarde hebben. We verwelkomen economische initiatieven met een gunstig vestigings- en ondernemingsklimaat. Deze initiatieven hebben de meeste kans als ze duurzaam zijn, onze plaatselijke economie en werkgelegenheid bevorderen en/of op een andere manier aantoonbaar goed zijn voor de lokale samenleving.

Programma 2: Doelenboom

Kerdoel	Operationeel doel	Acties 2023
P2 1. Wij hebben een passend woningaanbod voor onze inwoners	P2 1.1 Woningvoorraad vergroten	1.1.1 - Creatiever omgaan met woonvormen 1.1.2 - Aanjagen uitbreiden woningvoorraad
	P2 1.2 Aanbod van huurwoningen uitbreiden	1.2.1 - Prestatieafspraken met corporaties
P2 2. Wij bieden ruimte aan ontwikkeling en waarborgen de kwaliteit van het gebied	P2 2.1 Woon-, werk- en recreatiegebied aantrekkelijker maken	2.1.1 - Omgevingsvisie 2.1.2 - Ondersteunen van toekomstbestendig religieus erfgoed 2.1.3 - Actualisatie erfgoedverordening
P2 3. Wij zijn een duurzame samenleving	P2 3.1 Energie opwekken met hernieuwbare bronnen	3.1.1 - Opwekken en inkopen hernieuwbare energie 3.1.2 - Aansluiten bij de regio
	P2 3.2 Verduurzaming bestaande bouw	3.2.1 - Onderzoek naar duurzame warmtebronnen en wijkuitvoeringsplannen 3.2.2 - Stimuleren duurzame opwek

HEBBEN WE DE GEPLANEDE DOELEN UIT DE BEGROTING 2023 GEREALISEERD?**P2 1. Wij hebben een passend woningaanbod voor onze inwoners**

Vanuit onze rol dragen wij bij aan een woningaanbod dat aansluit op de (toekomstige) woningbehoefte van onze inwoners. Daarbij vinden we het belangrijk dat de kwaliteit en de duurzaamheid van de woningvoorraad verhoogd wordt en dat het groene karakter en de identiteit van onze gemeente bewaard blijven.

Onze doelen**P2 1.1 Woningvoorraad vergroten**

Vanuit onze gemeentelijke rol en verantwoordelijkheid werken wij mee aan een woningaanbod dat aansluit op de (toekomstige) woningbehoefte van onze inwoners. Onder andere door het stimuleren van ontwikkelingen en het – waar mogelijk - meewerken aan grote en kleine bouwinitiatieven.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat**P2 1.1.1 *2023* Creatiever omgaan met woonvormen**

Waar mogelijk staan we open voor alternatieve woonvormen zoals wonen in de tweede lijn, starterswoningen, meergeneratiewoningen en tiny houses.

Resultaat 2023

In Wormerland zijn we actief verder gegaan met de ontwikkeling en studie naar tiny houses. Er is gewerkt aan de nota ruimtelijke ontwikkeling in het dorpslint.

Kwaliteit**Tijd****P2 1.1.2 *2023* Aanjagen uitbreiding woningvoorraad**

Vanuit onze rol dragen wij bij aan een woningaanbod dat aansluit op de (toekomstige) woningbehoefte van onze inwoners. Daarbij vinden we het belangrijk dat de kwaliteit en de duurzaamheid van de woningvoorraad verhoogd wordt en dat het groene karakter en de identiteit van onze gemeente bewaard blijft.

Om het bestaande woningtekort terug te dringen zoeken we binnenstedelijke bouw- en herontwikkelingslocaties waar woningbouw mogelijk is. Hiertoe staan een aantal grote woningbouwprojecten in de planning. We verwachten dat in 2023 het 1e deel van de Zaandriehoek tot vergunningverlening zal komen. Het project Zaankom zal in 2023 leiden tot een anterieure overeenkomst. Grote projecten hebben een lange doorlooptijd, de geprognostiseerde gereedmelding van deze woningen is 2027. Het project Wormervelden en de Veerdijk 44 zullen naar verwachting in 2024 klaar zijn. Tot slot melden we het project Gele Lis waarvan de bouw naar verwachting wordt gestart in 2024.

Resultaat 2023

De projecten Gele Lisstraat, Zaandriehoek, Faunastraat en Oostknollendam zijn in verschillende fasen van zienswijzen en bezwaren. Veel voorbereidend werk vindt nu plaats met als doel te starten met de bouw in 2024 of 2025. Wormervelden kan aangevangen worden in 2025, daarvan is de planning afhankelijk van Parteon. Veerdijk 44 staat in de startblokken om onder de nieuwe Omgevingswet in procedure te gaan. Vanwege de gewijzigde marktomstandigheden is het bouwprogramma op kleine onderdelen aangepast. De zaandriehoek vindt zich in de laatste fase. Bouwvergunningen zijn aangevraagd. Het voorbelasten is gestart. In 2024 wordt de eerste paal voor deze nieuwe woonwijk geslagen. Er vindt nog afstemming plaats over de inrichting openbare ruimte, kwaliteit is hier belangrijk. Daarnaast verwachten wij dat in 2024 de overige projecten door de vergunningverlening zullen gaan.

Kwaliteit**Tijd****Onze doelen****P2 1.2 Aanbod van huurwoningen uitbreiden**

Om de doorstroming binnen onze gemeente te bevorderen, is het belangrijk dat er een aanbod is van duurzame huurwoningen, dat past bij de behoefte van onze inwoners.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat**P2 1.2.1 *2023* Prestatieafspraken met corporaties**

De bestaande prestatieafspraken worden jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgesteld om te waarborgen dat de groei van nieuwe huurwoningen op koers blijft.

Resultaat 2023

De Gemeente Wormerland, WormerWonen, Huurders voor Huurders, Parteon en Huurdersplatform Parteon hebben zich ingezet om nieuwe prestatieafspraken te maken geldend van 2024 tot en met 2027. De afspraken worden jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld.

Kwaliteit**Tijd****P2 2. Wij bieden ruimte aan ontwikkeling en waarborgen de kwaliteit van het gebied**

We blijven onze omgeving doelmatig ontwikkelen, beheren en gebruiken. Daarbij staat de behoefte van onze inwoners en ondernemers voorop en geven we ruimte aan initiatieven.

Onze doelen

P2 2.1 Woon-, werk- en recreatiegebied aantrekkelijker maken

Wij willen een aantrekkelijke gemeente blijven om in te wonen, voor bedrijfsvestiging en voor recreatie.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P2 2.1.1 *2023* Omgevingsvisie

In 2023 toetsen we initiatieven aan de hand van de omgevingsvisie.

Resultaat 2023

Bij de behandeling van initiatieven is een start gemaakt met werken met de nieuwe omgevingsvisie Wormerland. In 2024 zullen de initiatieven die niet passen in de bestaande regelgeving aan de omgevingsvisie worden getoetst.

De komende jaren wordt verder gewerkt aan het ontwikkelen van de nieuwe beleidsinstrumenten binnen de Omgevingswet. Dit zal de komende jaren nog veel investeringen (in capaciteit en middelen) vergen.

Kwaliteit

Tijd

P2 2.1.2 *2023* Ondersteunen toekomstbestendig religieus erfgoed

De gemeente Zaanstad heeft een kerkenvisie opgesteld en heeft hierin de samenwerking gezocht met Wormerland. De kerkenvisie bevat handvaten op basis waarvan kerken en gemeente de samenwerking kunnen zoeken bij het nadenken over herbestemming. Een instrument dat hiervoor ontwikkeld is, is een zogenaamd paspoort dat voor een kerk ontwikkeld kan worden.

De gemeente Wormerland heeft inmiddels ook een subsidie aangevraagd om met dit onderwerp aan de slag te kunnen. De kerkenvisie zal worden aangeboden aan de gemeenteraad en met het budget kunnen kerken, indien gewenst ondersteund worden bij het uit laten werken van een eigen paspoort.

Resultaat 2023

De gemeente Wormerland is opgenomen in de Zaanse Kerkenvisie en heeft daarvoor geld ontvangen. Het instrumentarium uit de kerkenvisie kan ingezet worden daar waar eigenaren van religieus erfgoed zich willen beraden op hun toekomst. Het gaat om het zogenaamde paspoort waarin aspecten rond toekomstige ontwikkeling in beeld gebracht worden. Hier is in 2023 nog geen gebruik van gemaakt.

Kwaliteit

Tijd

P2 2.1.3 *2023* Actualisatie erfgoedverordening

De actualisatie van de erfgoedverordening is noodzakelijk. Aanpassing vindt uiterlijk 2023 plaats.

Resultaat 2023

De nieuwe erfgoedverordening is in de raad van oktober 2023 vastgesteld.

Kwaliteit**Tijd****P2 3. Wij zijn een duurzame samenleving**

Bij de ontwikkeling van ons leefgebied kijken wij hoe we het leefklimaat en de luchtkwaliteit kunnen verbeteren. Daarbij staan betaalbare en schone energievoorzieningen voorop.

Onze doelen**P2 3.1 Energie opwekken met hernieuwbare bronnen**

Wij werken ernaartoe om als gemeente energieneutraal te worden. In 2030 willen we een CO2-reductie realiseren van 49%.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat**P2 3.1.1 *2023* Opwekken en inkopen hernieuwbare energie**

Door het plaatsen van zonnepanelen op onze gebouwen, zorgen we als organisatie voor opwekking van onze eigen energie. Daarnaast gaan we als gemeente zo veel als mogelijk groene stroom inkopen, waarbij we streven naar 100% groene stroom in de gemeentelijke gebouwen.

Resultaat 2023

Gemeente Wormerland is aangesloten bij het ontzorgingsprogramma verduurzaming maatschappelijk vastgoed. Voor de daarvoor in aanmerking komende gemeentelijke gebouwen is onderzocht op welke manier ze te verduurzamen zijn. Eind oktober 2022 heeft de oplevering van het dashboard plaatsgevonden, met voor elk gebouw een advies voor het treffen van verduurzamingsmaatregelen. Dit dashboard zal als basis dienen voor de verdere verduurzaming van de betreffende gemeentelijke gebouwen.

Voor de verduurzaming van MFA Neck is in 2023 een DUMAVA-subsidie aangevraagd, maar helaas niet toegewezen door overtekening. In april 2024 doet de gemeente Wormerland opnieuw een poging om de subsidie aan te vragen.

Voor de jaren 2022 tot en met 2024 is groene stroom ingekocht voor het energiegebruik van de gemeente Wormerland.

Kwaliteit**Tijd****P2 3.1.2 *2023* Aansluiten bij de regio**

We werken aan de grootschalige opwek van hernieuwbare elektriciteit, zoals zonne-energie op grote daken en parkeerplaatsen. Ook vindt er een verkenning plaats van bovengemeentelijke duurzame warmtebronnen.

Resultaat 2023

In 2023 heeft het college ingestemd met de uitgangspuntennotitie herijking RES: in 2024 zal de herijkte RES (RES 2.0) worden opgesteld.

Het zoekgebied uit de RES voor zonnepanelen langs de A7 is opgenomen in het programma OER (Opwekking van Energie op Rijksground). Het OER-traject voor de A7 is in Q3 2023 van start gegaan. De eerste stap is dat met betrokken stakeholders wordt verkend hoe invulling kan worden gegeven aan het zoekgebied voor zonne-energie langs de A7.

In september 2022-2023 is in Zaanstreek-Waterland een participatief haalbaarheidsonderzoek m.b.t. grootschalige opwek van zonne-energie boven parkeerplaatsen uitgevoerd. Hierin zijn verschillende parkeerplaatsen in Wormerland meegenomen. Op basis van de verkenning van de technische en financiële haalbaarheid zijn deze locaties als voorlopig niet kansrijk beoordeeld.

Zoals opgenomen in de RES is het streven om zoveel mogelijk zonnepanelen op grote daken te plaatsen. Om hier doelgericht aan te werken wordt in Zaanstreek-Waterland gestart met het opzetten van een gezamenlijke uitvoeringsstrategie. De eerste stap is het in kaart brengen van de potentie en handelingsperspectieven in zogeheten 'sprintsessies' in Q3 en Q4 2023.

In 2023 is met ODIJmond een project gestart om eigenaren van grote daken te ondersteunen bij het realiseren van zonnepanelen op hun dak(en). Dit project is voortgezet met de focus op grote daken van vve's.

In regionaal verband wordt een aanpak opgezet om het realiseren van zonnepanelen op schooldaken te versnellen. Hiervoor worden de voor Zaanstreek-Waterland beschikbare RES-middelen ingezet. De start van dit project staat gepland in 2024. Dit project zal worden afgestemd met het opstellen van het IHP voor de gemeente Wormerland, waarin verduurzaming ook nadrukkelijk wordt meegenomen.

Binnen de gemeenten in Zaanstreek-Waterland is een verkenning uitgevoerd voor een beleidskader voor kleine windturbines. Het concept-beleidskader is in Q4 2023 opgeleverd. In 2024 volgen het participatie- en besluitvormingstraject.

Kwaliteit

Tijd

Onze doelen

P2 3.2 Verduurzaming bestaande bouw

In 2050 moeten in Nederland 7 miljoen woningen en 1 miljoen andere gebouwen van het aardgas af. Dat betekent voor de bestaande bouw beter isoleren en gebruikmaken van duurzame warmte en elektriciteit.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P2 3.2.1 *2023* Onderzoek naar duurzame warmtebronnen en wijkuitvoeringsplannen

In 2022 is onderzoek gedaan naar de potentie van aquathermie als alternatieve verwarmingsbron. We starten met 1 of 2 wijkuitvoeringsplannen, waarin we op een meer gedetailleerd niveau voor en door de wijk onderzoeken wanneer we van het aardgas af gaan en welk duurzaam alternatief daarvoor in de plaats komt.

Resultaat 2023

In 2022 is onderzoek gedaan naar de potentie van aquathermie als alternatieve verwarmingsbron. We starten met 2 wijkuitvoeringsplannen in Plaszoom en Molenbuurt, waarin we op een meer

gedetailleerd niveau voor en door de wijk onderzoeken wanneer we van het aardgas af gaan en welk duurzaam alternatief daarvoor in de plaats komt.

Op 15 juli 2021 is een potentiëstudie aquathermie opgeleverd. Sindsdien zijn er veel ontwikkelingen geweest, van energieprijzen tot subsidies. Op 17 november 2023 is er een update van deze studie opgesteld. Er is, samen met provincie en andere gemeenten, advies verleend aan EZK t.a.v. enkele opsporings-vergunningsaanvragen voor geothermie. Er worden oriënterende gesprekken gevoerd over een eventueel warmtenet en de daarvoor benodigde (bovengemeentelijke) duurzame warmtebronnen.

De wijkuitvoeringsplannen voor de wijken Plaszoom en Molenbuurt zijn in december 2023 ter besluitvorming ingediend bij de Raad. Na een participatietraject met de bewoners, het uitwerken van de techniekekeuzes en het besluit over de techniek wordt er ingezet op het aardgasvrij maken van de wijken. Aansluitend wordt erop ingezet om op basis van de ervaringen met deze wijken de CO₂-uitstoot voor heel Wormerland terug te brengen.

Kwaliteit

Tijd

P2 3.2.2 *2023* Stimuleren duurzame opwek

Net als isoleren, is het plaatsen van zonnepanelen een no-regret maatregel. Daarom stimuleren we dit als gemeente onder onze inwoners, onder meer door het organiseren van een collectieve inkoopactie voor zonnepanelen. Ook organiseren we een jaarlijkse duurzame openhuizenroute en stimuleren we het plaatsen van zonnepanelen op daken van bedrijven en instellingen, zoals scholen.

Resultaat 2023

Inwoners

In 2024 zal opnieuw een collectieve inkoopactie isolatie worden georganiseerd in samenwerking met Winst uit je Woning.

Daarnaast is door RVO de Specifieke Uitkering (SpUk) Lokale Aanpak Isolatie toegewezen. Deze SpUk is gericht op het isoleren van koopwoningen met slechte energielabels (D,E,F,G). De SpUk is toegewezen voor maximaal 126 woningen in de wijken Plaszoom en Molenbuurt (€1.450 per woning).

Over de inkoopactie isolatie en de Lokale Aanpak Isolatie zal een informatiebijeenkomst worden georganiseerd. Bij deze bijeenkomst (en via de website) zullen inwoners ook worden geïnformeerd over de duurzaamheidslening van de gemeente Wormerland.

In het najaar van 2023 is wederom deelgenomen aan de Nationale Duurzame Huizenroute. In 2024 nemen we opnieuw deel hieraan.

In 2023 is, in samenwerking met gemeente Zaanstad, een fysiek energieloket voorbereid. Dit wordt in 2024 geopend in Wormerveer, als aanvulling op het digitale energieloket.

Wormerland neemt deel aan een consortium met Zaanstad, Heemstede en woningcoöperatie Parteon voor de aanvraag MEER-subsidie van het Rijk. Het Consortium is in het leven geroepen met de doelstelling om gezamenlijk met de betrokken partijen in de periode 2024-2027 een pilot op te zetten waarbij minimaal 500 woningen efficiënt worden verduurzaamd, gebruikmakend van de MEER maatwerksubsidie. De ambitie is om -na toekenning van de MEER-subsidie- bij ongeveer 100 particulieren woningen in Wormerland tenminste 50% CO₂-reductie te realiseren door vergaande verduurzaming.

Met alle vragen over de verduurzaming van hun woning kunnen inwoners terecht bij het energieloket van de gemeente (Duurzaam Bouwloket). Voor grote verduurzamingsmaatregelen kunnen inwoners gebruikmaken van de duurzaamheidslening.

In 2022 is de herziene Verordening Duurzaamheidslening gemeente Wormerland vastgesteld door de gemeenteraad. Het maximale leenbedrag is daarbij verhoogd tot €25.000. In april 2023 is er €150.000

extra gereserveerd voor duurzaamheidsleningen door het herbestemmen van budget binnen de reserve Fonds Duurzaamheidsleningen. Tevens is er een digitaal aanvraagformulier ontwikkeld. Bij informatiebijeenkomsten (bijv. over de inkoopactie isolatie) en via de website worden inwoners geïnformeerd over de duurzaamheidslening.

Voor de Stimuleringslening Maatschappelijk Vastgoed is in 2023 een digitaal aanvraagformulier ontwikkeld en is informatie op de website geplaatst. Er is ook breder gecommuniceerd om deze lening onder de aandacht te brengen, onder meer door middel van de interviewserie in samenwerking met ODIJ (zie hieronder).

Wormerland neemt 2024 samen met Heemstede, Velsen, Bloemendaal, Koggenland en Alkmaar deel aan een aanbesteding Soorten Management Plan (SMP). Doel van de SMP is een vrijstelling van 10 jaar voor onderzoek spouwmuren. Isolatiematregelen spouwmuren kunnen dan in de hele gemeente Wormerland weer uitgevoerd worden.

Bedrijven

In 2023 is het project voortgezet waarin ondernemers in Wormerland worden geïnterviewd over hoe zij verduurzaming van hun bedrijf hebben aangepakt. Circulariteit maakt hier deel van uit. De interviews worden gedeeld met de ondernemersverenigingen en zijn gepubliceerd op de website van de gemeente en van ODIJmond. Op deze manier worden bedrijven geïnspireerd en gestimuleerd stappen te zetten op het gebied van de energietransitie en circulaire economie. In 2023 is het project uitgebreid met interviews met eigenaren van maatschappelijk vastgoed (waaronder sportverenigingen). Hierin is de Stimuleringslening Maatschappelijk vastgoed ook onder de aandacht gebracht.

Gemeente Wormerland is aangesloten bij het Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025, gericht op energiebesparing bij bedrijven door middel van een combinatie van stimulerend toezicht, handhaving en ondersteuning met energiescans, dataloggers en advies. De uitvoering van het akkoord wordt voor gemeente Wormerland gedaan door ODIJ.

Kwaliteit

Tijd

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Rekening 2022	Begroting 2023 incl. wijz.	Rekening 2023	Afwijking budget 2023
Lasten				
064 Verkeer	45.617	100.832	117.064	16.232
083 Toerisme en streekmarketing	61.551	37.122	33.050	-4.072
130 Natuur en landschap	100.225	109.825	109.457	-368
240 Omgevingsplannen (voorheen Bestemmings- en structuurplannen)	131.717	214.336	199.044	-15.292
242 Vrijstelling en wijziging WRO	0	17.403	0	-17.403
243 Ruimtelijke ordening	449.276	299.013	430.560	131.547
250 Woonruimte zaken	23.797	50.866	47.082	-3.784
251 Volkshuisvestingsbeleid	52.441	79.151	59.786	-19.365
279 Monumentenzorg	104.510	108.054	124.892	16.838
Totaal Lasten	969.134	1.016.602	1.120.935	104.333
Baten				
064 Verkeer	115	0	512	512
130 Natuur en landschap	14.424	14.454	14.926	472
242 Vrijstelling en wijziging WRO	0	3.931	0	-3.931
243 Ruimtelijke ordening	10.208	0	4.723	4.723
250 Woonruimte zaken	426	316	249	-67
251 Volkshuisvestingsbeleid	17.273	15.061	29.677	14.616
279 Monumentenzorg	14.073	6.028	11.462	5.434
Totaal Baten	56.519	39.790	61.548	21.758
Resultaat baten minus lasten	-912.615	-976.812	-1.059.387	-82.575

Verschillenanalyse

Hieronder leest u een toelichting van de verschillen groter dan €25.000 van de producten ten opzichte van de (geactualiseerde) begroting 2023.

Product	Verschil	Baten/Lasten	Toelichting
243 Ruimtelijke ordening	€131.547 (nadeel)	lasten	Dit nadeel bestaat uit een overschrijding op de volgende 2 projecten: Project Sluisstraat: In 2022 was al een verlies van €123.824 op het project sanering Sluisstraat (dit is in de jaarrekening 2022 ten laste gebracht van de reserve Ontwikkelingsfonds). Ten onrechte werd gedacht dat het project daarmee was afgesloten. In 2023 zijn echter opnieuw saneringskosten gemaakt. Per saldo is er een nadeel in 2023 van €58.135 op dit project. Project Sportaccommodaties: In totaal is er €160.000 beschikbaar gesteld voor voorbereidingskosten op dit project (in 2021: €60.000 en in 2023 €100.000). Dit budget van €160.000 is tot en met 2023 met €66.578 overschreden.

Reserves

Stand reserves per 31-12	Rekening 2022	Begroting 2023 incl. wijz.	Rekening 2023
Bestemmingsreserve Monumentenzorg	46.201	43.201	49.786
Ontwikkelingsfonds	477.125	253.301	253.301
Bestemmingsreserve Opstellen omgevingsplannen	36.954	45.954	42.125
Fonds Volkshuisvesting	921.934	921.934	932.255
Totaal reserves	1.482.214	1.264.390	1.277.466

16-jul-2024

Toelichting reserves

Bestemmingsreserve Monumentenzorg

Deze reserve is gecreëerd als buffer om incidentele kosten en afwijkingen t.o.v. het subsidiebudget op te kunnen vangen. Bij incidentele kosten kan gedacht worden aan kosten als inwinning van externe adviezen, inspecties en onderzoeken van nieuwe en bestaande rijks- en provinciale monumenten. Bij het opvangen van schommelingen in verstrekte subsidies wordt gekeken naar begrote versus werkelijke verstrekte subsidies: zijn er meer subsidies verstrekt dan begroot dan wordt de budgetoverschrijding onttrokken uit de reserve. Zijn er minder subsidies verstrekt dan begroot dan wordt het restbudget aan de reserve toegevoegd.

In 2023 zijn de kosten voor inspectie van het Pakhuis Wormerveer te Wormer en de Dorpsstraat 13 in Jisp uit de reserve onttrokken (€4.235). En er zijn in 2023 minder subsidies verstrekt dan begroot. Het saldo (€7.820) is toegevoegd aan de reserve Monumentenzorg.

Reserve Ontwikkelingsfonds

Het ontwikkelingsfonds is ingesteld om financieel negatieve bouwplannen mogelijk te maken. De reserve is gevormd door financieel positieve bouwplannen te reserveren.

In 2023 zijn er twee bedragen aan deze reserve onttrokken. Ten eerste is het verlies van het project sanering Sluisstraat (€123.824) bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2022 ten laste gebracht van de reserve Ontwikkelingsfonds (raadsbesluit juli 2023). Daarnaast is er vanuit deze reserve Ontwikkelingsfonds een aanvullend budget beschikbaar gesteld van €100.000 als voorbereidingskrediet voor de uitvoering van het procesvoorstel haalbaarheidsonderzoek locatie IJsbaanterrein i.v.m. het project verduurzaming sportaccommodaties (raadsbesluit mei 2023).

Bestemmingsreserve Opstellen omgevingsplannen

Het doel van deze reserve is de pieken in de uitgaven met betrekking tot het opstellen van omgevingsplannen te voorkomen zodat de jaarlijkse lasten voor de exploitatie gelijk blijven. Jaarlijks wordt er €18.000 aan deze reserve toegevoegd. De werkelijke gemaakte kosten voor het opstellen van omgevingsplannen worden onttrokken. In 2023 zijn €18.829 kosten gemaakt welke conform dit beleid zijn onttrokken aan de reserve. Deze kosten zijn grotendeels gemaakt voor het 'Bestemmingsplan Landelijk gebied'.

Fonds Volkshuisvesting

Uit deze reserve zijn leningen verstrekt aan de woningstichting in het kader van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting en aan particulieren in de vorm van Startersleningen. De hoogte van de reserve bepaalt het maximaal beschikbare bedrag waar leningen t.b.v. volkshuisvesting en startersleningen voor verstrekt kunnen worden.

Aan deze reserve is in 2023 €10.321 toegevoegd. Dit is de ontvangen rente op de leningen die verstrekt zijn vanuit het Revolving fund Volkshuisvesting en op de verstrekte Startersleningen.

De reserves die te maken hebben met Duurzaamheid zijn opgenomen in programma 5.

Kengetallen

Dit zijn de verplichte indicatoren vanuit de BBV.

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Aantal nieuwe woningen per 1.000 woningen (Bron: BAG)	12,9	7	n.b.
% Demografische druk (Bron: CBS)*	78,5%	78,5%	n.b.

*bron: www.waarstaatjegemeente.nl: % Demografische druk is het percentage van het aantal personen van 0 t/m 19 jaar en 65+ per 100 personen van 20 t/m 64 jaar. Dit cijfer geeft inzicht in de verhouding van het niet-werkende deel van de bevolking tot het werkende deel van de bevolking.

Programma 3 - Sociaal domein

Waar gaat dit programma over?

In dit programma worden de doelen en acties benoemd en uitgaven en inkomsten opgenomen van de activiteiten die de gemeente Wormerland ontplooit op de terreinen van de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Participatiewet en de Wet publieke gezondheid.

Wat is onze visie?

In Wormerland staat niemand aan de kant. Het is voor ons belangrijk dat onze inwoners verbonden (kunnen) zijn met de samenleving en zich gesteund voelen bij het vervullen van zorgtaken. Wie zorg of hulp van de gemeente nodig heeft, krijgt zo snel mogelijk – en zo nodig op maat – een goed afgestemde oplossing. De menselijke maat staat hierbij voorop. Daarbij is het belangrijk dat de toegang tot voorzieningen laagdrempelig is en dat inwoners weten waar ze terecht kunnen. Bij hulp en ondersteuning spreken we zo veel mogelijk de zelfredzaamheid van de persoon aan en die stimuleren en ondersteunen we.

Inwoners creëren zo op eigen kracht en binnen hun eigen netwerk kansen en mogelijkheden om naar vermogen mee te doen in de samenleving. Daar waar hun eigen netwerk niet toereikend is, kan een inwoner een beroep doen op ondersteuning vanuit de gemeente. Voor de kwetsbaarste inwoners is er een vangnet beschikbaar, bijvoorbeeld op basis van de Jeugdwet, de Wmo, de Participatiewet of de Wet publieke gezondheid.

**Programma 3:
Doelenboom**

Kerndoel	Operationeel doel	Acties 2023
P3 1. Onze inwoners zijn zelfredzaam	P3 1.1 Ons aanbod effectiever maken door te sturen op resultaat en in te zetten op preventie	1.1.1 - Jeugd: Wij gaan uitvoering geven aan 'Sterke Basis voor de Jeugd' (voorheen "Doorgaande Zorglijn Jeugd") 1.1.2 - WMO: het geven van adequate ondersteuning aan met name overbelaste mantelzorgers 1.1.3 - Werk & Inkomen: Wij onderzoeken interventies om de bijstandsinstroom te beperken
	P3 1.2 Maatwerk bieden bij ondersteuning	1.2.1 - Jeugd: Op basis van de pilot 2021/2022 maken we de inzet van gezinscoaches vanaf 2023 structureel 1.2.2 - WMO: We monitoren de nieuwe aanbesteding voor leerlingenvervoer en Aanvullend Openbaar Vervoer 1.2.3 - WMO: We voeren in 2023 een aanbesteding rond woningaanpassingen uit 1.2.4 - WMO: Wij monitoren de levering van hulpmiddelen en trapliften 1.2.5 - Werk & Inkomen: Wij zorgen voor een sluitende aanpak voor laaggeletterdheid 1.2.6 - Uitvoeren wettelijke taken inburgering 1.2.7 - Statushouders en asielzoekers opvangen en begeleiden 1.2.8 - Ondersteunen slachtoffers toeslagenaffaire
	P3 1.3 Transformeren in het sociaal domein	1.3.1 - Wij borgen de integrale samenwerking
	P3 1.4 Grip op de financiële middelen jeugdhulp	1.4.1 - Jeugd: Op basis van de nieuwe aanbestedingsvoorwaarden Jeugdzorg 2022 (A, B en C) sturen wij op juiste en doelmatige inzet van jeugdzorg
	P3 1.5 Bevorderen gezondheid en gezond gedrag	1.5.1 - Nieuwe nota gezondheidsbeleid 2023/2026
P3 2. Participatie in de samenleving van nieuwkomers	P3 2.1 Handelen naar de wet inburgering	2.1.1 - Uitvoeren wettelijke taken inburgering

HEBBEN WE DE GEPLANEDE DOELEN UIT DE BEGROTING 2023 GEREALISEERD?

P3 1. Onze inwoners zijn zelfredzaam

Iedereen in onze gemeente is maatschappelijk actief en doet mee naar vermogen. Hierbij zijn de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van inwoners belangrijk. Als meedoen niet zelfstandig lukt, dan helpt de gemeente bij het organiseren van ondersteuning. Maatwerk bieden is uitgangspunt. Voor die inwoner die niet of weinig zelfredzaam is en langdurige ondersteuning nodig heeft, werken we samen met maatschappelijke partners aan een passende oplossing dicht bij huis. Daarbij is inzet van vrijwilligers en mantelzorgers van onschatbare waarde.

In het geval dat direct handelen vanwege zorg- of veiligheidsredenen nodig is, neemt de gemeente regie in het uitvoeren van de noodzakelijke ondersteuning.

Om intensieve ondersteuning te voorkomen is preventie en vroeg signalering belangrijk. Met maatschappelijke partners worden afspraken gemaakt om inwoners zo goed mogelijk voor te lichten, door te verwijzen of direct ondersteuning te bieden.

Invloed van coronamaatregelen op het maatschappelijk leven en verdere decentralisatie van

wetgeving hebben in 2022 een grote impact gehad en zullen doorwerken naar 2023. De rijksoverheid heeft budgetten verstrekt om tegemoet te komen in de uitvoeringskosten en de gevolgen voor inwoners en bedrijven te compenseren. In hoeverre deze maatregelen afdoende zijn geweest valt nu nog niet te bepalen, vooraf wordt niet uitgesloten dat er na-ijleffecten zullen optreden op maatschappelijke en financieel vlak.

Onze doelen

P3 1.1 Ons aanbod effectiever maken door te sturen op resultaat en in te zetten op preventie

Diverse organisaties bieden algemene ondersteuning en zorg, vooral gericht op kwetsbare doelgroepen zoals jeugd en ouderen. Sturen op maatschappelijke impact en het monitoren van prestatieafspraken maken dat wij als gemeente de verantwoordelijkheid nemen voor de kwaliteit van de geboden hulp door aanbieders. Het is belangrijk om met de gesubsidieerde organisaties (liefst meerjarige) afspraken te maken over de hoogte van de subsidie, hun activiteiten de daarmee te bereiken resultaten en regelmatig met ze in gesprek te zijn over de voortgang en over ontwikkelingen. Als gemeente willen we bijvoorbeeld dat organisaties vraaggerichte hulp bieden in plaats van aanbodgerichte hulp om zo beter aan te sluiten op de behoeften van onze inwoners.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P3 1.1.1 *2023* Wij gaan uitvoering geven aan de sterke basis voor de jeugd, voorheen Doorgaande Zorglijn Jeugd.

In de aanpak sterke basis voor de jeugd zijn Centrum Jong en het jeugdteam cruciale partners. Naast het bieden van ondersteuning aan ouder en kind kunnen zij vroeg signaleren en preventiemaatregelen inzetten. Op dit ogenblik sluiten de taken van Centrum Jong en het jeugdteam niet goed op elkaar aan. Als gemeente willen wij concrete en transparante afbakening van de taakvelden zodat deze complementair zijn. Wij willen dit borgen door concrete doelstellingen op te nemen in de subsidiebeschikking 2022 voor Centrum Jong en de nieuwe aanbestedingsovereenkomst voor het Jeugdteam. Daarnaast gaat Centrum Jong middels een nieuwe aanpak gezinnen begeleiden waarbij de zorgvraag te licht is voor het jeugdteam, maar te zwaar voor het aanbod dat Centrum Jong tot op heden bood. In de kwartaalgesprekken met beide organisatie zullen we monitoren en zo nodig bijsturen.

Resultaat 2023

Er hebben een aantal gesprekken plaatsgevonden met Centrum Jong om invulling te geven aan het versterken van de basis van de jeugd. Centrum Jong heeft aangegeven niet de taken op te pakken rondom de kinderen die tussen de huidige zorg van Centrum Jong en het jeugdteam vallen qua problematiek. Het is te zware zorg voor Centrum Jong en te lichte zorg voor het jeugdteam. Zij richten zich enkel op de basistaken. Dit komt mede door personeelsgebrek. Op dit moment pakt het jeugdteam de zorg voor deze kinderen en hun ouders op. De evaluatie van het jeugdteam voor de nieuwe contractperiode 2024-2025 is opgestart. In dit proces wordt bekeken op welke wijze we de basis voor de jeugd verder kunnen versterken.

Kwaliteit

Tijd

P3 1.1.2 *2023* Het geven van adequate ondersteuning aan met name overbelaste mantelzorgers.

De rol van mantelzorgers is cruciaal in onze maatschappij. Mantelzorgers zorgen dat onze inwoners langer thuis kunnen blijven wonen en zijn daarmee een onmisbare schakel. Dit legt echter ook een grote druk op de mantelzorgers en de kans op overbelasting. Een van de ondersteuning mogelijkheden voor mantelzorgers is respijtzorg. Respijtzorg is de tijdelijke en volledige overname van zorg met als doel de mantelzorger een adempauze te gunnen. Begin 2022 hebben we in samenwerking met andere gemeenten in de regio een Respijthuis opgezet. In 2023 zullen we dit respijthuis integreren in de zorgketen – mits de evaluatie eind 2022 positief uitgevallen is. We willen 2023 benutten om te onderzoeken welke vormen van ondersteuning mantelzorgers nog meer helpen om hen te ontlasten, met name denkend aan de groepen die het zwaar hebben, zoals mantelzorgers van mensen met dementie en/of psychische problematiek.

Resultaat 2023

Na een positieve evaluatie is inmiddels Respijtzorg in het Buitenhuis structureel georganiseerd. Respijtzorg betreft de mogelijkheid van hulpvragers om een aantal dagen en nachten te verblijven in het Buitenhuis ten einde (dreigend) overbelaste mantelzorgers te ontlasten. Met ingang van zomer 2023 is dit uitgebreid met 'coffee and care'. Hierdoor is het mogelijk om bijvoorbeeld iemand met dementie overdag naar het Buitenhuis te brengen, zodat de mantelzorger in de tussentijd boodschappen kan doen.

Tegelijkertijd hebben wij gesprekken gehad met aanbieders in de regio en de uitvoering van zorg en welzijn over de belangrijkste knelpunten waar mantelzorgers van met name mensen met dementie (de meest acute doelgroep qua overbelaste mantelzorgers op dit moment) tegen aanlopen. Naar aanleiding van deze oriëntatieronde is besloten om twee belangrijke knelpunten aan te pakken. 1. De behoefte aan lotgenotencontact. 2. Het tekort aan speciale vrijwilligers voor mensen met dementie. De raad is 31 oktober 2023 in een separaat raadsbericht geïnformeerd over een plan van aanpak hiertoe. Hierbij is ook het voornemen meegenomen om dementievriendelijke gemeente te worden.

Kwaliteit

Tijd

P3 1.1.3 *2023* Wij onderzoeken interventies om de bijstandsstroom te beperken.

Met verschillende interventies willen we zoveel mogelijk voorkomen dat mensen hun baan verliezen en daardoor zijn aangewezen op een uitkering. Veel van deze interventies zijn regionaal ingeregeld en hebben als doel om de inwoner mee te laten doen naar vermogen. Door de coronacrisis neemt de kans op werkloosheid toe. We gaan onderzoeken welke maatregelen ingezet kunnen worden om instroom in de bijstand te beperken.

Resultaat 2023

Coronacrisis is niet meer actueel, de arbeidsmarkt is redelijk gestabiliseerd. Met verschillende interventies willen we zoveel mogelijk voorkomen dat mensen hun baan verliezen en daardoor zijn aangewezen op een uitkering. Veel van deze interventies zijn regionaal ingeregeld en hebben als doel om de inwoner mee te laten doen naar vermogen. We gaan onderzoeken welke maatregelen ingezet kunnen worden om instroom in de bijstand te beperken. Dit doen we met ons nieuwe armoedebelaid, maar ook met het herijken en herinrichten van onze re-integratiemiddelen. Hierin zijn nabijheid, integraliteit en tijdigheid cruciaal. Nabijheid, waarin we kijken hoe we de laagdrempeligheid kunnen borgen en inwoners het vertrouwen kunnen geven om hulp in te schakelen voordat er sprake is van bijstandsbehoefte. Integraliteit, waarmee we partners in diverse domeinen ook handvatten geven om financiële problemen vroegtijdig te signaleren. Tijdigheid, waarmee we op tijd ondersteuning, zorg en hulp willen bieden zodat de afhankelijkheid van bijstand in een vroegtijdig stadium wordt weggenomen, door op tijd middelen in te zetten ten behoeve van de financiële zelfredzaamheid van inwoners. Zo houden we bijvoorbeeld vast aan het maatwerkbudget, welke ideaal is als middelen en

voorzieningen vanuit de gangbare regelgeving geen uitkomst bieden. In 2024 zal een nieuwe re-integratieverordening worden opgeleverd (vanuit door Rijk vastgestelde Breed Offensief) waarmee mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt extra gefaciliteerd worden om volwaardig mee te kunnen doen, zodat ook inwoners met een arbeidsbeperking voldoende worden gesteund en ondersteund in het vinden en behouden van werk.

Kwaliteit

Tijd

Onze doelen

P3 1.2 Maatwerk bieden bij ondersteuning

Iedere inwoner krijgt ondersteuning die past bij zijn persoonlijke situatie. Op professionele wijze wordt bepaald welke inzet moet worden gepleegd. Samen met maatschappelijke partners biedt de gemeente een snelle en doeltreffende voorziening, waarbij het accent komt te liggen op vraaggericht aanbod.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P3 1.2.1 *2023* Op basis van de pilot 2021/2022 maken we de inzet van gezinscoaches vanaf 2023 structureel.

Eind 2020 zijn we gestart met de pilot gezinscoaches en inmiddels zijn er resultaten zichtbaar geworden. Op basis van de doelstelling en deze resultaten willen we de positie van de gezinscoaches continueren en structureel maken. We ontwikkelen daarnaast instrumenten om het effect van de inzet van gezinscoaches in kwalitatieve en financiële zin zichtbaar te maken.

Resultaat 2023

De gezinscoaches zijn per 1 januari 2023 vast in dienst. De training van het instituut publieke waarden, de doorbaakmethode, is gestart. Hiermee worden sociaal domein breed medewerkers getraind om, voor een specifieke doelgroep, beter maatwerk te kunnen leveren. Dit draagt bij aan de positionering van de gezinscoaches. Het instrument dat vanuit het instituut publieke waarden wordt gebruikt om maatwerk te leveren geeft data en inzicht in financiële resultaten. De training voor het gebruik van het instrument is nog in volle gang. Het instrument is nog niet operationeel. De evaluatie van 2023 laat wederom positieve effecten zien en ontwikkelpunten. We gaan die gebruiken om het gedachtegoed en de werkwijze te verbreden naar een lichtere variant van gezinscoaching.

Kwaliteit

Tijd

P3 1.2.2 *2023* We monitoren de uitvoeringsafspraken van de nieuwe aanbesteding voor Vervoer

In 2022 is het regionale aanbestedingstraject gestart en afgerond voor Aanvullend Openbaar Vervoer en Leerlingenvervoer. Voor het eerst zijn deze twee gecombineerd uitgevoerd. Wij zullen de uitvoering van dit vervoer blijven monitoren.

Resultaat 2023

De aanbesteding rond doelgroepenvervoer (namens Zaanstad, Wormerland en Oostzaan) is gewonnen door Noot. Noot deed al het leerlingenvervoer. Het Aanvullend Openbaar Vervoer (AOV) werd voorheen gedaan door ZCN. Vanaf augustus 2022 verzorgt Noot zowel het leerlingenvervoer als het AOV. In het najaar van 2022 is gebleken dat vooral het AOV knelpunten in de uitvoering had, met name rond de periode dat de kinderen van het leerlingenvervoer naar school gebracht of opgehaald werden. Een tweede probleem is ontstaan met de opstart na de coronacrisis. Sinds dat moment (maart 2022) is er een groot tekort aan chauffeurs. Dit probleem speelt in heel Nederland. Inmiddels zijn er meerdere bijeenkomsten georganiseerd met cliënten en ouders. Ook zijn de binnengekomen klachten geanalyseerd. Naar aanleiding hiervan is met de uitvoerder gesproken en is gezamenlijk een plan van aanpak ter verbetering ontwikkeld en opgestart. De eerste resultaten hiervan zijn al zichtbaar. Wij zullen de situatie blijven monitoren.

Kwaliteit

Tijd

P3 1.2.3 *2023* We voeren een aanbesteding woningaanpassingen uit

In 2023 voeren we een nieuwe aanbesteding voor Woningaanpassingen uit.

Resultaat 2023

Woningaanpassingen is enkelvoudig onderhands aanbesteed (oktober 2023). Dit gebeurt voor Wormerland en Oostzaan apart en onder begeleiding van Stichting Rijk. Oorspronkelijk was het de bedoeling dat dit vóór 1 mei 2023 afgerond was, omdat op dat moment de oude aanbestedingsperiode kwam te vervallen. Dit is niet gehaald omdat er meer uitzoekwerk nodig bleek te zijn. De verwachting is dat we de grens van wat toelaatbaar is halen: die grens is maximaal een jaar na de afloop van de vorige aanbesteding.

Kwaliteit

Tijd

P3 1.2.4 *2023* We monitoren de kwaliteit van levering van hulpmiddelen en trapliften

Wij blijven de reeds ingezette verbeterslag rond de levering van hulpmiddelen en trapliften nauwlettend volgen. De kwaliteit van deze voorzieningen staat namelijk door gebrek aan (voldoende gekwalificeerd) personeel onder druk.

Resultaat 2023

Rondom hulpmiddelen is sinds de start van de nieuwe contractperiode (2,5 jaar geleden) veel onvrede geweest. Deze onvrede bestaat uit klachten van klanten en ook van consulenten. Met name de communicatie met de uitvoerende organisatie is een blijvend punt van aandacht. Eind 2023 is er een proces van verbetering op gang gebracht.

Kwaliteit

Tijd

P3 1.2.5 *2023* Wij zorgen voor een sluitende aanpak voor laaggeletterdheid

Wij willen zorgen voor een sluitende aanpak voor laaggeletterdheid. Voor de arbeidsmarktregio is in 2020 een regionaal plan Aanpak Laaggeletterdheid opgesteld. In dit plan is taalstimulering op de werkvloer en binnen het gezin belangrijk. Specifiek is ook aandacht voor herkennen en signaleren van laaggeletterdheid in de keten van hulpverleners en het goed helpen naar een ondersteuningsaanbod. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden om samen te werken met basisscholen om laaggeletterde ouders te bereiken. Samen met taalpartners voeren wij het regionale plan lokaal uit. De aanpak Laaggeletterdheid maakt ook integraal onderdeel uit van het inburgeringstraject.

Resultaat 2023

Sinds een jaar is gemeente Zaanstad uitvoerende partij met betrekking tot Volwasseneneducatie namens de regio. Gemeente Wormerland is hierbij aangesloten. Dit in het kader van aanpak laaggeletterdheid. Het regionale plan als onderdeel van het inburgeringstraject wordt uitgevoerd. Met de bibliotheek van de Zaanstreek worden er gesprekken gevoerd om het aanbod dichterbij te halen. Er worden ook mogelijkheden verkend om campagnes te voeren voor meer bewustzijn rond deze thematiek.

Kwaliteit

Tijd

P3 1.2.6 *2023* Uitvoeren wettelijke taken inburgering

Sinds de invoering van de nieuwe Wet Inburgering (1-1-2022) heeft de gemeente een regierol gekregen in de uitvoering van de inburgering. Hierbij ligt de nadruk op het leren van de Nederlandse taal in combinatie met werk en participatie. Met als doel dat alle nieuwkomers zo snel mogelijk volwaardig kunnen meedoen in de samenleving. Ook in 2023 zullen we in Wormerland voldoen aan de wettelijke taken voortvloeiend uit deze Wet Inburgering.

Resultaat 2023

In 2023 jaar heeft onze gemeente zich ingespannen om aan haar wettelijke verplichtingen te voldoen door diensten in te kopen voor de Z-route en Onderwijsroute. Op deze manier zorgen we ervoor dat we aan onze wettelijke verplichtingen voldoen. De evaluaties met NL-training en Vluchtelingenwerk Nederland zijn eveneens geweest. In 2024 streven we ernaar om naast onze wettelijke taken extra activiteiten voor statushouders te organiseren, bijvoorbeeld om statushouders tijdens hun inburgering lid te maken van de bibliotheek, of hen de mogelijkheid te bieden om deel te nemen aan extra activiteiten via de organisatie Newbees.

Kwaliteit

Tijd

P3 1.2.7 *2023* Statushouders en asielzoekers opvangen en begeleiden

De gemeente ziet het als haar verantwoordelijkheid om zich te blijven inzetten voor een goede huisvesting van statushouders en indien noodzakelijk ook voor de opvang van asielzoekers. Deze

laatste rolopvatting ligt in lijn met de mogelijke wettelijke taak tot opvang van asielzoekers die provincies en gemeenten vanaf 2023 zullen krijgen; hierover zullen de Tweede en Eerste Kamer waarschijnlijk in het najaar van 2022 beslissen.

Resultaat 2023

De gemeente Wormerland ligt op schema voor wat betreft de algemene taakstelling huisvesting statushouders. De aanvullende opgave 2023 voor het opvangen van asielzoekers is regionaal binnen Zaanstreek-Waterland opgepakt, in nauwe samenwerking met het COA.

Kwaliteit

Tijd

P3 1.2.8 *2023* Ondersteunen slachtoffers toeslagenaffaire

We bieden ondersteuning aan slachtoffers van de toeslagenaffaire. Alle gedupeerden, waarvan de problematiek toegewezen kan worden aan de toeslagenproblematiek, kunnen indien gewenst een gemeentelijk hulpverleningstraject volgen op gebied van financiën, wonen, zorg, gezin en werk.

Resultaat 2023

De gemeente zet zich onverminderd in voor de brede ondersteuning van gedupeerden van de toeslagenaffaire op verschillende leefgebieden. Echter, zijn er een aantal tekortkomingen geweest. Eén van de tekortkomingen was dat we niet adequaat hebben gecommuniceerd over de beschikbare hulp aan gedupeerden die aanvankelijk hulp hebben geweigerd of niet hebben gereageerd. We hadden eerder moeten inspelen op hun behoeften en weerstand.

Om dit recht te zetten, hebben we speciale aandacht besteed aan het opnieuw benaderen van deze groep gedupeerden en het actief bespreken van de mogelijkheden voor brede ondersteuning. We beseffen echter dat het beoordelen van de effectiviteit van deze interventies lastig is vanwege de complexiteit van de problematiek. Dit heeft geleid tot vertragingen bij het behalen van meetbare resultaten.

Een ander punt van zorg is het vaststellen van de grenzen en voorwaarden van de ondersteuning, die vaak financieel van aard zijn. We erkennen dat er onduidelijkheid kan zijn ontstaan over deze kwestie, wat voor verwarring en frustratie kan hebben gezorgd bij de gedupeerden. Ons verbeterpunt is om transparanter te zijn over de financiële aspecten van de ondersteuning en duidelijke richtlijnen te verschaffen.

Ondanks deze uitdagingen blijft het van groot belang om de bereidheid tot ondersteuning onder de betrokken inwoners te blijven communiceren en actief te luisteren naar hun behoeften en feedback. We streven ernaar om onze aanpak continu te verbeteren en ervoor te zorgen dat alle gedupeerden de nodige ondersteuning ontvangen om hun leven weer op te bouwen na deze ingrijpende gebeurtenis.

Kwaliteit

Tijd

Onze doelen

P3 1.3 Transformeren in het sociaal domein

Gemeentelijke activiteiten in het Sociaal Domein zijn gericht op werk, participatie en zelfredzaamheid, zorg en jeugd. Het wettelijk kader betreft Wmo 2015, de Participatiewet, Jeugdwet en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Vragen van inwoners met meervoudige en complexe problemen bewegen zich dwars door alle wettelijke kaders heen. Dit vraagt van professionals in het Sociaal Domein dat zij dezelfde ambities, kernwaarden, doelen en resultaten voor ogen hebben. Door middel van Ambities en Visie Sociaal Domein 2021 en het opstellen van de integrale verordening Sociaal Domein en beleidsregels in 2021, is de volgende fase (borging) ingegaan van de transformatie.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P3 1.3.1 *2023* Wij borgen integrale samenwerking

Binnen deze fysieke Integrale Toegang werken de collega's van het Sociaal Domein onderling én met de professionals uit het maatschappelijke veld integraal samen. Uitgangspunt hierbij is dat de inwoner voor zijn zorg- of ondersteuningsvraag op één plek terecht kan door te bellen, te mailen of binnen te lopen op de locatie en dat zijn hulpvraag direct breed uitgevraagd wordt. In 2023 willen wij de fysieke integrale toegang verbeteren. Wij worden daardoor meer zichtbaar en de inwoner wordt hierdoor deskundig en klantvriendelijk geholpen en hoeft maar eenmaal zijn verhaal te doen. De medewerker zorgt er, indien nodig, voor dat de verschillende expertises ingezet worden en blijft vast aanspreekpunt voor de inwoner.

De collega's én professionals werken intensief samen om de inwoner zoveel mogelijk te betrekken in het proces, zo veel mogelijk in de eigen kracht te zetten maar ook om direct door te kunnen pakken wanneer dit noodzakelijk is.

Resultaat 2023

De collega's van Samenleving hebben diverse trainingen en bijeenkomsten gevolgd om de integrale samenwerking te verbeteren. Zo zijn er kennisdelingssessies georganiseerd waarbij collega's kennis hebben opgedaan van elkaars wetgeving om inwoners zo beter van dienst te kunnen zijn en onderling beter te kunnen samenwerken. Het uitwerken van het projectplan om de daadwerkelijke fysieke Integrale Toegang te realiseren heeft vertraging opgelopen.

Kwaliteit

Tijd

Onze doelen

P3 1.4 Grip op de financiële middelen Sociaal Domein

Gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor de jeugdzorg, participatie en wet maatschappelijke ondersteuning. Doel van deze transitie was dat de gemeente inwoners sneller en beter kan helpen met zorg- of ondersteuningsvragen. Bij de overheveling van taken van de Rijksoverheid naar gemeenten heeft een aanzienlijk korting plaatsgevonden. Daarnaast is bij de Jeugdzorg sprake van een openeindfinanciering. Indicatiestelling vindt plaats door andere partijen, terwijl de gemeente verantwoordelijk is voor het betalen van de kosten zonder te beschikken over sturingsmogelijkheden t.a.v. de toegang tot de jeugdzorg. Ook de toenemende vergrijzing en de maatschappelijke trend om zo lang mogelijk zelfstandig thuis te blijven wonen zijn van grote invloed op het Sociaal Domein. Dit alles maakt dat de kosten van het Sociaal Domein sterk zijn gestegen in de afgelopen jaren. De komende jaren zal dat niet anders zijn. Sterker nog: de vergrijzing gaat voor onze gemeente nu pas goed beginnen. Wij zullen proberen, door in te zetten op preventie, monitoring en sturing op doelmatige inzet van zorg en voorzieningen, de stijging van de kosten binnen de perken te houden.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P3 1.4.1 *2023* Op basis van de nieuwe aanbestedingsvoorwaarden specialistische Jeugdhulp 2022 (A, B en C) sturen wij op een doelmatige inzet van jeugdhulp.

Als gemeente willen we meer grip krijgen op de kosten en een doelmatige inzet van jeugdhulp. In 2021 is het aanbestedingstraject voor de regio Zaanstreek-Waterland gestart en afgerond. Per 1 januari 2022 werken we volgens de uitgangspunten van de nieuwe aanbesteding. We versterken de voorkant van het jeugdstelsel (A) en we geven aandacht aan de doorontwikkeling van C naar B naar A (verschuiving van zwaardere naar lichtere vormen van jeugdhulp). We streven naar een zichtbare verschuiving naar lichtere vormen van zorg. We monitoren frequent of deze gewenste ontwikkeling zich ook daadwerkelijk voordoet in zowel kwantitatieve als kwalitatieve zin.

Resultaat 2023

Lokaal hebben we interventies gedaan om de verschuiving van C naar B naar A voor elkaar te krijgen. Toen we zowel de vraag naar GGZ als wachtlijsten bij GGZ aanbieders zagen stijgen hebben een extra GZ psycholoog aan ons jeugdteam toegevoegd waarmee laagdrempelig hulp geboden is en voor deze kinderen doorverwijzing naar specialistische jeugdhulp is voorkomen. Ook wordt er sinds 2023 intensief ambulante hulpverlening door het jeugdteam zelf geboden en is voor deze gezinnen doorverwijzing naar specialistisch niet nodig. Ondanks, onder andere, deze interventies zien we niet alleen een stijging in het aantal kinderen dat specialistische jeugdhulp krijgt, maar ook de trajectprijzen stijgen, waardoor de kosten exponentieel stijgen. Zowel regionaal als landelijk stijgen ook de aantallen en kosten. We gaan uitzoeken waar de stijging vandaan komt. We zien daarbij ook dat het aantal kinderen dat gebruik maakt van hulp van het jeugdteam afneemt. Ook dat nemen we mee in ons onderzoek.

Kwaliteit

Tijd

Onze doelen

P3 1.5 Bevorderen gezondheid en gezond gedrag

De GGD behartigt voor de gemeentemaatregelen om de gezondheid van (risicogroepen uit) de bevolking te beschermen en te bevorderen. Jeugd en ouderen zijn daarbij bijzondere doelgroepen. Naast het bekostigen van de GGD voor de wettelijke taken en lopende projecten formuleert de gemeente periodiek een lokaal gezondheidsbeleid. Begin 2019 is de nota Gezondheid Telt vastgesteld. Hoofddoel is het bevorderen van gezondheid door preventie: voorkomen van gezondheidsproblemen, en dan vooral door verandering van levensstijl (zoals het project 'Bruggen naar gezond gewicht'). Na de nota is een uitvoeringsplan gemaakt die we gefaseerd uitvoeren.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P3 1.5.1 *2023* Nieuwe nota gezondheidsbeleid 2023/2026

De Wet Publieke Gezondheid (WPG) verplicht iedere gemeente om periodiek een nota gemeentelijk gezondheidsbeleid vast te stellen met daarin de ambities, keuzes en prioriteiten op het gebied van volksgezondheid en collectieve preventie. De huidige nota belooft de periode 2019/2022. We gaan de nota actualiseren voor de periode 2023/2026.

Resultaat 2023

Het nieuwe gezondheidsbeleid is opgenomen in het, in het voorjaar 2023 vastgestelde, Integrale Beleidskader Sociaal Domein.

Kwaliteit

Tijd

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Rekening 2022	Begroting 2023 incl. wijz.	Rekening 2023	Afwijking budget 2023
Lasten				
140 Integrale aanpak sociaal domein	39.799	43.957	18.898	-25.059
150 Inkomensvoorziening	3.643.543	3.862.900	4.247.893	384.993
152 Armoedebeleid	1.411.497	752.496	1.102.887	350.391
155 Sociale werkvoorziening	77.231	75.970	92.573	16.603
157 Participatiebudget	441.585	559.952	444.481	-115.471
164 Wet maatschappelijke ondersteuning	4.739.728	4.625.757	5.139.246	513.489
170 Oekraïne crisis	3.041.406	7.712.187	2.368.791	-5.343.396
181 Jeugd specialistisch (niet vrij toegankelijke hulp)	3.362.050	4.089.210	4.525.350	436.140
182 Jeugdhulp Lokaal (vrij toegankelijke hulp)	1.750.806	1.824.309	1.815.004	-9.305
285 Kwijtschelding gemeentebelastingen	2.906	1.055	1.937	882
Totaal Lasten	18.510.552	23.547.793	19.757.060	-3.790.733
Baten				
140 Integrale aanpak sociaal domein	6.680	0	0	0
150 Inkomensvoorziening	3.247.422	3.287.096	3.319.366	32.270
152 Armoedebeleid	58.989	31.345	33.875	2.530
157 Participatiebudget	123.649	191.573	275.508	83.935
164 Wet maatschappelijke ondersteuning	108.999	111.844	122.317	10.473
170 Oekraïne crisis	3.041.406	7.658.629	5.332.930	-2.325.699
Totaal Baten	6.587.145	11.280.487	9.083.995	-2.196.492
Resultaat baten minus lasten	-11.923.407	-12.267.306	-10.673.066	1.594.240

Verschillenanalyse

Hieronder leest u een toelichting van de verschillen groter dan €25.000 van de producten ten opzichte van de (geactualiseerde) begroting 2023.

Product	Vershil	Baten/Lasten	Toelichting
140 Integrale aanpak sociaal domein	€25.059 (voordeel)	lasten	De in 2023 ontvangen rijks gelden voor het Robuust rechtbeschermingssysteem zijn niet uitgegeven. Deze gelden zijn onderdeel van de zogenaamde POK-middelen (Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag).
150 Inkomensvoorziening	€384.993 (nadeel)	lasten	Inkomensvoorziening: De werkelijke lasten waren €412.000 hoger dan begroot. Er is in Wormerland een groter wordende groep bijstandsgerechtigden, waaronder voornamelijk jongeren. Dit is ook een landelijke trend (in september 2023 8% meer dan een jaar daarvoor, bron: CBS). Daarnaast is de hogere inflatie, en de daarmee samenhangende vermindering van de koopkracht, ook een reden dat er een beroep wordt gedaan op de bijstand. Door de

			toename in bijstandsuitkeringen zijn ook de bemiddelingskosten naar werk (loonkostensubsidies) toegenomen in 2023. Noodfonds inflatiearmoede: Daartegenover is er een voordeel van €28.000 in 2023 op het beschikbare budget voor inflatiearmoede van €50.000. Hiervan is in 2023 €22.387 uitgegeven (waarvan €5.640 voor de buurtcamping). Dit werkelijk uitgegeven bedrag wordt ten laste gebracht van de reserve Inflatiearmoede. Het saldo van deze reserve is beschikbaar voor het in ontwikkeling zijnde armoedebeleid.
	€32.270 (voordeel)	baten	Inkomensvoorziening: In 2023 hebben wij €144.000 meer baten gekregen rijksvergoeding WWB en €30.000 meer voor loonkostensubsidie. Daarentegen hebben wij €103.000 aan nadeel voor afwikkeling vorige dienstjaren.
152 Armoedebeleid	€350.391 (nadeel)	lasten	Deze overschrijding bestaat voornamelijk uit de betaalde energietoeslag aan inwoners met een laag inkomen. Deze kosten worden onttrokken aan de reserve armoedebeleid.
157 Participatiebudget	€115.471 (voordeel)	lasten	Er wordt weinig besteed uit het participatiebudget aan mensen die een langdurig re-integratietraject moeten volgen. Daarentegen wordt er meer ingezet op mensen die direct plaatsbaar zijn, om te bewerkstelligen dat zij ook snel uit de bijstand stromen of dat zij niet in bijstand komen. Het budget uit het werkdeel voor statushouders wordt niet aangewend, daar er vooral een beroep op de SPUK-middelen (Specifieke Uitkering) voor deze doelgroep wordt gedaan.
	€83.935 (voordeel)	baten	Dit voordeel betreft voornamelijk de ESF-subsidie 2021-2023 (€77.099). Deze inkomsten zijn niet begroot.
164 Wet maatschappelijke ondersteuning	€513.489 (nadeel)	lasten	Het tekort van ruim een half miljoen euro wordt voor de helft verklaard door de toename in hulp bij het huishouden, voor een derde door de toename in begeleiding en voor een zesde door de toename in dagbesteding. Wij vermoeden dat de sterke stijging bij hulp in het huishouden deels komt door de aanzuigende werking van het abonnementstarief. Daarnaast, en dat geldt ook voor dagbesteding en begeleiding, kan de stijging verklaard worden door de vergrijzing.
170 Oekraïne crisis	€3.017.697 (voordeel)	lasten/baten	Bij het product 'Oekraïne crisis' salderen we bij de verklaring van het verschil de lasten en de baten. We maken in deze toelichting onderscheid in de declaratie van de kosten voor opvang en transitiekosten. Opvangkosten Vanaf het begin dat de vluchtelingen uit Oekraïne in Nederland aankwamen, zorgden we direct voor opvang. Voor de opvangkosten (zoals leefgeld, huur, energie...enz) ontvangen we een normbedrag per beschikbaar bed per nacht van het rijk. We voldoen aan de norm van het aantal opvangbedden. De opvang hebben we relatief goedkoop kunnen organiseren in 2022 en 2023. We ontvingen meer rijks gelden dan we kosten hadden. Het overschot van 2022 reserveerden we voor teruggave aan het Rijk. In 2023 bleek dat we deze overschotten niet aan het Rijk hoeven terug te betalen – in tegenstelling tot alle andere regelingen – en vallen de overschotten uit 2022 en 2023 vrij. Het jaar 2022 is in december 2023 definitief afgerekend met een overschot van €1.518.001. Voor het jaar 2023 betreft het overschot €1.446.138. Beide jaren vallen vrij in 2023 wat een incidenteel voordeel van €2.964.139 betekent ten gunste van het rekeningresultaat 2023. Vanaf 2024 wijzigt deze bekostigingsmethodiek en moeten we eventuele overschotten wel terugbetalen. Transitiekosten Transitiekosten zijn kosten gemaakt die gemaakt worden voor het geschikt maken of realiseren van gebouwen voor de opvang van ontheemden, zoals de woonunits op de Poelweg en de verbouw van de Rigastraat. Deze transitiekosten zijn 100% declarabel en hebben geen effect op het rekeningresultaat.
181 Jeugd specialistisch (niet vrij toegankelijke hulp)	€436.140 (nadeel)	lasten	We zien een toename in het aantal kinderen dat gebruik maakt van de specialistische jeugdhulp. Daarnaast zien we ook de trajectprijzen stijgen waardoor de kosten exponentieel gestegen zijn.

Reserves

Stand reserves per 31-12	Rekening 2022	Begroting 2023 incl. wijz.	Rekening 2023
Bestemmingsreserve Inflatiearmoede	200.000	468.372	776.555
Bestemmingsreserve Sociaal Domein	357.849	357.849	-
Bestemmingsreserve Innovatie Sociaal Domein (onderdeel van Reserve Sociaal Domein)	85.130	85.130	85.130
Totaal reserves	642.979	911.351	861.685

16-jul-2024

Toelichting reserves

Reserve Inflatiearmoede

In de decemberraad 2022 is deze reserve ingesteld waaraan toen, vooruitlopend op de inhoudelijke uitwerking van besteding van deze gelden, €200.000 is toegevoegd. Vervolgens heeft het college via 2 amendementen de bevoegdheid gekregen om hiervan tot een bedrag van €50.000 aan maatwerkbudget uit te kunnen geven om (financiële) ondersteuning te kunnen bieden aan inwoners en aan sociaalmaatschappelijke activiteiten, organisaties en instellingen. Ook maakt een gemeentelijke bijdrage aan de Buurtcamping hier onderdeel van uit.

De rijksontvangsten voor de Energietoeslag 2023 zijn toegevoegd aan de reserve. Deze gelden ontvingen we in twee termijnen: deel 1 via de decembercirculaire 2022 (€282.848) en deel 2 via de decembercirculaire 2023 (€592.370).

Daarnaast is nog het restbudget Energietoeslag 2022 (€35.524) toegevoegd aan deze reserve (via de resultaatbestemming van het rekeningresultaat 2022, raad juli 2023).

Er zijn in totaal 4 onttrekkingen geweest in 2023. Ten eerste zijn er nog (nagekomen) energietoeslagen 2022 betaald (€15.600), ten tweede de energietoeslagen 2023 (€296.200), ten derde de kosten voor de buurtcamping 2023 (€5.640) en tot slot zijn er nog overig (maatwerk)kosten ad €16.746 ten laste van de reserve gebracht. De 2 laatst genoemde onttrekkingen (maatwerk en buurtcamping) zijn betaald uit de €50.000 die de raad middels amendementen beschikbaar gesteld heeft om vooruitlopend op besluitvorming rond het nieuw te ontwikkelen armoedebeleid maatwerk te kunnen bieden.

Resumerend is er €576.555 toegevoegd en €334.187 onttrokken in 2023. Per eind 2023 is er nog €776.555 beschikbaar. Hiervan is €598.942 gereserveerd voor energietoeslagen. De overige €177.613 is het 'Noodfonds inflatiearmoede.' Naast de bestaande inkomensondersteuning, is er nieuw armoedebeleid opgesteld met een aantal voorgestelde regelingen/subsidies en interventies. Dit nieuwe armoedebeleid is begroot op een totaal van €148.600,00. Deze €148.600 wordt gedekt uit dit 'Noodfonds inflatiearmoede'. In het beleidsplan armoedebestrijding 2024-2028 (hoofdstuk 6 'Financiën') leest u gedetailleerde informatie over de budgettering per regeling.

Verschillenanalyse begrote vs werkelijke stand eind 2023 (bij afwijking >€25.000)

De begrote eindstand is €308.183 lager dan begroot. De voornaamste oorzaak is dat de in de decembercirculaire 2023 ontvangen energietoeslagen niet begroot zijn. Ook de betalingen van de energietoeslag zijn niet begroot.

Reserve Sociaal Domein

Conform het besluit bij de Jaarrekening 2019 wordt het saldo tussen begrote en werkelijke kosten van het Sociaal domein vereffend in de reserve Sociaal domein. Hierdoor loopt de gemeente minder risico als de uitgaven op het Sociaal Domein hoger uitvallen dan begroot.

In 2021 is er als gevolg van dit besluit €350.050 toegevoegd aan de reserve. De oorzaak van dit positieve saldo is het afboeken van reserveringen voor nagekomen kosten voorgaande dienstjaren (€411.444). Laten we die afwikkeling voorgaande jaren buiten beschouwing dan was het saldo

begroot minus werkelijkheid in 2021 negatief (€61.394). Voor toekomstige nagekomen kosten zijn geen voorzieningen meer getroffen omdat ze niet voldoende te onderbouwen waren.

Het negatieve saldo 2022 van het sociaal domein bedroeg €120.983 welke is onttrokken uit de reserve. Het negatieve saldo 2023 van het sociaal domein bedroeg ruim €1 miljoen. Er zat echter niet voldoende in de reserve om dit tekort te kunnen onttrekken. Er zat op dat moment nog €357.850 in de reserve, welke onttrokken is. De reserve is per eind 2023 dan ook nihil.

Verschillenanalyse begrote vs werkelijke stand eind 2023 (bij afwijking >€25.000)

De begrote onttrekking uit de reserve is niet begroot. We ramen de budgetten in het sociaal domein zo reëel mogelijk. In het Najaarsbericht worden budgetten indien bekend bijgesteld. Deze overschrijding binnen het sociaal domein was niet voorzien.

In de tabel hieronder is het verloop van mutaties in deze reserve weergegeven in de afgelopen jaren.

Verloop mutaties reserve Sociaal domein	Onttrekkingen	Toevoegingen
Stand 31 dec 2020		280.783
Onttrekking 2021: Pilot Gezinscoaches	152.000	
Onttrekking 2021: Negatief saldo 2021 Sociaal domein	61.394	
Toevoeging 2021: De gereserveerde bedragen voor nagekomen facturen t/m 2020 zijn aan de reserve Sociaal domein toegevoegd		411.444
Onttrekking 2022: Negatief saldo 2022 Sociaal domein	120.983	
Onttrekking 2023: Negatief saldo 2023 Sociaal domein (gedeeltelijk)	357.850	
Subtotaal	692.227	692.227
Stand reserve Sociaal domein 31 december 2023		0

Reserve Innovatie Sociaal Domein

Deze (sub)reserve maakt deel uit van de reserve Sociaal Domein. In 2023 zijn geen mutaties geweest in deze reserve. Dit saldo is niet meer vrij besteedbaar want de raad heeft in de begrotingsraad in november 2023 (1e begrotingswijziging 2024) deze reserve volledig ingezet ten behoeve van de Hervormingsagenda jeugd (€50.000 in 2024 en €35.130 in 2025).

Kengetallen

Dit zijn de verplichte indicatoren vanuit de BBV.

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar (Bron: LISA)	743	500	n.b.
% Jongeren met een delict voor rechter in de leeftijd 12-21 jaar (Bron: Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel)*	n.b.	n.b.*	n.b.
% Kinderen in uitkeringsgezin tot 18 jaar (Bron: Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel)*	n.b.	n.b.*	n.b.
% netto arbeidsparticipatie van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking (Bron: CBS)	n.b.	67%	n.b.
% werkeloze jongeren in de leeftijd 16-22 jaar (Bron: Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel)*	n.b.	n.b.*	n.b.
Aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners (Bron: CBS)	246	220	n.b.
Aantal lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar (Bron: CBS)	0,8	40**	n.b.
% jongeren met jeugdhulp van alle jongeren tot 18 jaar (Bron: CBS)	6,2%	8,2%	n.b.

% jongeren met jeugdbescherming van alle jongeren tot 18 jaar (Bron: CBS)	0,5%	n.b.*	n.b.
% jongeren met jeugdreclassering van alle jongeren in de leeftijd van 12-23 jaar (Bron: CBS)	0	n.b.*	n.b.
Aantal cliënten met maatwerkarrangement WMO per 10.000 inwoners (Bron: GMSD)	n.b.	380	n.b.

*Merendeel van de cijfers vanuit het CBS is voor 2022 en 2023 nog niet beschikbaar

**Cijfers van CBS wijken af doordat onze administratie voor re-integratie niet volledig gekoppeld is aan het CBS.

Programma 4 - Maatschappelijke participatie: sport, welzijn en onderwijs

Waar gaat dit programma over?

In dit programma noemen we de doelen en acties, en ramen we de uitgaven en inkomsten van de activiteiten die de gemeente Wormerland ontplooit op de terreinen sport, sociaal-cultureel werk, kinderopvang, onderwijs en jongerenwerk.

Wat is onze visie?

In onze gemeente kan iedereen meedoen. Er is een samenhangend en breed activiteiten- en voorzieningenaanbod in onderwijs, kinderopvang, sport en sociaal-cultureel werk. Daarnaast bieden we onze inwoners genoeg mogelijkheden om hun talenten te ontwikkelen. We werken aan kwalitatief goed, bereikbaar en betaalbaar onderwijs voor alle kinderen. Een belangrijk instrument hiervoor is samenwerking tussen peuterspelen, voorschoolse educatie, scholen en de gemeente (waaronder het jeugdteam). We werken vanuit een brede visie waarin ruimte is voor samenwerking tussen onderwijs en andere maatschappelijke voorzieningen. De gemeente heeft oog voor aansluiting op het vervolgonderwijs en kansen op de arbeidsmarkt.

Initiatieven die duidelijk bijdragen aan onze samenleving, krijgen van ons de ruimte. Want wie weet nu beter wat de maatschappelijke vraag en de oplossing is dan de betrokken mensen of organisaties zelf? Dat geldt zowel voor initiatieven van inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) partners als voor initiatieven vanuit de gemeente. Goede voorbeelden uit onze samenleving inspireren ons om ze gemeentebreed toe te passen. Aan burgerparticipatie hechten wij grote waarde. We willen anders kijken en anders doen. In ons denken en doen verschuiven we van aanbod naar vraag. We spelen in op wat er in de maatschappij leeft, denken oplossingsgericht mee en faciliteren de oplossingen. Als we de maatschappelijke opgaven verkennen en meedenken over oplossingsrichtingen of de best passende oplossing, betrekken we de belanghebbenden daar zo vroeg mogelijk in het proces bij. Daarbij kan het gaan om ouderen, jongeren of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, maar ook om ketenpartners zoals vrijwilligers, zorginstellingen, verenigingen, kinderopvang en scholen. We geven zowel inwoners als ketenpartners de ruimte om zelf te handelen en verantwoordelijkheid te nemen binnen de beleidskaders en wettelijke regelgeving. Daardoor zijn en voelen zij zich betrokken en gehoord. Dit draagt bij aan meer draagvlak voor beslissingen van de gemeente.

Programma 4: Doelenboom

Kerndoel	Operationeel doel	Acties 2023
P4 1. Er is een breed activiteiten- en voorzieningen aanbod dat voorziet in de behoefte van de inwoners	P4 1.1 Bevordering van aanbod van en deelname aan activiteiten: erbij horen en meedoen	1.1.1 - Verstrekken van subsidies 1.1.2 - Actualiseren subsidieregelingen 1.1.3 - Stimuleren combinatiefuncties 1.1.4 - Bevorderen deelname maatschappelijk leven 1.1.5 - Uitvoeren project kindergemeenteraad
	P4 1.2 Zorgen voor voldoende passende huisvesting van de basisscholen	1.2.1 - Ontwikkelingen in beeld houden
	P4 1.3 Lokaal Sportakkoord	1.3.1 - Uitvoering van de acties van het lokale sportakkoord
	P4 1.4 Toekomstbestendig maken en verduurzamen van onze sportvoorzieningen	1.4.1 - Vervangen sporthallen/ verplaatsen tenniscomplexen i.c.m. woningbouw
	P4 1.5 Meer aansluiten bij de behoefte van de lokale jeugd	1.5.1 - Eigen initiatief en ontplooiing jongeren stimuleren
P4 2. Onze jeugd kan haar talenten ontwikkelen	P4 2.1 Verder ontwikkelen onderwijsachterstandenbeleid en bestendigen en borgen voor- en vroegschoolse educatie	2.1.1 - Ontwikkelen onderwijsachterstandbeleid

HEBBEN WE DE GEPLANDE DOELEN UIT DE BEGROTING 2023 GEREALISEERD?
P4 1. Er is een breed activiteiten- en voorzieningenaanbod dat voorziet in de behoefte van de inwoners

Er is in onze gemeente een samenhangend en breed aanbod van maatschappelijke activiteiten en voorzieningen voor jong en oud. Daarbij staan wij open voor initiatieven van verenigingen en inwoners.

Het is belangrijk dat inwoners samen met anderen kunnen meedoen aan maatschappelijke activiteiten en het verenigingsleven. Het verenigingsleven draagt bij aan belangrijke waarden zoals betrokkenheid van leden, sociale cohesie, voorkomen van isolement en eenzaamheid, sportief gedrag, culturele en kunstzinnige ontwikkeling, zelfbeheer van accommodaties, en de ontwikkeling van talenten van leden in besturen en bij de organisatie van activiteiten. Verenigingen zijn niet alleen trefpunt voor activiteiten maar ook kleine democratieën waarin mensen met elkaar zaken moeten regelen.

Onze doelen

P4 1.1 Bevordering van aanbod van en deelname aan activiteiten: erbij horen en meedoen

We erkennen het verenigingsleven als een ruggengraat van de samenleving en het is belangrijk dit te ondersteunen met waarderingssubsidies. We zien graag dat zo veel mogelijk mensen -- en in het bijzonder de kwetsbaren -- betrokken zijn bij en meedoen aan het maatschappelijk leven.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P4 1.1.1 *2023* Uitvoering subsidieverordening 2021-2023

Het jaar 2023 is het laatste jaar van de driejarige subsidieperiode 2021/2023. We verzorgen de waarderingssubsidies voor het verenigingsleven op het gebied van kinderopvang, onderwijs, sport en sociaal-culturele activiteiten. We hebben daarbij oog voor nieuwe initiatieven in de gemeenschap. In 2023 bereiden we de nieuwe subsidieperiode 2024/2026 voor.

Resultaat 2023

De subsidieaanvragen van 2023 zijn afgehandeld. Er zijn geen aanvragen afgewezen. We hebben de subsidieperiode 2024/2026 gestart. De aanvragen hebben we uiterlijk in het eerste kwartaal 2024 afgehandeld.

Kwaliteit

Tijd

P4 1.1.2 *2023* Actualiseren subsidieregelingen

We onderzoeken of de subsidieverordening en de specifieke subsidieregelingen aangepast moeten worden aan de eisen van de tijd en doen daarvoor voorstellen aan de raad.

Resultaat 2023

Het lukte vanwege de krappe bezetting niet om de subsidieregelingen in 2023 door te lichten en eventueel te actualiseren. Dit gaan we in 2024 doen.

Kwaliteit

Tijd

P4 1.1.3 *2023* Stimuleren combinatiefuncties

We blijven de brede school steunen via subsidie voor combinatiefuncties met een aanbod van inschoolse en buitenschoolse activiteiten voor de kinderen in alle kernen, en we zien graag een voortzetting van een breed aanbod in de zomervakantie. Een en ander is vanaf het schooljaar 2023/2024 nog afhankelijk van de vraag of en hoe de rijksregeling voor combinatiefuncties wordt voortgezet.

Resultaat 2023

De rijksregeling voor combinatiefuncties wordt vanaf 2023 voortgezet in de vorm van de specifieke uitkering voor het Gezond en Actief leven Akkoord (spuk GALA). Met hulp van die uitkering zetten we ook de brede schoolsubsidies in de jaren 2023/2026 voort.

Kwaliteit

Tijd

P4 1.1.4 *2023* Bevorderen deelname maatschappelijk leven

De medewerkers van Werk en Inkomen, Wmo en het Jeugdteam wijzen klanten op de mogelijkheden om mee te doen aan maatschappelijke activiteiten en gebruik te maken van sociale voorzieningen.

Resultaat 2023

De medewerkers van Werk en Inkomen, Wmo, schulddienstverlening en het Jeugdteam hebben de afgelopen periode met elkaar een aantal trainingen gevolgd over de verschillende wetten binnen het sociaal domein.

De inhoud en de discussies tijdens deze dagen hebben ervoor gezorgd dat de medewerkers van de verschillende teams meer kennis hebben verworven over de verschillende activiteiten en voorzieningen in de gemeente. Hierdoor worden inwoners beter en sneller doorverwezen naar de verschillende mogelijkheden die de gemeente te bieden heeft.

Kwaliteit

Tijd

P4 1.1.5 *2023* Uitvoeren project kindergemeenteraad

Vorbereiding en uitvoering in 2023/2026 loopt via Scwo samen met de basisscholen en de gemeenteraad.

Resultaat 2023

We hebben met elke schooldirecteur over dit onderwerp gesproken. Democratie is onderdeel van het onderwijsprogramma en de scholen willen van hun eigen programma uitgaan. De scholen zullen daarbij aangegeven hoe ze met hulp van de gemeente kennis kunnen maken met de lokale politiek. Dat kan op termijn leiden tot een vorm van een kindergemeenteraad, maar dit kan ook op een andere wijze ingevuld worden. Het is nog niet duidelijk of en welke rol Scwo hierbij nog moet spelen.

Kwaliteit

Tijd

Onze doelen

P4 1.2 Zorgen voor voldoende passende huisvesting van de basisscholen

De gemeente is verantwoordelijk voor voldoende huisvesting van de basisscholen. De gemeente stelt daarvoor budget en een plek (terrein) beschikbaar. We hebben daarbij oog voor de huisvesting van de kinderopvang in of nabij de scholen.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P4 1.2.1 *2023* Ontwikkelingen in beeld houden

We brengen jaarlijks met een leerlingenprognose de ruimtebehoefte van de scholen in beeld. We doen dat aan de hand van de bestaande situatie (capaciteit van de gebouwen), de woningbouwverwachting, de bevolkingssamenstelling en de historie van de belangstelling voor de scholen. Vervolgens bezien we waar actie nodig is.

Resultaat 2023

De leerlingenprognose 2023/2040 is door een extern bureau geleverd. We hebben die prognose vertaald in een beeld voor de lange termijn. Dat beeld gaat over de ruimtebehoefte, de capaciteit van de schoolgebouwen en eventuele tekorten of overruimte. Voor de langere termijn gaan we in 2024 een Integraal huisvestingsplan (IHP) maken. Begin 2023 heeft het schoolbestuur Agora een aanvraag gedaan voor extra huisvesting voor WormerWieken. Dat hangt ook samen met school De Eigen Wijs, die in het gebouw van WormerWieken is ondergebracht. Beide scholen groeien en het gebouw is binnenkort te klein. We hebben vooruitlopend op het IHP een tijdelijke uitbreiding toegekend zodat er voor de kinderen en het personeel in elk geval lesruimte is. We hebben budget daarvoor in de begroting geregeld. We zijn met Agora in gesprek gegaan over de uitvoering en we hebben gezocht naar een plek voor tijdelijke lokalen. Dat laatste willen we in 2024 zo snel mogelijk afronden.

Kwaliteit

Tijd

Onze doelen

P4 1.3 Lokaal Sportakkoord

Lokale sportverenigingen en ander maatschappelijke organisaties hebben in 2020 een lokaal sportakkoord opgesteld dat wij hebben onderschreven. Deze ontwikkeling zorgt voor samenhang tussen organisaties en geeft een impuls aan samenwerking en nieuwe activiteiten voor sport en bewegen.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P4 1.3.1 *2023* Wij gaan zorgen voor uitvoering van de acties van het lokale sportakkoord

We voeren in 2020/2023 met Team Sportservice als aanjager samen met betrokken maatschappelijke organisaties de acties van het lokale sportakkoord uit. Daarbij wordt ook de relatie gelegd met bijvoorbeeld (bewegings)onderwijs en de uitvoering van de nota gezondheidsbeleid.

Resultaat 2023

We voeren het Sportakkoord uit zoals gepland. Zo is er bijvoorbeeld een fijne samenwerking met het onderwijs, de brede school, sportverenigingen en onze buurtsportcoach. Dit komt onder andere tot uiting tijdens de Wormerlandse Sportweek/de schoolsportdagen.

Kwaliteit**Tijd****Onze doelen****P4 1.4 Toekomstbestendig maken en verduurzamen van onze sportvoorzieningen**

We staan voor verduurzaming van de sportaccommodaties, waaronder eventuele nieuwbouw van de sporthal Wormer, het samenbrengen van tenniscomplexen in Wormer en het verduurzamen van zwembad het Zwet.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat**P4 1.4.1 *2023* Vervangen sporthallen/ verplaatsen tenniscomplexen i.c.m. woningbouw**

In 2021/2022 is nader onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van verplaatsing van de tenniscomplexen en de nieuwbouw van de sporthal(len), in combinatie met woningbouw. Aan de hand van dat onderzoek kunnen we concrete keuzes maken voor het treffen van maatregelen in de loop van de collegeperiode 2022/2026.

Resultaat 2023

We hebben in 2023 een procesvoorstel opgesteld en een voorstel tot locatiekeuze voorbereid voor verduurzaming sportaccommodaties en woningbouw. De voorgestelde locatiekeuze betreft een nieuw tenniscomplex op het IJsbaanterrein aan de Dorpstraat en woningbouw aan de Spatterstraat.

Kwaliteit**Tijd****Onze doelen****P4 1.5 Meer aansluiten bij de behoefte van de lokale jeugd**

Een belangrijke succesfactor in het jongerenwerk is helder krijgen waar de lokale jeugd behoefte aan heeft. Na een duidelijke vraag kan de uitvoering snel volgen, zodat de jeugd die input heeft gegeven, ook daadwerkelijk profijt heeft van het aanbod.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P4 1.5.1 *2023* Eigen initiatief en ontplooiing jongeren stimuleren

Wij gaan stimuleren dat jongeren initiatief nemen en zich ontplooiën. Dit gaan we via het jongerenwerk samen met de jongeren invullen. De behoefte van jongeren verandert snel. We halen activiteiten op bij de jongeren die snel uitvoerbaar zijn en die passen bij hun beleavingswereld en de actualiteit. Daarbij maken we scherper dan voorheen onderscheid in leeftijdsgroepen om een betere aansluiting te krijgen tussen leeftijd en behoefte. We hebben voor de periode 2021/2023 afspraken met Scwo gemaakt over voortzetting van een activiteitenaanbod dat aansluit bij wat er leeft onder de jeugd in Wormerland. We zijn regelmatig in gesprek over de ontwikkelingen en veranderingen die misschien nodig zijn. De jongerenwerkers zullen strategischer worden ingezet waarbij meer de focus zal gaan liggen op enkele wijken in plaats van heel Wormerland. Ook gaan we meer gebruik maken van sociale media om de jongeren meer bij het jongerenbeleid te betrekken.

Resultaat 2023

Ook in 2023 gaf Scwo uitvoering aan het jongerenwerk voor de jeugd in de leeftijd van 10-23 jaar. Dit doen ze door breed in te zetten op preventie en de aanwezigheid van jongerenwerk op straat, met activiteiten die aansluiten op wat de jongeren zelf willen. In 2023 is het regionale project Local Heroes weer uitgevoerd. Ditmaal op de locatie van de Poelboerderij in Wormer.

Kwaliteit

Tijd

P4 2. Onze inwoners kunnen hun talenten ontwikkelen

We faciliteren organisaties die activiteiten organiseren waardoor talentontwikkeling van vooral de jeugd wordt gestimuleerd.

Onze doelen

P4 2.1 Verder ontwikkelen onderwijsachterstandenbeleid en bestendigen en borgen voor- en vroegschoolse educatie

Er zijn vanuit het rijk extra gelden beschikbaar gesteld om het onderwijsachterstandenbeleid (vve) vorm te geven. Voor- en vroegschoolse educatie is daarvan het hoofdbestanddeel. Hierbij komt ook de relatie met jeugdzorg aan de orde, met de verbinding tussen kinderopvang, basisonderwijs en jeugdhulp. Dit heeft een plek in de doorgaande zorglijn/een sterke basis voor de jeugd en dat is onderdeel van programma 3, jeugd: doorgaande zorglijn/integrale aanpak/een sterke basis.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P4 2.1.1 *2023* Ontwikkelen onderwijsachterstandenbeleid

We ontwikkelen het onderwijsachterstandenbeleid met samenhang tussen de kinderopvang en de basisscholen. We zijn daarvoor periodiek in gesprek met diverse partijen (de kinderopvang, de basisscholen en Centrum Jong). Dat heeft in 2021 geleid tot het vaststellen van de onderwijsagenda onderwijsachterstandenbeleid 2021/2023. Deze agenda gaan we uitvoeren en doorontwikkelen. We leggen daarbij verbinding met laaggeletterdheid (Taal en Gezin). We betrekken hierbij het Nationaal Programma Onderwijs dat is bedoeld voor het aanpakken van achterstanden die door corona zijn ontstaan of zijn versterkt en waarvoor het onderwijs rijksmiddelen krijgt. Ook de gemeente ontvangt

NPO-middelen om in de periode 2021/2025 waar nodig flankerende maatregelen te treffen. De gemeente zal waar nodig een verbindende rol of medewerking bieden, bijvoorbeeld bij de inzet van jeugdgezondheidszorg, sociaal-cultureel werk sport of kinderdagopvang en buitenschoolse opvang en bij het werk van Team Sportservice.

Resultaat 2023

De doorontwikkeling van de onderwijsagenda is nog niet voldoende van de grond gekomen om in 2023 af te ronden. Dit volgt in 2024. Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is daar een onderdeel van.

In het kader van de herijking van het onderwijsachterstandenbeleid is in 2023 gestart met het opstellen van een kwaliteitskader voorschoolse educatie. Dat kader gaat over alle wettelijke verplichtingen en lokale afspraken op de belangrijkste thema's, zoals bereik, toeleiding, doorgaande lijn en ouderbetrokkenheid. Vervolgens hebben we met de aanbieders van voorschoolse educatie (de kinderopvang) alle activiteiten doorgenomen en vertaald naar inzet in uren. Het totaal aan kosten per groep is omgerekend in een all-in uurtarief per kind. Over het uurtarief dat hieruit gekomen is vinden afrondende gesprekken met de aanbieders plaats. De volgende stap is het aanpassen van de specifieke subsidieregels. De aangepaste subsidieregels bieden we in 2024 ter vaststelling aan de raad aan.

Kwaliteit

Tijd

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Rekening 2022	Begroting 2023 incl. wijz.	Rekening 2023	Afwijking budget 2023
Lasten				
090 Onderwijshuisvesting	393.335	423.882	366.954	-56.928
091 Bewegingsonderwijs	65.305	68.153	68.356	203
092 Leerlingenvervoer	339.323	449.413	536.023	86.610
093 Overige lokale onderwijstaken	597.266	566.936	575.348	8.412
100 Multifunctionele accommodaties	391.280	593.632	575.865	-17.767
102 Peuterspeelzalen	65.119	65.617	78.141	12.524
103 Openbare bibliotheek	262.249	309.982	309.982	0
104 Club- en buurthuiswerk	449.042	494.085	491.581	-2.504
105 Muziekonderwijs	71.199	72.991	71.982	-1.009
107 Kunst en Cultuur	227.264	257.705	231.384	-26.321
110 Sportstimulering	68.292	102.118	101.480	-638
111 Sportterreinen	192.032	237.006	236.125	-881
112 Sportzalen	94.595	114.217	114.608	391
113 Sporthal	150.528	173.544	173.951	407
114 Zwembad	309.942	309.521	375.833	66.312
115 Burgerparticipatie	20.687	66.204	29.202	-37.002
163 Volksgezondheid	765.300	972.752	955.058	-17.694
180 Jongerenbeleid	77.757	102.050	96.763	-5.287
190 Kinderopvang	27.738	48.978	43.686	-5.292
Totaal Lasten	4.568.252	5.428.786	5.432.322	3.536
Baten				
090 Onderwijshuisvesting	26.361	0	0	0
092 Leerlingenvervoer	1.733	3.101	3.511	410
093 Overige lokale onderwijstaken	445.165	428.876	449.535	20.659
100 Multifunctionele accommodaties	391.594	574.638	564.216	-10.422
103 Openbare bibliotheek	0	16.046	16.046	0
110 Sportstimulering	18.858	0	3.760	3.760
111 Sportterreinen	48.262	49.404	49.415	11
112 Sportzalen	11.937	8.736	23.651	14.915
113 Sporthal	60.564	61.896	80.029	18.133
114 Zwembad	73.686	75.307	159.082	83.775
163 Volksgezondheid	16.945	289.402	289.402	0
190 Kinderopvang	0	0	0	0
Totaal Baten	1.095.106	1.507.406	1.638.647	131.241
Resultaat baten minus lasten	-3.473.146	-3.921.380	-3.793.675	127.705

Verschillenanalyse

Hieronder leest u een toelichting van de verschillen groter dan €25.000 van de producten ten opzichte van de (geactualiseerde) begroting 2023.

Product	Vershil	Baten/Lasten	Toelichting
090 Onderwijshuisvesting	€56.928 (voordeel)	lasten	Het geraamde budget van €45.000 voor het opstellen van het IHP is in 2023 niet besteed. Het IHP wordt in 2024 gemaakt en daarom wordt bij de resultaatbestemming gevraagd dit budget over te hevelen naar 2024.
092 Leerlingenvervoer	€86.610 (nadeel)	lasten	De tarieven van het leerlingenvervoer zijn na de aanbesteding van augustus 2022 flink gestegen (tegenover een daling in tarief bij Wmo-vervoer, dat samen is aanbesteed). De begroting was hier al wel op aangepast, maar het aantal leerlingen die vervoert worden is

			sindsdien ook nog gestegen. Dit resulteert in een overschrijding van ruim €86.000.
107 Kunst en cultuur	€26.321 (voordeel)	lasten	Dit verschil wordt grotendeels veroorzaakt door het budget 'Onderhoud kunstwerken'. Hiervan is ca. €16.400 niet besteed. Dit wordt meegenomen naar volgend jaar in de hiervoor bestemde reserve.
114 Zwembad	€66.312 (nadeel)	lasten	We hebben in 2023 een Specifieke Uitkering ontvangen voor energie van het zwembad van €83.775 (zie baten), welke we door hebben gestort naar het zwembad (lasten). Beiden waren niet begroot. Daarnaast was in 2023 ten onrechte de afrekening van de extra bijdrage voor het zwembad over 2022 ad €20.000 geraamd. Dit bedrag was al ten laste van 2022 geboekt, en geeft voor 2023 dus een voordeel te zien.
	€83.775 (voordeel)	baten	Zie de toelichting bij de lasten over de ontvangen Specifieke Uitkering.
115 Burgerparticipatie	€37.002 (voordeel)	lasten	Er is aan burgerparticipatie €37.000 minder uitgegeven dan begroot. Het opstellen van het beleid voor burgerparticipatie heeft vertraging opgelopen. Daarom is het daarvoor beschikbare budget niet volledig benut.

Reserves

Stand reserves per 31-12	Rekening 2022	Begroting 2023 incl. wijz.	Rekening 2023
Bestemmingsreserve onderh. beeldende kunst in de openbare ruimte	-	31.118	47.532
Bestemmingsreserve Blijversleningen	150.631	150.631	152.165
Totaal reserves	150.631	181.749	199.697

16-jul-2024

Toelichting reserves

Reserve onderhoud beeldende kunst in de openbare ruimte

In november 2019 is het amendement 'Beeldende kunst' aangenomen. In dit amendement is aangenomen dat niet bestede onderhoudsgelden gereserveerd blijven en niet zullen vrijvallen in het rekeningresultaat. Tot 2023 reserveerden we deze gelden in de reserve Nog uit te voeren werken. In november 2023 (begrotingsraad) is hiervoor een aparte reserve 'Onderhoud beeldende kunst in de openbare ruimte' voor ingesteld zodat deze reservering beter zichtbaar is. Het saldo van de reserveringen voor beeldende kunst is in 2023 overgeheveld naar de nieuwe reserve (€31.178). Daarnaast is niet bestede onderhoudsbudget van 2023 overgeheveld naar deze reserve (€16.414).

Reserve Blijversleningen

Op 14 maart 2017 heeft de raad van de gemeente Wormerland de 'Verordening Blijverslening Wormerland 2017' vastgesteld. De Blijverslening is een lening met lage rente aan inwoners van Wormerland om aanpassingen te financieren die de inwoner in staat stelt om langer thuis te blijven wonen. In ruim zes jaar is er slechts één keer gebruik gemaakt van deze regeling. Wegens dit gebrek aan belangstelling heeft de raad november 2023 (1e begrotingswijziging 2024) deze regeling ingetrokken. Deze reserve bevat €150.631 per eind 2023. Dit was het maximum te verstrekken bedrag dat beschikbaar was voor het verstrekken van blijversleningen. Deze reserve valt vrij in 2024.

Voorzieningen

Stand voorzieningen per 31-12	Rekening 2022	Begroting 2021 incl. wijz.	Rekening 2023
Voorziening gymnastiekinrichting	32.888	35.998	-
Voorziening MOP	1.509.063	1.537.838	1.609.033
Totaal voorzieningen	1.541.952	1.573.837	1.609.033

16-jul-2024

Toelichting voorzieningen

Voorziening vervanging gymnastiekinrichting

Deze voorziening is in 2012 ingesteld voor de gymnastiekinrichting in de gymzalen die de gemeente beheert. Het doel van deze voorziening was de jaarlijkse exploitatielasten gelijk te houden en te reserveren voor toekomstige vervanging van gymnastiekinrichting. De jaarlijkse toevoeging aan de voorziening bedraagt €12.533. De werkelijke uitgaven tot en met 2023 zijn deze voorziening betaald. In 2023 zijn de werkelijke kosten €10.900.

Om een voorziening te hebben is het verplicht een beheerplan te hebben. Dit beheerplan had een looptijd tot en met 2020. Een nieuw beheerplan is er niet. Daarom is er geen grond meer om deze voorziening te mogen behouden en is het saldo van de voorziening (€34.521) vrijgevalen in 2023. Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat zullen we voorstellen om hier een reserve voor in te stellen. Voor het hebben van een reserve is het hebben van een meerjarenplanning (beheerplan) niet verplicht.

Verschillenanalyse begrote vs werkelijke stand eind 2023 (bij afwijking >€25.000)

De opheffing van de voorziening was niet begroot.

Voorziening meerjaren onderhoudsplannen (MOPs)

Voor de gemeentelijke panden zijn allemaal afzonderlijke onderhoudsplannen (MOPs) opgesteld. In 2019 zijn deze MOPs geactualiseerd. Deze MOPs hebben op dit moment een looptijd tot en met 2040. Iedere 4 jaar moeten deze MOPs weer opnieuw worden geactualiseerd en worden de budgetten bijgesteld. Het doel van deze voorziening is de jaarlijkse exploitatielasten gelijk te houden en te reserveren voor toekomstig onderhoud. De jaarlijkse toevoeging bedraagt €329.057. Daarnaast wordt bij monumentale panden de ontvangen rijkssubsidie toegevoegd aan de voorziening. Dit was in 2023 €5.123 (gemeentehuis Jisp, kerktoeren Wormer en kerktoeren Jisp). De werkelijke onderhoudsuitgaven worden uit deze voorziening betaald. In 2023 zijn de werkelijke kosten €234.210.

Verschillenanalyse begrote vs werkelijke stand eind 2023 (bij afwijking >€25.000)

De voorziening is hoger dan begroot. De oorzaak is dat onderhoudswerkzaamheden zich niet zo gedetailleerd laten plannen. Het jaar waarin onderhoud daadwerkelijk wordt gepleegd kan wat eerder of later zijn dan gepland in de MOP. Daarnaast worden er onderhoudswerkzaamheden uitgesteld om te sparen voor verduurzaming.

Kengetallen

Dit zijn de verplichte indicatoren vanuit de BBV.

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Aantal absoluut verzuim per 1.000 leerlingen (Bron: DUO)	0	0	n.b.*
Aantal relatief verzuim per 1.000 leerlingen (Bron: DUO)	22	23	n.b.*
% Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) van het VO en MBO (Bron: Ingrado)	1,3	1,1%	n.b.*

% Niet-sporters (Bron: Gezondheidsenquête (CBS-RIVM))	n.b	45%	n.b.*
---	-----	-----	-------

*Hoewel deze indicatoren verplicht worden opgenomen in de jaarstukken volgens financiële regelgeving (BBV) waren deze gegevens op de vermelde bronnen niet tijdig beschikbaar. Ook de vermelde bronnen (DUO, Ingrado en CBS-RIVM) zijn verplicht.

Programma 5 - Leefomgeving

Waar gaat dit programma over?

In dit programma worden de doelen en acties en uitgaven en inkomsten geraamd van de activiteiten die Wormerland ontplooit voor het woon-, werk- en leefklimaat binnen onze gemeente. Bij het beheer van de openbare ruimte gaat het zowel om het planmatige beheer als om het ad hoc (dagelijkse) onderhoud. In programma 5 valt qua begroting ook de afdeling Openbare Orde & Veiligheid.

Wat is onze visie?

Wormerland is een groene gemeente met dorpen in een open landschap tussen de Zaan en Purmerend. Onze gemeente heeft een aantrekkelijk leefklimaat met een schone en veilige leefomgeving. We willen de gemeente duurzaam onderhouden, en waar nodig verder ontwikkelen en voor de toekomst behouden.

Onze ambitie is een gezonde, veilige en goed onderhouden leefomgeving voor onze inwoners, de bedrijven en verenigingen en een goede bereikbaarheid voor onze bezoekers. In de gemeente Wormerland zorgen we ervoor dat onze openbare ruimte schoon, heel en veilig is.

We hebben een voldoende onderhouden woon- en werkomgeving, die voldoet aan de behoeften van inwoners, bedrijven en verenigingen. Wat we doen (en niet doen) moet ertoe leiden dat onze inwoners de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte met een voldoende waarderen.

Programma 5: Doelenboom

Kerndoel	Operationeel doel	Acties 2023
P5 1. Wij hebben een veilige leefomgeving	P5 1.1 Overlast aanpakken	1.1.1 - Overlast verminderen veroorzaakt door (criminele) jongeren en personen met onbegrepen gedrag 1.1.2 - Woninginbraken en babbeltucs terugdringen 1.1.3 - Intervenieren bij zeer ernstige woonoverlast 1.1.4 - Drugshandel en hennepteelt bestrijden 1.1.5 - Vaaroverlast verminderen 1.1.6 - Crisisbeheersing 1.1.7 - Bewustwording verhogen inzake contraterrorisme 1.1.8 - Cybercrime 1.1.9 - Ondersteunen Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)
	P5 1.2 Actualiseren regelgeving om de openbare orde te handhaven	1.2.1 - De Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) actualiseren
	P5 1.3 Ondernijnde criminaliteit tegengaan	1.3.1 - Ondernijnde criminaliteit herkennen en bestrijden 1.3.2 - Versterken van integriteit
	P5 1.4 Verkeersveiligheid verbeteren	1.4.1 - Snelheidsverlagende maatregelen toepassen
P5 2. Ons leefklimaat is aantrekkelijk en past bij de behoefte van onze inwoners, ondernemers en bezoekers	P5 2.1 Leefomgeving groener en schoner maken	2.1.1 - Leefomgeving groen en schoon houden 2.1.2 - Restafval terugdringen
	P5 2.2 Woon- en leefomgeving verbeteren	2.2.1 - Groot onderhoud openbare ruimte 2.2.2 - Professionaliseren gegevensbeheer openbare ruimte

HEBBEN WE DE GEPLANEDE DOELEN UIT DE BEGROTING 2023 GEREALISEERD?
P5 1. Wij hebben een veilige leefomgeving

Om onze inwoners en ondernemers een goed leefklimaat te blijven bieden, is het belangrijk dat onze leefomgeving veilig is. Om de openbare ruimte als een veilige leefomgeving te behouden, zoeken wij nadrukkelijk de samenwerking met onze inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners. We zetten in op het voorkomen van overlast en onveilige situaties en op het tegen gaan van ondernijnde activiteiten. Tevens wordt de samenwerking gezocht tussen veiligheid en zorg om casuïstiek adequaat op te pakken en beleidsplannen op elkaar af te stemmen. Het is belangrijk dat het gemeentelijk beleid en de gemeentelijke regelgeving voor openbare orde en veiligheid actueel zijn. Dit stelt de gemeente en de politie in staat om onder andere drugsoverlast en woonoverlast adequaat te bestrijden. Daarnaast moet er voldoende capaciteit zijn om de openbare orde te handhaven.

Onze doelen

P5 1.1 Overlast aanpakken

Om overlast en het aantal handhavingstaken terug te dringen, zetten we in op preventie.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P5 1.1.1 *2023* Overlast verminderen veroorzaakt door (criminele) jongeren en personen met onbegrepen gedrag

We gaan de samenwerking van de taakvelden openbare orde en veiligheid, het sociaal team en het jeugdteam versterken. Het voordeel van Wormerland als kleine gemeente is dat er op casusniveau gericht aandacht is voor een op elkaar aansluitende aanpak van het sociaal domein, de zorgketen en het veiligheidsdomein. Wanneer hierin haperingen optreden is het contact tussen betrokkenen waaronder de bestuurders snel gelegd. Het beoogde resultaat is het borgen van een sluitende keten met alle betrokken hulpverleners gericht op voorkomen van criminalisering (zie ook programma 3). Hierbij richten we ons op de preventie van jeugdoverlast en -criminaliteit. We zetten in op een methodische aanpak met alle partijen om zo vroeg mogelijk te interveniëren om overlast en criminaliteit te voorkomen of te doen stoppen. Ook kijken we in samenspraak met onze ketenpartners specifiek welke interventies passend zijn bij personen met verward gedrag zodat zij minder overlast geven. Deze aanpak zorgt voor minder inzet van zware middelen (bijvoorbeeld gebiedsverbod). Om samenwerking met alle betrokken hulpverleners te ondersteunen gaan we werken aan een stelsel van formele afspraken.

Resultaat 2023

Er wordt integraal samengewerkt. Betrokken partners zijn de woningbouwcorporatie, de politie, zorgpartijen, de jongerenwerkers van SCWO, het jeugdteams en collega's binnen de OVER-organisatie. Er is sprake van een steeds meer geprofessionaliseerde samenwerking. Door de korte lijnen binnen de gemeente en met partners verloopt de samenwerking over het algemeen goed. Desalniettemin constateert de gemeente dat de keten af en toe onvoldoende werkt. Het betreft dan situaties waarin informatie niet adequaat gedeeld wordt of waarin partners zich niet vrij voelen om informatie te delen. Wij blijven in gesprek over het optimaliseren van de keten, waarbij de intentie is om te werken aan een set afspraken hoe informatie te kunnen delen die voldoet aan wet- en regelgeving.

Kwaliteit

Tijd

P5 1.1.2 *2023* Woninginbraken en babbeltrucs terugdringen

We blijven maatregelen stimuleren gericht op het voorkomen van woninginbraken en babbeltrucs. Zo gaan wij onze inwoners informeren over maatregelen die zij zelf kunnen nemen om woninginbraken en babbeltrucs te voorkomen. Deze preventiemaatregelen worden ook meegenomen bij het maken van prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties (zie ook programma 2 Ruimtelijke ontwikkeling). Ook faciliteren we het gebruik van WhatsApp buurtpreventie-groepen.

Resultaat 2023

Landelijk is er een trend zichtbaar dat inbraakcijfers teruglopen. Gedigitaliseerde criminaliteit lijkt daar steeds meer voor in de plaats te komen. De gemeente heeft ingezet op communicatie en gaat het gesprek aan met de partners als het Openbaar Ministerie en de politie om inzet en acties op elkaar af

te stemmen. Aan de strafrechtelijke kant verschuift de aandacht namelijk ook steeds meer naar het aanpakken van gedigitaliseerde criminaliteit. Dit blijft een doorlopende activiteit.

Kwaliteit

Tijd

P5 1.1.3 *2023* Intervenieren bij zeer ernstige woonoverlast

Iedereen moet fijn kunnen wonen, overlast pakken we samen met omwonenden en partners aan. De gemeente heeft een samenwerkingsovereenkomst met Beter Buren teneinde burengeschillen in een vroeg stadium op te lossen. Bij extreme overlast kan de APV worden ingezet om te intervenieren op woonoverlast. Het aspect openbare orde en veiligheid speelt hierbij een centrale rol.

Resultaat 2023

De samenwerkingsovereenkomst is nog steeds van kracht. Beginnende burengeschillen komen snel bij Beter Buren terecht. Er blijft continu aandacht met partners om meer aan de voorkant van de keten te komen om overlast in de kiem te kunnen smoren. Dit blijft een doorlopende activiteit. Ook worden ontwikkelingen met betrekking tot de Wet Aanpak Woonoverlast gemonitord.

Kwaliteit

Tijd

P5 1.1.4 *2023* Drugshandel en hennepcultuur bestrijden

Om de drugshandel en hennepcultuur beter te kunnen aanpakken, handelen wij strikt overeenkomstig de gemeentelijke beleidsregels voor toepassing van het zogenoemde Damoclesbeleid. Dit beleid maakt het mogelijk om lokalen en woningen te sluiten wanneer er een handelshoeveelheid verdovende middelen wordt aangetroffen. Het doel van een sluiting is onder andere om overtredingen van de Opiumwet te beëindigen en beëindigd te houden en de bekendheid van een pand als drugspand te doorbreken. De uitvoering van het Damoclesbeleid gebeurt in nauwe samenwerking met veiligheidspartners en waar nodig sociale partners. Daarnaast werken we samen binnen de regio om het zogeheten waterbed-effect tegen te gaan.

Resultaat 2023

De burgemeester zet zich binnen haar bevoegdheden in om drugshandel en hennepcultuur te bestrijden. Dit blijft een doorlopende activiteit.

Kwaliteit

Tijd

P5 1.1.5 *2023* Vaaroverlast verminderen

Om vaaroverlast aan te pakken zetten we de ingezette lijn op preventie en handhaving voort. Dit houdt in dat we samen met de politie en natuurbeheerorganisaties inzetten op preventie en handhaving op overlast.

Resultaat 2023

Er is dit vaarseizoen ingezet op vaaroverlast. De aanpak gaat onverminderd voort met partners. In de APV is Roekeloos Varen al opgenomen zodat er bestuurlijk gehandhaafd kan worden op dit aspect. De beleidsregel Roekeloos Varen wordt in 2024 opgeleverd.

Kwaliteit**Tijd****P5 1.1.6 *2023* Crisisbeheersing**

We zetten ons actief in de veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland voor lokale en regionale onderwerpen zoals de dekkinggraad van de brandweezorg. Het college heeft wel zorgen over de financiële gevolgen en het toekomstig dekkingplan naar aanleiding van de nieuwe rechtspositie voor de vrijwillige brandweer die door de Europese unie wordt opgelegd.

Resultaat 2023

Op initiatief van de VrZW wordt regelmatig geoefend, zijn er kennissessies en wordt de paraatheid van de hulpverlening geborgd. Beleid dat wordt opgesteld gebeurt in samenwerking met de gemeente. De samenwerking met de VrZW is een doorlopende activiteit.

Kwaliteit**Tijd****P5 1.1.7 *2023* Bewustwording verhogen inzake signalen van terrorisme**

We zetten ons in om de bewustwording bij medewerkers van de gemeente te verhogen van signalen van mogelijk terrorisme en van afnemend vertrouwen in de overheid, zodat deze herkend kunnen worden en hierop geacteerd kan worden.

Resultaat 2023

Er is een voorzichtige trend zichtbaar dat ook in Wormerland inwoners zich richting het vlak van soevereinen bewegen. In samenspraak met Noord Holland Veilig wordt gekeken welke handelingsperspectieven hierop ontwikkeld kunnen worden. Er is gewerkt aan een concrete aanpak. De gemeente Wormerland is vanaf 2023 gestart met maatwerk n.a.v. signalen van soeverein.

Kwaliteit**Tijd****P5 1.1.8 *2023* Cybercrime signaleren**

Met diverse afdelingen wordt ingezet op communicatie en bewustwording rondom cybercrime. We richten ons daarbij op actuele ontwikkelingen in het kader van cybercrime en daarop acteren we waar

nodig. Daarnaast wordt deelgenomen aan het regionale project 'Het slachtoffer spreekt' en worden mogelijkheden onderzocht om aan overige projecten deel te nemen.

Resultaat 2023

Ook dit jaar is er wederom een actie geweest met de politie, jeugdigen en cybercrime waarbij in een mobiele unit in Wormerland jonge kinderen op spelenderwijze bewust werden gemaakt van digitale criminaliteit.

Ook heeft Wormerland deelgenomen aan het regionale project 'Het Slachtoffer Spreekt' en wordt er via algemene berichten aandacht gegeven aan cybercriminaliteit. Dit laatste vindt plaats via de gemeentelijke kanalen. Dit blijft een doorlopend thema.

Kwaliteit

Tijd

P5 1.1.9 *2023* Ondersteunen Keurmerk Veilig Ondernemen

We ondersteunen en faciliteren het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO).

Resultaat 2023

Afgelopen jaar is met name ondersteuning geleverd bij de schouw die twee keer per jaar plaatsvindt.

Kwaliteit

Tijd

Onze doelen

P5 1.2 Actualiseren regelgeving om de openbare orde te handhaven

Het is belangrijk dat het gemeentelijk beleid en de gemeentelijke regelgeving voor openbare orde en veiligheid actueel zijn. Dit stelt de gemeente en politie in staat om onder andere drugsoverlast en woonoverlast adequaat te bestrijden.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P5 1.2.1 *2023* De Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) actualiseren

Aangezien zowel maatschappelijke omstandigheden als wet- en regelgeving veranderen bekijken we jaarlijks of de APV geactualiseerd moet worden.

Resultaat 2023

De APV is in november 2022 aangepast, waardoor een aanpassing in 2023 niet direct noodzakelijk is geweest.

Kwaliteit

Tijd

Onze doelen

P5 1.3 Ondermijnende criminaliteit tegengaan

Criminelen schuwen het niet om legale partijen te beïnvloeden of te onderdrukken. Het effect is dat de bovenwereld en onderwereld met elkaar verweven raken. Ondermijning bedreigt onze samenleving en rechtsstaat. College en raad spannen zich in om ondermijning te herkennen en te bestrijden. Activiteiten en maatregelen in de leefomgeving, waaronder het handhavingsbeleid, worden beschreven in programma 5 Leefomgeving. Hier leest u wat het bestuur van de gemeente Wormerland doet om zichzelf en de ambtelijke organisatie toe te rusten om ondermijning te herkennen en te bestrijden.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P5 1.3.1 *2023* Ondermijnende criminaliteit herkennen en bestrijden

In het kader van ondermijning heeft de gemeente een samenwerking met het RIEC, die wordt voortgezet. Daarin wordt met diverse partners samengewerkt aan de signalering en bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Daarnaast nemen we deel aan diverse projecten waarin meerdere partijen samenwerken in de aanpak van ondermijning.

We beschouwen de weerbaarheidsscan tegen ondermijning specifiek gericht op de gemeente nader en bekijken mogelijke implementatie van de aanbevelingen.

Resultaat 2023

De samenwerking met het RIEC is een doorlopende samenwerking en deze verloopt goed. De trainingen voor medewerkers als gevolg van de weerbaarheidsscan zijn uitgevoerd. Daarnaast zal het RIEC op korte termijn starten met aanvullende trainingen aan medewerkers specifiek gericht op het herkennen van signalen van ondermijning.

Kwaliteit

Tijd

P5 1.3.2 *2023* Versterken van integriteit

De beoordelen of de weerbaarheidsscan ondermijning aanbevelingen bevat die het noodzakelijk achten om de organisatie te verstevigen op het vlak van integriteit en ondermijning. Daarnaast stellen we geactualiseerde gedragscodes op voor de raad en het college. Deze gedragscodes stemmen we voor gemeente Wormerland en Oostzaan op elkaar af.

Resultaat 2023

Er is een start gemaakt met de voorbereidingen voor een nieuwe gedragscode en gedragsprotocol bij integriteitsschendingen voor zowel gemeenteraad, college als organisatie. De organisatie is in 2023 getraind door de heer professor mr. D.J. Elzinga.

Kwaliteit

Tijd

Onze doelen

P5 1.4 Verkeersveiligheid verbeteren

We beoordelen of snelheidsverlagende maatregelen mogelijk en wenselijk zijn.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P5 1.4.1 *2023* Snelheidsverlagende maatregelen toepassen

Tijdens groot onderhoud van de wegen wordt beoordeeld of (uitbreiding van) snelheidsverlagende maatregelen mogelijk en wenselijk is, in overleg met de bewoners.

Resultaat 2023

Deze werkzaamheden worden meegenomen in projecten met groot onderhoud, zoals Wezenland. Dit project is echter door bezwaren op de kapvergunning met ruim 1 jaar vertraagd. In oktober 2023 is de Wormerringdijk, tussen de Poelweg en firma Bijdam voorzien van 30km/h drempels. Dit is gedaan om de verkeersveiligheid voor voetgangers vanaf met name de Kleine Braak richting het centrum van Wormer te verhogen.

Kwaliteit

Tijd

P5 2. Ons leefklimaat is aantrekkelijk en past bij de behoefte van onze inwoners, ondernemers en bezoekers

Voor een aantrekkelijk leefklimaat is een schone en veilige openbare ruimte van belang en staan wij voor duurzame mobiliteit.

Onze doelen

P5 2.1 Leefomgeving groener en schoner maken

We zetten in op voldoende groen van passende kwaliteit en op een schone omgeving zonder zwerfafval.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P5 2.1.1 *2023* Leefomgeving groen en schoon houden

Het onderhoud vindt plaats conform het groencontract. De plantvakken van de gemeente worden verbeterd, of aangepast aan de nieuwe groenstructuurvisie. Bij grootschalige onderhoudswerkzaamheden in de straat toetsen we of er voldoende plantvakken en/of bomen terugkomen, en beoordelen we of er gekapt mag worden.

Resultaat 2023

Het onderhoud groen is opnieuw aanbesteed. Renovatie plantvakken en nieuwe aanleg worden altijd ruimer ingedeeld met nieuwe beplanting en bomen. Alle bomen worden beoordeeld en er geldt een herplantplicht.

Kwaliteit

Tijd

P5 2.1.2 *2023* Restafval terugdringen

Om onder andere de hoeveelheid restafval terug te dringen binnen onze gemeente en om te voldoen aan de wettelijke opgave, voeren wij acties uit vanuit het landelijke programma VANG. Dit is een stappenplan naar een circulaire economie, waarin – naast afvalscheiding – preventie en het sluiten van grondstofketens belangrijke speerpunten zijn.

De raad heeft besloten om in 2022 te starten met inzameling volgens het recycletarief. Dat houdt in dat men vastrecht betaalt voor een kleine of grote container en daarnaast betaalt voor het aantal keer dat men de restafvalcontainer aanbiedt per jaar.

Resultaat 2023

In 2023 is het recycletarief doorgezet. Er zijn een aantal extra GFe-cocons (Groente, Fruit en etensresten) geplaatst, om bewoners in de wijk Plaszoom ook hun GFe te kunnen laten scheiden. Daarnaast is er een proef gehouden op 3 locaties om bewoners kleinere zakken voor de helft van de prijs aan te kunnen laten bieden. Na positieve reacties op de proef zijn er in december op 9 andere locaties verkleiners geplaatst.

De veelaanbieders hebben 2 keer een brief ontvangen om uitleg te geven en hen te waarschuwen dat de afvalstoffenheffing voor hun flink hoger zal worden als zij zoveel restafval blijven aanbieden.

Daarnaast zijn de afvalcoaches volop de wijken ingegaan om bewoners te informeren en tips te geven en wordt er in de nieuwsbrief van de gemeente met enige regelmaat aandacht geschonken aan het onderwerp afval en afvalscheiding.

De gemeente, HVC en Wormerwonen hebben gezamenlijk een actie gehouden bij de Koningsvarenflats. Dit om in contact te komen met de bewoners van de flats, om uitleg te kunnen geven over het belang van scheiden van afval en om folders in verschillende talen mee te kunnen geven. De bewoners gingen het gesprek aan met de drie partijen over diverse onderwerpen.

Daarnaast is samen met een aantal collega's, omwonenden en kinderen de omgeving schoongemaakt. Zwerfafval is geraapt en onkruid is er verwijderd. Persoonlijk contact wordt enorm gewaardeerd door bewoners. Het plan is dan ook om dit soort acties vaker te organiseren.

Kwaliteit

Tijd

Onze doelen

P5 2.2 Woon- en leefomgeving verbeteren

Om beter aan te sluiten bij de huidige en toekomstige behoeftes van onze inwoners, is het van belang om de straatinrichting – in overleg met de inwoners – te actualiseren.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P5 2.2.1 *2023* Groot onderhoud openbare ruimte

In 2023 staan de projecten Torensloot-Zuid (Herderstraat e.o.) en Wezenland op de planning.

Resultaat 2023

Het project Torensloot is aanbesteed en loopt op schema. Zoals eerder gemeld is project Herinrichting Wezenland vertraagd door bezwaren op de kapvergunning. Dit heeft wel geleid tot kleine aanpassing van het ontwerp, waardoor minder bomen hoeven worden gekapt. De start is nu gepland september 2024.

Kwaliteit

Tijd

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Rekening 2022	Begroting 2023 incl. wijz.	Rekening 2023	Afwijking budget 2023
Lasten				
041 Integraal Veiligheidsbeleid	372.853	391.366	398.587	7.221
042 Rampenbestrijding	1.364.228	1.414.856	1.413.724	-1.132
049 Burgerhulpverleningsposten	21.183	17.957	13.928	-4.029
055 Gebouwenbeheer brandweer	104.383	101.849	123.657	21.808
060 Wegen	1.296.236	1.452.065	1.557.462	105.397
061 Bruggen en kunstwerken	439.250	522.138	523.738	1.600
062 Pontveren	107.266	106.650	113.342	6.692
063 Openbare verlichting	151.073	261.886	191.156	-70.730
070 Waterpartijen en -gangen	15.953	100.562	51.318	-49.244
071 Kaden en oevers	166.034	177.541	144.272	-33.269
101 Speelplaatsen	181.690	158.814	172.113	13.299
120 Openbaar groen	659.309	849.269	853.736	4.467
125 Openbare ruimte algemeen	190.701	254.212	259.980	5.768
200 Afval	2.840.774	2.805.633	2.781.055	-24.578
210 Rioolbeheer	1.953.061	2.015.868	2.053.500	37.632
220 Milieu	467.452	874.011	468.165	-405.846
225 Klimaatbeleid	57.010	170.206	128.505	-41.701
230 Begraafplaatsen	112.418	453.135	480.063	26.928
231 Begraven	25.947	10.804	13.703	2.899
278 Beheer panden en gronden	534.945	580.014	566.978	-13.036
Totaal Lasten	11.061.767	12.718.836	12.308.982	-409.854
Baten				
060 Wegen	55.225	75.137	115.213	40.076
062 Pontveren	29.211	39.045	76.031	36.986
120 Openbaar groen	0	0	0	0
125 Openbare ruimte algemeen	4.723	0	0	0
200 Afval	2.614.748	2.628.691	2.644.750	16.059
210 Rioolbeheer	1.953.061	2.015.868	2.053.501	37.633
220 Milieu	0	327.217	0	-327.217
225 Klimaatbeleid	51.484	10.405	7.514	-2.891
230 Begraafplaatsen	92.092	75.103	77.202	2.099
231 Begraven	94.498	95.944	82.402	-13.542
278 Beheer panden en gronden	865.630	1.791.934	697.065	-1.094.869
Totaal Baten	5.760.671	7.059.344	5.753.678	-1.305.666
Resultaat baten minus lasten	-5.301.097	-5.659.492	-6.555.304	-895.812

Verschillenanalyse

Hieronder leest u een toelichting van de verschillen groter dan €25.000 van de producten ten opzichte van de (geactualiseerde) begroting 2023.

Product	Vershil	Baten/Lasten	Toelichting
060 Wegen	€105.397 (nadeel)	lasten	Wij hebben onvoorziene uitgaven gehad voor de verkeersveiligheid: 4 drempels aanleggen in Oostknollendam en 2 snelheidsdisplay plaatsen in Jisp. Ook vallen de verplichte betaling aan het Hoogheemraadschap €35.000 hoger uit.
	€40.076 (voordeel)	baten	De leges en vergoedingen aan het straatwerk die de nutsbedrijven (Liander/Ziggo bijv.) betalen vallen hoger uit dan begroot.

063 Openbare verlichting	€70.730 (voordeel)	lasten	Er is €31.000 minder uitgegeven dan begroot aan onderhoud. Dit komt omdat er minder storingen in het eigen (stroom)net van de gemeente zijn geweest, de kosten van de onderhoudsrondes zijn meegevallen en er in 2023 meer schades succesvol verhaald zijn via de NODR. Daarnaast is het budget voor vervanging door duurzame openbare verlichting van €30.000 niet uitgegeven omdat de projecten waar dit aansluitend op zou gebeuren vertraagd zijn in de tijd (zoals project: Gele Lisstraat, Sluisstraat, Wezenland en Torensloot zuid). Het desbetreffende budget blijft beschikbaar in de reserve Duurzame vervanging openbare verlichting.
0620 Pontveren	€36.986 (voordeel)	baten	De pontgelden Jan Hop van het 2e halfjaar 2022 zijn in 2023 ontvangen. Deze nagekomen bate was niet begroot.
070 Waterpartijen en -gangen	€49.244 (voordeel)	lasten	Een meevaller in uitvoering baggerwerkzaamheden ten opzichte van de begrote kosten. Deze kosten worden vereffend met de Bestemmingsreserve Onderhoud vaarwegen.
071 Kaden en oevers	€33.269 (voordeel)	lasten	Dit jaar hebben we een minder warme zomer gehad waardoor we minder werkzaamheden tijdens de zomerschouw hebben uitgevoerd. De najaarsschouw is conform bestek uitgevoerd.
210 Rioolbeheer	€37.632 (nadeel)	lasten	Dit is een overschrijding 3% op het totale budget. De extra kosten komen door het klimaatbestendig inrichten van de Mariastraat. Aan de batenkant zij er in 2023 €37.633 meer baten riolrechten ontvangen dan begroot was.
	€37.633 (voordeel)	baten	Het product 'Rioolbeheer' wordt vereffend via de Egalisatievoorziening riolering. In 2023 is er per saldo €111.159 aan de Egalisatievoorziening riolering toegevoegd.
220 Milieubeleid algemeen	€405.846 (voordeel)	lasten	Op dit product is de SPUK CDOKE (Specifieke Uitkering Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid) geraamd aan zowel de lasten als de batenkant. Dit betreft een bedrag van €327.217. Deze SPUK CDOKE is doorgeschoven naar 2024. Daarnaast is de GR-bijdrage ODIJmond structureel te hoog begroot.
	€327.217 (nadeel)	baten	
225 Klimaatbeleid	€41.701 (voordeel)	lasten	Jaarlijkse budget uit reserve duurzaamheid is niet volledig benut, deels vanwege beschikbaarheid subsidies vanuit Rijk en provincie. Budget uitbreiding infrastructuur is doorgeschoven naar 2024 (dekking vanuit de SPUK CDOKE (Specifieke Uitkering Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid)).
230 Begraafplaatsen	€26.928 (nadeel)	lasten	De kosten en opbrengsten van de begraafplaats variëren over de jaren. In 2023 zijn er meer onderhoudskosten dan begroot waardoor een nadeel is ontstaan.
278 Beheer panden en gronden	€1.094.869 (nadeel)	baten	Het project Gele Lis is vertraagd waardoor de grondopbrengst nog niet is ontvangen. Deze opbrengst wordt nu in 2024 verwacht. Deze opbrengst was begroot om toe te voegen aan de Algemene reserve om het weerstandsvermogen te verhogen. Ook die begrote toevoeging is vertraagd naar 2024. Hierdoor heeft deze vertraging geen nadelig effect op het jaarrekeningsaldo 2023.

Reserves

Stand reserves per 31-12	Rekening 2022	Begroting 2023 incl. wijz.	Rekening 2023
Bestemmingsreserve Speelplaatsen	30.076	25.076	14.191
Bestemmingsreserve Onderhoud vaarwegen	214.636	214.636	263.880
Reserve Nog uit te voeren werken	728.273	1.530.933	773.764
Bestemmingsreserve Brandweerkazerne Wormer	598.423	571.222	571.222
Fonds Duurzaamheidsleningen	831.550	831.550	835.264
Bestemmingsreserve Duurzaamheid	1.192.463	1.052.463	1.141.823
Bestemmingsreserve Bruggen en Kunstwerken	-	-	-
Reserve Zaanbrug	7.270.632	8.470.632	8.470.632
Bestemmingsreserve Duurzame vervanging openbare verlichting	382.665	352.665	382.665
Totaal reserves	11.248.720	13.049.179	12.453.441

16-jul-2024

Toelichting reserves

Reserve speelplaatsen

Jaarlijks wordt een vast bedrag (€60.000) aan deze reserve toegevoegd en de werkelijke uitgaven van het desbetreffende jaar worden eraan onttrokken. Hierdoor worden schommelingen in de exploitatie voorkomen. De werkelijke onderhoudskosten 2023 zijn €75.885. Dit bedrag is aan de reserve onttrokken.

Reserve onderhoud vaarwegen

Deze reserve is bedoeld voor het baggeren van het binnenstedelijk gebied. Jaarlijks wordt een vast bedrag (€90.000) aan deze reserve toegevoegd en de werkelijke uitgaven van het desbetreffende jaar worden eraan onttrokken. Hierdoor worden schommelingen in de exploitatie voorkomen. De werkelijke kosten voor baggeren in 2023 zijn €40.756. Dit bedrag is aan de reserve onttrokken.

Verschillenanalyse begrote vs werkelijke stand eind 2023 (bij afwijking >€25.000)

De werkelijke kosten voor baggeren staat standaard begroot op €90.000. Pas aan het eind van het jaar wordt bekend of dit te laag of te hoog begroot is. De werkelijke kosten in 2023 waren lager dan begroot en er is dus ook minder aan de reserve onttrokken.

Reserve Nog uit te voeren werken

Deze reserve is ingesteld om beschikbaar gestelde gelden voor projecten die aan het eind van een boekjaar nog niet zijn afgerond te reserveren. In de tabel hieronder zijn de gereserveerde gelden per 31 dec 2023 gespecificeerd.

Reserve Nog uit te voeren werken		In reserve per 31-12-2023
1	Reservering voor herinrichting N515/Zuiderweg	70.000
2	Reservering MRA metropoolregio Amsterdam	62.916
3	Reservering t.b.v. Zaanoveerproject	107.341
4	Reservering t.b.v. eigendomsoverdracht scholen	7.388
5	Reservering i.v.m. het project 'Digitaliseren bouwvergunningen' door Het Waterlands Archief	14.390
6	Reservering voor de implementatie van de omgevingswet	418.771
7	Reservering voor het project Integriteit	10.000

8	Reservering van de ontvangen subsidie 'Kerkenvisie'	25.000
9	Reservering i.v.m. deelname G1000 Burgerberaad thema 'wonen'	7.000
10	Reservering van de ontvangen gelden t.b.v. het 'Robuust rechtsbeschermingssysteem (POK-gelden)	19.274
11	Reservering van de ontvangen gelden t.b.v. de Wet Kwaliteitsborging bouw	31.684
Totaal in reserve Nog uit te voeren werken per 31 dec 2023		773.764

Verschillenanalyse begrote vs werkelijke stand eind 2023 (bij afwijking >€25.000)

Een deel van de eerder gereserveerde budgetten uit eerdere jaren valt vrij uit deze reserve omdat er niet direct een concreet bestedingsdoel aan ten grondslag ligt. Deze vrijval is niet begroot. Ik noem de voornaamste gelden die vrijgevallen zijn in 2023: restbudget corona, incidentele boa-gelden, inburgeringsgelden, toerismegelden, voorschot Oekraïnegelden terug in de algemene reserve. In totaal is er ruim €750.000 vrijgevallen in 2023.

Reserve brandweerkazerne Wormer

Het doel van deze reserve is om de jaarlijkse kapitaallasten van de brandweerkazerne in Wormer te dekken, zodat deze lasten niet op de jaarlijkse exploitatie drukken. Jaarlijks wordt er €27.201 onttrokken, zo ook in 2023.

Reserve Fonds Duurzaamheidsleningen

Deze reserve is ingesteld voor het verstrekken van duurzaamheidsleningen aan particulieren voor duurzaamheidsleningen aan verenigingen, stichtingen en huurders. De hoogte van de reserve bepaalt het maximaal beschikbare bedrag waar leningen voor verstrekt kunnen worden. De hoogte van deze reserve is dus niet afhankelijk van werkelijke saldi van verstrekte leningen. In 2023 is er €3.713 toegevoegd aan deze reserve (voornamelijk rente).

Eind 2023 is er €404.177 verstrekt aan duurzaamheidsleningen aan particulieren en €33.050 aan duurzaamheidsleningen aan verenigingen, stichtingen en huurders.

Reserve Duurzaamheid

De raad heeft in september 2019 €285.000 beschikbaar gesteld om ten laste van de reserve Duurzaamheid voor 3,5 jaar een programmamanager Duurzaamheid en Klimaat aan te trekken. De kosten hiervoor voor 2023 zijn €30.357, welke aan de reserve zijn onttrokken. Het jaar 2023 is het laatste (halve) jaar dat deze kosten voor de duurzaamheidsmanager uit deze reserve gedekt worden. Daarnaast zijn er in 2023 kosten gemaakt voor de Wijkuitvoeringsplannen Plaszoom & Molenbuurt (€13.000) en een zonne-energiesysteem voor het zwembad (€1.750). Deze kosten zijn ten laste van de reserve Duurzaamheid zijn gebracht. Tot slot wordt er vanuit deze reserve jaarlijks €25.000 beschikbaar gesteld voor duurzaamheidsinitiatieven, in 2023 is hiervan voor €5.533 gebruik gemaakt.

Verschillenanalyse begrote vs werkelijke stand eind 2023 (bij afwijking >€25.000)

Er waren in 2023 minder lasten dan begroot voor de 2e duurzaamheidsmanager (begroot €60.000, werkelijk €30.357). En er was €50.000 begroot voor de WUP, de werkelijke kosten waren €13.000. En er wordt jaarlijks €25.000 begroot aan duurzaamheidsinitiatieven (werkelijk €5.533). In totaal bijna €90.000 minder onttrokken dan begroot.

Reserve Zaanbrug

Deze reserve is bedoeld om afschrijvingslasten van de Zaanbrug te dekken zodat deze lasten niet op het begrotingssaldo drukken. Om dit te waarborgen moet de hoogte van deze reserve gelijk te zijn aan de verwachte kosten voor de bouw van de Zaanbrug. In 2023 is het beschikbaar gestelde krediet voor de Zaanbrug verhoogd met €1,2 miljoen (inflatie), dus is deze reserve met hetzelfde bedrag verhoogd. In 2024 starten we met de jaarlijkse afschrijving van de Zaanbrug (in 25 jaar).

Reserve Duurzame vervanging openbare verlichting

Ieder jaar wordt er €30.000 vanuit deze reserve beschikbaar gesteld voor het vervangen van openbare verlichting door ledverlichting. Het uitgavenpatroon om tot duurzame vervanging van openbare verlichting te komen verloopt grilliger dan de begroting. Zo waren in 2021 de lasten hoger

dan begroot in verband met de duurzame herinrichting van de openbare verlichting Watermuntstraat-Koningsvarenstraat. In 2022 en 2023 zijn geen kosten gemaakt ten laste van deze reserve.

Verschillenanalyse begrote vs werkelijke stand eind 2023 (bij afwijking >€25.000)

De beschikbaar gestelde €30.000 per jaar voor de overgang naar ledverlichting is niet uitgegeven in 2023. Er is daarom €30.000 minder onttrokken dan begroot.

Voorzieningen

Stand voorzieningen per 31-12	Rekening 2022	Begroting 2023 incl. wijz.	Rekening 2023
Voorziening Egalisatie riolering	2.467.966	2.390.102	2.579.125
Voorziening Egalisatie afval	-	10.000	-
Voorziening onderhoud wegen (wegen HHNK)	-	-	-
Voorziening Bruggen en kunstwerken	192.676	192.676	202.070
Totaal voorzieningen	2.660.642	2.592.778	2.781.195

16-jul-2024

Toelichting voorzieningen

Egalisatievoorziening Afval

We zijn volgens de financiële regelgeving (BBV) sinds 2014 verplicht om gelden die we op afval over hebben beschikbaar te houden in een egalisatievoorziening. Deze gelden mogen niet aan andere doelen besteed worden dan aan afval. Daarnaast heeft deze voorziening als doel om de ontvangen afvalstoffenheffingen en de daarbij behorende uitgaven voor afval te spreiden over de jaren. Per eind 2021 is de egalisatievoorziening leeg. Dat betekent dat als er in een jaar meer kosten zijn dan opbrengsten afvalstoffenheffing dit direct ten late komt van het rekeningresultaat omdat de bufferfunctie van de voorziening niet aanwezig is om de kosten te kunnen spreiden over de jaren. Het beleid van de raad is 100% kostendeekkende afvalstoffenheffing.

In 2023 is gekozen om het tarief 2023 t.o.v. 2022 helemaal niet te verhogen, zelfs niet met het inflatiepercentage. Dit omdat eerst het effect van de invoering van het recycletarief werd afgewacht. Nu blijkt dat dit geen kostendeekkend tarief was. Om kostendeekkendheid te bereiken is met ingang van 2024 de opbrengst afvalstoffenheffing met 8,5% gestegen (raadsbesluit november 2023).

Afvalstoffenheffing is een gedifferentieerd tarief is (per aanbieding van afval en een basisbedrag). Hierdoor kan het percentage waarmee een individuele aanslag afvalstoffenheffing stijgt afwijken van deze 8,5%. Zeker omdat inwoners zelf invloed uitoefenen op de hoogte van hun aanslag door hun afval goed te scheiden. De genoemde stijging van 8,5% is een stijging van de totale benodigde stijging van de opbrengst van afvalstoffenheffing.

Omdat er in 2023 meer afvalkosten waren dan afvalopbrengsten is er niets toegevoegd aan deze voorziening. Het saldo op afval wat in 2023 ten laste komt van het resultaat is €136.305.

Egalisatievoorziening Riolering

Deze voorziening dient om de kosten en baten over de jaren te spreiden en egaliseren. Daarnaast is het volgens de financiële regelgeving niet toegestaan de ontvangen rioolheffing aan andere zaken dan riool te besteden. Het reserveren van meeropbrengsten voor latere jaren is wel toegestaan. Aan deze egalisatievoorziening wordt jaarlijks het saldo van het product Riolering toegevoegd of onttrokken.

In 2023 bedraagt de toevoeging aan de voorziening €111.159. De werkelijke opbrengsten 2023 op het product riolering overstijgen namelijk de werkelijke kosten met €111.159.

Bruggen en kunstwerken

Deze voorziening is ingesteld bij de begroting 2018 naar aanleiding van het beheerplan Civieltechnische kunstwerken. Het doel van deze voorziening is om schommelingen in onderhoudswerkzaamheden gelijkmatig over de jaren te verdelen. De bruggen en duikers zijn opnieuw geïnspecteerd in 2021. Dit heeft geleid tot het onderhoudsprogramma 2021-2024. De gemiddelde onderhoudskosten worden toegevoegd aan deze voorziening (€180.704). De werkelijke kosten worden uit deze voorziening betaald. In 2023 waren de werkelijke kosten €171.310.

Kengetallen

Dit zijn de verplichte indicatoren vanuit de BBV.

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Veiligheid			
Aantal verwijzing Halt per 10.000 jongeren (Bron:bureau Halt)	0,64	n.b.	5,5
Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners (Bron: CBS)	0	n.b.	0
Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners (Bron: CBS) **	0	n.b.	0
Aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners (Bron: CBS)	6,60	n.b.	5
Aantal vernielingen en beschadigingen in openbare ruimte per 1.000 inwoners (Bron:CBS)*	0	n.b.	0
Milieu en Volksgezondheid			
Omvang huishoudelijk restafval aantal KG per inwoner (Bron: CBS)	127	120	n.b.*
% Hernieuwbare energie (zon/wind/warmte) (Bron: RWS)	n.b.*	n.b.*	n.b.*

*De gevraagde cijfers zijn niet bekend via RWS en CBS

**de genoemde aantallen betreffen het aantal mishandelingen

Programma 6 - Bestuur en organisatie

Waar gaat dit programma over?

In dit programma noemen we de doelen, acties en ramen we de uitgaven en inkomsten van de activiteiten die de gemeente Wormerland ontplooit op de terreinen van de bestuursorganen, communicatie, juridische zaken, algemene financiële zaken en belastingen.

Wat is onze visie?

Wormerland is een zelfstandige gemeente die dicht bij haar inwoners, ondernemers en verenigingen staat, met een krachtig en slagvaardig bestuur. Hierdoor houden wij ons goed staande in het complexe regionale krachtenveld, waarin schaalvergroting vaak een rol speelt. Zowel de raad, het college en de ambtelijke organisatie spannen zich in voor (regionale) samenwerkingsvormen die eraan bijdragen dat onze gemeente bestuurlijk zelfstandig kan blijven.

Het thema bestuurlijke toekomst is actueel en heeft een relatie met het financiële meerjarenperspectief en de ontwikkelingen binnen de gemeenschappelijke regeling OVER-gemeenten, de organisatie van waaruit de gemeente wordt ondersteund. De raad heeft op 30 juni 2020 een motie aangenomen om het behoud en de versterking van de bestuurlijke toekomst van de gemeente verder te verkennen. De toekomst van de regio, die van OVER-gemeenten en die van de gemeente Wormerland zijn nauw aan elkaar verbonden en vragen om heldere besluiten over de toekomst van Wormerland.

De kwaliteit van bestuurlijke besluitvorming is gebaat bij goede afstemming tussen de gemeenteraad, het college en verbonden partijen. Binnen het besluitvormingsproces is ruimte voor inbreng van inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden.

Wij werken aan de maatschappelijke opgaves, waarbij participatie voorop staat. Hierbij stellen we ons open op, waarbij helpt dat de lijnen tussen bestuur en samenleving kort zijn.

We voeren verantwoord financieel beleid en vinden het belangrijk een evenwichtig risicomanagement te voeren, omdat de omgeving continu verandert en steeds complexer wordt. We zoeken hierbij een gezonde balans tussen risico's afwegen en ondernemend zijn.

Programma 6: Doelenboom

Kerdoel	Operationeel doel	Acties 2023
P6 1. Wij hebben een goed en krachtig gemeentebestuur	P6 1.1 Bestuurlijke besluitvorming verbeteren	1.1.1 - Periodiek inzicht in bestuurlijke planning 1.1.2 - De gemeenteraad vroeg betrekken bij de voorbereiding van besluitvorming
	P6 1.2 Bestuurlijke samenwerking verbeteren	1.2.1 - Gemeenschappelijke regelingen actualiseren
	P6 2.1 Meer efficiency en effectiviteit in processen	2.1.1 - Optimaliseren proces m.b.t. zienswijzen gemeenschappelijke regelingen
	P6 2.2 Oriëntatie op bestuurlijke toekomst	2.2.1 - Bestuurlijke toekomst Wormerland onderzoeken
P6 3. Wij zijn financieel gezond	P6 3.1 Onze inkomsten en uitgaven nog beter beheersen	3.1.1 - De financiële gevolgen van de Oekraïne-crisis inzichtelijk maken 3.1.2 - Sluitende meerjarenbegroting 2024-2027 3.1.3 - Weerstandsvermogen naar status 'voldoende' (ratio 1)
	P6 3.2 Risicomanagement versterken	3.2.1 - Versterken risicomanagement 3.2.2 - Aanpassing proces rechtmatigheidsverantwoording

HEBBEN WE DE GEPLANDE DOELEN UIT DE BEGROTING 2023 GEREALISEERD?
P6 1. Wij hebben een goed en krachtig gemeentebestuur

Het gemeentebestuur is en blijft toegankelijk voor inwoners, ondernemers en organisaties in de gemeente. Goed contact en korte lijnen maken dat wij als gemeentebestuur in staat zijn keuzes te kunnen en te durven maken.

Onze doelen
P6 1.1 Bestuurlijke besluitvorming verbeteren

We verbeteren de bestuurlijke besluitvorming continu. Hierbij gaat het om de kwaliteit van advisering en de doelmatigheid van het besluitvormingsproces. Dit versterkt het democratisch proces.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat
P6 1.1.1 *2023* Periodiek inzicht in bestuurlijke planning

We verstrekken de raad elk kwartaal een update met betrekking tot de bestuurlijke planning.

Resultaat 2023

De bestuurlijke planning wordt nu wel met regelmaat aangeleverd, maar nog niet altijd binnen de afgesproken termijn. Ook de kwaliteit ervan is nog in ontwikkeling. In 2024 zetten we in op verbetering van de kwaliteit.

Kwaliteit

Tijd

P6 1.1.2 *2023* De gemeenteraad betrekken bij de voorbereiding van besluitvorming

Doorgaan in de procesontwikkeling om de raad tijdig te betrekken bij besluitvorming.

Resultaat 2023

De raad wordt regelmatig in (extra) voorrondes en/of raadswerkgroepen in een vroeg stadium betrokken bij besluitvorming. Een voorbeeld is de raadswerkgroep over de gevolgen van de nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Kwaliteit

Tijd

Onze doelen

P6 1.2 Bestuurlijke samenwerking verbeteren

Wij werken aan complexe en gemeentee overstijgende opgaven door krachten te bundelen en kennis te delen binnen de regio.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P6 1.2.1 *2023* Gemeenschappelijke regelingen actualiseren

In het kader van de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) per 1 juli 2022 is het noodzakelijk om de gemeenschappelijke regelingen te actualiseren. Wij hebben tot 2 jaar na invoering de tijd om de gemeenschappelijke regelingen aan te passen aan de nieuwe Wgr. Het streven is om dit in 2023 tot bestuurlijke besluitvorming te laten komen.

Resultaat 2023

Alle gemeenschappelijke regelingen zijn in beweging om te komen tot een nieuwe regeling. In 2023 is een start gemaakt met het bestuurlijk besluitvormingsproces. De meeste gemeenschappelijke regelingen zijn binnen de wettelijke termijn aangepast.

Kwaliteit

Tijd**P6 2. Onze ambtelijke organisatie is doelmatig, doeltreffend en toekomstbestendig**

Om bestuurlijk slagvaardig te zijn en te blijven, moeten wij kunnen rekenen op een effectieve en efficiënte ambtelijke organisatie.

Onze doelen**P6 2.1 Meer efficiency en effectiviteit in processen**

We verbeteren processen gericht op het vergroten van efficiency en effectiviteit van bestuurlijke ondersteuning.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat**P6 2.1.1 *2023* Optimaliseren proces m.b.t. zienswijzen gemeenschappelijke regelingen**

Bij het opstellen van de planning- en controlkalender houden we rekening met de wettelijke aanlevertermijn van gemeenschappelijke regelingen zodat de raad tijdig haar zienswijze kan geven op de externe planning- en controldocumenten.

Resultaat 2023

Bij het opmaken van de P&C-cyclus voor 2024 is rekening gehouden met de gewijzigde zienswijze termijn voor de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen.

Kwaliteit**Tijd****Onze doelen****P6 2.2 Oriëntatie op bestuurlijke toekomst**

We willen een toekomstbestendige constructie voor wat betreft bestuur en organisatie die ons in staat stelt als kleine gemeente bestuurlijk zelfstandig te blijven.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat**P6 2.2.1 *2023* Bestuurlijke toekomst Wormerland onderzoeken**

De bestuurlijke toekomst van gemeenten verkeert in stevige dynamiek binnen het openbaar bestuur. Daarbij is het onder meer de vraag of en in hoeverre gemeenten opgewassen zijn tegen de taken die zij van hogerhand krijgen en die zij zichzelf verder stellen. Zeker onder het gesternte van nieuwe taken van het rijk en het nieuwe coalitieakkoord is het daarom zaak voor de nieuwe gemeenteraad om af te wegen hoe de bestuurlijke toekomst eruit moet zien en in stand kan worden gehouden. Wil en kan de gemeente zelfstandig regie houden over de actuele ambities, al dan niet in aangepaste

samenwerkingsallianties? Wil de gemeente zelf regie houden, dan zal de raad eigenstandig serieuze keuzes moeten maken voor de bestuurlijke toekomst van de gemeente.

Wat dit betreft deed de vorige gemeenteraad in zijn nadagen een richtinggevend voorstel aan de nieuwe gemeenteraad ter bespreking. In het coalitieakkoord 2022 / 2026 "Voor en met elkaar in zelfstandig Wormerland" staat hierover:

"Wormerland is een kleine zelfstandige gemeente. De zelfstandigheid van kleine gemeenten staat onder druk. Voor het strategisch perspectief van de bestuurlijke toekomst stelde de gemeenteraad van Wormerland d.d. 28-2-2022 een aanbeveling op aan de nieuwe gemeenteraad. Die aanbeveling wordt aan de nieuwe raad voorgelegd om strategisch koers te bepalen voor de verdere bestuurlijke toekomst van Wormerland."

Het college beraadt zich op aangeven van de burgemeester in 2e helft 2022 over de uitvoering van deze passage uit het coalitieakkoord en zal daartoe een raadsvoorstel opmaken. Afhankelijk van de uitkomsten van de raadsbehandeling wordt een verder stappenplan uitgewerkt, inclusief een financiële paragraaf.

Resultaat 2023

De gemeenteraad koos in het traject over de bestuurlijke toekomst voor het behouden van zelfstandigheid en de zogenaamde 0-plus variant. De dynamiek in de regio leidt mogelijk tot kansen met betrekking tot deze variant. Als de ontwikkelingen hier aanleiding toe geven, gaan we het gesprek aan. Voorts nam de raad zich voor enkele onderzoeken te gaan houden om goed beslagen ten ijs te blijven in het dossier bestuurlijke toekomst.

Op 3 oktober 2023 besloot de raad op vragen van Oostzaan om mee te werken aan verkennende gesprekken over verbreding van de ambtelijke samenwerking, maar om niet mee te werken aan verkennende gesprekken over bestuurlijke fusie. Daarnaast besloot de raad groen licht te geven voor de start van onderzoeken die hij zich op 7 februari 2023 voornam. Voorstellen voor de onderzoeksopdracht(en) worden door het college in afstemming met de begeleidingscommissie uit de gemeenteraad aan de raad voorgelegd.

In november 2023 stelde de gemeenteraad een zienswijze vast op het Oostzaner rapport "Bestuurlijke toekomst Oostzaan" van TwijnstraGudde (mei 2023). Tot slot werd op 19 december 2023 een motie vastgesteld waarin de weg geopend wordt om in samenspraak met Oostzaan en Landsmeer en zo mogelijk ook met Waterland invulling te geven aan nader onderzoek naar ambtelijke / bestuurlijke samenwerking en om daarover ook als raden collegiaal in contact te komen met genoemde gemeenten.

Kwaliteit

Tijd

P6 3. Wij zijn financieel gezond

De externe ontwikkelingen volgen elkaar in rap tempo op en hebben de nodige impact op onze financiële huishouding. Ons financieel beleid is erop gericht om ook in de toekomst financieel gezond te zijn en te blijven.

Onze doelen

P6 3.1 Onze inkomsten en uitgaven nog beter beheersen

Om de begroting niet te overschrijden, is het van belang dat wij inzicht hebben in onze inkomsten en uitgaven. Hierop baseren wij onze budgettaire keuzes.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat

P6 3.1.1 *2023* De financiële gevolgen van de Oekraïne-crisis inzichtelijk maken

We rapporteren periodiek aan de raad om de financiële gevolgen van de Oekraïne-crisis inzichtelijk te maken zodat de raad verantwoorde keuzes kan maken.

Resultaat 2023

De raad wordt op de hoogte gehouden in een aparte paragraaf in elk P&C-document over de (financiële) gevolgen van de Oekraïne-crisis. Zo ontvangt de raad 4 updates per jaar. Dat was in 2023 in het Voorjaarsbericht 2023/Kadernota 2024 (raad jun 2023), Jaarrekening 2022 (raad jul 2023), Begroting 2024 (raad nov 2023) en het Najaarsbericht 2023 (raad dec 2023).

Kwaliteit

Tijd

P6 3.1.2 *2023* Sluitende meerjarenbegroting

In 2023 presenteren wij de raad een sluitende Meerjarenbegroting 2024-2027.

Resultaat 2023

In november is de Begroting 2024-2027 vastgesteld in uw gemeenteraad, met een niet-sluitend financieel beeld in de jaren 2026 en 2027. We kozen ervoor om een realistische begroting neer te leggen en om geen mogelijk onnodige (onomkeerbare) bezuinigingen in gang te zetten. Daarnaast hielden we vast aan het versterken van het weerstandsvermogen richting een voldoende omvang. Hiermee is het VNG-advies gevolgd van juli 2023, waarin wordt geadviseerd een realistisch beeld neer te leggen en eventuele tekorten zichtbaar te maken.

Het advies van de VNG is erop gericht om landelijk inzichtelijk te maken wat de gevolgen van de keuzes van het Rijk zijn en om zo extra druk te zetten. Hiermee wordt een helder signaal afgegeven aan het demissionaire kabinet en de Tweede Kamer, en inmiddels aan de onderhandelende partijen voor een nieuw kabinet: de gemeentelijke financiën zijn momenteel onvoldoende voor het uitvoeren van het huidige takenpakket. Gemeenten ontvangen vanaf 2026 namelijk structureel €3 miljard minder, zonder dat er taken verdwijnen.

De gesprekken tussen de VNG en het Rijk zijn nog niet afgerond en dus is de uitkomst nog altijd onzeker.

Kwaliteit

Tijd

P6 3.1.3 *2023* Versterken weerstandspositie

De hoogte van de Algemene Reserve is momenteel niet voldoende om onze risico's voldoende af te dekken. In de Meerjarenbegroting 2023-2026 brengen het weerstandsvermogen terug naar de minimale norm die de raad heeft vastgesteld, zijnde status 'voldoende' (= ratio 1).

Resultaat 2023

We verwachten binnen de gestelde termijn (2023-2026) stapsgewijs te komen tot ratio 1. Dit is opgenomen in de Begroting 2024-2027.

Kwaliteit**Tijd****Onze doelen****P6 3.2 Risicomanagement versterken**

Wij streven naar een gezonde balans tussen risico's afwegen en ondernemend zijn.

Geplande acties voor 2023 met het behaalde resultaat**P6 3.2.1 *2023* Versterken risicomanagement**

In 2022 is organisatiebreed het in 2021 vastgestelde beleid rondom risicomanagement geïmplementeerd en onderdeel geworden van de reguliere P&C-documenten. In 2023 zetten we deze werkwijze voort en verbeteren we organisatiebreed de bewustwording en benoeming van risico's en nemen daar waar mogelijk maatregelen om de risico's te reduceren.

Resultaat 2023

Sinds het vaststellen van het beleidskader in 2021 is het bewustzijn over risico's in de organisatie toegenomen. Desondanks zijn er een aantal knel- en verbeterpunten gesignaleerd. Daarom is op 19 december 2023 een aangepast beleidskader door de raad vastgesteld. Hiermee wordt de uitvoerbaarheid van risicomanagement verder bevorderd.

Kwaliteit**Tijd****P6 3.2.2 *2023* Aanpassing proces rechtmatigheidsverantwoording**

Vanaf verslagjaar 2023 is het college van burgemeester en wethouders zelf verantwoordelijk voor het afleggen van de rechtmatigheidsverklaring. De accountant toetst de rechtmatigheid niet meer. Die geeft alleen nog een controleverklaring, waarin staat of de jaarrekening getrouw tot stand is gekomen. In 2023 passen we onze processen aan op deze wetswijziging. Om dit doel te bereiken is reeds in 2022 een controller rechtmatigheid aangesteld bij OVER-gemeenten.

Resultaat 2023

De rechtmatigheidsverantwoording is vormgegeven. Deze verantwoording is nu voor de eerste keer op de nieuwe wijze afgegeven als onderdeel van de jaarrekening 2023. Het is een groeiproces voor de organisatie, waarbij continu gewerkt wordt aan verbeteringen met als doel hiermee ook de bedrijfsvoering en de interne beheersing verder te professionaliseren.

Kwaliteit**Tijd**

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Rekening 2022	Begroting 2023 incl. wijz.	Rekening 2023	Afwijking budget 2023
Lasten				
010 Raad, commissies en griffie	614.881	737.053	641.002	-96.051
011 Overige kosten bestuur	54.424	25.050	23.030	-2.020
012 Gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsprojecten	65.446	103.618	70.478	-33.140
013 College van B&W	1.079.161	803.094	832.931	29.837
015 Feesten en gedenkdagen	1.196	4.651	4.556	-95
017 Communicatie	10.302	75.862	30.072	-45.790
021 Bezwaar- en beroepschriften	8.549	6.736	5.067	-1.669
022 Juridische zaken	60.378	90.572	81.190	-9.382
025 Organisatie	933.713	1.345.275	1.083.972	-261.303
026 Kwaliteitszorg	3.986	13.967	4.343	-9.624
027 Overhead	5.425.321	5.101.971	5.101.971	0
028 Corona	272.621	0	-33.040	-33.040
281 Vastgoedbestand	18.806	34.871	33.480	-1.391
284 Hondenbelasting	3.466	371	371	0
289 Lasten heffing en invordering gem. belastingen	285.424	298.256	308.064	9.808
290 Planning en Control-cyclus	37.767	27.836	33.722	5.886
291 Algemene uitkering uit het gemeentefonds	-545.202	-532.260	-568.866	-36.606
292 Financiering	-288.226	-276.573	-309.923	-33.350
293 Onvoorzien	6.624	16.381	16.381	0
294 Meerjarenplan	0	0	0	0
295 Inflatie volgende begrotingsjaren	0	0	0	0
Totaal Lasten	8.048.638	7.876.731	7.358.799	-517.932
Baten				
012 Gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsprojecten	0	21.814	0	-21.814
013 College van B&W	367.927	0	182.852	182.852
028 Corona	62.411	0	0	0
281 Vastgoedbestand	0	890.180	889.911	-269
282 Onroerende zaakbelasting	3.789.376	3.847.692	3.850.872	3.180
283 Forensenbelasting	46.558	31.755	41.409	9.654
284 Hondenbelasting	91.672	92.771	90.766	-2.005
286 Roerende zaakbelasting	18.125	18.068	15.946	-2.122
287 Overige belastingen	58.803	29.000	50.238	21.238
289 Lasten heffing en invordering gem. belastingen	20.897	19.033	17.381	-1.652
291 Algemene uitkering uit het gemeentefonds	28.027.850	28.375.283	29.200.599	825.316
292 Financiering	222.735	296.199	618.180	321.981
293 Onvoorzien	79	0	1.842	1.842
295 Inflatie volgende begrotingsjaren	0	0	0	0
Totaal Baten	32.706.432	33.621.795	34.959.997	1.338.202
Resultaat baten minus lasten	24.657.794	25.745.064	27.601.198	1.856.134

Verschillenanalyse

Hieronder leest u een toelichting van de verschillen groter dan €25.000 van de producten ten opzichte van de (geactualiseerde) begroting 2023.

Product	Verschil	Baten/Lasten	Toelichting
---------	----------	--------------	-------------

010 Raad, commissie en griffie	€96.051 (voordeel)	lasten	In 2023 werd een krediet beschikbaar gesteld (€251.000) voor de aanbesteding van een vernieuwd audiovisueel systeem ten behoeve van de raadsvergaderingen. De voorbereidingen op deze aanbesteding zijn gestart in december 2023, maar de uitvoering loopt door in 2024. Door uitstel van ingebruikname is het implementatiebudget 2023 ad €90.000 niet besteed. We zullen de raad voorstellen deze gelden mee te nemen naar 2023 bij de resultaatbestemming.
012 Gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsprojecten	€33.140 (voordeel)	lasten	In Voorjaarsbericht 2023 is een budgettair neutrale budgetaanvraag gedaan van €21.814 ten behoeve van de regionale samenwerking inzake huisvestingstaken ontheemden. Zoals u ook in het Raadsbericht van 21 februari 2023 heeft kunnen lezen, worden er naast de in programma 3 genoemde zaken rond de plaatselijke huisvesting van mensen uit Oekraïne, ook kosten verwacht op regionaal niveau. Dit is voor de huisvesting van mensen uit Oekraïne, statushouders, spoedzoekers en asielzoekers. Ook deze kosten zijn declarabel bij het rijk. In 2023 zijn er nog geen lasten en baten geweest. Dit betekent een voordeel op de lastenkant, maar ook een gelijkelijk nadeel op de batenkant van het product '012 Gemeenschappelijke regeling en samenwerkingsprojecten'. Hoewel het nadeel op de batenkant volgens de toelichtingsgrens (afwijkingen boven de €25.000) van deze verschillenanalyse niet in deze tabel hoort is deze toch toegevoegd omdat het voordeel op de lastenkant en het nadeel op de batenkant direct verband houden met elkaar.
	€21.814 (nadeel)	baten	
013 College	€29.837 (nadeel)	lasten	Dit nadeel wordt voornamelijk veroorzaakt door de (verplichte) toevoeging aan de Voorziening Vervroegd pensioen. In het najaarsbericht 2023 was al een reservering voor personele aangelegenheden gedaan ter dekking hiervan (via de reserve 'Collegewissel'). Deze toevoeging aan de voorziening is dan ook in 2023 onttrokken uit die reserve (Programma 40 'Mutaties in reserves'). Per saldo is dit een budgettair neutrale boeking: een nadeel op Product 'College' en een voordeel op programma 40 'Mutaties in reserves'.
	€182.851 (voordeel)	baten	Jaarlijks wordt de (verplichte) voorziening 'Wachtgeld gewezen wethouders' opnieuw beoordeeld op de maximaal nog te verstrekken wachtgelden. Deze berekening zorgt ervoor dat er in 2023 €33.615 vrijvalt ten gunste van het product 'College'. De betaling van wachtgelden afhankelijk is van het inkomen van de gewezen wethouder. Hoe hoger het inkomen, hoe minder aanvulling vanuit de wachtgeldregeling er nodig is. Wat we niet hebben hoeven uitkeren in 2023 valt nu vrij. In de voorziening blijft alleen nog wat er voor 2024 en 2025 nog maximaal nodig is voor wachtgeld. Daarnaast is de (verplichte) hoogte van de voorziening pensioenen wethouders bijgesteld. Er valt €149.236 vrij in 2023. Er is een egaliseringsreserve voor fluctuaties in deze voorziening, daaraan is deze €149.236 toegevoegd.
017 Communicatie	€45.790 (voordeel)	lasten	Voor de "Evaluatie digitale nieuwsbrief" was in 2023 een budget geraamd van €10.000. De uitvoering van dit onderzoek is uitgesteld naar 2024. Voorgesteld wordt om dit budget mee te nemen naar 2024 voor de uitvoering van dit onderzoek. Het overige budgetoverschot is het gevolg van onderbesteding op het gebied van communicatie Sociaal Domein en de lagere kosten voor de nieuwe website. In 2024 wordt er een planning gemaakt voor de communicatie van het Sociaal Domein, waardoor het volledige budget vanaf 2024 benut zal worden. Ook de structurele kosten voor de website zijn hoger vanaf 2024, onder andere als gevolg door wetgeving op het gebied van toegankelijkheid. Voor 2023 betreft dit voordeel op het product 'Communicatie' daarom een incidenteel voordeel.
025 Organisatie	€261.303 (voordeel)	lasten	Naast de reguliere bijdrage aan OVER-gemeenten zijn er een aantal personeelgerelateerde zaken apart begroot. De reguliere bijdrage aan OVER-gemeenten wijkt nauwelijks af ten opzichte van begroot (€6.200 voordelig). Het te verklaren verschil op product 'Organisatie' betreft voornamelijk de volgende twee afwijkingen ten opzichte van begroot: Ten eerste is er een voordeel in de kosten voor gezinscoaches doordat deze minder uren zijn gaan werken (€23.397). Vanaf 2024 is

			een 3e gezinscoach in dienst dus dit betreft voor het jaar 2023 een incidenteel voordeel. Ten tweede was er een incidenteel budget in 2023 van €200.000 om de benodigde personeelspiek i.v.m. aanvragen omgevingsvergunning grote projecten op te vangen. Hier is nog geen extra personeelsaanvraag voor geweest in 2023. We zullen de raad voorstellen dit budget te reserveren om de verwachte piek in 2024 op te kunnen vangen. Tot slot melden we dat de doorgeschoven btw vanuit OVER-gemeenten lager is dan begroot (voordeel €10.711).
028 Corona	€33.040 (voordeel)	lasten	Per eind 2023 sluiten we de coronacrisis financieel af. Dit heeft een voordelig effect van €284.209. Van dit voordeel is €33.040 zichtbaar op product 028 'Corona' i.v.m. het afboeken van ten onrechte opgenomen verwachte nagekomen lasten. De rest van het voordelig effect vindt u terug op product 40 'Mutaties in reserves'. Voor meer informatie verwijs ik u naar de aparte coronaparagraaf welke voor het laatst te vinden is in deze jaarrekening 2023.
291 Algemene uitkering uit het gemeentefonds	€36.606 (voordeel)	lasten	Met regelmaat komen er nieuwe taken vanuit het rijk naar de gemeentes. Vaak komen voor deze nieuwe taken ook nieuwe middelen naar de gemeente via de algemene uitkering om deze taken uit te kunnen voeren. Niet in alle gevallen hebben de nieuwe taken al lasten in 2023 en blijft er budget over in 2023. Dit is het geval bij gelden ontvangen t.b.v. Inburgering, Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) en Wet goed verhuurderschap. In totaal een voordeel van ruim €65.000. Daarnaast wijkt de werkelijke btw-last van riool en afval af van de begroting. Dit betreft een administratieve boeking in verband met toerekening van btw aan de producten afval en riool in verband met de kostendekkendheidsberekening. Op het product 'Algemene uitkering' betekent dit een nadeel van €28.307.
	€825.316 (voordeel)	baten	Het bruto begrotingseffect van de decembercirculaire 2023 was €809.173 positief. Om de begroting aan te passen komt de informatie uit de decembercirculaire altijd te laat. Begroot is de stand van de septembercirculaire 2023. Deze €809.173 zijn grotendeels baten waar ook nieuwe lasten tegenover staan (energietoelagen en omgevingswet). Voor gedetailleerde informatie over de decembercirculaire verwijs ik naar het raadsbericht 'Effect decembercirculaire 2023' (Z1198359). Naast de decembercirculaire 2023 is er een voordeel van €16.143 op de algemene uitkering door afwikkeling voorgaande jaren.
292 Financiering	€33.350 (voordeel)	lasten	Bij diverse producten wijken de werkelijke kapitaallasten af van de begrote kapitaallasten. De rentecomponent daarvan is een budgettair neutrale boeking. Op product 'Financiering' betekent deze budgettair neutrale boeking een incidenteel voordeel van ruim €30.000.
	€321.981 (voordeel)	baten	Sinds eind 2022 is er weer sprake van een positieve rentevergoeding op banksaldi. De prognose van de rentebaten zijn in 2023 is hoger dan begroot, een voordeel van €304.204.

Reserves

Stand reserves per 31-12	Rekening 2022	Begroting 2023 incl. wijz.	Rekening 2023
Egalisatiereserve Algemene uitkering	339.449	418.606	502.332
Bestemmingsreserve Bestuurlijke toekomst	-	50.000	65.120
Bestemmingsreserve Collegewissel	-	129.551	93.102
Egalisatiereserve voorziening pensioenen wethouders	-	349.591	498.827
Algemene reserve	3.513.747	3.708.320	4.108.864
Bestemmingsreserve Veilig wonen (politieke ambtsdragers)	-	7.062	7.062
Totaal reserves	3.853.196	4.663.130	5.275.308

16-jul-2024

Toelichting reserves

Egalisatiereserve Algemene uitkering

De hoogte van de algemene uitkering fluctueert enorm door wijzigingen op de rijksbegroting. Deze fluctuaties in onze belangrijkste inkomstenbron bemoeilijken het begroten en daarmee samenhangend de beleidskeuzes die de raad kan maken. Om deze fluctuaties (deels) op te vangen heeft de raad in december 2021 besloten een structurele toevoeging van €250.000 aan de egalisatiereserve Algemene uitkering te doen om zo meer begrotingsrust te creëren en risico's te beperken. Daarnaast voorkomt het dat er structurele lasten worden aangegaan met onzekere structurele inkomsten. Omdat er naast deze voordelen ook nadelen bestaan aan het instandhouden van een structurele reservering heeft de raad in de 1e begrotingswijziging van 2024-2027 deze structurele reservering losgelaten. Een nadeel van deze structurele reservering is dat het beleidsvrijheid beperkt. Een andere reden om deze structurele reservering los te laten is geweest dat de komende jaren de samen-de-trap-op-trap-af-methode is losgelaten (bevroren). Dit betekent dat mutaties in de rijksbegroting geen effect meer hebben op de hoogte van de algemene uitkering (behalve loon-/prijsstijgingen). Daarnaast is vanaf 2027 het Gemeentefonds geïndexeerd op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (BBP). Dit betekent dat we niet zo sterk meer schommelen in de algemene uitkering als voorheen.

Bovenstaande wijziging in beleid gaat pas in in 2024. In 2023 is daarom voor het laatst de toevoeging van €250.000 aan de Egalisatiereserve Algemene uitkering gedaan (conform begroting). Deze buffer heeft zijn nut bewezen bij de verwerking van de decembercirculaire 2022: er is €170.843 onttrokken ter egalisatie van de negatieve uitkomsten van de circulaire. Daarnaast is het netto-resultaat van de decembercirculaire 2023 (€83.726) toegevoegd aan de reserve. De raad is in Raadsbericht 'Effect decembercirculaire 2023' (Z1198359) geïnformeerd over de financiële effecten van deze circulaire. Het bruto-effect van de decembercirculaire 2023 (€803.173) betreft voornamelijk te labelen gelden omdat daar ook nieuwe lasten tegenover staan (€725.447). Het voorstel tot labeling van deze gelden zullen we de raad ter besluitvorming aanbieden bij de Jaarrekening 2023 als onderdeel van de resultaatbestemming 2023. Resumerend is er in 2023 per saldo €162.883 toegevoegd aan de egalisatiereserve Algemene Uitkering (+ €250.000 - €170.843 + €83.726).

Verschillenanalyse begrote vs werkelijke stand eind 2023 (bij afwijking >€25.000)

Het resultaat van de decembercirculaire is nooit begroot en zorgt dus altijd voor een verschil.

Bestemmingsreserve Bestuurlijke toekomst

Deze reserve is nieuw gevormd naar aanleiding van het collegeprogramma 2022-2026. De financiële mutaties die uit dit collegeprogramma volgden zijn verwerkt in de 1e begrotingswijziging van 2023 (raad nov 2022). Hierin staat dat er in 2023 €50.000 wordt toegevoegd aan deze reserve (en in 2024 nogmaals €50.000).

De raad heeft al eerder (Najaarsbericht 2021) €25.000 beschikbaar gesteld voor de kosten die gemaakt worden in het kader van de bestuurlijke toekomst. Het restant van dat budget is via de reserve 'Nog uit te voeren werken' gereserveerd. Eind 2022 was er nog €15.315 over van dit budget. Dit bedrag is in 2023 vanuit de reserve 'Nog uit te voeren werken' overgeheveld naar de nieuwe reserve 'Bestuurlijke toekomst'. Resumerend is er dus in 2023 €65.315 toegevoegd aan deze reserve (€50.000+€15.315).

De werkelijk gemaakte kosten in 2023 i.v.m. de bestuurlijke toekomst zijn onttrokken aan deze nieuwe reserve (€195).

Reserve Collegewissel

Deze reserve is nieuw gevormd in 2023 (raad dec 2023). Het doel van deze reserve is (gedeeltelijke) dekking van kosten bij vertrek/vervanging van collegeleden. De kosten die gepaard gaan met collegewisselingen fluctueren enorm. Per wisseling van collegelid zijn de kosten ook zeer verschillend (afhankelijk van leeftijd vertrekkende leden, ervaring van nieuwe leden en eventuele verhuiskosten). Door het jaarlijks €5.000 toevoegen (vanaf 2024) aan deze reserve worden de kosten van deze wisselingen verspreid over de jaren (begrotingsrust). De kosten die te maken hebben met collegewisselingen worden verantwoord op het product 'College' in Programma 6. Deze kosten mogen volgens raadsbesluit (Najaarsbericht 2023, raad dec 2023) zonder nieuw raadsbesluit gedekt worden uit deze reserve. Als gevolg van dit besluit is in 2023 €4.367 zijn onttrokken aan deze reserve. Dit zijn de werkelijke kosten 'collegewisselingen' in 2023.

Er was in 2022 een budget beschikbaar gesteld (€55.000) voor de collegewissel in 2022 (n.a.v. de verkiezingen). Het restbudget van dit budget (€33.918) is in 2023 toegevoegd aan deze nieuwe reserve Collegewissel (raadsbesluit Najaarsbericht 2023).

Daarnaast is er in het Najaarsbericht 2023 een extra reservering gedaan van €100.000 voor personele aangelegenheden en het gebruik van bestaande personele regelingen (vervroegd pensioen). In 2023 is €31.397 onttrokken aan deze reserve om een (verplichte) voorziening vervroegd pensioen (RVU) te vormen. Daarnaast zijn de in 2023 gemaakte kosten voor werving van van een nieuwe gemeentesecretaris onttrokken (€5.053).

Bovenstaande mutaties 2023 hebben we in onderstaande tabel schematisch weergegeven ter verduidelijking.

Verloop reserve Collegewissel 2023	Toevoeging	Onttrekking
Toevoeging: Restant van het budget collegewissel 2022 (besluit Najaarsbericht 2023)	33.918	
Onttrekking: Werkelijke kosten collegewisselingen in 2023		4.367
Toevoeging: Reservering personele aangelegenheden en gebruik personele regelingen (besluit Najaarsbericht 2023)	100.000	
Onttrekking: Deze kosten zijn onttrokken ter dekking van het vormen van de (verplichte) voorziening vervroegd pensioen (RVU)		31.397
Onttrekking: De werkelijk gemaakte kosten in 2023 voor werving en selectie nieuwe gemeentesecretaris		5.053
Totaal	133.918	40.816
Saldo reserve per 31-12-2023	93.102	

Verschillenanalyse begrote vs werkelijke stand eind 2023 (bij afwijking >€25.000)

De onttrekkingen i.v.m. het vroegpensioen waren niet begroot (€31.397 + €5.053). Voor het rekeningresultaat heeft dit geen effect. De werkelijke lasten in 2023 (welke ook niet begroot waren) zijn gelijk aan deze onttrekking.

Egalisatiereserve voorziening pensioenen wethouders

De verplichte hoogte van de voorziening Pensioenen wethouders fluctueert (door actuariële berekeningen, wijzigingen in rekenrente, wijzigingen in wetgeving rond pensioenleeftijd, toetreden nieuwe wethouders e.d.). Dit zorgt voor schommelingen op de exploitatie. In 2022 pakte dit positief uit en viel er € 349.591 vrij uit de voorziening. Om begrotingsrust te creëren heeft de raad (juli 2023) een Egalisatiereserve ingesteld en het vrijgevalen bedrag uit de voorziening van 2022 toegevoegd aan deze nieuwe reserve. Het doel van deze reserve is om toekomstige mutaties op de (verplichte) voorziening te egaliseren. De bijstelling van de voorziening in 2023 pakte opnieuw positief uit. De voornaamste oorzaak was de stijging van de rekenrente van 2,475% naar 3,16% . Het vrijgevalen deel uit de voorziening, zijnde €149.236 is ook toegevoegd aan de Egalisatiereserve. De totale reserve bedraagt hierdoor eind 2023 €498.827.

Verschillenanalyse begrote vs werkelijke stand eind 2023 (bij afwijking >€25.000)

De bijstelling van de voorziening (in 2023 €149.236) gebeurd één keer per jaar aan het eind van het jaar naar aanleiding van de berekeningen van een extern bureau. Tussentijds wordt dit niet berekend. De bijstelling van de voorziening is dan ook nooit begroot. De daarmee samenhangende egalisatiereserve ook niet.

Algemene Reserve

Van de extra ontvangen rijksgelden naar aanleiding van de septembercirculaire 2021 heeft de raad in december 2021 besloten hiervan in 2023 € 250.000 toe te voegen aan de Algemene Reserve om het weerstandsvermogen van de gemeente Wormerland te verhogen. De Algemene Reserve was na

deze toevoeging nog steeds te laag. In de primaire begroting 2023 heeft de raad nogmaals €750.000 toegevoegd aan de algemene reserve ter verhoging van het weerstandsvermogen.

In begrotingswijziging 1 van 2023 (financiële verwerking van het collegeprogramma 2022-2026) is er ter verhoging van het weerstandsratio €1.100.000 begroot als toevoeging aan de Algemene reserve in verband met de verwachte opbrengst van het bouwproject 'Gele Lis'. Deze opbrengst is uitgesteld i.v.m. de benodigde aanpassingen aan het bestemmingsplan. De daarmee samenhangende toevoeging aan de Algemene reserve is daarmee ook uitgesteld. In dezelfde begrotingswijziging 1 van 2023 is ook de fasering van groei naar ratio 1,0 gewijzigd, hierdoor is er €100.000 minder toegevoegd aan de Algemene reserve. Per saldo is er in 2023 €900.000 toegevoegd aan de Algemene reserve ter versterking van het weerstandsvermogen ($€250.000 + €750.000 - €100.000$).

Naast bovenstaande mutaties vanuit het weerstandsratio zijn er nog twee toevoegingen in 2023 in de Algemene reserve geweest. Ten eerste heeft de raad in december 2022 een besluit genomen om €300.000 voor te financieren (t.l.v. de Algemene reserve) om de Poelweg woonrijp te maken t.b.v. het plaatsen van woonunits voor vluchtelingen uit Oekraïne, spoedzoekers en statushouders. Deze gelden kunnen nu weer terugvloeien in de Algemene reserve omdat de ontvangen rijks gelden voor de Oekraïne crisis zijn ontvangen. Tot slot is er vanuit de bestemming van het rekeningresultaat van 2022 is er €595.118 toegevoegd aan de Algemene reserve (raad juli 2023). Resumerend is er in totaal €1.795.118 toegevoegd aan de algemene reserve ($€900.000 + €300.000 + €595.118$).

Er is éénmaal een beroep gedaan op de Algemene reserve in 2023: Er is in de raad van mei 2023 een aanvullende krediet beschikbaar gesteld (€1.200.000) voor de indexering 2021 en 2022 van de Zaanbrug.

Belangrijk uitgangspunt is dat de Algemene Reserve niet als algemeen (incidenteel) dekkingsmiddel ingezet kan worden zolang de hoogte van de Algemene Reserve onvoldoende is ($< \text{ratio } 1$). Zie voor de uitgebreide toelichting in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' in deze Jaarrekening.

Verschillenanalyse begrote vs werkelijke stand eind 2023 (bij afwijking $>€25.000$)

Dit verschil heeft meerdere oorzaken. Ten eerste is het verschil het verwachte rekeningresultaat (€1.200.545, stand Najaarsbericht 2023) ten opzichte van het werkelijke rekeningresultaat. Daarnaast is er begroot €1.100.000 toe te voegen i.v.m. verhoging van het weerstandsratio. Deze toevoeging is uitgesteld i.v.m. de vertraagde opbrengst van de verkoop van de grond Gele Lis. Ten derde is de €300.000 die voorgefinancierd was voor de units op de Poelweg teruggevloeid in de Algemene reserve (niet begroot).

Bestemmingsreserve Veilig wonen (politieke ambtsdragers)

De veiligheid van decentrale bestuurders is een vereiste voor het goed functioneren van het openbaar bestuur. Per 1 oktober 2023 is de werkgeversverantwoordelijkheid voor hun veiligheid daarom verscherpt in een wijziging van de Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers. Ten behoeve van een veilige woonplek krijgen decentrale bestuurders een beveiligingsadvies op maat aangeboden. Gemeenten dienen op basis van de nieuwe regeling het beveiligingsadvies altijd over te nemen en de uitvoering van de veiligheidsmaatregelen te bekostigen. Voor de uitvoering van deze regeling ontvangt de gemeente € 7.062 per jaar voor de periode 2023 tot en met 2026 (septembercirculaire 2023). We reserveren deze gelden door ze toe te voegen aan de nieuw in te stellen Reserve 'Veilig wonen (politieke ambtsdragers)' (besluit Najaarsbericht 2023, raad dec 2023). De werkelijk gemaakte kosten onttrekken we aan deze reserve. In 2023 zijn geen kosten gemaakt voor Veilig wonen (politieke ambtsdragers).

Voorzieningen

Stand voorzieningen per 31-12	Rekening 2022	Begroting 2023 incl. wijz.	Rekening 2023
Voorziening Pensioenen wethouders	2.416.809	2.411.324	2.261.590
Voorziening Personele Maatregelen	-	-	-
Voorziening verlofsparen	6.000	6.000	8.694
Voorziening vervroegd pensioen (RVU)	-	-	31.397
Voorziening Wachtgeldten gewezen wethouders	168.142	108.073	104.073
Totaal voorzieningen	2.590.951	2.525.397	2.405.753

16-jul-2024

Toelichting voorzieningen

Voorziening pensioenen wethouders

De werkelijk betaalde pensioenen (€138.474) en de werkgeverslasten (€524) zijn uit deze voorziening betaald en de werkelijk ingehouden pensioenpremies (€27.698) zijn toegevoegd aan de voorziening. Daarnaast wordt er jaarlijkse een vast bedrag, conform begroting, toegevoegd aan deze voorziening (€105.317). Tot slot is de voorziening bijgesteld naar aanleiding van de actuele actuariële waardeberekeningen van de pensioenverplichtingen voor wethouders en voormalige wethouders. Deze berekening wordt door een extern actuariële bureau opgesteld omdat het specifieke kennis betreft. (Oud-)wethouders kunnen te allen tijde hun pensioen opeisen om ergens anders hun pensioen te beleggen. Omdat de pensioenen direct opeisbaar zijn moet de hoogte van de voorziening volgens de financiële richtlijnen verplicht gelijk zijn aan deze waardeberekeningen. Wat er in de voorziening zat was hoger dan nodig was volgens deze berekening. Hierdoor is er in 2023 €149.236 vrijgevalen uit deze voorziening. De voornaamste oorzaak was de stijging van de rekenrente van 2,475% naar 3,16%. Het vrijgevalen deel uit de voorziening (€149.236) is toegevoegd aan de Egalisatiereserve Voorziening pensioenen wethouders. Deze reserve dient als buffer voor schommelingen in de verplichte voorziening. De totale reserve bedraagt hierdoor eind 2023 €498.827.

Verschillenanalyse begrote vs werkelijke stand eind 2023 (bij afwijking >€25.000)

De bijstelling van de voorziening (in 2023 €149.236) gebeurt één keer per jaar aan het eind van het jaar naar aanleiding van de berekeningen van een extern bureau. Tussentijds wordt dit niet berekend. De bijstelling van de voorziening is dan ook nooit begroot. De daarmee samenhangende egalisatiereserve ook niet.

Voorziening personele maatregelen

Er zijn geen verplichtingen meer sinds 2019 en daarom is het saldo op deze voorziening ook nihil.

Voorziening wachtgelden gewezen wethouders

Als gevolg van de wisseling van wethouders in het in 2022 (door verkiezingen) zijn er wachtgeldverplichtingen ontstaan aan de vertrekkende wethouders. We zijn verplicht voor de *maximale* wachtgeldverplichting een voorziening te vormen. Elk jaar beoordelen we opnieuw hoeveel de maximale wachtgeldverplichting nog is. Voor 2024 t/m 2025 is de wachtgeldverplichting nog €104.073. Dit bedrag is dan ook de nieuwe (verplichte) hoogte van de voorziening per 31 dec 2023.

Uit deze voorziening worden de werkelijke wachtgelden betaald en werkgeverslasten afgedragen (sociale lasten). In het jaar 2023 gaat dit in totaal om €30.454.

In 2023 is er €33.615 minder dan de maximale wachtgeldreservering werkelijk uitgegeven aan wachtgeld, daarom valt dit deel vrij in 2023 uit de voorziening (ten gunste van het product 'College' in Programma 6).

Voorziening vervroegd pensioen (RVU)

Het doel van deze voorziening is te voldoen aan de verplichting om voor personeel die met vervroegd pensioen gaat geld te reserveren. Het besluit om met vervroegd pensioen te gaan moet voor het eind van het jaar liggen. De werkelijke datum van het vervroegd pensioen is niet van belang. We zijn verplicht direct een voorziening te maken voor de gehele looptijd van het vervroegd pensioen (dus tot aan de AOW-gerechtigde leeftijd). Is het besluit in 2023 gevallen dan moet in 2023 deze voorziening worden gevuld. In 2023 is om deze reden een (verplichte) reservering gedaan van €31.397.

Verschillenanalyse begrote vs werkelijke stand eind 2023 (bij afwijking >€25.000)

De toevoegingen i.v.m. het vroegpensioen waren niet begroot (€31.397). Er was wel rekening gehouden met deze aanstaande (verplichte) voorziening: In het Najaarsbericht 2023 is €100.000 gereserveerd voor personele aangelegenheden. Dus er was wel dekking voor de vorming van deze voorziening. Voor het rekeningresultaat heeft dit geen effect (deze gelden worden uit de reserve gehaald en in de verplichte voorziening gestort).

Kengetallen

Dit zijn de verplichte indicatoren vanuit de BBV.

Omschrijving	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
--------------	------------------	-------------------	------------------

Gemiddelde WOZ waarde x € 1.000 (Bron: CBS)*	349	405	415
Gemiddelde woonlasten eenpersoonshuishouden (Bron: COELO)**	1.013	1.196	1.033
Gemiddelde woonlasten meerpersoonshuishouden (Bron: COELO)**	1.044	1.053	1.061
Formatie (aantal fte's per 1.000 inwoners) (Bron: eigen administratie)	0,39	0,39	0,39
Bezetting (aantal fte's per 1.000 inwoners) (Bron: eigen administratie)	0,39	0,39	0,39
Apparaatskosten per inwoner (Bron: eigen begroting)	€ 668	€ 716	€ 773
Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen) (Bron: eigen begroting)	10%	11%	9%
Overhead (% van de totale lasten) (Bron: eigen begroting)	13%	15%	12%

*bron: <https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/besluit-begroting-en-verantwoording--bbv->

**De woonlasten zijn de OZB, riool- en afvalstoffenheffing van een woonhuis met (geschatte) gemiddelde WOZ-waarde (bron: <https://www.coelo.nl/index.php/atlas-lokale-lasten/interactieve-kaarten-voorgaande-jaren>)

Programma 40 - Mutaties in reserves

Wat heeft het gekost?

Dit programma geeft een overzicht van de mutaties in reserves. Volgens de financiële regelgeving zijn we verplicht reservemutaties apart te laten zien. In programma 1 tot en met 6 wordt wel het doel, verloop en saldi per reserve toegelicht.

Exploitatie	Rekening 2022	Begroting 2023 incl. wijz.	Rekening 2023	Afwijking budget 2023
40 Mutaties in reserves				
Onttrekkingen				
64003 Mutaties in egaliseringsreserve Algemene Uitkering	30.524	0	0	0
64012 Mutaties in best.res. onderhoud vaarwegen	4.840	90.000	40.756	-49.244
64015 Mutaties in best.res. Zaanbrug	0	0	0	0
64020 Mutaties in bestemmingsreserve Monumentenzorg	4.437	3.000	4.235	1.235
64035 Mutaties in bestemmingsreserve Speelplaatsen	106.682	65.000	75.885	10.885
64040 Mutaties in egaliseringsreserve Verkiezingen	30.000	80.000	84.298	4.298
64050 Mutaties in reserve Nieuwe brandweerkazerne	27.201	27.201	27.201	0
64053 Mut.in reserve Opstellen omgevingsplannen	34.316	15.000	18.829	3.829
64055 Mutaties in egaliseringsres. leges omgevingsvergunning	0	0	0	0
64120 Mutaties in Ontwikkelingsfonds	0	223.824	223.824	0
64141 Mutaties in reserve Sociaal Domein	120.983	0	357.849	357.849
64143 Mutaties in (deel)reserve innovatie sociaal domein	30.784	0	0	0
64168 Mutaties in reserve bestuurlijke toekomst	0	0	195	195
64169 Mutaties in reserve inflatiearmoede	0	50.000	334.187	284.187
64172 Mutatie reserve Collegewissel	0	4.367	40.816	36.449
64212 Mutaties in reserve Duurzame vervanging OV	379	30.000	0	-30.000
64213 Mutaties in reserve Duurzaamheid	95.827	140.000	50.640	-89.360
64250 Mutaties in reserve Fonds volkshuisvesting	0	0	0	0
64291 Mutaties in reserve Nog uit te voeren werken	675.065	-599.942	163.104	763.046
64298 Mutaties in Algemene Reserve	700.000	1.200.000	1.200.000	0
64299 Mutaties in Alg.Reserve (begrotingssaldo)	0	1.200.545	0	-1.200.545
64999 Mutaties in 'reserve' resultaat	669.180	1.341.975	1.341.975	0
Totaal Onttrekkingen	2.530.219	3.870.970	3.963.795	92.825
Stortingen				
64003 Mutaties in egaliseringsreserve Algemene Uitkering	332.459	79.157	162.883	83.726
64012 Mutaties in best.res. onderhoud vaarwegen	90.000	90.000	90.000	0
64015 Mutaties in best.res. Zaanbrug	0	1.200.000	1.200.000	0
64020 Mutaties in bestemmingsreserve Monumentenzorg	5.788	0	7.820	7.820
64035 Mutaties in bestemmingsreserve Speelplaatsen	60.000	60.000	60.000	0
64040 Mutaties in egaliseringsreserve Verkiezingen	31.123	35.382	35.382	0
64053 Mut.in reserve Opstellen omgevingsplannen	18.000	24.000	24.000	0
64055 Mutaties in egaliseringsres. leges omgevingsvergunning	0	605.219	331.019	-274.200
64168 Mutaties in reserve bestuurlijke toekomst	0	50.000	65.315	15.315
64169 Mutaties in reserve inflatiearmoede	200.000	318.372	910.742	592.370
64170 Mut. egaliseringsres. voorz. pensioenen wethouders	0	349.591	498.827	149.236
64171 Mutatie reserve Veilig Wonen (politieke ambtsdrage	0	7.062	7.062	0
64172 Mutatie reserve Collegewissel	0	133.918	133.918	0
64173 Mut. res. onderh beeldende kunst in de openb.ruimt	0	31.118	47.532	16.414
64213 Mutaties in reserve Duurzaamheid	226.977	0	0	0
64250 Mutaties in reserve Fonds volkshuisvesting	2.333	0	10.321	10.321
64251 Mutaties in reserve Fonds duurzaamheidsleningen	733	0	3.714	3.714
64252 Mutaties in reserve Blijversleningen	255	0	1.534	1.534
64291 Mutaties in reserve Nog uit te voeren werken	1.173.789	202.718	208.594	5.876
64298 Mutaties in Algemene Reserve	1.027.438	2.595.118	1.795.118	-800.000
64299 Mutaties in Alg.Reserve (begrotingssaldo)	0	0	0	0
64999 Mutaties in 'reserve' resultaat	1.341.975	0	2.625.032	2.625.032
Totaal Stortingen	4.510.870	5.781.655	8.218.813	2.437.158
Totaal 40 Mutaties in reserves	-1.980.650	-1.910.685	-4.255.018	-2.344.333

Verschillen

In onderstaande tabel verklaren we het verschil in begrote en werkelijke mutaties op de reserve ten opzichte van de (geactualiseerde) begroting 2023 waar dit verschil meer is dan €25.000. De termen 'voordeel' en 'nadeel' hebben een andere betekenis dan bij de programma's. Waar 'nadeel' staat betekent dit een nadeel voor de exploitatie en is er dus meer toegevoegd aan de reserve of minder onttrokken dan begroot was. De term 'voordeel' betekent dus dat er minder toegevoegd is of meer onttrokken dan begroot was. In veel gevallen betekent een nadeel op een reserve dat er elders op een programma een voordeel. Een storting is een last in de exploitatie en een onttrekking is een bate in de exploitatie.

Reserve	Verschil	Onttrekking/Storting	Toelichting
64003 Egalisatiereserve Algemene uitkering	€83.726; (nadeel)	Er is meer gestort in de reserve dan begroot, dus een nadeel in de exploitatie op programma 40	Dit is een communicerend vat met Product '291 Algemene uitkering uit het gemeentefonds' (Programma 6). Op programma 6 is het <u>bruto</u> effect van de decembercirculaire 2023 een voordeel. Alleen het <u>netto</u> -effect is een nadeel op deze egalisatiereserve Algemene uitkering. Het effect van de decembercirculaire komt altijd te laat om de begroting nog daarop aan te passen en leidt dus altijd tot een verschil ten opzichte van begroot. Begroot is altijd de stand van de septembercirculaire.
64012 Reserve Onderhoud vaarwegen	€49.244 (nadeel)	Er is minder onttrokken dan begroot, dus een nadeel in de exploitatie op programma 40	De jaarlijkse begrote onttrekking is een vaste schatting van (€90.000). De werkelijke uitgaven van het desbetreffende jaar worden eraan onttrokken. De werkelijke kosten voor baggeren in 2023 zijn €40.756. Dit bedrag is aan de reserve onttrokken. Dit is dus minder dan begroot was in 2023. Deze reserve is een communicerend vat met Product '070 Waterpartijen en -gangen (Programma 5) waar een voordeel van gelijke grootte te zien is.
64055 Egalisatiereserve leges omgevingsvergunningen	€274.200 (voordeel)	Er is minder gestort in de reserve dan begroot, dus een voordeel in de exploitatie op programma 40	Het primaire doel van deze reserve is de legesopbrengsten te spreiden over latere begrotingsjaren. Daarnaast heeft deze reserve nog een ander nut, namelijk het begrotingsrisico beperken van uitgestelde legesopbrengsten van grote projecten. De begrote toevoeging aan de reserve kan ingezet ter dekking van deze vertraagde legesopbrengst. De begrote piek in 2023 aan legesopbrengsten (Zaandriehoek) is uitgesteld. We hebben €274.200 minder leges opgehaald dan begroot. Dit nadeel (Programma 1) is verrekend met de begrote toevoeging aan de egalisatiereserve (Programma 40). Er is €274.200 minder toegevoegd dan begroot. Het effect op de exploitatie is daarmee nul.
64141 Reserve Sociaal domein	€357.849 (voordeel)	Er is meer onttrokken dan begroot, dus een voordeel in de exploitatie op programma 40	Deze reserve dient als buffer om het verschil in begroot en werkelijke baten en lasten in het Sociaal domein op te kunnen vangen. Het negatieve saldo 2023 bedroeg ruim €1 miljoen. Er zat echter niet voldoende in de reserve om dit tekort te kunnen onttrekken. Er zat op dat moment nog €357.850 in de reserve, welke onttrokken is. De reserve is per eind 2023 dan ook nihil. Deze mutatie in reserve was niet begroot wat een voordeel voor de exploitatie betekent.
64169 Reserve inflatiearmoede	€284.187 (voordeel)	Er is meer onttrokken dan begroot, dus een voordeel in de exploitatie op programma 40	Er zijn in totaal 4 onttrekkingen geweest in 2023. Ten eerste zijn er nog (nagekomen) energietoelagen 2022 betaald (€15.600), ten tweede de energietoelagen 2023 (€296.200). De onttrekkingen voor energietoelagen waren niet begroot. Ten derde zijn de kosten voor de buurtcamping 2023 (€5.640) onttrokken en tot slot zijn er nog overig (maatwerk)kosten ad €16.746 ten laste van de reserve gebracht. De 2 laatstgenoemde onttrekkingen (maatwerk en buurtcamping) zijn betaald uit de €50.000 die de raad middels amendementen beschikbaar gesteld heeft om vooruitlopend op besluitvorming rond het nieuw te ontwikkelen armoedebeleid maatwerk te kunnen bieden.
	€592.370 (nadeel)	Er is meer gestort in de reserve dan begroot, dus een nadeel in de exploitatie op programma 40	In de decembercirculaire 2023 hebben we €592.370 ontvangen voor de energietoelagen 2023. De decembercirculaire komt altijd te laat om de begroting daarop nog bij te kunnen stellen en zorgt daarom altijd voor een verschil tussen begroot en werkelijk. Deze gelden zijn dus wel toegevoegd aan de reserve, maar deze toevoeging is niet begroot.
4170 Egalisatiereserve voorziening pensioenen wethouders	€149.236 (nadeel)	Er is meer gestort in de reserve dan begroot, dus een nadeel in de	Eind van elk jaar ontvangen wij de berekeningen van onze pensioenverplichtingen. Deze berekeningen bepalen de (verplichte) hoogte van de voorziening pensioenen wethouders. Deze verplichte hoogte fluctueert enorm waarvoor een egalisatiereserve is ingesteld als

		exploitatie op programma 40	buffer. De mutatie op deze egaliseringsreserve is nooit begroot, evenals de onttrekking uit de <u>voorziening</u> Pensioenen wethouders. De onttrekking uit de voorziening is even hoog als de toevoeging aan de reserve. Zolang de egaliseringsreserve van voldoende omgang is om fluctuaties op te vangen is het effect per saldo op de exploitatie per saldo nul. En dat is ook tevens het doel van deze reserve, schommelingen opvangen.
64172 Reserve collegewissel	€36.449 (voordeel)	Er is meer onttrokken dan begroot, dus een voordeel in de exploitatie op programma 40	De mutaties als gevolg van pensionering van de gemeentesecretaris waren niet begroot. Dit betreffen onttrekking t.b.v. de vorming van een (verplichte) voorziening Vroegpensioen en de gemaakte kosten in 2023 voor werving van een nieuwe gemeentesecretaris. Zowel de onttrekking aan de reserve als de toevoeging aan de voorziening waren niet begroot. Datzelfde geldt voor de gemaakte kosten voor werving en selectie. De kosten op product '013 College' (Programma 6) waren beiden ook niet begroot. Per saldo is het effect op de exploitatie daarom ook nihil: een voordeel op Programma 40 en een nadeel op product '013 College' (Programma 6).
64212 Reserve Duurzame vervanging OV	€30.000 (nadeel)	Er is minder onttrokken dan begroot, dus een nadeel in de exploitatie op programma 40	Jaarlijks gedurende 10 jaar is er €10.000 beschikbaar gesteld vanuit deze reserve om de openbare verlichting te verduurzamen (vervangen door ledverlichting). Bij herinrichtingsprojecten wordt altijd uitgegaan van ledverlichting en is dit onderdeel van de kredietaanvraag. In 2023 heeft geen (extra) vervanging van openbare verlichting plaatsgevonden die ten laste van deze reserve kwam.
64213 Reserve Duurzaamheid	€89.360 (nadeel)	Er is minder onttrokken dan begroot, dus een nadeel in de exploitatie op programma 40	Ten eerste is de 2e duurzaamheidsmanager pas begonnen in mei 2023, hierdoor is er €30.000 minder onttrokken uit de reserve dan begroot was. Ten tweede was er €50.000 begroot te onttrekken t.b.v. de 2e WUP (Wijkuitvoeringsplan). De werkelijke onttrekking uit de reserve voor de 2e WUP bedraagt €13.000. Er is daarom €37.000 minder onttrokken dan begroot. Ten derde was er €30.000 begroot te onttrekken voor de uitbreiding van energie-infrastructuur. Er zijn voor deze infrastructuur nog geen onttrekkingen geweest in 2023. Tot slot zijn er ruim €5.500 aan duurzaamheidsinitiatieven geweest. Deze onttrekking was niet begroot.
64291 Reserve Nog uit te voeren werken	€763.046 (voordeel)	Er is meer onttrokken dan begroot, dus een voordeel in de exploitatie op programma 40	Deze reserve is bedoeld om budgetten voor incidentele doeleinden te reserveren. Er zijn een aantal van deze reserveringen vrijgevallen in 2023 (niet begroot). Deze in het verleden gereserveerde bedragen zijn niet meer nodig, zijn inmiddels structureel in de begroting meegenomen of hebben geen duidelijke bestemming meer om deze reservering in stand te houden. We benoemden hier de vrijgevallen bedragen boven de €25.000: Coronabudget (€251.169), Oekraïnebudget (€340.361), BOA-budget (€31.381); Inburgeringsbudget (€30.018); Toerismebudget (€40.854); Openbaar groen (€50.000). In Programma 6 vindt u een overzicht van de budgetten welke nog in de reserve Nog uit te voeren werken zitten per eind 2023.
64299 Algemeen reserve	€1.200.545 (nadeel)	Er is toegevoegd aan de reserve in plaats van onttrokken zoals begroot was, een nadeel op programma 40	Het begrote jaarrekeningsaldo is €1.200.545. Dit was het verwachte rekeningresultaat zoals benoemd in het Najaarsbericht 2023. Het werkelijke resultaat 2023 wordt aan de Algemene reserve toegevoegd aan het eind van het jaar. De raad wordt een bestemming van deze gelden voorgelegd bij de besluitvorming van de Jaarrekening 2023. Het verloop van het verwacht rekeningresultaat naar het werkelijke rekeningresultaat vindt u de Jaarrekening 2023 onder het kopje 'Begrotingsafwijking en rechtmatigheid'
	€800.000 (voordeel)	Er is minder gestort in de reserve dan begroot, dus een voordeel in de exploitatie op programma 40	De begrote netto-opbrengst van de Gele Lisstraat (€1.100.000) zou worden toegevoegd aan de Algemene reserve om het weerstandsvermogen te verhogen. De opbrengst van de Gele Lisstraat is echter in 2023 nog niet gerealiseerd, daarom is ook de toevoeging aan de Algemene reserve uitgesteld. Daarnaast was er op basis van voorschot €300.000 tijdelijk onttrokken uit de Algemene reserve voor de transitiekosten van de Poelweg. Dit was voor het bouwrijp maken voor de komst van de woonunits. Dit voorschot is nu weer teruggestort in de Algemene reserve omdat de transitiekosten 100% declarabel zijn bij het rijk. Dit terugstorten was niet begroot.

Paragrafen

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Waar gaat deze paragraaf over?

In deze paragraaf geven we inzicht in de belangrijkste risico's die de gemeente Wormerland loopt en geven we inzicht in het weerstandsvermogen van de gemeente Wormerland. Onder risico's verstaan we het gevaar voor (financiële) schade of verlies.

Alle genoemde risico's zijn inschattingen in de hoogte van het risicobedrag. Ook de kans dat een risico zich voordoet is een inschatting. De genoemde bedragen zijn nooit begroot in de reguliere begroting en er zijn ook nooit voorzieningen voor gevormd (want dan zijn het geen risico's meer).

De bedragen worden uitsluitend gebruikt om de benodigde hoogte van de Algemene Reserve te bepalen. Deze berekeningsmethode ligt vast in het beleid. Met deze berekening bepalen we het weerstandsvermogen. Dat ratio geeft weer in welke mate de gemeente in staat is om haar risico's te dragen. Hoe hoger de Algemene Reserve in verhouding tot de benoemde risico's hoe hoger de ratio.

Deze paragraaf bestaat uit drie delen:

A) Terugkijkend:	Welke risico's hadden we voorzien in de Begroting 2023 en welke hebben zich daadwerkelijk voorgedaan in 2023.
B) Vooruitkijkend:	Twee keer per jaar beoordelen we de risico's opnieuw en rapporteren we geïntegreerd in de begroting en de jaarrekening aan de raad. De laatste keer dat de raad een risicoanalyse heeft ontvangen is in de Begroting 2024 geweest. De Begroting 2024 is opgesteld in het najaar van 2023. In de Jaarrekening 2023 beoordelen we deze risicoparagraaf van de Begroting 2024 opnieuw en stellen bij waar nodig.
C) De financiële kengetallen	De financiële kengetallen geven inzicht in het weerstandsvermogen van de gemeente.

A) Risicobeheersing: terugkijkend op 2023

Bij het opstellen van de Begroting 2023 zijn 27 risico's benoemd. In de Jaarrekening 2023 leggen we verantwoording af welke van deze risico's zich in 2023 hebben voorgedaan.

Programma	Risico	Begroting 2023	Werkelijk nadeel 2023	Werkelijk nadelig bedrag en toelichting
3	GGD 3.0	90.000	62.000	Er is in de 1e begrotingswijziging 2023 en de Kadernota 2024 van de GGD een extra benodigd bedrag van in totaal € 3.140.000 ten behoeve van GGD 3.0 opgenomen, verdeeld over de jaren 2023 t/m 2025. Dit betreft een tijdelijke, incidentele injectie om de bedrijfsvoering op orde te stellen. Voor 2023 betrof het regionaal €1.290.000 en dat betekende € 61.995. Dit is bijgeraamd in onze eigen Voorjaarsberichten 2023 en aanvullend aan de GGD betaald.
3	Inkomensvoorziening	100.000	317.682	Afwijking is gelegen in de hogere uitgaven voor algemene en bijzondere bijstand. De doelgroep is in 2023 aanzienlijk gegroeid. In verband hiermee is er meer uitgegeven ook voor loonkostensubsidie, waardoor de kosten hoger zijn uitgevallen. De groei is conjunctureel van aard, maar kan ook te maken hebben met de aandacht die de gemeente heeft besteed aan armoede.
3	Jeugdhulp	125.000	1.596.949	Vanaf eind 2022 zien we verhoogde druk op de jeugdzorg door toenemend aantal kinderen dat jeugdzorg ontvangt. Dit beeld doet zich zowel regionaal als landelijk voor. Naast een stijging in de aantallen zien we ook een stijging in de trajectprijzen. Mede door de inflatie en daarop aangepaste CAO's. Doordat de specialistische jeugdhulp externe wettelijke verwijzers en een openeinderegeling betreft is het beïnvloeden van de kosten van specialistische jeugdhulp moeilijk. Ondanks bijstelling in zowel het

				voorjaars- als najaarsbericht is dit niet voldoende gebleken en de stijging niet af te buigen.
3	Wmo lopende voorzieningen	200.000	476.000	De golf van de babyboomgeneratie wordt nu 80 jaar. 80 jaar is de leeftijd waarop de kosten van de zorg sterk gaan toenemen. Dit betekent dat de komende tien jaar er elk jaar sprake zal zijn van tegenvallers. We verwachten dat de kosten zich rond 2035 gaan stabiliseren en pas na 2040 licht gaan dalen.
3	Armoedebeleid	100.000	397.478	Inflatie en hogere bestaanskosten heeft er ook voor gezorgd dat er meer is uitgegeven aan minimavoorzieningen. Deze groep is dus niet beperkt gebleven tot mensen die al bekend zijn en bijstand behoeven, maar ook de doelgroep die weliswaar een structureel en/of stabiel inkomen heeft, kan door de economische ontwikkelingen in financiële problemen geraken. Dit verklaart de hogere uitgaven ten aanzien van armoedebeleid.
3 en 4	Leerlingenvervoer en Wmo-vervoer	150.000	80.000	Het leerlingenvervoer en Wmo-vervoer wordt sinds augustus 2022 gezamenlijk (aanbesteed en) uitgevoerd. De kosten waren in 2023 38% hoger dan in 2022, en ondanks een verhoging van het budget is het totale budget overschreden met €80.000. Dit heeft de volgende oorzaak: n.a.v. de aanbesteding per aug'22 zijn de tarieven voor Wmo-vervoer lager geworden en de tarieven voor Leerlingenvervoer hoger. Vervolgens is het aantal kinderen dat er gebruik van maakt, gestegen van gem. 60 per maand in 2021 naar gem. 65 per maand in 2023, en dit dus tegen een flink hoger tarief. Van het Wmo-vervoer wordt sinds Corona juist minder gebruik gemaakt.
5	Zaanbrug	1.000.000	1.200.000	Het krediet voor de nieuwe Zaanbrug moest in 2023 verhoogd worden met €1.200.000, ten behoeve van de prijsstijging t.g.v. de indexatie voor de jaren 2021 en 2022.

B) Risicobeheersing: vooruitkijkend

Risicobeheersing

De gemeente Wormerland ziet het belang van risicomanagement. Zo beheersen we de risico's die de bedrijfsvoering kunnen belemmeren. Twee keer per jaar beoordelen we de risico's opnieuw en rapporteren we geïntegreerd in de begroting en de jaarrekening aan de raad. De meest recente risicoanalyse heeft de raad ontvangen in de Begroting 2024. De Begroting 2024 is opgesteld in het najaar van 2023. In de Jaarrekening 2023 beoordelen we deze risicoparagraaf van de Begroting 2024 opnieuw en stellen bij waar nodig.

Risicomanagementbeleid

Het beleid (uitgangspunten en werkwijze) dat wij voeren ten aanzien van risicomanagement staat in het beleidskader risicomanagement en weerstandsvermogen Wormerland. In 2023 is het beleidskader herzien om de gesignaleerde knel- en verbeterpunten van het "oude" beleidskader op te lossen. Het beleidskader is op 19 december 2023 door de raad vastgesteld.

In dit risicomanagementbeleid is vastgelegd hoe we onze risico bepalen (kans/gevolg) en hoe hoog de algemene reserve (=weerstandsvermogen) moet zijn om deze risico's voldoende te kunnen dragen (ratio). In de alinea's hieronder leggen we achtereenvolgens uit hoe we ons weerstandsratio berekenen (A), hoe hoog de weerstandscapaciteit op dit moment is (B), hoe hoog dit weerstandsvermogen zou moeten zijn om tot ratio 1 te komen (=risico's) (C) en tot slot hoe hoog ons ratio op dit moment werkelijk is (D).

In het beleidskader is vastgelegd dat de ratio minimaal 1,0 moet bedragen (waarderingscijfer C zijnde voldoende) waarbij we ons richten op 1,5.

A. Berekening weerstandsratio

De weerstandsratio wordt berekend door de benodigde weerstandscapaciteit te delen door de beschikbare weerstandscapaciteit. Anders gezegd delen we het totaal van de risico's door de algemene reserve per eind 2023. Schematisch ziet deze berekening er als volgt uit:

(B) Beschikbare
weerstandscapaciteit
(algemene reserve)

(A) Ratio
weerstandvermogen -----
= -----

(C) Benodigde
weerstandscapaciteit
(benoemde risico's)

B. Beschikbare weerstandscapaciteit

In het schema hieronder ziet u het verloop van de algemene reserve gedurende het jaar 2023. Voor de berekening van de weerstandscapaciteit gebruiken we de stand van de algemene reserve per eind 2023 (€4.108.864), dit is de beschikbare weerstandscapaciteit.

(Verloop) Weerstandscapaciteit	
Omvang Algemene Reserve per 1 januari 2023	3.513.747
Toevoegingen:	
Resultaatbestemming jaarrekening 2022	595.118
Versterken Weerstandvermogen	900.000
Vrijval reservering transitiebudget Oekraïne	300.000
Onttrekkingen:	
Verhoging krediet Zaanbrug (inflatie 2021+2022)	-1.200.000
Weerstandscapaciteit per ultimo 2023	4.108.864

C. Benodigde weerstandscapaciteit 2023

Met het risicoprofiel van Wormerland bepalen we hoeveel geld nodig is om alle risico's af te kunnen dekken. In totaal zijn er voor de Wormerland 17 risico's geïdentificeerd en gekwantificeerd. Als we rekening houden met het verwacht financieel gevolg en kans dat het risico zich voordoet stellen we vast dat de benodigde weerstandscapaciteit €3.771.649 bedraagt. Dit is het bedrag wat in de algemene reserve moet zitten om tot ratio 1,0 te komen.

Hieronder vindt u een specificatie van deze benodigde weerstandscapaciteit van €3.771.649. Dit is het totaal van alle hieronder genoemde en gewogen risico's. Daar bovenop hanteren we een veiligheidsmarge van 2% van het begrotingstotaal voor onvoorziene risico's.

Jaarrekening 2023

Nr.	Onderwerp	Impact	Impact financieel effect	Kans %	Risico
1	Stormschade	Klein	40.000,00	50%	€ 20.000
2	Weerstandscapaciteit Over-gemeenten	Ernstig	703.945,88	100%	€ 703.946
3	Juridische procedures	Matig	150.000,00	50%	€ 75.000
4	Algemene uitkering	Hevig	200.000,00	50%	€ 100.000
5	Pensioenen (wethouders en oud wethouders)	Matig	200.000,00	0%	€ -
6	AVG en datalekken	Hevig	250.000,00	50%	€ 125.000
7	Leerlingen- en Aov vervoer	Klein	75.000,00	50%	€ 37.500
8	Digitale Agenda 2024	Klein	25.100,00	30%	€ 7.530
9	Inkomensvoorziening	Hevig	200.000,00	50%	€ 100.000
10	Specialistisch jeugdhulp	Rampzalig	800.000,00	70%	€ 560.000
11	Wmo	Hevig	200.000,00	70%	€ 140.000
12	GGD	Hevig	100.000,00	50%	€ 50.000
13	Armoedebeleid	Hevig	200.000,00	30%	€ 60.000
14	Ontwikkelgebieden	Matig	150.000,00	30%	€ 45.000
15	Gladheidbestrijding	Klein	30.000,00	30%	€ 9.000
16	Afvalinzameling en recyclatarief	Klein	75.000,00	50%	€ 37.500
17	Zaanbrug	Rampzalig	750.000,00	100%	€ 750.000
					€ 2.820.476
	Veiligheidsmarge				€ 951.173
	Totaal risico's				€ 3.771.649

Niet-financiële risico's

Naast bovengenoemde risico's met een financiële impact zijn er ook niet-financiële risico's. Hieronder volgt een overzicht van deze risico's.

Jaarrekening 2023 niet financieel

Onderwerp	Risico	Impact - niet financieel
Juridische procedures	Door juridische procedures kan naast een financieel effect ook een niet financieel effect ontstaan. Op dit moment dat dit het geval is zullen wij de gemeenteraad inlichten en betrekken bij de besluitvorming.	Matig
Algemene uitkering	De komende jaren is de trap-op-trap-af-methode losgelaten maar beweegt de algemene uitkering mee met het Bruto Binnenlands Product (BBP). Dit betekent dat we niet zo sterk schommelen in de algemene uitkering als voorheen. We volgen de rijksbegroting alleen nog qua loon- en prijsstijgingen. Het risico blijft wel deels bestaan omdat ook loon- en prijsstijgingen te rooskleurig kunnen worden ingeschat en dus tot een daling van de algemene uitkering kunnen zorgen. Daarnaast zijn hoeveelheidsverschillen altijd lastig te ramen. Deze hoeveelheden bepalen de hoogte van de algemene uitkering (maatstaven). Een daling van de algemene uitkering kan gevolgen hebben voor de dienstverlening / uitvoering van de taken en dat geeft een niet financieel risico.	Matig
AVG en datalekken	Risico dat persoonsgegevens op straat komen te liggen en dat de betreffende personen hiervan schade ondervinden. Daarnaast zijn er bij een datalek risico's op imago schade en financiële boetes voor de gemeente.	Hevig
Specialistisch jeugdhulp	We verwachten dat de verhoogde druk op de jeugdzorg nog niet zal afnemen. Er wordt een steeds groter beroep gedaan op de Jeugdzorg als gevolg van maatschappelijke en sociale ontwikkelingen. Indicatiestelling wordt door externe partijen gedaan zonder dat de gemeente daar invloed op heeft. Ook ontbreekt er een objectieve en onafhankelijke instantie voor de indicatiestelling. Naast een financieel risico brengt dit ook een niet financieel risico met zich mee.	Ernstig
Wmo	Vooruitblikkend naar de toekomst zullen de kosten van de Wmo stijgen. Verder stijgen van de kosten kan ook gevolgen hebben voor de dienstverlening / uitvoering van de taken en dat geeft een niet financieel risico.	Matig
Gladheidbestrijding	Bij een strenge en/of langdurige winter kunnen de kosten oplopen, en is het budget niet toereikend. Op het moment dat een ontoereikend budget tot gevolg heeft dat niet meer dan wel onvoldoende gestrooid wordt dan wordt het een niet financieel risico.	Matig

D. Weerstandratio 2023: 1,1 (Voldoende)

De gemeente Wormerland heeft een weerstandratio per eind 2023 van (A) € 4.108.864 / (B) € 3.771.649 = 1,1 (Voldoende). Om de ratio voor het weerstandvermogen te kunnen beoordelen maken wij gebruik van de volgende waarderingstabel:

Ratio	Waardering	Betekenis
> 2	A	Uitstekend
1,5 – 2,0	B	Ruim voldoende
1,0 – 1,5	C	Voldoende
0,8 – 1,0	D	Matig
0,6 – 0,8	E	Onvoldoende
< 0,6	F	Ruim onvoldoende

Continuïteit

Op basis van de door ons uitgevoerde risico-inventarisatie, het beeld van onze meerjarenbegroting en de weerstandratio van 1,1 is het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Wormerland vooralsnog van mening dat de normale bedrijfsvoering financieel kan worden voortgezet. Een stringent financieel beleid en continu aandacht voor het beheersen/terugbrengen van de risico's is daarvoor wel noodzakelijk.

C) Financiële kengetallen

De in deze paragraaf berekende kengetallen zijn verplicht volgens de financiële regelgeving (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)). Deze kengetallen geven inzicht in de financiële positie van de gemeente Wormerland en de zorgen voor vergelijkbaarheid met andere gemeenten.

De provincie gebruikt de kengetallen als toezichthouder bij de beoordeling van onze financiële positie. De provincie hanteert daarbij de volgende signaleringswaarden:

Waarderingcijfer	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130 %
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90% - 130%	> 130 %
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte (begroting)	> 0%	0%	< 0%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	< 105%

Waarderingscijfer	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	30	20	10
Solvabiliteitsratio	40	27	13
Grondexploitatie	15	10	5
Structurele exploitatieruimte (begroting)	10	6	3
Belastingcapaciteit	5	3	1
	100	66	32

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Netto schuldquote (bedragen x € 1.000)	31-12-2022 Jaarrekening	31-12-2023 Begroting	31-12-2023 Jaarrekening
A Vaste schulden	€ 17.292	€ 28.131	€ 16.137
B Netto vlottende schulden	€ 3.802	€ 300	€ 4.861
C Overlopende passiva	€ 3.717	€ 1.000	€ 6.862
D Financiële activa (incl. verstr. len.)	€ 4.583	€ 4.251	€ 4.477
E Uitzettingen < 1 jaar	€ 10.530	€ 2.700	€ 16.834
F Liquide middelen	€ 276	€ 336	€ 210
G Overlopende activa	€ 3.885	€ 3.000	€ 2.105
H Totale baten (excl. mut. reserves)	€ 46.976	€ 45.132	€ 48.886
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/Hx100%	12%	42%	9%

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen (bedragen x € 1.000)	31-12-2022 Jaarrekening	31-12-2023 Begroting	31-12-2023 Jaarrekening
A Vaste schulden	€ 17.292	€ 28.131	€ 16.137
B Netto vlottende schulden	€ 3.802	€ 300	€ 4.861
C Overlopende passiva	€ 3.717	€ 1.000	€ 6.862

D Financiële activa (excl. verstrekte leningen)	€ 803	€ 803	€ 803
E Uitzettingen < 1 jaar	€ 10.530	€ 2.700	€ 16.834
F Liquide middelen	€ 276	€ 336	€ 210
G Overlopende activa	€ 3.885	€ 3.000	€ 2.105
H Totale baten (excl. mutaties reserves)	€ 46.976	€ 45.132	€ 48.886
(A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	20%	50%	16%

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Deze ratio geeft aan het Eigen Vermogen als percentage van het Totale Vermogen. Hoe hoger de solvabiliteit, hoe beter de financieringspositie van de gemeente.

Solvabiliteitsratio (bedragen x € 1.000)	31-12-2022 Jaarrekening	31-12-2023 Begroting	31-12-2023 Jaarrekening
A Eigen vermogen	€ 17.427	€ 19.064	€ 20.399
B Balanstotaal	€ 50.547	€ 57.163	€ 56.234
Solvabiliteit (A/B) x 100%	34%	33%	36,27%

Kengetal Grondexploitatie

Grondexploitatie kan een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant beoordeelt ieder jaar of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen. Zoals uit onderstaand staatje blijkt, is er in Wormerland geen sprake van hoge boekwaarden van grondexploitatie ten opzichte van de exploitatie (in dit geval totale baten). Per 1 jan 2018 hebben we alle gronden die deel uitmaakten van de grondexploitaties verkocht, zodat de totale boekwaarde hiervan sinds 31-12-2021 € 0 is, en het kengetal dus ook.

Kengetallen grondexploitatie (bedragen x € 1.000)	31-12-2022 Jaarrekening	31-12-2023 Begroting	31-12-2023 Jaarrekening
A Niet in exploitatie genomen bouwgronden	€ 0	€ 0	€ 0
B Bouwgronden in exploitatie	€ 0	€ 0	€ 0
C Totale baten (exclusief mutaties reserves)	€ 46.976	€ 45.132	€ 48.886
Grondexploitatie(A+b)/C x 100%	0%	0%	0%

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger

zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

Structurele exploitatieruimte (bedragen x € 1.000)	31-12-2022 Jaarrekening	31-12-2023 Begroting	31-12-2023 Jaarrekening
A Totale structurele lasten	€ 40.313	€ 43.817	€ 48.350
B Totale structurele baten	€ 42.086	€ 45.132	€ 48.847
C Totale structurele toevoegingen aan reserves	€ 685	€ 0	€ 0
D Totale structurele onttrekkingen aan reserves	€ 455	€ 27	€ 27
E Totale baten (exclusief mutaties reserves)	€ 46.976	€ 45.132	€ 52.701
Structurele expl.ruimte ((B-A)+ (D-C))/E x 100%	3%	3%	1%

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 en uit te drukken in een percentage.

Belastingcapaciteit: Woonlasten	31-12-2022 Jaarrekening	31-12-2023 Begroting	31-12-2023 Jaarrekening
A OZB-lasten gezin bij gem. WOZ-waarde *	€ 386	€ 381	€ 392
B Rioolheffing gezin (0 - 500 m3)	€ 251	€ 262	€ 262
C Afvalstoffenheffing voor een gezin**	€ 339	€ 285	€ 336
D Evt. heffingskorting			
E Totale woonlasten gezin bij gem. WOZ-waarde	€ 976	€ 928	€ 990
F Woonlasten landelijk gem. gezin t-1***	€ 926	€ 904	€ 953
Woonlasten t.o.v. landelijk gem. jaar ervoor (E/F) x 100%	105%	103%	104 %

*) Bij de OZB-lasten 2022 is uitgegaan van de gemiddelde WOZ-waarde van € 349.000, tegen het eigenaarsstarief (0,11055%). Bij de Jaarrekening 2023 OZB-lasten 2023 is uitgegaan van de gemiddelde WOZ-waarde van € 415.000, tegen het eigenaarsstarief (0,09436%). Hierin is niet meegenomen dat een deel van de gezinnen geen eigen woning heeft. Niet bekend is hoe dit bij de landelijk gemiddelde woonlasten is verwerkt.

** De heffing van afvalstoffenheffing is een variabele heffing welke bestaat uit een vastrecht voor een meerpersoonshuishouden. Naast dit vastrecht betalen inwoners per ontgrendeling van de (ondergrondse) restafvalcontainer of per aanbieding van een minicontainer van 140 liter of per aanbieding van een minicontainer van 240 liter. Voor de de gemiddelde afvalstoffenheffing is gerekend met de waarde genoemd op www.waarstaatjegemeente.nl.

***bron: www.coelo.nl

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Waar gaat deze paragraaf over?

Alle kapitaalgoederen moeten worden onderhouden. De status van het onderhoud bepaalt de kwaliteit van het voorzieningenniveau. Deze paragraaf beschrijft welke werkzaamheden in 2023 zijn uitgevoerd en vormt daarmee een dwarsdoorsnede van de jaarrekening.

Onderhoud Kapitaalgoederen

In onderstaande tabel zijn de van belang zijnde gegevens per kapitaalgoed weergegeven. Deze tabel is door de provincie verzocht in de P&C-documenten op te nemen omdat de provincie deze informatie nodig heeft bij de uitvoering van haar controlerende rol. Deze tabel geeft weer in welke mate we in control zijn voor wat betreft onze kapitaalgoederen: is de onderhoudsplanning in beeld, zijn er achterstanden in onderhoud en zo ja hebben we rekening gehouden met de financiële verplichtingen om deze achterstanden op te kunnen vangen.

Categorie	Beleidskaders	Gewenst niveau ¹	Looptijd ²	Fin cons? ³	Uitgaven 2023 t.l.v. exploitatie/voorziening/investering	Raming volledig ⁴	AOH? ⁵	Vold. Res? ⁶
Wegen	Planmatig integraal onderhoud	Voldoende	2020-2030		€ 60.580	ja	nee	n.v.t.
Openbare verlichting	Invoeren ledverlichting/vervanging masten	Voldoende	2015-2030		€ 32.484	ja	nee	n.v.t.
Riolering	Gemeentelijk rioleringsplan (GRP)	Voldoende	2018-2023		€ 486.821	ja	nee	n.v.t.
Water	Beheerplan walkanten/onderhoud beschoeiing	Voldoende	2022		€ 40.756	ja	nee	n.v.t.
Groen	Groenbeheerplan	Voldoende	2010-2030		€ 462.576	ja	nee	n.v.t.
Bruggen en kunstwerken	Civieltechnische kunstwerken Instandhoudingsinspectie en risicoscan uit 2020 (+ vervolgonderzoeken 9 bruggen) + aanvullend MJP voor de mechanische en elektrische installaties van twee bediende ophaalbruggen	Voldoende	2019-2040		€ 171.310	ja	nee	n.v.t.
Gebouwen	Meerjarenonderhoudsplannen (MOP's)	Voldoende tot goed	2019-2040		€ 234.210	ja	nee	n.v.t.

1. Gewenst kwaliteitsniveau

2. Beheers- en onderhoudsplannen / looptijd

3. Financiële consequenties conform plannen

4. Raming volledig en reëel in begroting

5. Is er sprake van achterstallig onderhoud (AOH)?

6. Zo ja, zijn er voldoende reserves/voorzieningen voor het achterstallig onderhoud (AOH)?

Ontwikkelingen

Integrale projecten

Wezenland

Het Wezenland gaat in 2023 in uitvoering. Dit betreft integraal groot onderhoud van de openbare ruimte in deze wijk. De Kalanderswijk zal in 2023 worden voorbereid waarna de uitvoering in 2024 zal plaats vinden. Project Wezenland is vertraagd door problemen met de kapvergunning. Behalve de vergunning van B&W bleek er ook een ontheffing nodig te zijn van de Wet Natuurbescherming. Die is er gekomen uiteindelijk via de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Vervolgens zijn er bezwaren geweest op de kapvergunning met als juridische uitkomst dat de procedure opnieuw gedaan moest worden, met een uitgebreid bomenonderzoek. De kapvergunning is in februari 2024 weer ingediend. De geplande startdatum van het project is september 2024.

Zaanbrug

De Zaanbrug is in 2023 vervangen volgens planning. De omleidingsroute via de Lassiestraat heeft redelijk goed gefunctioneerd, met wat aanloopproblemen. Zo moest men wennen aan de verkeerssituatie op de rotonde Unieplein. Zowel fietsers als automobilisten reden soms tegen het verkeer in als er weer eens een file stond op de Lassiestraat.

Op de tijden van de brugbediening moest worden bijgestuurd, om filevorming "op het land" te beperken. Dat had ook te maken met een technische storing aan de tijdelijke brug, waardoor het aantal draaimomenten beperkt was per dag. De nieuwe brug is officieel op 13 april 2024 geopend. Toen zijn ook de fietspaden aansluitend op de Nieuweweg breder gemaakt en voorzien van rood asfalt.

Riolering

Het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) heet tegenwoordig WRP (Water- en Rioleringsprogramma). De verwachting is dat het nieuwe WRP in de Raad van september 2024 aan de Raad wordt aangeboden. Dit geldt voor alle aangesloten gemeentes binnen de regionale samenwerking Zaanstreek-Waterland.

Water

De gemeente Wormerland heeft een intentieovereenkomst 'Overname Stedelijk Water' afgesloten met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) waarin partijen de intentie hebben uitgesproken om het onderhoud van het stedelijke water over te dragen van de gemeente naar het HHNK. Dit onderhoud bestaat onder andere uit het maaien van waterplanten en baggeren. Deze overname heeft nog niet plaatsgevonden en zal in 2024 verder worden verkend. Door overname wegen is wel het areaal watergangen toegekomen. Het betreft dan de wegsloten die door overname van de wegen naar ons toe komen. Het nieuwe bestek is inmiddels gereed waarin het toegenomen areaal is opgenomen. Deze wordt deze zomer van 2024 aanbesteed.

Groen

De werkzaamheden zijn uitgevoerd volgens het groenstructuurplan.

Bruggen en kunstwerken

In 2023 is het reguliere onderhoudsprogramma uitgevoerd op basis van een actualisatie van 2020. Een deel van het onderhoud betrof de uitvoering van opdrachten uit 2021 en 2022 door vertragingen bij de uitvoering door aannemers.

Gebouwen

Voor het onderhoud aan de gebouwen is een Meerjarenonderhoudsplan (MOP) opgesteld. Het onderhoud zal conform deze MOP plaatsvinden. Uitgangspunt is een onderhoudsniveau van voldoende tot goed.

Paragraaf Grondbeleid

Visie Grondbeleid

De visie voor het in deze gemeente te voeren grondbeleid is door de gemeenteraad verwoord in de vastgestelde Nota Grondbeleid Wormerland. In de nota is uitgesproken dat het grondbeleid moet worden beschouwd als een instrument om andere gemeentelijke beleidsdoelstellingen te realiseren. De gemeente voert geen actieve grondpolitiek en gaat voort met het huidige facilitaire beleid, waarbij gebruikgemaakt wordt van alle ten dienste staande instrumenten en mogelijkheden.

Uitgangspunt blijft dat de gemeente allereerst een intentieovereenkomst sluit met de ontwikkelaar en vervolgens een anterieure overeenkomst, om zo de door de gemeente gemaakte en te maken kosten kan verhalen op de ontwikkelaar. Bij de uitgifte van gronden en panden wordt een marktconforme prijs gehanteerd, die bij meer dan 50 m² door een extern onafhankelijke partij bepaald wordt. Uitsluitend indien sprake is van uitgifte van grond ten behoeve van een maatschappelijke, niet-commerciële functie kan een lagere prijs worden gehanteerd in bijzondere door het college te bepalen gevallen.

Faciliterend grondbeleid

De gemeente Wormerland heeft een faciliterend grondbeleid. Bij faciliterend grondbeleid laat de gemeente de grondverwerving en -uitgifte over aan private partijen. De gemeente verhaalt de kosten die ze maakt en waarvan de grondeigenaar profiteert, op die grondeigenaar. Dit is geregeld in de Omgevingswet en heet kostenverhaal.

Geen bouwgrondexploitaties in eigendom

Er zijn geen gronden in eigendom die vallen onder de bouwgrondexploitatie.

Projecten

Nieuwbouw

De nieuwbouw van woningen vindt voornamelijk plaats op locaties binnen de bestaande kernen. Bouwen binnen bestaand stedelijk gebied blijft het uitgangspunt, immers het behoud van het groene en landelijke karakter is een belangrijke peiler. De komende jaren vindt (vervolg)nieuwbouw plaats op diverse (grotere) locaties. Wormervelden, de Zaankom, Verduurzaming Sportaccommodaties en de Zaandriehoek zijn hier voorbeelden van. De woningprogramma's van nieuwbouw- en herstructureringsopgaven worden getoetst aan de hand van de streefpercentages voor de inrichting van woningbouwprogramma's zoals opgenomen in het koersdocument van de omgevingsvisie. Voor de woningbouwprogrammering ligt het accent in hoge mate op 'betaalbaar wonen'.

Vanaf 2 november 2022 is de bouwvrijstelling komen te vervallen, wat heeft geleid tot gevolgen voor alle bouwprojecten in Wormerland. Ontwikkelaars zijn nu verplicht om voor elk project een Aerus-berekening aan te leveren, waardoor er extra voorbereidingstijd nodig is. Bovendien kan het voorkomen dat ontwikkelaars hun bouwtijd moeten spreiden over meerdere jaren om te voldoen aan de stikstofnormen.

Gele Lisstraat

De anterieure overeenkomst is getekend. Het bestemmingsplan is in procedure en de verwachting is dat deze midden 2024 wordt vastgesteld. Daarna starten de voorbereidende werkzaamheden. De aanbesteding vindt plaats in 2024. Aanvang bouw in 2025.

Wormervelden

Poort van Wormer: Parteon heeft gesprekken gevoerd en een aanbesteding gehouden. De hoge bouwkosten hebben ertoe geleid dat nog niet is gegund. De beslissing van dit project valt in kwartaal twee van 2025.

Zaandriehoek

De zaandriehoek vindt zich in de laatste fase. De Omgevingsvergunning is aangevraagd. Het voorbelasten is gestart. Door externe omstandigheden loopt dit project vertraging op. In 2024 wordt de eerste paal voor deze nieuwe woonwijk geslagen.

Veerdijk 60 en Pakhuisplein

Pakhuisplein is onderdeel van het plan aan de Veerdijk 60. De anterieure overeenkomst voor beide projecten is gesloten. Pakhuisplein betreft de bouw van 40 woningen. Veerdijk 60 betreft de bouw van 28 dure appartementen. Ter compensatie voor de sociale woningvoorraad worden er bij het pakhuisplein 21 sociale huurwoningen en 4 middelhuis appartementen gebouwd. De overige 15 van de 40 woningen van het pakhuisplein worden koopwoningen.

Veerdijk 44

Dit project staat in de startblokken om onder de nieuwe Omgevingswet in procedure te gaan. Vanwege de gewijzigde marktomstandigheden is het bouwprogramma op grote onderdelen aangepast. Het aantal woningen neemt met circa 50 eenheden toe.

Bartelsluis

De gemeente voert gesprekken om te komen tot verwervingsafspraken, met de eigenaar van de naastgelegen woning alsmede met het HHNK. Daarna kunnen de volgende stappen gezet worden tot een verdere visie vorming van dit historische gebied.

Sluisstraat en voormalig school Oostknollendam

De sanering is afgerond. Het bestemmingsplan is geknipt en gefaseerd uitgevoerd en gedeeltelijk afgerond. De gemeente vernieuwd een tweetal bestaande bruggen die in slechte staat zijn. Dit is een eis van veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland. Hiervoor is in de begroting een reservering opgenomen €200.000.

Lepelbladstraat

Er ligt een onherroepelijke vergunning voor 12 appartementen. De initiatiefnemer wil 2 extra appartementen. Dit wordt nu getoetst door vergunningen.

Faunastraat 133B

Het plan betreft de bouw van 11 appartementen. Er is beroep aangetekend, met name tegen het onderdeel parkeren.

Molenbuurt fase 2

Het betreft de vernieuwing van een deel van de woningvoorraad van Wormer Wonen. 165 woningen worden gesloopt en worden vervangen door circa 160 nieuwe woningen. De bouw zal naar verwachting aanvangen in het tweede kwartaal van 2025.

Neckerstraat 183, Wijdewormer

Betreft de bouw van een stolp met 8 appartementen op een braakliggend terrein naast Neckerstraat 183. De bouw zal naar verwachting begin 2025 starten.

Sportaccommodaties

De gemeenteraad heeft de locatiekeuze voor een nieuw sportpark definitief gemaakt. Hierdoor komen er drie binnenstedelijke locaties vrij waar planvorming op plaats gaat vinden. De verwachting is om circa 188 woningen toe te voeren en een nieuwe sporthal. Van de nieuwe woningen zullen er tenminste 30% bestaan uit sociale nieuwbouw.

Paragraaf Verbonden partijen

Algemeen

In deze paragraaf geven wij u het totaaloverzicht van onze samenwerkingsverbanden. Deze staan uitgesplitst per programma.

De gemeenschappelijke regelingen voeren het beleid en het beheer op de betreffende terreinen uit voor de gemeente. In het algemeen geldt dat voor een gemeenschappelijke regeling wordt gekozen indien de gemeente dit beleid niet alleen, dan wel niet doeltreffend en doelmatig kan uitvoeren. Via deze 'verbonden partijen' (samenwerkingsverbanden) werken wij met andere partijen samen om onze lokale ambities en doelen te bereiken.

Waarom samenwerking?

De gemeente Wormerland werkt al jaren intensief samen met de gemeente Oostzaan. Deze samenwerking draagt bij aan het realiseren van onze lokale doelen en ambities en dient dus een publiek belang. Het dienen van het publiek belang is bij al onze samenwerkingsverbanden het uitgangspunt.

De organisaties waarin wij deelnemen, dus onze verbonden partijen, maken voor ons beleid of voeren voor ons beleid uit. In principe zouden wij dat ook zelf kunnen doen. Er zijn vier redenen waarom wij een aantal van onze taken toch door een verbonden partij laten oppakken:

1. via samenwerkingsverbanden kan worden samengewerkt aan beleidsuitdagingen die gemeentegrensoverschrijdend zijn of die voor meerdere gemeenten van groot belang zijn;
2. sommige taken vragen specialistische kennis die onze eigen organisatie niet kan bieden;
3. het beleggen van taken bij een samenwerkingsverband kan efficiënter/goedkoper zijn dan de taken in de eigen organisatie te beleggen, waardoor voor minder geld minstens dezelfde (maar vaak een hogere) kwaliteit geleverd kan worden;
4. voor sommige beleidsterreinen is het wettelijk verplicht om een samenwerkingsverband op te richten.

De ambtelijke organisatie zorgt ervoor dat de afstemming tussen gemeente en regionale samenwerkingsverbanden goed verloopt.

Wat is een verbonden partij precies?

Een verbonden partij is een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een financieel én bestuurlijk belang heeft:

- de gemeente financiert (samen met de andere deelnemers) de verbonden partij. Mocht de verbonden partij onverhoopt failliet gaan of zijn financiële verplichtingen niet na kunnen komen, dan is de gemeente aansprakelijk;
- de gemeente heeft zeggenschap door vertegenwoordiging (via bijvoorbeeld de burgemeester, een collegelid of een raadslid), dan wel via hoofde van stemrecht, in het bestuur van de verbonden partij.

Een belangrijk onderscheid is het verschil tussen publiekrechtelijke en privaatrechtelijke verbonden partijen. Daarnaast bestaat er nog een mengvorm, de zogenaamde publiek-private samenwerkingsverbanden (PPS-constructies).

Nieuwe wet Gemeenschappelijke regelingen (wGR)

Op 1 juli 2022 trad een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking. De wijziging heeft tot doel de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. De kaderstellende en controlerende rollen die gemeenteraden hierbij hebben, worden daardoor versterkt. Inmiddels zijn alle gemeenschappelijke regelingen in beweging om te komen tot een nieuwe gemeenschappelijke regeling die aan deze wet voldoet. In 2023 is een start gemaakt met het bestuurlijk besluitvormingsproces. De kwaliteit van de aangepaste regelingen is wisselend.

Verbonden partijen

Programma 1 Dienstverlening

Geen verbonden partijen.

Programma 2 Ruimtelijke ontwikkeling

	GR Recreatieschap Twiske-Waterland
Site	http://www.hettwiske.nl
Kerngegevens	Recreatieschap Twiske-Waterland, gevestigd in Haarlem. 31.000 hectare werkgebied, waarvan 718 hectare beheergebied met 200 hectare water. Het werkgebied van het recreatieschap bestaat uit de gemeenten Amsterdam (Noord), Beemster, Edam-

	Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad en het grondgebied van de voormalige gemeente Graft-de Rijk (nu gemeente Alkmaar). Deze gemeenten (met uitzondering van Alkmaar) participeren samen met Provincie Noord-Holland in de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland.
Missie	Recreatie in het gebied Twiske-Waterland versterken. Het doel van de Gemeenschappelijke Regeling is: A. het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling in de openluchtrecreatie; B. in samenhang met het vorenstaande tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu; C. het tot stand brengen en duurzaam in stand houden van het specifiek en gedifferentieerde karakter van het landschap door bescherming, ontwikkeling en consolidatie van de waarden die het in zich draagt en D. het verwerven van inkomsten uit het recreatiegebied ter verwezenlijking en instandhouding van de direct hiervoor genoemde doelstellingen.
Visie	Twiske-Waterland is ingericht als recreatiegebied om gemeenten en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten: - Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen; - Beheren en in stand houden routenetwerken en boerenlandpaden; - Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant.
Doel / openbaar belang	Het besturen en beheren van recreatiegebieden. Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners heeft de provincie/gemeente een direct maatschappelijk belang bij het realiseren van de doelen en neemt daarom deel aan de gemeenschappelijke regeling.
Ontwikkelingen	Bestuurlijke ontwikkelingen In november is mevrouw Esther Rommel aangesloten bij het Algemeen Bestuur. Mevrouw Rommel vervangt mevrouw Zaal als de gedeputeerde voor de provincie. Door een wetwijziging is vanaf 2023 het dagelijks bestuur van het recreatieschap verantwoordelijk voor het afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording. Dit betekent dat voortaan het dagelijks bestuur in de jaarstukken een rechtmatigheidsverantwoording moet opnemen. Beleidsverslag/ontwikkelingen Het in stand houden van de gebieden en voorzieningen maakt het leeuwendeel van de inspanningen en bestedingen uit. Maar daarnaast werd in 2023 ook gewerkt aan: • Het evalueren en actualiseren van het voortschrijdend uitvoeringsprogramma; • Herzien van het evenementenbeleid; • De procesbegeleiding en contractvorming van zorgboerderij De Marsen; • Het faciliteren van natuur inclusieve recreatie; • Het leveren van een bijdrage aan het herstel van het Schanszichtpad. In 2023 is het herstel Schanszichtpad geopend; • Totstandkoming van rapportages en adviezen voor het recreatieve grid en de biodiversiteit in het water. Die activiteiten zijn verlengd tot eind 2024 en behelst de uitwerking van subsidietoekenning vanuit het Integraal Bestuurlijk Programma Platteland in 2020. In 2023 is het rapport recreatief grid vastgesteld. • Vormgeven van recreatieve elementen Markermeerdijken en omlegging van bestaande routes tijdens de werkzaamheden; • Vaststellen van een visie voor de Blauwe Poort; • Herstelwerkzaamheden aan 2 wandelbruggen in de Vennen • Voorbereidingen getroffen voor de vervanging van de Pikpotweg brug. Voor ondersteuning van de bedrijfsvoering en bestuurlijke slagkracht werden: • De P&C-cyclus verbeterd door vereenvoudiging van de uurtarieven en kostenverdeelsleutels; • De begrotingen en jaarstukken opgemaakt conform het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV); • De risicoanalyse, beheersmaatregelen en weerstandsreserve geactualiseerd. Financieel resultaat Het financiële resultaat is een stuk minder negatief dan vooraf begroot. De jaarrekening laat over 2023 een negatief resultaat zien van €28.797, terwijl een negatief resultaat van €309.955 was begroot. Het positieve verschil van €281.158 wordt verklaard door: • Lagere kosten incidentele projecten (€230.000 positief). Deze kosten schuiven grotendeels door naar 2024; • Minder inzet RNH voor reguliere werkzaamheden (€26.000 positief); • Hogere baten door rente (€175.000 positief); • Hogere parkeeropbrengsten (€63.000 positief); • Hogere opbrengsten hout, huur en pacht (€26.000 positief); • Tegemoetkoming in de kosten groene boa's (€21.000 positief); • Extra dotatie voorziening groot onderhoud i.v.m. 4 bruggen de Vennen (€260.000 negatief).
Eigen Vermogen 01-12-2023	€5.232.582
Eigen Vermogen 31-12-	Concept jaarstukken 2023: €5.203.785

2023	
Vreemd Vermogen 01-01-2023	€615.680
Vreemd Vermogen 31-12-2023	Concept jaarstukken 2023: €694.281
Bijdrage gemeente aan GR 2023	Concept jaarstukken 2023: €16.383
Resultaat van de GR 2023	Concept jaarstukken 2023: -/€28.797
Rechtmatigheid	In de jaarrekening is de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur opgenomen. Zoals daar weergegeven is het dagelijks bestuur van mening dat de verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de vastgestelde materialiteitsgrens van 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves volgens de begroting na wijziging. Begrotingsrechtmatigheid Beoordeling van overschrijding van de begroting op programma-niveau is volgens het BBV onderdeel van de rechtmatigheidstoets. Uit deze beoordeling bleek dat zich geen onrechtmatige afwijkingen hebben voorgedaan. Misbruik en oneigenlijk gebruik Vast onderdeel van de gehele interne controle op zowel de processen als balansposten is het onderkennen van misbruik en oneigenlijk gebruik van (financiële) middelen (fraude). Uit de controle is dit verslagjaar niet gebleken dat misbruik of oneigenlijk gebruik heeft plaatsgevonden.
Mogelijke risico's voor de gemeente	De belangrijke risico's voor Twiske-Waterland zijn: • Overmacht: Optreden extreem weer, brand, (vogel)ziekte en plagen flora en fauna en (drugs)dumplings; • Geen (grootschalige) evenementen; • Onzekerheid ontwikkelingen door veranderende maatschappelijke perceptie De kwantificering van de risico's leidt tot een gewenst weerstandsvermogen van €431.250. De huidige algemene reserve (weerstandscapaciteit) is €3.312.560 en ligt ruim boven het benodigde weerstandsvermogen.

Programma 3 Sociaal Domein

	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD)
Site	ggdzw.nl
Kerngegevens	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zaanstreek-Waterland, Zaandam
Missie	GGD Zaanstreek-Waterland beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid en de sociale veiligheid van alle mensen in de regio. Daarbij staat een preventieve en collectieve aanpak voorop, met specifieke aandacht voor bevordering van participatie en ondersteuning van de eigen regie van mensen. Als uitvoeringsorganisatie van de gemeenten sluit de GGD aan bij de gemeentelijke verantwoordelijkheden in het sociaal domein.
Visie	De GGD werkt vanuit de bedoeling dat mensen in Zaanstreek-Waterland gezond en veilig kunnen leven. Daarbij zetten in op de volgende speerpunten: • Preventie • Kennis, kunde en ervaring • Verbinding De GGD gaat voor doorontwikkeling van de eigen kwaliteiten, aansluiten bij en inspelen op nieuwe ontwikkelingen, hantering van een helder afwegingskader voor de uitvoering van contract-taken, investeren in verbinding.
Doel / openbaar belang	Bevorderen en uitvoeren van de collectieve preventie en andere activiteiten in het kader van de gezondheidszorg.

Ontwikkelingen	De GGDZW heeft hard gewerkt aan de voltooiing van GGD 3.0 en de herijking van de GGDZW. Er is een nieuwe, regionale visie vastgesteld en een nieuwe Governance structuur gecreëerd. Deze ontwikkelingen helpen mee in de transformatie van de GGDZW van een autonome zorgorganisatie naar een uitvoeringsorganisatie aangestuurd door de gemeenten. Dit is onder andere te merken aan de inzet van de GGDZW op regionaal niveau, bijvoorbeeld bij onderwerpen van de spuk GALA (specifieke uitkering Gezondheid en Actief Leven Akkoord) zoals een verbeterde monitoring en valpreventie. Op lokaal niveau kan bijvoorbeeld gedacht worden aan Rookvrij en Gezonde School. Hiernaast blijft het lastig om personeel te vinden in een krappe arbeidsmarkt, wat ertoe leidt dat niet alle doelen behaald werden (bijvoorbeeld zijn in 2023 niet alle doelen behaald bij Toezicht Kinderopvang). Om de doelen in 2024 wel te halen, zijn extra maatregelen getroffen.
Eigen Vermogen 01-01-2023	€1.044.244
Eigen Vermogen 31-12-2023	€3.233.402
Vreemd Vermogen 01-01-2023	€11.413.297
Vreemd Vermogen 31-12-2023	€8.140.827
Bijdrage gemeente aan GR 2023	€680.927
Resultaat van de GR 2023	-/-€200.962
Rechtmatigheid	De geconstateerde rechtmatigheidsafwijkingen betreffen: Begrotingscriterium Overschrijding lasten op de programma's: €200.000 Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid van het algemeen bestuur en past binnen de vooraf vastgestelde afspraken met het algemeen bestuur zoals opgenomen in de financiële verordening 2023 en daarmee vooraf als 'acceptabel' is geduid. Deze begrotingsafwijkingen zijn meer uitgebreid toegelicht bij de toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening en bij de programma's en investeringen. Voorwaardencriterium Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed: €2.541.000 Op dit moment zijn alle contracten in beeld en heeft GGD-ZW aan de hand van de voor het eerst opgestelde inkoopkalender en het uitbreiden van de signaal functie de toekomstige contracten scherp in beeld en zal 2024 het proces gecoördineerd verlopen. Misbruik & oneigenlijk gebruik-criterium: €0
Mogelijke risico's voor de gemeente	Als zich in de regio calamiteiten voordoen die een bedreiging vormen voor de volksgezondheid (bijvoorbeeld uitbraak infectieziekte), of in het kader van de rampenbestrijding inzet vragen van de GGD, zullen hieruit kosten voortvloeien. Met deze kosten is in de begroting geen rekening gehouden. In dit kader kan de coronacrisis worden aangehaald. Deze crisis heeft echter niet geleid tot financiële risico's. Vanaf het allereerste begin van de crisis was duidelijk dat de GGD de uit deze crisis voortkomende extra kosten niet zelf zou kunnen dragen. Hiervoor is financiële ondersteuning van het rijk ontvangen. Vanuit de strategische risico-inventarisatie worden drie risico's benoemd door de GGD: - beleidsveranderingen van de gemeenten; - veranderde werkwijze politie; - veranderende werkwijze GGZ. De gewenste omvang van de algemene reserves om voldoende weerstandscapaciteit te hebben is 5% van de gemeentelijke bijdragen. De algemene reserve is €106.434 lager dan de gewenste omvang.

Programma 4 Maatschappelijke ontwikkeling

Geen verbonden partijen.

Programma 5 Leefomgeving

Omgevingsdienst IJmond (OD IJmond)	
Site	www.odijmond.nl
Kerngegevens	Omgevingsdienst IJmond voert namens en vóór veertien gemeenten en de provincie Noord-Holland taken uit op het gebied van milieutoezicht en handhaving. Zij ondersteunen en adviseren inwoners en bedrijven op het gebied van milieuvergunningen.
Missie	OD IJmond draagt bij aan het bereiken en in stand houden van een veilige en duurzame fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit binnen ons werkgebied. Daarbinnen inspireren zij burgers en bedrijven tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid. Het resultaat is een landelijk vooruitstrevende en toekomstbestendige voorbeeldorganisatie waar partners met vertrouwen mee samenwerken.
Visie	OD IJmond werkt, als onderdeel van het openbaar bestuur, samen met burgers, bedrijven en overheden aan een evenwichtige en duurzame ontwikkeling van onze leefomgeving. Naast vergunningverlening, toezicht en handhaving bij bedrijven, adviseren wij over de verschillende aspecten van de fysieke leefomgeving en duurzaamheid binnen het ruimtelijke domein. In de uitvoering van taken vervullen zij een proactieve, regisserende en vooral verbindende rol. Als procesregisseur met kennis van zowel inhoud als uitvoering bevordert OD IJmond een integrale aanpak binnen het ruimtelijk domein en koppelen wij de juiste partijen aan elkaar. Daarbij is kwalitatieve en adequate dienstverlening leidend. Initiatieven van burgers en bedrijven vragen van OD IJmond een open houding, gericht op wederzijds vertrouwen. Als kennisorgaan anticipeert OD IJmond hierop en faciliteert met een helder inzicht in het speelveld, binnen de kaders van de wet- en regelgeving. Via deze werkwijze bouwt OD IJmond, namens haar gemeenten en provincie, elke dag aan een landelijk vooruitstrevende en toekomstbestendige voorbeeldorganisatie.
Doel / openbaar belang	De beleidslijnen die door de gemeenten Beemster, Beverwijk, Haarlem, Heemskerk, Purmerend, Uitgeest en Velsen en de Provincie Noord-Holland in hun milieubeleidsplannen en overeenkomsten zijn neergelegd, bepalen welke werkzaamheden uitgevoerd worden en worden vastgelegd in het uitvoeringsprogramma van OD IJmond. De OD IJmond heeft zelf geen milieubeleidsdoelstellingen en is een uitvoerende dienst.
Ontwikkelingen	Met het Jaarverslag 2023 geeft de Omgevingsdienst IJmond inzicht in wat de Omgevingsdienst IJmond in opdracht van de gemeentebesturen en het provinciebestuur in 2023 heeft uitgevoerd. De werkzaamheden van de Omgevingsdienst IJmond zijn vooral gericht op het uitvoeren van de 'klassieke' milieutaken voor de deelnemers o.b.v. de gemeentelijke Milieubeleidsplannen die voor een periode van vier jaar worden opgesteld. Naast dit basistakenpakket geeft de Omgevingsdienst IJmond voor een groot aantal gemeenten ook uitvoering aan de overige milieutaken (zowel vergunningverlening, toezicht en handhaving als milieuadvies en beleidsvoorbereiding en uitvoering). Tot slot wordt in een aantal gemeenten ook toezicht verricht t.a.v. brandveiligheid, Bouw- en Woningtoezicht, de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO), Algemene Plaatselijke Verordeningen (APV) en Drank- en Horecawetgeving. Enkele highlights uit het Jaarverslag 2023 zijn: • inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024. • per 1 juli 2023 is de energiebesparingsplicht bedrijven aangescherpt. • risicogericht toezicht met behulp van een datagestuurd risicomodel en een dynamische kaart omgevingsveiligheid. • bodemtaken onder de Omgevingswet. • vernieuwen Gemeenschappelijke Regeling. • Samenwerking vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten en provincie Noord-Holland • inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen per 1 januari 2024.
Eigen Vermogen 01-01-2023	€734.217
Eigen Vermogen 31-12-2023	€729.707
Vreemd Vermogen 01-01-2023	€11.100.945
Vreemd Vermogen 31-12-	€12.106.613

2023	
Bijdrage gemeente aan GR 2023	€128.867
Resultaat van de GR 2023	€105.487
Rechtmatigheid	De rechtmatigheidsverantwoording heeft betrekking op drie criteria: begrotingscriterium, voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium. • Begrotingscriterium De begrotingsrechtmatigheid heeft betrekking op het financiële handelen binnen het kader van de geautoriseerde begroting. Er heeft begrotingsoverschrijdingen plaatsgevonden maar de begrotingsonrechtmatigheid is acceptabel. • Voorwaardencriterium Geen bevindingen. • Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium Geen bevindingen.
Mogelijke risico's voor de gemeente	We lopen als deelnemende gemeenten een financieel risico omdat we, zoals bij alle gemeenschappelijke regelingen, gezamenlijk de kosten dragen. ODIJmond heeft een weerstandratio van 1,0 (voldoende). De risico's voor de gemeente zijn zodoende ingeschat op minimaal.

Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar e.o. (VVI) (contract met de Huisvuilcentrale (HVC))	
Site	hvcgroep.nl
Kerngegevens	Gemeente Wormerland is partner van de gezamenlijke regeling Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar en omstreken (VVI). Vanuit de VVI is de NV HVC opgericht (www.hvcgroep.nl/gemeenten). De gemeenteraad kan een zienswijze geven op de begroting van de VVI. Op deze wijze kan de Raad de regie houden. VVI heeft geen personeel in dienst. Ondersteuning (secretariaat en financiële administratie) wordt geleverd door personeel van HVC.
Missie (HVC)	De gemeenschappelijke regeling wordt getroffen ter behartiging van het belang van de verwerking van de door de deelnemende gemeenten ingevolge de Afvalstoffenwet verkregen afvalstoffen. Het lichaam tracht dit te bereiken door de oprichting en instandhouding van een vuilverbrandingsinstallatie in de gemeente Alkmaar met inbegrip van een stortplaats voor niet voor verbranding in deze installatie in aanmerking komende afvalstoffen.
Visie (HVC)	De bestuursorganen van het lichaam oefenen de bevoegdheden uit, die ingevolge de Afvalstoffenwet voor de verwerking van afvalstoffen aan de raden van de deelnemende gemeenten zijn opgedragen.
Doel / openbaar belang (HVC)	De basis voor het afvalbeheer vormt de Dienstverlenings-overeenkomst (DVO), die tussen de gemeente Wormerland en HVC is afgesloten en waarin de inhoud, de omvang en garanties van de afvalbeheertaken zijn vastgelegd. De DVO is ingegaan op 1 januari 2009 voor onbepaalde tijd. Hiermee is zeker gesteld op een verantwoorde wijze en met een zo hoog mogelijk milieurendement tegen verantwoorde kosten het Wormerlandse afval wordt verwerkt.
Ontwikkelingen	Voor de verwerking van fijn- en grof huishoudelijk restafval en GFT worden aan de deelnemende gemeenten op voorcalculatorische basis de daarvoor geldende tarieven van HVC doorberekend. Kostenfluctuaties worden door HVC opgevangen met de daarvoor bestemde algemene reserve. Vanaf 2022 heeft HVC voor gemeenten waarmee HVC een dienstverleningsovereenkomst (DVO) ten behoeve van de afvalinzameling heeft, een andere wijze van verrekening van de aangeboden afvalstromen doorgevoerd. Voor de VVI-gemeenten gaat het daarbij om de gemeente Alkmaar en Wormerland. De verrekening van de relevante afvalstromen vindt nu dus rechtstreeks plaats tussen HVC en gemeente Wormerland en loopt niet meer via de GR-WI.
Eigen Vermogen 01-01-2023	€24.000

Eigen Vermogen 31-12-2023	Concept jaarstukken 2023: €24.000
Vreemd Vermogen 01-01-2023	€925.000
Vreemd Vermogen 31-12-2023	Concept jaarstukken 2023: €919.000
Bijdrage gemeente aan GR 2023	€0
Resultaat van de GR 2023	Concept jaarstukken 2023: €0
Rechtmatigheid	In de concept jaarrekening 2023 is geen informatie opgenomen met betrekking tot rechtmatigheid.
Mogelijke risico's voor de gemeente	De risico's van de gemeenschappelijke regeling VVI houden hoofdzakelijk verband met de continuïteit van de afvalverwerking en het financiële risico van het aandeelhouderschap A in NV HVC. Een ander risico, dat in ogenschouw dient te worden genomen betreft conformiteit met regelgeving op het gebied van staatssteun, mededinging, Wet Markt en Overheid en aanbesteding.

	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW) (incl. Regionale Brandweer Zaanstreek-Waterland (RBZW) en GHOR/CPA)
Site	veiligheidsregiozaanstreekwaterland.nl
Kerngegevens	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, Zaandam
Missie	De partners in de veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland gaan 'arm in arm voor veiligheid' om het samenwerkingsverband te bestendigen en uit te bouwen. Dit samenwerkingsverband helpt maatschappelijke verstoringen voorkomen of beperken in het belang van en samen met de burgers.
Visie	• Wij werken adequaat en effectief samen op het gebied van integrale veiligheid; • Wij treden adequaat en snel op bij rampen en crises; • Wij gaan in onze organisatievorming mee in de ontwikkelingen rond bestuurlijke schaalvergroting; • Wij hebben wederzijds werkbare afspraken met de nieuwe politieregio; • Wij werken actief samen met de burger opdat deze bewust en zelfredzaam handelt.
Doel / openbaar belang	Het bewerkstelligen van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde uitvoering van brandweer/GHOR/CPA-taken in ruime zin met inbegrip van het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen en overigens een goede hulpverlening bij een ongeval of een ramp te bevorderen in het gebied met negen deelnemende gemeenten. De Veiligheidsregio/RWBZ voert regiotaken op het gebied van preventie, preparatie en alarmcentrale. Daarnaast is de gemeentelijke crisisorganisatie regionaal georganiseerd als gevolg van de wet op de Veiligheidsregio's. Deze processen worden steeds verder geprofessionaliseerd. De nafase van een crisis blijft een taak van de gemeente. De VrZW ondersteunt gemeenten om deze taken te organiseren. Samen voor veilig De focus ligt op het gezamenlijk beperken van risico's en beheersen van (de effecten van) crises: • Gezamenlijk, omdat veiligheid geen exclusieve taak is van de veiligheidsregio. Samen met inwoners, instellingen en bedrijven kunnen we Zaanstreek-Wateland veiliger maken; • Beperken van risico's, omdat volledige beheersing van risico's niet realistisch is; • Beheersen van effecten omdat, als het dan toch misgaat, de veiligheidsregio optreedt om de continuïteit van de samenleving te waarborgen. Onze speciale aandacht hebben kwetsbare doelgroepen, die niet- of verminderd zelfredzaam zijn.
Ontwikkelingen	De vastgestelde primaire begroting 2023 van de VrZW is vastgesteld met een resultaat van nihil. De 1e bestuursrapportage 2023 rapporteert een nadelig eindresultaat van €1.201.000. In deze rapportage 2023 kwam het effect van de nieuwe Cao voor de veiligheidsregio's met een stijging van de loonkosten met 9,3% in beeld. De 2e bestuursrapportage stelt dit tekort bij tot prognose van €272.000 negatief. Het was

	in 2023 mogelijk de loonkostenstijging incidenteel op te vangen uit de vacatureruimte, hogere rijksbijdrage en de onttrekking uit de reserve meldkamer. De projectkosten voor het opstellen van de business case 'SamenSterker' zijn ten laste van de reserve Hybride Werken gebracht. Uiteindelijk resulteert de jaarrekening van de VrZW in een saldo van €171.000 negatief. Dit tekort wordt voorgesteld om te onttrekken aan de reserve WNRA (rechtspositie ambtenaren) en de post toekomst bestendige brandweerzorg.
Eigen Vermogen 01-01-2023	€1.804.000
Eigen Vermogen 31-12-2023	Concept jaarstukken 2023: €1.360.000
Vreemd Vermogen 01-01-2023	€22.117.000
Vreemd Vermogen 31-12-2023	Concept jaarstukken 2023: €20.922.000
Bijdrage gemeente aan GR 2023	€0
Resultaat van de GR 2023	Concept jaarstukken 2023: -/€171.000
Rechtmatigheid	Er zijn geen 'niet-acceptabele' individuele rechtmatigheidsfouten en individuele rechtmatigheidsonzekerheden gevonden boven de rapportagegrens van €25.000. Begrotingscriterium Overschrijding lasten op programma's €6.676.000 Overschrijdingen investeringsbudgetten (kredieten) €80.000 Voorwaardencriterium Geen bevindingen Misbruik en oneigenlijk gebruik VrZW heeft geen overkoepelend beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O-beleid). Dit beleid en de beheersmaatregelen zijn geïntegreerd in de risicoanalyse en het intern controleplan, inclusief de meldingsregeling voor vermoedelijke misstanden en integriteitslijnen, waaronder de 'Nota (gedragscode) Integriteit VrZW'. Zoals uit de rechtmatigheidsverantwoording 2023 blijkt zijn er in 2023 geen rechtmatigheidsafwijkingen als gevolg van misbruik of oneigenlijk gebruik gevonden.
Mogelijke risico's voor de gemeente	We lopen als deelnemende gemeenten een financieel risico omdat we, zoals bij alle gemeenschappelijke regelingen, gezamenlijk de kosten dragen. Als specifiek risico benoemen we nieuwe taken die vanuit het rijk naar VrZW komen. Hierin zijn we afhankelijk van het rijk of daar ook voldoende middelen tegenover komen te staan (via specifieke of algemene uitkering). Daarnaast lopen we niet-financiële risico's als VrZW hun taken niet of niet-voldoende uitvoert. Weerstandscapaciteit De ratio 'weerstandscapaciteit' van VrZW is 0,76% en classificeert daarmee als 'onvoldoende'. Een weerstandsratio onder de 1% is voor de deelnemende gemeenten risicoverhogend. Met name heeft het risico op het uitblijven van de rijksbijdrage voor de verplichte wijziging van het brandweerstelsel grote impact. Dit is een politiek bestuurlijk risico. Het kan zijn dat heroverweging van de financiering van de activiteiten in het kader van Toekomstbestendige Brandweerzorg plaats moet vinden. Dit risico vloeit niet voort uit de reguliere taakstelling van VrZW. In dit licht is een tijdelijk verlaging van de weerstandscapaciteit acceptabel.

	Vervoerregio Amsterdam
Site	https://vervoerregio.nl/
Kerngegevens	Jodenbreestraat 25, 1011 NH Amsterdam
Doel / openbaar belang	Samenwerking versterken op het gebied van verkeer en vervoer, bevorderen van bereikbaarheid

Missie	Verkeer en vervoer ondersteunt de ruimtelijk-economische ontwikkelingen en de ontplooiingskansen van mensen. Dat vraagt om intensieve samenwerking afstemming tussen het mobiliteitsbeleid en de andere beleidsvelden.
Visie	Het versterken van de samenwerking op het gebied van Verkeer en Vervoer in regio Amsterdam-Almere
Ontwikkelingen	Het is inmiddels alweer meer dan bijna 3 jaar geleden dat Nederland werd geconfronteerd met de COVID-19-pandemie. Deze pandemie heeft grote gevolgen voor onze mobiliteit, in het bijzonder op het gebruik van het OV. Het aantal OV-reizigers nam enorm af, terwijl de kosten voor de vervoerders op hetzelfde niveau bleven. Intussen kiezen mensen vaker voor alternatieven zoals de fiets en de auto. Daarnaast zien we dat steeds meer thuis wordt gewerkt en dat goederen meer en meer aan huis bezorgd worden. Het is duidelijk dat onze samenleving nog lang met de gevolgen van de pandemie moet leven. Ook de impact op de mobiliteit en het OV zullen we de komende jaren blijven voelen. Ondanks de lagere passagiersaantallen door Corona, zijn de lijnen 67 en 121 blijven rijden. In juni 2022 is de concessie Zaanstreek Waterland (ZAWA) aanbesteed. Deze is door EBS gewonnen. Lijn 167 en 121 zijn samengevoegd per 10 december 2023. Ook hebben de vervoerders landelijk last van grote personeelstekorten die ook onze regio raken en de dienstverlening onder druk zetten. Dat merkt de reiziger door rituitval en verminderde dienstverlening. De VRA is in februari 2023 verhuisd naar Amsterdam-Noord: adres: Termini 179, 1025 XM Amsterdam. In dit pand is ook de MRA te vinden.
Eigen Vermogen 01-01-2023	€0
Eigen Vermogen 31-12-2023	Concept jaarstukken 2023: €0
Vreemd Vermogen 01-01-2023	€399.452.055
Vreemd Vermogen 31-12-2023	Concept jaarstukken 2023: €389.047.259
Bijdrage gemeente aan GR 2023	Concept jaarstukken 2023: €0
Resultaat van de GR 2023	Concept jaarstukken 2023: €0
Rechtmatigheid	In de concept jaarrekening 2023 is geen informatie opgenomen met betrekking tot rechtmatigheid.
Mogelijke risico's voor de gemeente	We lopen als deelnemende gemeenten een financieel risico omdat we, zoals bij alle gemeenschappelijke regelingen, gezamenlijk de kosten dragen. Bij de VRA lopen we echter weinig risico omdat we geen bijdrage aan de VRA betalen. We ontvangen subsidies voor projecten. Mocht de VRA onvoldoende middelen hebben en onze projecten minder of helemaal niet subsidiëren dan bepalen we als deelnemende gemeenten zelf of we een dergelijk project wel of niet uitvoeren (geen risico). Ook voor verliesgevende projecten die de VRA zelf uitvoert betalen we als deelnemende gemeenten niet. Weerstandsratio De weerstandsratio van de Vervoerregio eind 2023 is 1,6. Dit is ruim voldoende. Hoe hoger het weerstandsratio, hoe minder risico de deelnemende gemeentes lopen.

Programma 6 Bestuur en organisatie

	Cocensus
Site	cocensus.nl
Kerngegevens	Openbaar lichaam genaamd 'gemeenschappelijke regeling Cocensus', gevestigd te Hoofddorp, gemeente Haarlemmermeer
Missie	Cocensus is de partner voor het integraal waarderen, heffen en invorderen van decentrale belastingen

	en heffingen.
Visie	Cocensus heeft een bedrijfsmatige grondslag en zal tegen een zo laag mogelijk tarief en zo hoog mogelijke kwaliteit haar diensten integraal aanbieden. De belangrijkste waarden hierbij zijn: · <i>klantgericht</i> · <i>kwalitatief</i> · <i>innovatief</i> · <i>efficiënt en effectief</i> · <i>resultaatgericht</i> · <i>integriteit</i>
Doel / openbaar belang	Cocensus is een gemeenschappelijk regeling (GR) van de gemeenten Haarlem, Haarlemmermeer, Hillegom, Beverwijk, Oostzaan, Wormerland, Alkmaar, Bergen, Dijk en Waard, Den Helder, Uitgeest, Castricum, Heiloo. In deze GR zijn de uitvoeringswerkzaamheden in het kader van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen ondergebracht. Cocensus verzorgt het bestandsonderhoud, de heffing, de invordering, de behandeling van bezwaar- en beroepschriften en de behandeling van verzoeken om kwijtschelding.
Ontwikkelingen	De jaarrekening 2023 van Cocensus over 2023 sluit af met een negatief resultaat van €181.000. Dit resultaat kan worden gesplitst in twee factoren: - De exploitatie van de bedrijfsvoering 2023 sluit met een beperkt tekort van €1.000 en sluit daarbij nagenoeg aan op de slotwijziging van de begroting 2023; - Op aanwijzing van de accountant is in de jaarrekening ten laste van de exploitatie een voorziening getroffen van €180.000 ter dekking van het in de Cao geïntroduceerde verlofsparen, waardoor medewerkers een verlofsaldo kunnen opbouwen om eerder met pensioen te gaan. De hoogte van de dotatie aan de voorziening is gebaseerd op het verlofsaldo van de medewerkers van Cocensus ultimo 31 december 2023. Voorgesteld wordt om het negatieve exploitatieresultaat ad €181.000 ten laste te brengen van de algemene reserve van Cocensus ad €369.000, die daarmee zou uitkomen op een bedrag van €188.000. Daarnaast blijft er nog een restant van de bestemmingsreserve No Cure No Pay op de balans staan (€36.000) zodat de totale reservepositie ultimo 2023 uitkomt op een bedrag van €224.000. No cure no pay- bureaus In 2023 zijn er aantal overleggen gevoerd onder regie van het Ministerie van Financiën om te kijken naar het riante verdienmodel van de NCNP-bureaus en naar mogelijkheden om de burger actiever te betrekken bij de WOZ-waarde. Vertegenwoordigers van Cocensus hebben actief bijgedragen aan deze overleggen, die uiteindelijk hebben geleid tot een wetswijziging, waarin de proceskostenvergoedingen zijn teruggebracht tot 25% en waarbij de vergoeding niet aan het bureau maar aan de burger wordt uitbetaald. Kwaliteitsoordeel voor de uitvoering van de wet WOZ In januari 2024 heeft Cocensus een trots momentje waarbij de Waarderingskamer besloten heeft om het kwaliteitsoordeel voor de uitvoering van de wet WOZ door Cocensus te verhogen van drie naar vier sterren.
Eigen Vermogen 01-01-2023	€740.000
Eigen Vermogen 31-12-2023	€224.000
Vreemd Vermogen 01-01-2023	€16.228.000
Vreemd Vermogen 31-12-2023	€15.401.000
Bijdrage gemeente aan GR 2023	€374.000
Resultaat van de GR 2023	-/-€181.000
Rechtmatigheid	Het kader van de (financiële) rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit de volgende criteria: 1. Begrotingscriterium Bij het begrotingscriterium gaat het om controle op overschrijdingen van de geautoriseerde begroting na begrotingswijzigingen in het boekjaar. Op basis van het begrotingscriterium is geen onrechtmatigheid geconstateerd.

	2. Voorwaardencriterium Bij het Voorwaardencriterium wordt vooral gekeken of de financiële beheershandelingen voldoen aan de voorwaarden zoals die gesteld zijn in de wet- en regelgeving. Dit zijn bijvoorbeeld voorwaarden met betrekking tot: - hantering van gestelde termijnen - toepassen van afgesproken grondslagen - voeren van een administratie - verkrijgen en bewaren van bewijsstukken - functiescheiding ten aanzien van bevoegdheden - Volgen van aanbestedingsrichtlijnen Op basis van het Voorwaardencriterium is geen onrechtmatigheid geconstateerd. 3. Misbruik en oneigenlijk gebruik In 2023 zijn er geen signalen ontvangen over misbruik en oneigenlijk gebruik door medewerkers van Cocensus.
Mogelijke risico's voor de gemeente	Voor 83% van de bedrijven is het niet de vraag of er een cyberaanval zal plaatsvinden, maar wanneer. Hoewel Cocensus blijft investeren in Cybersecurity nemen de cyberrisico's wereldwijd toe. Volgens IBM zijn de gemiddelde kosten voor een databreuk 4,35 miljoen dollar. Door de beheersmaatregelen die er genomen zijn is de verwachting dat er bij Cocensus een cyberaanval plaatsvindt laag. Voor de risico-analyse wordt rekening gehouden met 10%. Cocensus heeft een zeer beperkt weerstandsvermogen (de algemene reserve is contractueel gemaximeerde op €250.000). Dit houdt in dat financiële tegenvallers in rekening worden gebracht bij de deelnemers.

Waterlands Archief	
Site	www.waterlandsarchief.nl
Kerngegevens	ISW, Waterlandlaan 81 te Purmerend.
Missie	De doelstellingen voor het Waterlands Archief zijn: - Uitbreiding en verbetering van de digitale dienstverlening. - Verbreding educatie en verbetering presentatie. - Werken aan digitale duurzaamheid en toegankelijkheid.
Doel / openbaar belang	Het Waterlands archief heeft als doelstelling een zo breed mogelijk publiek te interesseren voor de cultuurhistorie van de regio Waterland en het onderzoek hiernaar zoveel mogelijk te stimuleren.
Ontwikkelingen	Het Waterlands Archief heeft samengevat de volgende kerntaken: publieke dienstverlening, beheer van archieven en toezicht bij archiefvorming. Op het gebied van de dienstverlening is er een toename te zien van de digitale dienstverlening ten koste van de fysieke dienstverlening. Zowel de chatdienst, de websites als de social media trokken in 2023 over het algemeen meer bezoekers en volgers dan in 2022. Duidelijk is dat Twitter (nu X) in populariteit afneemt, dat is een algemene trend. Het Waterlands Archief overweegt om geheel te stoppen met Twitter en over te stappen naar Threads. De toegang tot de gedigitaliseerde collecties (bouwvergunningen, kranten en genealogische data) is verbeterd. Daarnaast heeft het Waterlands Archief een grote stap gezet in het samenwerken met andere cultuurhistorische instellingen door het in bruikleen nemen van twee grote collecties van het Edams Museum en de Stichting W.O.J. Nieuwenkamp. Zoals in andere jaren zijn er in het kader van het toezicht archiefinspecties uitgevoerd en is er advies uitgebracht over de inrichting van de informatievoorziening. Voor de kerntaak toezicht verschoof in eerdere jaren het accent van inspectie naar advies. In 2023 beschikte het WA weer over een medewerker inspectie en konden de tweejaarlijkse inspecties (Wormerland, Landsmeer en Purmerend) en voortgangsgesprekken (Edam- Volendam en Waterland) weer door het WA worden uitgevoerd. Eind 2023 kon weer een medewerker Advies worden aangesteld.
Eigen Vermogen 01-01-2023	€323.695
Eigen Vermogen 31-12-2023	€193.432

Vreemd Vermogen 01-01-2023	€183.729
Vreemd Vermogen 31-12-2023	€624.904
Bijdrage gemeente aan GR 2023	€139.740
Resultaat van de GR 2023	€6.617
Rechtmatigheid	Begrotingscriterium Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Kadernota Rechtmatigheid 2023 (BBV) heeft het bestuur een verantwoordingsgrens van 3% (van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserve) vastgesteld. Enkel overschrijdingen hoger dan 3% worden verklaard. Uitgangspunt is dat overschrijdingen lager dan 3% rechtmatig zijn. Voor 2023 is de verantwoordingsgrens €53.992 (3% van (€1.761.354 + €38.389)). In 2023 zijn geen afwijkingen gelijk aan of groter dan € 53.922 geconstateerd. Voorwaardencriterium Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wetten regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. Het voorwaardencriterium levert vooral aandachtspunten op bij subsidieverstrekking. Daarvan is bij het Waterlands Archief echter geen sprake. M & O criterium Het is aan de GR om effectieve maatregelen te nemen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Het bestuur dient een uitspraak te doen in hoeverre het M&O beleid ook feitelijk wordt nageleefd en of de getroffen maatregelen werken. Wanneer het bestuur concludeert dat het M&O beleid niet actueel is, niet bestaat of niet wordt nageleefd dan vermeldt het bestuur dat in de § Bedrijfsvoering. Daadwerkelijke afwijkingen als gevolg van misbruik worden opgenomen onder de rechtmatigheidsverantwoording.
Mogelijke risico's voor de gemeente	Ten aanzien van de bedrijfsvoering was de continuïteit van de ingehuurde specialisten onvoldoende gewaarborgd. In 2023 werd daarvoor een oplossing gevonden. De salarisadministratie werd per 1 januari 2023 overgenomen door het kantoor dat daarvoor al indirect werd ingehuurd en voor de financiële beleidszaken werden twee medewerkers van de Gemeente Purmerend gevonden om de werkzaamheden aan over te dragen. Daarnaast vormt de veiligheid van de fysieke archieven en collecties het grootste risico. Dit is beleidsmatig geborgd door een Plan Veiligheid, Calamiteiten en Ontruiming en praktisch door up-to-date brand-, inbraak- en klimaatsystemen van de fysieke depots. Voor de digitale archieven en collecties is dit geregeld in de automatisering en de digitale opslag. Naast deze benoemde (niet-)financiële risico's lopen we het risico dat de jaarlijkse bijdrage verhoogd wordt, gezien we als gezamenlijke deelnemers opdragen voor de kosten. Weerstandscapaciteit De beschikbare weerstandscapaciteit bedroeg op 31-12-2023 €193.432, wat als een gezond peil wordt omschreven door het Waterlands Archief.

OVER-gemeenten	
Site	over-gemeenten.nl
Kerngegevens	OVER-gemeenten, Oostzaan en Wormerland.
Missie	- Het zo optimaal mogelijk organiseren van het samenspel tussen colleges, bestuur en organisatie als noodzakelijke voorwaarde voor het functioneren van de serviceorganisatie voor meerdere gemeenten; - Het zo optimaal mogelijk organiseren van de dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen; - Het zo optimaal mogelijk organiseren van de bedrijfsmatige ondersteuning als noodzakelijke voorwaarde voor het goed functioneren van de klantgerichte processen; - Het zo optimaal mogelijk inzetten van personeel, zodanig dat een constante kwaliteit geleverd kan worden.

Visie	OVER-gemeenten is een: - vraag gestuurde dienstverlener; - een toegangspoort tot de overheid; - een aantrekkelijke werkgever; - een innovatieve, 'anders' denkende organisatie; - een aantrekkelijke partner.
Doel / openbaar belang	Op 17 juni 2008 heeft de gemeenteraad van Wormerland besloten in te stemmen met de samenwerking van Wormerland en Oostzaan. Om de uitvoering van beleidsmatige, uitvoerende en organisatorische opgaven te borgen en de dienstverlening verder te verbeteren, is de gemeenschappelijke regeling OVER-gemeenten opgericht. OVER-gemeenten werkt binnen de door de gemeenteraad van Wormerland voor de samenwerking vastgestelde kaders. Deze kaders zijn: - Elke gemeente behoudt haar bestuurlijke zelfstandigheid; - Elke gemeente stelt haar eigen beleids- en uitvoeringskader vast; - De samenwerking heeft als doel het blijvend borgen van dienstverlening, kwaliteit, continuïteit, bestuurskracht en betaalbaarheid; - De dienstverlening van elke gemeente blijft lokaal (front-offices); - Vanuit het uitgangspunt van "handhaven van de bestuurlijke zelfstandigheid van de twee gemeenten" blijft elke gemeente thans en in de toekomst verantwoordelijk voor haar eigen financiële positie.
Ontwikkelingen	Organisatorisch Het jaar 2023 stond grotendeels in het teken van de doorontwikkeling van de OVER-organisatie. Alle teams binnen Bedrijfsvoering zijn hierbij betrokken. In de organisatieontwikkeling 'Verbinding te OVER' zijn flinke stappen voorwaarts gezet. Er ligt een plan van aanpak met realistische doelen en activiteiten voor de interne organisatie, waarbij het bestuur ieder kwartaal wordt geïnformeerd over de voortgang. Ook zijn kwaliteitsslagen doorgevoerd op het gebied van processen en management-informatie. Deze inspanningen gebeuren 'achter de schermen' en zijn niet direct zichtbaar, maar zorgen wel voor versnelling. We faciliteren gesprekken tussen ambtenaren en de raden van Oostzaan en Wormerland. Elkaar informeren en betrekken biedt meerwaarde. Samen maak je het verschil. Er is geïnvesteerd in mensen en middelen om onze opgaven te realiseren of een stap verder te brengen. Soms met gedurfde keuzes, al met al zijn we trots op wat wij gedaan en bereikt hebben in 2023. Er is hard gewerkt door onze ambtenaren en andere betrokkenen. We hebben ingespeeld op de waan van de dag zonder de toekomst uit het oog te verliezen. Tegelijkertijd blijven we realistisch. Financieel Het boekjaar 2023 is positief afgesloten met een resultaat van € 829.293. Een aanzienlijk deel van dit positieve resultaat is toe te schrijven aan de grillige arbeidsmarkt, wat het vervullen van vacatures nog steeds uitdagend maakt. Wij vormen hierin geen uitzondering; landelijk gezien ervaren alle gemeenten moeilijkheden.
Eigen Vermogen 01-01-2023	€2.600.614
Eigen Vermogen 31-12-2023	Concept jaarstukken 2023: €2.253.217
Vreemd Vermogen 01-01-2023	€ 2.003.753
Vreemd Vermogen 31-12-2023	Concept jaarstukken 2023: €2.748.941
Bijdrage gemeente aan GR 2023	Concept jaarstukken 2023: €12.370.508
Resultaat van de GR 2023	Concept jaarstukken 2023: €829.293
Rechtmatigheid	Het kader van de (financiële) rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit de volgende criteria: 1. Begrotingscriterium In de kadernota rechtmatigheid geeft de commissie BBV aan dat het oordeel moet zijn gebaseerd op de bruto begrotingsonrechtmatigheden. Vanuit dat standpunt is sprake van onrechtmatigheden in de

	verantwoorde baten en lasten alsook de balansmutaties. Het dagelijks bestuur heeft van €2.317.903 aan begrotingsonrechtmatigheden een bedrag van €2.317.903 aangemerkt als zijnde wat past binnen het vooraf gestelde beleid. 2. Voorwaardencriterium Bij het Voorwaardencriterium wordt vooral gekeken of de financiële beheershandelingen voldoen aan de voorwaarden zoals die gesteld zijn in de wet- en regelgeving. Geen bevindingen. 3. Misbruik en oneigenlijk gebruik Geen bevindingen.
Mogelijke risico's voor de gemeente	Voor OVER-gemeenten is het maximale weerstandsvermogen in onze Gemeenschappelijke Regeling vastgesteld op 2,5% van de jaarlijkse lasten. Dit betekent dat OVER-gemeenten een beperkt weerstandsvermogen heeft en mogelijke financiële gevolgen bij het voordoen van de risico's naar rato (62% Wormerland, 38% Oostzaan) voor rekening van de deelnemende gemeenten komen. De blijvende deelname van beide gemeenten aan de Gemeenschappelijke Regeling is van cruciaal belang voor de continuïteit van OVER-gemeenten.

Stichting Regionaal Inkoopbureau IJmond en Kennemerland (RIJK)	
Site	https://www.stichtingrijk.nl/
Kerngegevens	Raadhuisplein 1, 2101 HA Heemstede
Doel / openbaar belang	Het creëren van voordelen op zowel financieel, kwalitatief als procesmatig gebied voor zelfstandige gemeenten, onder andere door het faciliteren van een regionaal inkoopbureau en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.
Ontwikkelingen	Stichting Rijk valt niet onder de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr) en heeft andere regels m.b.t. informatieverstrekking aan hun verbonden partijen dan de Wgr voorschrijft. De vaststelling van de Jaarstukken van Stichting Rijk vindt jaarlijks plaats in juni. Deze tabel is gevuld met informatie uit de voorlopige jaarrekening 2023. De deelnemersbijdrage werd in 2023 (wederom) niet verhoogd.
Eigen Vermogen 01-01-2023	€1.084.199
Eigen Vermogen 31-12-2023	Concept jaarstukken 2023: €1.043.974
Vreemd Vermogen 01-01-2023	€371.346
Vreemd Vermogen 31-12-2023	Concept jaarstukken 2023: €498.498
Bijdrage gemeente aan GR 2023 (netto)	Concept jaarstukken 2023: €88.693
Resultaat van de GR 2023	Concept jaarstukken 2023: -/€40.225
Mogelijke risico's voor de gemeente	Stichting Rijk heeft een weerstandsratio van 1,2. De risico's voor de gemeente zijn zodoende minimaal.

Paragraaf Financiering

Waar gaat deze paragraaf over?

Deze paragraaf geeft transparantie van de treasuryfunctie (financiering) van decentrale overheden. Er worden zo duidelijk mogelijk de plannen, feiten en visie over financiering uiteengezet.

De Wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO) schept een duidelijker kader voor de treasuryfunctie en levert een bijdrage aan de kredietwaardigheid van de openbare lichamen en bevordert de transparantie van de treasuryfunctie. Deze wet kent twee instrumenten op het gebied van de treasuryfunctie:

- het treasurystatuut,
- de financieringsparagraaf

De doelstelling van het treasurystatuut is om bestaande verantwoordelijkheden en bevoegdheden te formaliseren en expliciet vast te stellen. De gemeenteraad kan dan goed invulling geven aan zijn verordenende en controlerende bevoegdheid. Het tweede instrument, de financieringsparagraaf, heeft als doel inzicht te geven in de algemene interne en externe ontwikkelingen die van belang zijn voor de treasury en de concrete plannen op het gebied van risicobeheer, financieringspositie en leningen en uitzettingenportefeuille.

Door de raad is op 29 januari 2019 een geactualiseerd treasurystatuut vastgesteld. In dit statuut zijn de organisatie rondom het opstellen van het treasurybeleid, de planning & control(P&C)-cyclus, de organisatie rondom de uitvoering van treasury-activiteiten en de interne en externe controle geregeld. Het treasurystatuut wordt eens in de 4 jaar geactualiseerd.

Rente

De werkelijke ontvangen en betaalde rente wordt verantwoord op het product Financiering in Programma 6. Deze rente wordt niet doorgerekend naar de diverse taakvelden, investeringen, voorzieningen en reserves. Bij het afschrijven van investeringen wordt een rekenrente gehanteerd (welke jaarlijks wordt vastgesteld in de Kadernota). Er wordt geen rente toegerekend aan reserves en voorzieningen.

Ontwikkelingen

Bij interne ontwikkelingen gaat het onder andere over het afstoten van bedrijfsonderdelen of het oppakken van nieuwe activiteiten. In 2023 was van geen van beide sprake. Ten aanzien van de externe ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de treasuryfunctie, zoals de internationale economische ontwikkeling en de geld- en kapitaalmarkt, laten wij ons primair adviseren door onze 'huysbankier' de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Onze adviseurs aldaar volgen de ontwikkelingen nauwlettend en hebben ook de knowhow op dit gebied.

Leningenportefeuille

Hier wordt de ontwikkeling van de portefeuille van de langlopende leningen in het jaar 2023 weergegeven.

Mutaties leningenportefeuille (bedragen x €1.000)	Raming 2023	Werkelijk 2023
Stand per 01-01-2023	17.286	17.286
Aflossingen (regulier) in 2023	-1.155	-1.155
Aflossingen (vervroegd) in 2023	0	0
Nieuw aangetrokken leningen 2023	0	0
Stand per 31-12-2023	16.131	16.131

Alle langlopende leningen zijn onderhandse leningen, met een rentevaste looptijd. Het gemiddelde renteniveau van de leningenportefeuille bedroeg in 2023 1,28%.

Risicobeheer

De Wet FIDO verplicht de kasgeldlimiet en de renterisiconorm in beeld te brengen. De provincie gebruikt deze bij het uitoefenen van haar toezichthoudende functie. De kasgeldlimiet betreft het renterisico van de vlottende schuld. De renterisiconorm betreft het renterisico van de langlopende schuld.

Kasgeldlimiet voor 2023 (bedragen x €1.000 per 31-12-2023)		Bedragen
Omvang primaire begroting over 2023(=grondslag)		47.559
- in procenten van de grondslag		8,5%
(1) Toegestane kasgeldlimiet		4.042
(2) Omvang vlottende korte schuld		4.862
(3) Vlottende middelen:		17.044
<i>Contante gelden in kas</i>		9
<i>Tegoeden in rekening courant</i>		201
<i>Overige uitstaande gelden < 1 jaar</i>		16.834
<u>Toets kasgeldlimiet:</u>		
(4) Totaal netto vlottende schuld (2)-(3)		-12.182
Toegestane kasgeldlimiet (1)		4.042
Ruimte (+) / Overschrijdingen (-): (1)-(4)		16.224

Renterisiconorm	(bedragen x€1.000)	2023
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g (opgenomen geld)	0
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g (uitgegeven geld)	0
1c	Renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	0
2	Betaalde aflossingen reguliere leningen	1.155
3	Renterisico op vaste schuld (1)-(2)	-1.155
	<u>Berekening renterisiconorm:</u>	

4	Begrotingstotaal primair (excl. mutaties in reserves)	43.817
5	Normpercentage (ministerieel vastgesteld)	20%
	<u>Toets renterisiconorm:</u>	
6	Renterisiconorm (4*5)	8.763
7	Renterisico op vaste schuld (3)	-1.155
Ruimte (+) / Overschrijding (-): (6)-(7)		9.918

In de renterisiconorm wordt rekening gehouden met de renterisico's die gemeenten lopen over nieuw af te sluiten leningen ter vervanging van afgeloste leningen. De renteontwikkelingen op de kapitaalmarkt zorgen ervoor dat de gemeente een ogenschijnlijk gering risico loopt (zie rentevisie).

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan de mate waarin een onderneming met eigen middelen (eigen vermogen) is gefinancierd. In het bedrijfsleven is deze ratio van belang om te zien in hoeverre de onderneming in staat is om aan haar financiële verplichtingen (betalingen) kan voldoen door inzet van haar eigen vermogen. Voor een gemeente is de hoogte van de solvabiliteit van minder belang dan voor een bedrijf. Toch geeft het een aardig inzicht in de vermogensverhoudingen.

Hoe hoger de solvabiliteit, hoe beter de financieringspositie van de gemeente. Afhankelijk van de directe opbrengstwaarde van de activa ligt de minimumnorm voor het bedrijfsleven op een waarde tussen de 25% en 40%. De solvabiliteit wordt berekend door het eigen vermogen te delen door het totale vermogen x 100%.

In onderstaand schema is de solvabiliteit berekend op basis van de vastgestelde jaarrekeningen.

Jaar (per 31-12)	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Totaal vermogen	Solvabiliteit
2018	€ 19.217	€ 22.299	€ 41.515	46,29%
2019	€ 17.980	€ 25.771	€ 43.751	41,10%
2020	€ 16.396	€ 27.903	€ 44.299	37,01%
2021	€ 16.788	€ 28.134	€ 44.629	37,62%
2022	€ 18.769	€ 31.778	€ 50.547	37,13%
2023	€ 20.399	€ 33.211	€ 53.609	38,05%

(bedragen x 1.000)

Paragraaf Lokale heffingen

Waar gaat deze paragraaf over?

De gemeentelijke heffingen zijn, naast de doeluitkeringen van het Rijk en de algemene uitkering uit het gemeentefonds, een belangrijke bron van inkomsten. Er zijn twee gemeentelijke heffingen: retributies en belastingen. De belastingen en retributies bedragen ongeveer 20% van de totale inkomsten.

Retributies

Bij de retributies is er sprake van een tegenprestatie van de gemeente en mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde kosten voor de uitoefening van de taak. Dit betekent dat de kostendekkendheid niet meer mag zijn dan 100%.

Belastingen

Bij belastingen is er geen directe relatie met een prestatie van de gemeente. Belastingen worden gezien als een algemeen dekkingsmiddel.

Uitvoering uitbesteed aan Cocensus

De gemeente Wormerland heeft de uitvoering van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) en het opleggen van de aanslagen en de invordering van onroerende zaakbelasting (OZB), roerende woon- en bedrijfsruimtebelasting, afvalstoffenheffing, rioolheffing, hondenbelasting, forensenbelasting, grafrechten en leges omgevingsvergunningen ondergebracht in de gemeenschappelijke regeling Cocensus. Ook de afhandeling van de kwietscheldingsverzoeken en bezwaar- en beroepschriften worden door Cocensus afgehandeld. De bijdrage die de gemeente Wormerland betaalt aan Cocensus voor deze dienstverlening voor 2023 is €374.000.

Actuele ontwikkelingen

Precariobelasting

Op dit moment heft de gemeente Wormerland geen precariobelasting. Er is de raad een toezegging gedaan deze manier van belastingheffing te onderzoeken (raad van nov 2022 bij de vaststelling van de verordeningen en tarievennota 2023). Dit onderzoek is in verband met capaciteitsproblemen uitgesteld.

Gemeentelijke belastingen

Belastingen hebben een algemeen karakter. Een directe relatie tussen de belasting en de gemaakte kosten van de gemeente is in het algemeen niet aanwezig. Uitgangspunt bij het vaststellen van de belastingtarieven is dat deze trendmatig worden verhoogd met de verwachte inflatie. Voor het jaar 2023 is een inflatie van 2,2% gehanteerd.

Onroerende Zaakbelasting (OZB)

De grondslag voor de OZB wordt gevormd door de waarde van het onroerend goed, die jaarlijks wordt vastgesteld. Deze WOZ-waarden voor het belastingjaar 2023 zijn gebaseerd op het prijspeil 1 januari 2022. In de gemeente Wormerland betalen alleen de eigenaren van woningen OZB en niet de gebruikers van woningen. Anders is dit bij de niet-woningen, daar worden zowel eigenaar als gebruiker aangeslagen voor onroerende zaakbelasting.

Wormerland hanteert het uitgangspunt dat de totale opbrengst van de onroerende zaakbelasting gelijk blijft en alleen vermeerderd wordt met inflatie en areaaluitbreiding. Echter, naast de gemeente draait er nog een andere partij aan de knoppen, namelijk het Rijk. Een stijgende WOZ-waarde heeft namelijk een negatief effect op de Algemene uitkering uit het gemeentefonds. Het Rijk gaat ervan uit dat bij een stijging van de WOZ-waarde de inkomsten van de gemeente stijgen door een hogere opbrengst OZB. Om de totale opbrengsten voor de gemeente gelijk te houden is een compensatiestijging van het OZB-tarief noodzakelijk. De gemeente compenseert normaal deze daling in de Algemene uitkering met een OZB-stijging.

Afwijking compensatiestijging in 2023

Vanaf 2023 is de verdeelsleutel over gemeentes drastisch gewijzigd (als gevolg van de herijking gemeentefonds). In deze nieuwe verdeelsleutel heeft de WOZ-waardestijging een groter effect op de algemene uitkering dan tot en met 2022. De prognose van WOZ-stijging betekent dat we ongeveer €220.000 minder algemene uitkering ontvangen vanaf 2023. Als we het bestaand beleid gevolgd zouden hebben zou het OZB-tarief met ongeveer 8% moeten stijgen om dit te compenseren. In het licht van het voordelige effect van de meicirculaire 2022 is gekozen om 2023 de OZB-opbrengst niet te compenseren op deze korting op de Algemene uitkering en is de OZB-opbrengst alleen verhoogd het inflatiepercentage (2,2%). Deze (incidentele) afwijking op bestaand beleid is bij de begrotingsraad in november 2023 weer gedeeltelijk teruggedraaid n.a.v. het nieuwe financiële zorgelijke perspectief dat het rijk biedt. Vanaf 2024 is besloten tot een extra inhaal-verhoging van de OZB-opbrengst met 2% als gedeeltelijk inhaal van deze gemiste compensatie van 8% in 2023.

Samenvattend stijgt de OZB-opbrengst 2023 met 2,2% (alleen inflatie) en de OZB-opbrengst 2024 met 7,4% (inflatie 2024 3,2% + compensatie daling algemene uitkering door WOZ-stijging 2024: 2,2% + 2% gedeeltelijke inhaal 2023).

Bij individuele aanslagen kan deze stijging verschillen. Die verschillen in individuele aanslagen ontstaan als de waarde van een woning meer of juist minder in waarde is gestegen dan het Wormerlandse gemiddelde.

Roerende woon- en bedrijfsruimtebelasting (RWWB)

Eigenaren en gebruikers van onroerend goed betalen gemeentelijke belastingen in de vorm van de onroerende zaakbelasting (OZB). Het is wettelijk mogelijk om ook voor eigenaren en gebruikers van roerende woon- en bedrijfsruimten (zoals woonboten en woonwagens) een gelijke belasting in te voeren, te weten de Roerende Woon- en bedrijfsruimtebelasting (RWWB). Om eigenaren en gebruikers van roerend en onroerend goed gelijk te behandelen is het tarief van die belasting gelijk aan het tarief van de OZB.

Hondenbelasting

De gemeente heft een belasting op het houden van honden binnen de gemeente. De belastingplichtige is de houder van de hond. Het aantal honden is bepalend voor de opbrengst van de hondenbelasting.

Gemeentelijke retributies

Onder de naam retributies heft de gemeente tarieven voor diverse typen van dienstverlening. Bij retributies is sprake van een directe relatie tussen de heffing en de gemeentelijke taakuitoefening. De geraamde opbrengsten mogen niet hoger zijn dan de geraamde kosten voor die taakuitoefening. De belastingplichtige is de aanvrager van de dienst of degene voor wie de dienst is verleend. Geregeld is er landelijk publiciteit over de gemeentelijke tarieven en de verschillen daartussen. Die verschillen ontstaan in de regel als gevolg van de gemaakte beleidskeuzes. Om die beleidskeuzes zo transparant mogelijk vast te leggen gebruiken we de beschikbare VNG-modellen voor als basis voor de gemeentelijke verordeningen.

Rioolheffing

De kosten die de gemeente maakt als uitvloeisel van de watertaken worden op burgers en bedrijven verhaald via de rioolheffing. De kosten die uit die watertaken voortvloeien (op het gebied van afvalwaterinzameling, afvalwatertransport en afvoer van overtollig regen- en grondwater) zijn berekend in het Gemeentelijk Riolerings Plan 2018-2023 (GRP 2018-2023). De investeringen die hieruit voortvloeien worden, via de kapitaallasten, doorberekend in de tarieven. Zoals in het GRP besloten is, stijgt de rioolheffing jaarlijks met 2% vermeerderd met de inflatie (in 2023 2,2%).

	Rekening 2022	Begroting 2023 (gewijzigd)	Rekening 2023
Baten totaal	1.953.061	2.015.868	2.053.500
Lasten totaal	1.367.116	2.093.732	1.942.341
Voorziening mutaties*	585.945	-77.864	111.159
Saldo	0	0	0
Kostendeckendheid	100%	100%	100%

*) een positief bedrag betekent een toevoeging aan de egalisatievoorziening riolering. De lasten in dat betreffende jaar zijn lager dan de opbrengsten.

Afvalstoffenheffing

Onder de naam afvalstoffenheffing wordt een recht geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel waarvoor de gemeente op grond van de Wet Milieubeheer een

verplichting tot het inzamelen van huishoudelijk afval heeft. Bij het bepalen van de hoogte van de afvalstoffenheffing wordt rekening gehouden met het feit dat op begrotingsbasis de baten niet hoger mogen zijn dan de lasten. Er wordt gestreefd naar een kostendekkendheid van 100%.

Kostendekkendheid wordt nooit precies in één jaar bereikt maar wordt gemeten over jaren heen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een Egalisatievoorziening als bufferfunctie. Sinds eind 2021 is de Egalisatievoorziening leeg. Hiermee is de bufferfunctie om (toekomstige) nadelige verschillen tussen kosten en opbrengsten m.b.t. de afvalstoffenheffing te kunnen compenseren niet beschikbaar. Dit betekent dat als de kosten de komende jaren hoger zijn dan de baten dit saldo ten laste van de exploitatie komt. Dit is in 2023 wederom het geval. De kosten overstijgen de baten ook in 2023. De werkelijke kosten 2023 op het product afval waren €136.305 hoger dan de opbrengsten. Het tarief afvalstoffenheffing tot en met 2023 is niet kostendekkend. Vanaf 2024 is het tarief verhoogd tot een kostendekkend tarief.

Recycle-tarief

Vanaf 2022 heft de gemeente Wormerland het recycle-tarief voor de afvalstoffenheffing. Hiermee hebben inwoners invloed op de hoogte van hun afvalstoffenheffing. Het variabele tarief is afhankelijk van hoe vaak de restafvalbak aan de weg wordt gezet of hoe vaak men afval aanbiedt in de ondergrondse restafval-container.

	Rekening 2022	Begroting 2023 (gewijzigd)	Rekening 2023
Baten totaal	2.614.748	2.628.691	2.644.750
Lasten totaal	2.840.774	2.795.633	2.781.055
Voorziening mutaties*	0	10.000	0
Saldo **	-226.026	-176.942	-136.305
Kostendekkendheid	92%	94%	95%

*een positief bedrag betekent een toevoeging aan de egalisatievoorziening afval. De lasten in dat betreffende jaar zijn lager dan de opbrengsten.

**een negatief saldo betekent dat de lasten in dat betreffende jaar zijn hoger dan de opbrengsten en dat de voorziening niet toereikend is (een niet-kostendekkend tarief).

Begraafrechten

Deze rechten zijn voor 2023 met het reguliere inflatiepercentage van 2,2% verhoogd. Bij begraafrechten bereiken we niet de 100% kostendekkendheid.

	Rekening 2022	Begroting 2023 (gewijzigd)	Rekening 2023
Baten totaal	186.590	171.047	159.604
Lasten totaal	138.365	463.939	493.766
Saldo	48.225	-292.892	-334.162
Kostendekkendheid	135%	37%	32%

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente kan kwijtschelding verlenen aan personen die niet in staat zijn om hun belasting te voldoen. Hiervoor zijn bij wet bepaalde normen aangegeven. De gemeenteraad kan in afwijking op de wettelijke normen eigen beleid hierop voeren. Jaarlijks wordt bij het vaststellen van het 'Besluit Kwijtscheldingsregels' (Tarievennota) vastgelegd in welke mate de gemeente Wormerland afwijkt van deze wettelijke normen. Alleen een inkomensgrens toetsen is niet voldoende om te bepalen of iemand in aanmerking komt voor (gedeeltelijke) kwijtschelding. Ook factoren als bezittingen, eigen vermogen en bepaalde uitgaven die iemand heeft spelen mee. Kwijtschelding wordt alleen verleend voor onroerende zaakbelasting, roerende woon- en bedrijfsruimtebelasting, hondenbelasting, forensenbelasting, afvalstoffenheffing en rioolrechten.

	Rekening 2022	Begroting 2023 (gewijzigd)	Rekening 2023
Bezwaar WOZ*	194	938	946
Bezwaar overige heffingen	78	98	132
Beroep WOZ	2	0	2
Beroep overige heffingen	1	0	0
Lasten regeling kwijtschelding	€ 135.363	€ 78.003	€ 67.215

**Het aantal WOZ-bezwaren is ten opzichte van 2022 toegenomen met 387,6%. Dit is een landelijk fenomeen, onder meer veroorzaakt door de opmars van commerciële adviesbureaus die op No Cure No Pay basis werken. Vanwege deze sterke toename van het aantal bezwaarschriften is het niet mogelijk gebleken om alle bezwaarschriften voor het einde van het jaar af te handelen. De Waarderingskamer, die erop toeziet dat de uitvoering van de Wet WOZ juist en eerlijk verloopt, heeft geconstateerd dat landelijk gezien circa 20% van de bezwaarschriften niet is afgehandeld per 1 januari 2024. Per 1 januari is voor de gemeente Wormerland 74% van de WOZ-bezwaren afgehandeld. De resterende bezwaarschriften betreffen voornamelijk bezwaren die door No Cure No Pay-bureaus zijn ingediend. De verwachting is dat deze bezwaarschriften binnen de wettelijke termijn en voor de aanslagoplegging van 2024 zijn afgehandeld.*

Opbrengsten belastingen en retributies

In onderstaande tabel wordt aangegeven welke opbrengsten en retributies er zijn en hoeveel de inkomsten daarvan bedragen. Tevens wordt aangegeven het uiteindelijke totale netto resultaat van de heffingen.

Belastingen/retributies	Rekening 2022	Begroting 2023 (gewijzigd)	Rekening 2023
Belastingen			
OZB woningen	2.759.821	2.819.382	2.822.411
OZB niet-woningen	1.029.554	1.028.310	1.028.462
Roerende woon- en bedrijfsruimten	18.125	18.068	15.946

Precariobelasting	0	0	0
Hondenbelasting	91.672	92.771	90.766
Forensenbelasting	46.558	31.755	41.409
Toeristenbelasting	58.803	29.000	50.238
Totaal belastingen	4.004.533	4.019.286	4.049.232
Retributies			
Rioolrechten	1.953.062	2.015.868	2.053.500
Afvalstoffenheffing	2.445.276	2.474.000	2.489.071
Begrafnisrechten	21.019	20.357	20.484
Leges omgevingsvergunningen	438.027	1.032.500	758.352
Leges vergunningen (APV)	26.022	38.376	27.368
Leges burgerzaken	220.550	220.604	211.605
Leges pontveren	29.211	39.045	76.031
Totaal retributies	5.133.167	5.840.750	5.636.410
Kwijtscheldingen	-135.517	-159.992	-136.739
Totaal netto-opbrengsten	9.002.183	9.700.044	9.548.904

Leges

Algemeen

De tarieven voor 2023 zijn primair aangepast aan de hand van het inflatiepercentage van 2,2 %, tenzij nader beperkt door wettelijke tariefstellingen.

De leges zijn onderverdeeld in drie titels;

- **Titel 1:** algemene dienstverlening (verstrekkingen uit de basisregistratie personen, burgerlijke stand, rijbewijzen, reisdocumenten, bestuursdocumenten, verkeer en vervoer),
- **Titel 2:** dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning,
- **Titel 3:** dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn (horeca, prostitutiebedrijven, evenementenvergoeding en overige vergunningen. Een groot deel hier bestaat uit evenementenvergunningen. Vanwege de maatschappelijke betekenis is dit vaak niet kostendekkend).

Maximaal is 100% kostendekkend toegestaan.

Leges: titel 1: algemene dienstverlening

	Rekening 2022	Begroting 2023 (gewijzigd)	Rekening 2023
Baten totaal	287.523	220.604	226.317
Lasten totaal	1.407.778	1.463.462	1.442.922
Saldo	-1.120.255	-1.242.858	-1.216.606
Kostendekkendheid	20%	15%	16%

Leges: titel 2: dienstverlening vallend onder omgevingsvergunning

	Rekening 2022	Begroting 2023 (gewijzigd)	Rekening 2023
Baten totaal	438.027	1.205.272	931.071
Lasten totaal	927.643	709.858	691.332
Saldo	-489.616	495.414	239.739
Kostendekkendheid	47%	170%	135%

Leges: titel 3: dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn

	Rekening 2022	Begroting 2023 (gewijzigd)	Rekening 2023
Baten totaal	44.548	58.506	46.133
Lasten totaal	324.046	188.601	192.836
Saldo	-279.498	-130.095	-146.703
Kostendekkendheid	14%	31%	24%

Paragraaf Bedrijfsvoering

Waar gaat deze paragraaf over?

De activiteiten op het gebied van bedrijfsvoering worden uitgevoerd door OVER-gemeenten. Dit is de gezamenlijke werkorganisatie van de gemeente Wormerland en de gemeente Oostzaan. In deze paragraaf leest u een beknopte samenvatting van de Jaarrekening 2023 van OVER-gemeenten. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de Jaarrekening van OVER-gemeenten.

2023 in drie woorden

Als je 2023 zou 'afpellen' staan drie woorden centraal: verbinding, ontwikkeling en trots.

Verbinding

Verbinding is de basis voor iedere vorm van groei. Onze prioriteit is inwoners en ondernemers zo goed mogelijk bedienen en daar hoort innovatie bij. Burgerzaken werkt sinds eind 2023 met een nieuw automatiseringssysteem gericht op digitale dienstverlening. Deze e-diensten bieden gemak aan inwoners en zorgen ervoor dat zij veilig en eenvoudig producten en diensten kunnen aanvragen. De verbinding zoeken wij ook als het om bewonersparticipatie gaat. En in de samenwerking tussen bestuur en de ambtelijke organisatie. We faciliteren gesprekken tussen ambtenaren en de raden van Oostzaan en Wormerland. Elkaar informeren en betrekken biedt meerwaarde. Samen maak je het verschil.

Ontwikkeling

In de organisatieontwikkeling 'Verbinding te OVER' zijn flinke stappen voorwaarts gezet. Er ligt een plan van aanpak met realistische doelen en activiteiten voor de interne organisatie, waarbij het bestuur ieder kwartaal wordt geïnformeerd over de voortgang. Ook zijn kwaliteitsslagen doorgevoerd op het gebied van processen en management-informatie. Deze inspanningen gebeuren 'achter de schermen' en zijn niet direct zichtbaar, maar zorgen wel voor versnelling.

Trots

Er is geïnvesteerd in mensen en middelen om onze opgaven te realiseren of een stap verder te brengen. Soms met gedurfde keuzes, al met al zijn we trots op wat wij gedaan en bereikt hebben in 2023. Er is hard gewerkt door onze ambtenaren en andere betrokkenen. We hebben ingespeeld op de waan van de dag zonder de toekomst uit het oog te verliezen. Tegelijkertijd blijven we realistisch. Het is daarom noodzakelijk om met elkaar te kijken naar oplossingen voor de korte en de lange termijn.

Ondanks verzuim veel bereikt

Het jaar 2023 stond grotendeels in het teken van de doorontwikkeling van de OVER-organisatie. Alle teams binnen Bedrijfsvoering zijn hierbij betrokken. Langdurige ziekte van een aantal medewerkers, waaronder twee teamleiders, zorgde voor extra druk op de afdeling. Dit is deels verlicht door de inzet van inhuurmedewerkers in het laatste deel van 2023. Ondanks ziekte is er veel bereikt. De instroom van nieuwe collega's was in 2023 ongekend hoog, ondanks de zeer uitdagende arbeidsmarkt. Dat is positief. Het ziekteverzuim was echter hoog. Wij investeren in het verder terugdringen hiervan door het aanscherpen van afspraken met de arbodienst. De eerste resultaten van het terugdringen van verzuim werden medio 2023 zichtbaar.

Informatievoorziening

In 2023 vonden binnen informatievoorziening en automatisering positieve ontwikkelingen plaats. De automatisering is verder doorontwikkeld en samen met de nieuwe Service Provider zijn toekomstgerichte innovaties opgezet. Hierdoor realiseren we een verhoogde beschikbaarheid, een bij deze tijd passend beveiligingsniveau én moderne gebruikerservaring. De technische eisen en functionele eisen sluiten steeds meer aan op de ICT-visie van OVER-gemeenten. Basiszaken zijn ingericht en een aantal innovaties is doorgevoerd, waardoor de weg vrij is gemaakt om verdere toekomstbestendige doorontwikkelingen in uitvoering te brengen.

Wet open overheid (Woo)

OVER-gemeenten zet zich in voor de uitvoering van de Woo om de transparantie te verbeteren en het

vertrouwen van onze inwoners te vergroten. In 2023 is een digitaal formulier voor Woo-verzoeken gepubliceerd op onze websites en op landelijke platforms. Er is een specifiek contactpersoon aangewezen voor de Woo-verzoeken. We zijn ook gestart met actieve openbaarmaking die de Woo voorschrijft. Op basis van de Woo stellen we steeds meer stukken digitaal beschikbaar. Daarvoor zullen we onze informatiehuishouding verder op orde brengen om zo te voldoen aan de aankomende verplichtingen onder de Woo. In 2023 zijn we gestart met het herinrichten van de informatievoorziening volgens de Woo, waarbij we de nadruk leggen op archivering, communicatie en informatievoorzieningen. Dit proces zetten we voort in 2024.

Financieel

Het boekjaar 2023 is positief afgesloten met een resultaat van €829.293. Een aanzienlijk deel van dit positieve resultaat is toe te schrijven aan de grillige arbeidsmarkt, wat het vervullen van vacatures nog steeds uitdagend maakt. Dit doet zich voor in alle teams, met name op het gebied van informatievoorziening en ruimtelijke ordening. Wij vormen hierin geen uitzondering; landelijk gezien ervaren alle gemeenten moeilijkheden bij het invullen van dergelijke functies. Om adequaat te reageren op de arbeidsmarktontwikkelingen, hebben wij gedurende het jaar meer gebruikgemaakt van inhuur.

Omschrijving Taakveld	Begroting 2023 voor wijziging		
	Baten	Lasten	Saldo
Bedrijfsvoering	19.084.744	19.084.744	-
Totaal taakveld	19.084.744	19.084.744	-
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	19.084.744	19.084.744	-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	-	-	-
Omschrijving Taakveld	Begroting 2023 na wijziging		
	Baten	Lasten	Saldo
Bedrijfsvoering	19.988.078	19.988.078	-
Totaal taakveld	19.988.078	19.988.078	-
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	19.988.078	19.988.078	-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	-	-	-
Omschrijving Taakveld	Realisatie 2023		
	Baten	Lasten	Saldo
Bedrijfsvoering	20.287.189	20.634.586	-347.398
Totaal taakveld	20.287.189	20.634.586	-347.398
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	20.287.189	20.634.586	-347.398
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	1.176.691
Gerealiseerd resultaat	-	-	829.293

Rechtmatigheid

2023 is het opstartjaar voor de rechtmatigheidsverantwoording. De rechtmatigheidsverantwoording is een groeiproces met als doel hiermee ook de bedrijfsvoering en de interne beheersing verder te professionaliseren. Ten aanzien van het aanpassen en/of updaten van een aantal essentiële verordeningen, regelingen en statuten is in 2023 slechts enige vooruitgang geboekt. De gemeenschappelijke regeling en mandaatregeling zijn onderhanden. Als deze zijn afgerond kan de budgethoudersregeling, het treasurystatuut, de financiële verordening, en het controleprotocol accountantscontrole worden opgepakt. Het niet up-to-date zijn bemoeilijkt de goede werking van de

interne beheersing en de controle op de rechtmatigheid. Aandacht verdient ook het tijdig publiceren en intrekken van regelingen en verordeningen.

Personeel

In het kader van de rechtmatigheid zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

Aanbestedingen

In het kader van de rechtmatigheid zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd. Kijkend naar de aanbestedingen zijn in 2023 stappen gezet om de rechtmatigheid beter te borgen. Stichting Rijk in 2023 beter gepositioneerd, met als resultaat een beter inkoop jaarplan.

Subsidies

In het kader van de rechtmatigheid zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd. Het proces is kwetsbaar kijkend naar de waarderingssubsidies. Op dit moment is één ambtenaar belast met het verstrekken van de waarderingssubsidies. Het is van belang dat ter zake goede werkbeschrijvingen worden opgesteld.

Uitkeringen

In het kader van de rechtmatigheid zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

WMO

In het kader van de controle inzake rechtmatigheid zijn onrechtmatigheden geconstateerd. Overeenkomstig voorgaand jaar blijkt uit de controleverklaring die door de accountant van de SVB is afgegeven, dat er geen zekerheid kan worden verkregen omtrent de geleverde zorg in de vorm van Pgb's. Deze onzekerheid is ontstaan door leemten in de bedrijfsvoering van de SVB. Voor 2023 bedraagt deze onzekerheid/onzekerheid €272.398.

Jeugd

In het kader van de controle inzake rechtmatigheid zijn onrechtmatigheden geconstateerd. Overeenkomstig voorgaand jaar blijkt uit de controleverklaring die door de accountant van de SVB is afgegeven, dat er geen zekerheid kan worden verkregen omtrent de geleverde zorg in de vorm van Pgb's. Deze onzekerheid is ontstaan door leemten in de bedrijfsvoering van de SVB. Voor 2023 bedraagt deze onzekerheid/onzekerheid €196.813.

Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O)

In het kader van de rechtmatigheid zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd. Wel moet gekeken worden hoe M&O verder kan worden opgepakt/geborgd vooral kijkend naar het punt van controle achteraf als onderdeel van de repressieve maatregelen. En de vraag zijn de controlemaatregelen effectief/toereikend.

Verbonden partijen

Voor de verantwoording van de rechtmatigheid van onze verbonden partijen verwijzen wij naar de Paragraaf Verbonden Partijen. Hierin hebben wij de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen indien deze is opgenomen in de jaarrekening 2023 van die verbonden partij.

Paragraaf Taakstellingen en Stelposten

Waar gaat deze paragraaf over?

Deze paragraaf is in de begroting 2022 voor het eerst opgenomen. Onze toezichthouder, de Provincie heeft om deze paragraaf gevraagd in verband met de verslechterde financiële positie bij gemeenten. De oorzaak van deze verslechterde financiële positie ligt in het overdragen van taken vanuit het Rijk zonder toereikende financiële middelen om deze taken uit te kunnen voeren. De financiële positie van gemeenten is hierdoor steeds meer onder druk komen te staan. Gevolg hiervan bij gemeenten zijn dat er steeds vaker bezuinigingsmaatregelen, ombuigingen en/of taakstellingen nodig zijn om de meerjarenbegroting sluitend te maken. In deze paragraaf wordt een totaalbeeld geschetst welke van deze zaken in de begroting van Wormerland aan de orde zijn.

Begrote Stelposten

In de primaire programmabegroting 2023-2026 zijn de volgende zaken opgenomen:

Stelposten, opgenomen in de primaire begroting	2023	2024	2025	2026
--	------	------	------	------

Extra OZB i.v.m. areaaluitbreiding door nieuwe woningen*	12.985	31.779	31.779	179.400
Totaal	12.985	31.779	31.779	179.400

*De stelpost voor OZB ivm areaaluitbreiding is niet nieuw, die nemen we al langere tijd op in onze begroting, op basis van de verwachte nieuwbouw in de komende jaren. De nieuwe woningen voor 2022 zijn al in de 1e helft van 2022 daadwerkelijk opgeleverd, zodat de realisatie voor het jaar 2023 van de bovenstaande raming, geen risico met zich meebrengt.

Jaarrekening 2023

Bij de jaarrekening kijken we terug op de begrote stelposten. De totale begrote opbrengst onroerende zaakbelasting is gerealiseerd (inclusief de stelpost), dus deze taakstelling is gerealiseerd.

Begrote taakstellingen:

Van taakstellingen is geen sprake in de begroting 2023-2026.

Jaarrekening 2023

Er waren geen begrote taakstellingen in 2023.

Paragraaf Covid-19

Waar gaat deze paragraaf over?

In deze paragraaf informeren we u voor de laatste keer over de financiële gevolgen van de coronapandemie.

Wat heeft het gekost?

Coronabudget 2023

Per eind 2023 sluiten we de coronacrisis financieel af. Dit heeft een voordelig effect van €284.209. Van dit voordeel is €33.040 zichtbaar op product 028 'Corona' i.v.m. het afboeken van ten onrechte opgenomen verwachte nagekomen lasten. De rest van het voordelig effect vindt u terug op product 40 'Mutaties in reserves'.

Coronabudget 2023 Wormerland	
Restbudget corona 31 dec 2022	€ 251.169
Werkelijk gemaakte kosten/baten in 2023	€ 33.040
Totaal budget wat vrijvalt in 2023 ivm afsluiting coronabudget	284.209
Vrijval op Programma 06: Product 028 Corona	€ 33.040
Vrijval op Programma 40: Onttrekking uit de Reserve Nog uit te voeren werken	€ 251.169
Restantbudget per 31 dec 2023	0

Coronabudget 2020 t/m 2023

In onderstaand overzicht ziet u het verloop van het door de raad vastgestelde mutaties in het coronabudget door de jaren heen. De raad heeft telkens alle rijksbijdragen gelabeld als coronabudget. Per eind van elk jaar is steeds het restbudget gereserveerd (via de Reserve Nog uit te voeren werken).

Eén keer heeft de raad vanuit het coronabudget beschikbaar gesteld voor een ander doel dan corona: De raad heeft €200.000 onttrokken in 2023 t.b.v. het instellen van een Reserve inflatiearmoede (raad dec 2022). Bij de berekening wat de coronacrisis de gemeente financieel heeft gekost in de loop der tijd dient deze onttrekking buiten beschouwing te blijven. We kunnen stellen dat het rijk €484.209 meer heeft bijgedragen dan er zichtbare kosten zijn gemaakt als gevolg van de coronacrisis. Er zijn echter ook niet-quantificeerbare financiële effecten ontstaan. De denken valt aan verschuivingen op de arbeidsmarkt en wellicht zijn er ook effecten in het sociaal domein.

Verloop coronabudget 2020 t/m 2023 Wormerland		
2020	Door Raad op 26-05-2020, vooruitlopend op compensatie vanuit Rijk	€ 250.000
2020	1e Coronacompensatiepakket Junicirculaire '20	€ 109.950
2020	2e Coronacompensatiepakket Septemercirculaire '20	€ 240.991
2020	3e Coronacompensatiepakket Decemercirculaire '20	€ 42.408
2021	Coronacompensatiepakket Septemercirculaire '20	€ 125.215
2021	Coronacompensatiepakket Decemercirculaire '20	€ 183.968
2021	Coronacompensatiepakket Maartbrief '21	€ 189.805
2021	Coronacompensatiepakket Meicirculaire '21	€ 16.429
2021	Coronacompensatiepakket Septemercirculaire '21	€ 148.065
2021	Coronacompensatiepakket Decemercirculaire '21	€ 248.537
2021	Retour aan Algemene Reserve door Raad beschikbaar gesteld voorschot	-€ 250.000
2022	Coronacompensatiepakket Septemercirculaire 2021	€ 42.368
2022	Coronacompensatiepakket Decemercirculaire 2021	€ 33.995
2022	Coronacompensatiepakket Decemercirculaire 2022	€ 8.000
2022	Onttrekking uit het coronabudget t.b.v. instellen Reserve Inflatiearmoede (raad dec'22)	-€ 200.000
Totaal beschikbaar in 2020 voor extra kosten door Corona:		1.189.731
2020	Werkelijk gemaakte extra kosten ten laste van het coronabudget 2020	€ 409.375
2021	Werkelijk gemaakte extra kosten ten laste van het coronabudget 2021	€ 318.977
2022	Werkelijk gemaakte extra kosten ten laste van het coronabudget 2022	€ 210.210
2023	Werkelijk gemaakte extra kosten ten laste van het coronabudget 2023	-€ 33.040
Totaal kosten 2020 t/m 2023		905.522
2023	Vrijval op Programma 06: Product 028 Corona	€ 251.169
2023	Vrijval op Programma 40: Onttrekking uit de Reserve Nog uit te voeren werken	€ 33.040
Totale vrijval van het budget bij afsluiting eind 2023		284.209
Resteert budget per eind 2023		0

Waar hebben we het aan besteed?

In de tabel hieronder zijn de kosten 2020 t/m 2023 op een rij gezet die we gemaakt hebben als gevolg van de coronapandemie. Dit zijn de kosten exclusief de kosten voor extra toezichthouden en handhaven en de extra kosten voor de CTB (Corona Toegangsbewijzen). Dit waren aparte regelingen die worden gedeclareerd bij het Rijk (SISA-regelingen). Deze kosten zijn de afgelopen jaren steeds verantwoordt in Programma 6 op het product '028 Corona'.

Extra kosten in verband met Corona	2020 t/m 2023	2020	2021	2022	2023
Verkiezingen meerkosten	150.533		80.485	70.048	
Raadsvergadering op externe locatie	14.355	3.972	9.727	656	
Regionale samenwerking, VRZW en kleinere gemeenten	34.448	31.313	34.753	2.000	-33.618
Kwijtschelding huur	76.528	33.546	37.567	5.415	
WMO meerkosten	21.781		5.698	15.505	578
Jeugdhulp meerkosten	34.210		26.675	7.535	
BOA extra kosten	49.469	34.695		14.774	
Afval, hogere kosten door massaal opruimen in 1e golf	25.233			25.233	
TONK-regeling	17.405		15.362	2.043	
Sporthal, afrekening exploitatiesaldo	41.315		60.000	-18.685	
Zwembad, afrekening exploitatiesaldo	38.188	80.000	-41.812		
Tekstkarren en verkeersborden (ook tbv ijsperiode)	19.279	13.427	5.852		
Extra schoonmaak gemeentehuis, werf en 'kantine' begraaftplaats	10.327	9.638	689		
SCWO coronacompensatie	4.562		4.562		
Kinderboerderij coronacompensatie	10.000		10.000		
Vaccinaties: huur sporthal en vaccinatievervoer	4.189		2.136	2.053	
Project Local Heroes, ondersteun jongeren en flexibel jeugdbudget	30.250		30.250		
Project Aanpak eenzaamheid	2.050		2.050		
Sinterviering: verpakte pepernoten	1.200		1.200		
Culturele instellingen, coronacompensatie	29.439	22.340	7.099		
Kwijtschelding marktgeld en bestrijding corona-uitbraak in hotel	3.504		3.504		
Kwijtschelden en misgelopen leges evenementen en sandwichboarden	13.610	7.110	6.500		
Minder huwelijken dan gebruikelijk (minder leges ontvangen)	7.000		7.000		
Compensatie gastouderopvang en terugbetaling leerlingenvervoer	2.457	2.457			
Materialen gemeentehuis (schermen, gel etc)	4.617	4.617			
OVER-gemeenten: overuren en overige kosten	190.108	166.262	9.680	14.166	
Tijdelijke extra inhuur WMO-consulent tbv wegwerken extra aanvragen na corona	69.467			69.467	
Totaal	905.522	409.375	318.977	210.210	-33.040

Paragraaf Oekraïne crisis

Oekraïne crisis

Inleiding

Ook in 2023, evenals in 2022, hadden we als gemeente de taakstelling vanuit het Rijk om vluchtelingen op te vangen uit Oekraïne. Vanwege de aanhoudende toestroom aan vluchtelingen vanuit Oekraïne werd de Rijksopdracht in 2023 bijgesteld naar het beschikbaar hebben en stellen van bedden naar tenminste 140 bedden. Deze taakstelling werd gerealiseerd in 2023 (vanaf juni 2023). Voor deze taakstelling ontvangen we ook een vergoeding vanuit het Rijk.

Kortdurende noodopvang

In 2023 hebben we geen gebruik meer hoeven te maken van kortstondige opvangplekken.

Langdurige noodopvang

De langdurige noodopvang werd in onze gemeente op de volgende locaties vorm en inhoud gegeven in 2023 t.w. Gele Lisstraat, Rigasstraat, Bordwalserstraat en Poelweg/Kleine Braak. De Poelweg is operationeel geworden in juli 2023.

Hieronder volgt schematisch een overzicht van de beschikbare en bezette bedden van deze locaties.

Locatie	Aantal beschikbare bedden per 31 dec 2023	Bezette bedden per 31 dec 2023
Gele Lisstraat	34	27
Rigasstraat	34	31
Bordwalserstraat	12	10
Poelweg/Kleine Braak (units)	62	46
Totaal	142	116

Het verschil tussen het aantal beschikbare bedden en bezette bedden komt doordat gezinssamenstellingen het niet altijd mogelijk maken om een optimale bezetting te realiseren.

Financieel

Initiële opvang (sporthal)

Hoewel de opvang in de sporthal van Wormer (HUB) al in 2022 gestopt is, loopt de financiële afwikkeling van 2022 nog. Deze geldstroom loopt niet via het rijk maar via Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland. Daarnaast zijn er ook nog nieuwe kosten gemaakt in 2023 (€1.410) welke we zullen declareren (100% kostendekkend).

Normbedragen 2022+2023

Vanaf het begin dat de vluchtelingen uit Oekraïne in Nederland aankwamen, zorgden we direct voor opvang. Voor de opvangkosten (zoals leefgelden, huur, energie...enz) ontvangen we een normbedrag per beschikbaar bed per nacht van het rijk. We voldoen aan de norm van het aantal opvangbedden. De opvang hebben we relatief goedkoop kunnen organiseren in 2022 en 2023. We ontvingen meer rijks gelden dan we kosten hadden. Het overschot van 2022 reserveerden we voor teruggave aan het Rijk. In 2023 bleek dat we deze overschotten niet aan het Rijk hoeven terug te betalen – in tegenstelling tot alle andere regelingen – en vallen de overschotten uit 2022 en 2023 vrij.

Het jaar 2022 is in december 2023 definitief afgerekend met een overschot van €1.518.001. Voor het jaar 2023 betreft het overschot €1.446.138. Beide jaren vallen vrij in 2023 wat een incidenteel

voordeel van €2.964.139 betekent in 2023. Vanaf 2024 wijzigt deze bekostigingsmethodiek en moeten we eventuele overschotten wel terugbetalen.

Woonunits

Om de gekochte woonunits te kunnen plaatsen op de Poelweg/Kleine Braak werd een businesscase opgesteld en goedgekeurd door het Rijk. Hiervoor werd in 2023 een transitievergoeding ontvangen van €3.567.071. De afrekening hiervan volgt op basis van werkelijke gemaakte kosten (100% kostendekkend).

Financieel overzicht Oekraïne-crisis	Kosten 2022	Kosten 2023	Totaal	Rijksvergoeding
Initiële opvang:				
Hub-sporthal	€ 1.662.877	€ 1.410	€ 1.664.287	100%
Transitiekosten:				
Transitie Poelweg	€ 189.383	€ 1.352.603	€ 1.541.986	100%
Transitie Rigasstraat	€ 725.867	€ 0	€ 725.867	100%
Gemeentelijke opvang (GOO):				
Kosten huisvesting Gele Lisstraat	€ 200.833	€ 104.482	€ 305.314	norm
Kosten huisvesting Rigasstraat	€ 0	€ 467.103	€ 467.103	norm
Kosten huisvesting Taets (Zaanstad)	€ 688	€ 0	€ 688	norm
Kosten huisvesting Borwalserstraat	€ 34.672	€ 86.722	€ 121.393	norm
Kosten huisvesting Vinkenstraat	€ 3.533	€ 7.554	€ 11.087	norm
Kosten huisvesting Lepelaar Jisp	€ 60.037	€ 58.892	€ 118.929	norm
Kosten huisvesting Valerius hotel	€ 74.828	€ 162.762	€ 237.590	norm
Kosten huisvesting De Hofjes	€ 15.836	€ 0	€ 15.836	norm
Kosten huisvesting Boomerang	€ 0	€ 47.235	€ 47.235	norm
Kosten huisvesting Poelweg (incl.kapitaallasten)	€ 0	€ 1.261.579	€ 1.261.579	norm
Kosten huisvesting B&B Gerritjeshoeve	€ 8.494	€ 0	€ 8.494	norm
Overige kosten (niet gesplitst per locatie)		€ 172.463	€ 172.463	norm
Gemeentelijke opvang (POO):				
Opvang POO (Particuliere opvang) verstrekkingen	€ 64.358	€ 21.672	€ 86.030	100%
Opvang POO (Particuliere opvang) norm		€ 6.930	€ 6.930	norm
	€ 3.041.406	€ 3.751.406	€ 6.792.812	
Rijksbijdragen:				
Ontvangen rijksbijdrage	€ 4.559.407	€ 6.897.031	€ 11.456.438	
We hebben recht op	€ 4.559.407	€ 5.197.544	€ 9.756.951	
Gereserveerd om terug te betalen (op de balans)	€ 0	€ 1.699.487	€ 1.699.487	
Effect exploitatie (rekeningsaldo):				
Totale kosten	€ 3.041.406	€ 3.751.406	€ 6.792.812	
Totale rijksbijdrage	€ 4.559.407	€ 5.197.544	€ 9.756.951	
Saldo voor gemeente (plus is voordeel)	€ 1.518.001	€ 1.446.138	€ 2.964.139	

Paragraaf Wet open overheid (Woo)

Waar gaat deze paragraaf over?

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet open overheid (Woo) is voorgeschreven dat in de begroting aandacht besteed moet worden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet. In de jaarstukken dienen we verslag te doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de in de begroting genoemde beleidsvoornemens. Deze verplichte paragraaf in de komende begrotingen en jaarstukken vloeit voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Deze voorgeschreven rapportering over de uitvoering van deze wet is bedoeld om een impuls te geven aan de actieve openbaarheid.

Wet open overheid (Woo)

De Woo bestaat uit actieve en passieve openbaarmaking.

Passieve openbaarmaking

De passieve openbaarmaking is belegd bij juridische zaken. In 2023 is voldaan aan de afhandeling

van de Woo-verzoeken.

Actieve openbaarmaking

De gemeente is begonnen met het op orde brengen van haar informatiehuishouding om stukken actief openbaar te maken. Dit gebeurt integraal met het opnieuw ordenen van informatie- en documentenstromen. De gemeente herstructureert haar zaaksystemen opnieuw, zodat de publicatie van stukken een integraal onderdeel kan worden van de zaakbehandeling. Dankzij het gebruik van anonimiseersoftware minimaliseert de gemeente privacyrisico's en verbetert zij haar efficiëntie bij het publiceren van documenten volgens de Woo.

Vervolgstappen

In 2024 gaat de gemeente beslissen op welk ambitieniveau ze haar actieve publicatie van informatie volgens de Wet open overheid (Woo) wil uitvoeren. Momenteel werkt de gemeente aan het verbeteren van haar informatiebeheer en voldoet daarmee in 2024 aan haar verplichtingen onder de Woo. Als het Rijk de gemeente verplicht om actief informatie te publiceren, zal de gemeente ervoor zorgen dat ze in ieder geval aan deze verplichtingen voldoet. De zaakinrichting voor publicatie leveren we in 2024 op. Op onze websites kunnen onze inwoners dan gepubliceerde documenten doorzoeken. In 2024 bevestigen we ook ons ambitieniveau op dit vlak en kijken we of er extra inspanningen gewenst zijn voor actieve openbaarmaking, bovenop de verplichtingen die het Rijk ons oplegt.

Jaarrekening 2023

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

In deze paragraaf vindt u de grondslagen zoals zijn vastgesteld in de Begroting 2023. Deze grondslagen zijn uitgangspunt voor het opstellen van de Jaarrekening 2023.

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Bij het opstellen van de jaarrekening wordt het stelsel van baten en lasten gehanteerd. Bij dit stelsel wordt aan het eind van het dienstjaar rekening gehouden met de nog te ontvangen en nog te betalen bedragen die betrekking hebben op het dienstjaar. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Voor de baten van de Algemene Uitkering wordt uitgegaan van de decembercirculaire van het desbetreffende jaar.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader, zoals op 19 december 2023 door de raad is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over -en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld;
- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 3% van de werkelijke lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van €50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De gemaakte kosten voor het sluiten van geldleningen en disagio (koersnadeel) mogen worden geactiveerd of direct ten laste van de exploitatie gebracht. Bij agio (berekende winst) is deze keuze er niet, deze moet direct ten gunste van de exploitatie gebracht. De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. Immateriële vaste activa worden annuïtair afgeschreven.

Afschrijvingsbeleid immateriële vaste activa

a	maximaal 5 jaar	bijdragen aan activa in eigendom van derden
---	-----------------	---

b	5 jaar	kosten voor onderzoek en ontwikkeling
---	--------	---------------------------------------

Materiële vaste activa

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het jaar na ingebruikneming annuïtair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur. Op grondbezit wordt niet afgeschreven. Wanneer een bestemmingsreserve beschikbaar is voor de verkrijging/vervaardiging van een kapitaalgoed, wordt deze ingezet ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten.

In december 2020 is de nota waardering vaste activa, afschrijving en rente geactualiseerd. De hierin genoemde afschrijvingstermijnen zijn met ingang van 2021 van toepassing. Dit afschrijvingsbeleid is onderdeel van de Financiële verordening gemeente Wormerland.

De afschrijvingstermijnen in de onderstaande lijst worden gehanteerd voor nieuwe investeringen. Voor bestaande activa wordt de afschrijvingstermijn individueel bepaald op basis van de reële te verwachten levensduur.

Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa met economisch nut

Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd. Het gaat hier over investeringen die handelbaar zijn en kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

Voorbeelden hiervan zijn: auto's, gebouwen, computers.

Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

De volgende materiële vaste activa met economisch nut worden annuïtair afgeschreven in:

a	maximaal 40 jaar	(vrijverval)rioleringen niet onderheid
---	------------------	--

	maximaal 60 jaar	rioleringen wel onderheid
--	------------------	---------------------------

b	10 jaar	aanleg tijdelijke terreinwerken
---	---------	---------------------------------

c	40 jaar	nieuwbouw woonruimten, kantoren en bedrijfsgebouwen
---	---------	---

d	60 jaar	nieuwbouw scholen, MFA's, peuterspeelzalen, gemeentehuis, gemeentewerf
---	---------	--

e	10 jaar	nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen
---	---------	---

f	minimaal 20 jaar	renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, en schoolgebouwen
---	------------------	--

g	minimaal 20 jaar	renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen
h	20 jaar	technische installaties in bedrijfsgebouwen
i	10 jaar	veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen
j	5 jaar	telefooninstallaties
k	5 jaar	automatiseringsapparatuur
l	10 jaar	kantoormeubilair en schoolmeubilair
m	5 jaar	motorvoertuigen
n	5 jaar	zware transportmiddelen en schuiten
o	5 jaar	aanhangwagens en lichte motorvoertuigen
p	7 jaar	personenauto's

Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa met maatschappelijk nut

Dit zijn voorzieningen die duidelijk een maatschappelijk nut dienen, maar geen eigen middelen genereren en niet kunnen worden verhandeld. Voorbeelden hiervan zijn bruggen en wegen.

De volgende materiële vaste activa met maatschappelijk nut met een aanschafprijs boven de € 10.000 worden annuïtair afgeschreven in:

a	maximaal 10 jaar	parken, sportvelden
b	maximaal 15 jaar	groenvoorzieningen
c	maximaal 30 jaar	wegen, pleinen en rotondes - in verband met wisselende bodemkwaliteit binnen de gemeente wordt de afschrijvingstermijn per geval beoordeeld
d	maximaal 40 jaar	tunnels, viaducten en bruggen
e	maximaal 20 jaar	geluidswallen
f	15 jaar	openbare verlichting
g	10 jaar	straatmeubilair
h	maximaal 40 jaar	havens, kades, sluizen en waterkeringen
i	maximaal 40 jaar	waterwegen, waterbergingen en walbeschoeiing
j	40 jaar	pompen en gemalen

Financiële vaste activa:

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De nominale waarde is de waarde waarvoor het aandeel of obligatie oorspronkelijk is uitgegeven (onafhankelijk van de koers).

Vlottende activa

Vorraden

Er zijn geen voorraden op de balans aanwezig.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de (ex-)wethouders en hun partners is tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de geformuleerde kwaliteitseisen. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het kwaliteitsbeleid uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vooruit ontvangen subsidies zijn verantwoord onder de overlopende passiva.

Balans

Balans Activa

Balans per 31-12	Balans 2023	Balans 2022
Activa		
Vaste Activa		
Immateriele vaste activa		
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0
Totaal Immateriele vaste activa	0	0
Materiele vaste activa		
Investerings met economisch nut waarvoor ter bestrijding vd kosten een heffing kan worden geheven	8.231.080	8.245.924
Investerings met een economisch nut	16.623.055	15.235.522
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	7.755.102	7.791.789
Totaal Materiele vaste activa	32.609.237	31.273.235
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	803.327	803.327
Leningen aan Woningbouwcorporaties	2.300.078	2.550.001
Overige langlopende leningen	1.373.191	1.229.931
Totaal Financiële vaste activa	4.476.596	4.583.259
Totaal Vaste Activa	37.085.833	35.856.494
Viottende Activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	3.134.804	3.215.143
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	12.000.000	5.350.000
Overige vorderingen	1.303.749	1.438.389
Overige uitzettingen	395.316	526.470
Totaal Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	16.833.869	10.530.001
Liquide middelen		
Kassaldi	8.601	5.498
Banksaldi	200.928	270.039
Totaal Liquide middelen	209.529	275.536
Overlopende activa		
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen die tlv volgende begrotingsjaren komen	1.544.794	3.852.192
Ivm voorfinanciering uitk. met specifiek doel: nog te ontv.bedragen van het Rijk	541.399	12.880
Ivm voorfinanciering uitk. met specifiek doel: nog te ontv.bedr. van overige Ned. overheidslichamen	18.829	19.919
Totaal Overlopende activa	2.105.021	3.884.990
Totaal Viottende Activa	19.148.419	14.690.528
Totaal Activa	56.234.252	50.547.022

Balans Passiva

Balans per 31-12	Balans 2023	Balans 2022
Passiva		
Vaste passiva		
Eigen Vermogen		
Bestemmingsreserves	16.289.752	13.912.909
Algemene reserve	4.108.864	3.513.747
Het gerealiseerde resultaat volgend uit een overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	2.625.032	1.341.975
Totaal Eigen Vermogen	23.023.648	18.768.630
Voorzieningen		
Voorzieningen	6.795.981	6.966.265
Totaal Voorzieningen	6.795.981	6.966.265
Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en financiële instellingen	16.130.947	17.285.994
Waarborgsommen	5.842	5.842
Totaal Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	16.136.788	17.291.835
Totaal Vaste passiva	45.956.418	43.026.731
Vlottende Passiva		
Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
Kasgeldlen. aangegaan bij openb. lichamen als bedoeld in art.1, ond.a, van de Wet fin. decentr. overh.	0	0
Overige Schulden	4.861.439	3.802.405
Banksaldi	483	486
Totaal Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	4.861.921	3.802.891
Overlopende passiva		
Overige vooruitontvangen bedragen die tbv de volgende begrotingsjaren komen	2.853.863	1.717.252
Ivm voorfinanciering uitk. met specifiek doel: ontvangen van het Rijk	1.372.391	897.952
Ivm voorfinanciering uitk. met specifiek doel: ontvangen van overige Nederlandse overheidslichamen	90.370	61.630
Verplichtingen die een volgend jaar tot betaling komen	1.099.288	1.040.567
Totaal Overlopende passiva	5.415.912	3.717.400
Totaal Vlottende Passiva	10.277.834	7.520.291
Totaal Passiva	56.234.252	50.547.022

Gewaarborgde leningen

	31-12-2023	31-12-2022
Gewaarborgde geldleningen	7.212.329	8.076.882

Toelichting op de balans

Activa

A. VASTE ACTIVA

Conform de nota "Waardering van vaste activa, afschrijving en rente" wordt de activa afgeschreven volgens de annuïteitenmethode. In december 2020 is de nota waardering activa, afschrijving en rente geactualiseerd. Vanaf 2022 wordt de rekenrente jaarlijks berekend bij het opstellen van de Kadernota. In de Kadernota 2023 is de rekenrente vastgesteld op 1,5%. De afschrijvingstermijnen van de diverse activa worden in de "Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven" genoemd, evenals de afschrijvingsbedragen en de rentelasten.

Immateriële vaste activa

	2023	2022
Boekwaarde begin boekjaar	0	0
Vermeerderingen	0	0
Verminderingen	0	0
Afschrijvingen	0	0
Extra afschrijvingen (i.v.m. stelselwijziging)	0	0
Boekwaarde einde boekjaar	0	0

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Onderverdeling materiële vaste activa		Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
1. Gronden en terreinen	(met een economisch nut)	813.736	813.736
2. Woonruimten	(met een economisch nut)	1.668.578	0
3. Bedrijfsgebouwen	(met een economisch nut)	13.659.158	14.026.284
4a. Grond-, weg- & waterbouwkundige werken	(met een economisch nut)	201.734	182.946
4b. Grond-, weg- & waterbouwkundige werken	(met een econ.nut, waarvoor heffing kan worden geheven)	8.231.080	8.245.924
4c. Grond-, weg- & waterbouwkundige werken	(met een <u>maatschappelijk</u> nut)	7.755.102	7.791.789
5. Vervoermiddelen	(met een economisch nut)	63.882	44.457
6. Machines, apparatuur & installaties	(met een economisch nut)	215.965	168.099
Totaal materiële vaste activa		32.609.237	31.273.235

Het verloop van de materiële vaste activa gedurende het jaar 2023 ziet er in totaliteit als volgt uit:

Verloop materiële vaste activa	2023	2022
Boekwaarde begin boekjaar	31.273.235	31.582.831
Vermeerderingen	3.486.276	648.972
Verminderings	0	0
Bijdragen van derden	-128.742	0
Afschrijvingen	-2.021.533	-958.568
Extra afschrijvingen	0	0
Reclassificatie beginbalans	0	0
Boekwaarde einde boekjaar	32.609.237	31.273.235

In de balans is de volgende onderverdeling gemaakt:

	2023	2022
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden toegepast:	8.231.080	8.245.924
- Investerings met een economisch nut:	16.623.055	15.235.522
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut:	7.755.102	7.791.789
Totaal	32.609.237	31.273.235

Hieronder is het verloop per onderdeel weergegeven:

Gronden en terreinen	2023	2022
Boekwaarde begin boekjaar	813.736	813.736
Reclassificatie beginbalans	0	0
Investerings	0	0
Desinvesterings	0	0
Bijdragen van derden, direct gerelateerd	0	0
Afschrijvingen	0	0
Afwaardering wegens duurzame waardevermindering	0	0

Boekwaarde einde boekjaar	813.736	813.736
Waarvan erfpachtgronden	78.464	78.464

Woonruimten	2023	2022
Boekwaarde begin boekjaar	0	0
Investerings	2.687.943	0
Desinvesteringen	0	0
Bijdragen van derden, direct gerelateerd	0	0
Afschrijvingen	-1.019.365	0
Afwaardering wegens duurzame waardevermindering	0	0
Boekwaarde einde boekjaar	1.668.578	0

Bedrijfsgebouwen	2023	2022
Boekwaarde begin boekjaar	14.026.284	14.387.750
Investerings	0	0
Desinvesteringen	0	0
Bijdragen van derden, direct gerelateerd	0	0
Afschrijvingen	-367.126	-361.466
Afwaardering wegens duurzame waardevermindering	0	0
Boekwaarde einde boekjaar	13.659.158	14.026.284

Grond- weg- en waterbouwkundige werken	2023	2022
Boekwaarde begin boekjaar	16.220.659	16.158.313
Investerings	669.488	593.474
Desinvesteringen	0	0
Bijdragen van derden, direct gerelateerd	-128.742	0
Afschrijvingen	-573.488	-531.128

Afwaardering wegens duurzame waardevermindering	0	0
Boekwaarde einde boekjaar	16.187.916	16.220.659

Vervoermiddelen	2023	2022
Boekwaarde begin boekjaar	44.457	39.837
Investerings	34.574	17.227
Desinvesteringen	0	0
Bijdragen van derden, direct gerelateerd	0	0
Afschrijvingen	-15.149	-12.608
Afwaardering wegens duurzame waardevermindering	0	0
Boekwaarde einde boekjaar	63.882	44.457

Machines, apparatuur en installaties	2023	2022
Boekwaarde begin boekjaar	168.099	183.194
Investerings	94.271	38.272
Desinvesteringen	0	0
Bijdragen van derden, direct gerelateerd	0	0
Afschrijvingen-	-46.405	-53.367
Afwaardering wegens duurzame waardevermindering	0	0
Boekwaarde einde boekjaar	215.965	168.099

De in 2023 **geïnvesteerde bedragen** (> €25.000) worden hieronder nader toegelicht:

Woonruimten (investerings > €25.000)

Aanschaf units Poelweg Wormer (t.b.v. opvang Oekraïne)	2.687.943
--	-----------

Grond-, weg- & waterbouwkundige werken (investerings > €25.000)

2023

Noorderweg en Veerdijk t.h.v. Bijdam Wegen (waarvoor €128.742 subsidie van de MRA)	64.870
Verkeerslichten Bartelsluisbrug	76.093

Vervanging Zaanbrug	73.180
Aanpassing Voetbalkooi bij WSV '30	31.598
Vrijvervalriool Torensloot-Zuid	285.758

Vervoermiddelen (investeringen > €25.000)		2023
Dienstauto BOA		34.575
Machines, apparatuur en installaties (investeringen > €25.000)		2023
Nieuwe website		90.001
Ter aanvulling een toelichting van de in 2023 <u>verminderde investeringen</u> (opbrengsten groter dan €25.000):		

In 2023 is er voor de investering op de Noorderweg en Veerdijk t.h.v. Bijdam Wegen een MRA-subsidie ontvangen van €128.742.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen:	2023	2022
Boekwaarde begin dienstjaar	803.327	803.327
Investeringen	0	0
Desinvesteringen	0	0
Afschrijvingen/Aflossingen	0	0
Doorgevoerde waardevermindering	0	0
Boekwaarde eind dienstjaar	803.327	803.327

Leningen aan Woningbouwcorporaties:	2023	2022
Boekwaarde begin dienstjaar	2.550.001	2.798.941
Investeringen	0	0
Desinvesteringen	0	0
Afschrijvingen/Aflossingen	-249.923	-248.940

Doorgevoerde waardevermindering	0	0
Boekwaarde eind dienstjaar	2.300.078	2.550.001

Overige langlopende leningen:	Verenigings- gebouw	Startersleningen	Duurzaamheids- leningen	Blijversleningen	Obligatielening Alliander	Totaal
Boekwaarde begin dienstjaar	119.982	176.974	316.509	0	616.466	1.229.931
Investerings	0	42.137	174.907	0	0	217.044
Desinvesterings	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen/Aflossingen	-15.000	-4.594	-54.189	-0	0	-73.783
Doorgevoerde waardevermindering	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde eind dienstjaar	104.982	214.517	437.227	0	616.466	1.373.191

B. VLOTTENDE ACTIVA

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	Stand 31-12-2023	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	3.134.804	0	3.134.804	3.215.143
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd <1 jaar	12.000.000	0	12.000.000	5.350.000
Overige vorderingen	1.624.723	-320.974	1.303.749	1.438.389
Overige uitzettingen	395.316	0	395.316	526.470
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	17.154.843	-320.974	16.833.869	10.530.001

Nadere toelichting:

Vorderingen op openbare lichamen

De vordering op openbare lichamen van €3.134.804 betreft hoofdzakelijk een vordering in het kader van het btw-compensatiefonds over 2023. Dit bedrag ontvangen we jaarlijks rond 1 juli van het jaar erna.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd <1 jaar

De uitzetting in 's Rijks schatkist van €12.000.000 betreft de overtollige liquide middelen die we hadden uitstaan bij het ministerie op 31 december 2023. Deze saldi zijn echt momentopnamen, welke dagelijks kunnen wijzigen.

Overige vorderingen

De overige vorderingen betreffen belastingvorderingen in beheer bij Cocensus, vorderingen van sociale zaken en overige vorderingen in beheer bij de gemeente.

In het volgende overzicht staan per dienstjaar de debiteurensaldi per eind 2023 weergegeven, uitgesplitst in debiteuren in eigen beheer (exclusief vorderingen openbare lichamen), belastingdebiteuren en debiteuren sociale zaken.

Jaar	Debiteuren in eigen beheer	Belastingdeb. beheerd door Cocensus	Debiteuren Sociale Zaken	Totaal
t/m 2011	0	0	88.283	88.283
2012	0	1.455	42.535	43.990
2013	0	1.646	2.564	4.210
2014	0	2.928	19.846	22.774
2015	0	2.084	63.630	65.714
2016	0	2.932	4.661	7.593
2017	0	4.652	14.670	19.322
2018	0	6.366	71.611	77.977
2019	0	7.347	10.231	17.578
2020	0	8.663	211.372	220.035
2021	0	15.097	149.232	164.329
2022	400	56.796	62.189	119.385
2023	230.402	446.087	97.047	773.536
Totaal vorderingen	230.802	556.053	837.868	1.624.723
Voorziening dubieus	-200	-43.195	-277.579	-320.974
Saldo balans	230.602	512.858	560.289	1.303.749

Overige uitzettingen

De overige uitzettingen betreft de gelden in het Revolving Fund. Deze gelden zijn beschikbaar voor het verstrekken van leningen in het kader van Volkshuisvesting, Startersleningen, Duurzaamheidsleningen en Blijversleningen. Het saldo per eind 2023 in het Revolving Fund is ruim €131.000 lager dan eind 2022. Dit verschil wordt grotendeels veroorzaakt door in 2023 verstrekte leningen minus aflossingen van reeds bestaande leningen.

Liquide middelen (activa en passiva)	2023 Activa	2023 Passiva	2022 Activa	2022 Passiva
Bankrekeningen:				
1. Rabobank Burgerzaken	0	0	707	0

2. BNG Algemene Dienst	200.928	0	269.331	0
3. BNG Sociale Zaken	0	-29	0	-30
4. BNG Belastingen (Cocensus)	0	-453	0	-455
Totaal bankrekeningen:	200.928	-483	270.039	-486
Gelden in kas	8.601	0	5.498	0
Totaal liquide middelen (activa en passiva)	209.529	-483	275.536	-486
Totaal generaal liquide middelen (activa en passiva gesaldeerd)	209.046		275.051	

In de balans worden de positieve saldi vermeld aan de activazijde en de negatieve saldi aan de passivazijde. Hiertoe zijn de volgende bedragen opgenomen:

Schatkistbankieren

Op 15 december 2013 is de wet Verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Dit houdt in dat decentrale overheden hun overtollige middelen (gelden op rekening-courant bij de bank boven een bepaald drempelbedrag) aan moeten houden bij het Ministerie van Financiën (de schatkist). Het doel hiervan is het verlagen van de EMU-schuld van de collectieve sector. Doordat de decentrale overheden hun tijdelijk overtollige gelden aanhouden in de schatkist, wordt de externe financieringsbehoefte van het Rijk vermindert. De gemeenten hebben een rekening-courant bij de schatkist waar gelden op aangehouden kunnen worden.

Drempelbedrag

Het drempelbedrag is het minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijks kasbeheer te vereenvoudigen; niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen in de schatkist te worden aangehouden die boven het drempelbedrag uitgaan.

Voor de gemeente Wormerland was het drempelbedrag in 2023 €1.000.000. In 2023 hebben we deze bedragen niet overschreden. In onderstaande tabel ziet u de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen van 2023.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)						
Verslagjaar 2023						
(1)	Drempelbedrag	1.000				
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	532	535	680	551	
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	468	465	320	449	
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-	
(1) Berekening drempelbedrag						
Verslagjaar 2023						
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	43.817				
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	43.817				
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-				
Vanaf 1 juli 2021 (1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de €500 miljoen te boven gaat.		Drempelbedrag	1.000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen						
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	47.914	48.675	62.530	50.695	
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92	
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	532	535	680	551	

Overlopende activa

I.v.m. voorfinanciering uitkeringen met specifiek doel: nog te ontvangen bedragen van het Rijk

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Te ontvangen bedragen van het Rijk	Instantie	Stand 31-12-2022	Ontvangen	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Stand 31-12-2023
3 regelingen i.v.m. de toeslagenaffaire:						
A. Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden toeslagenproblematiek (SPUK 2) 2022	Ministerie Financiën	-1.642	19.146	20.788	0	0
A. Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden toeslagenproblematiek (SPUK 2) 2022	Ministerie Financiën	0	0	538.758	0	538.758
B. Kwijtschelding SZW i.v.m. de toeslagenproblematiek (geen bevoorschotting)	Ministerie SZW	0	0	0	0	0
C. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen i.v.m. de toeslagenproblematiek (geen bevoorschotting) 2021	Ministerie Financiën	13.815	13.815	0	0	0
C. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen i.v.m. de toeslagenproblematiek (geen bevoorschotting) 2022	Ministerie Financiën	707	0	0	0	707

Te ontvangen bedragen van het Rijk	Instantie	Stand 31-12-2022	Ontvangen	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Stand 31-12-2023
C. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen i.v.m. de toeslagenproblematiek (geen bevoorschotting) 2022	Ministerie Financiën	0	0	1.862	0	1.862
Subtotaal 3 regelingen toeslagenaffaire		12.880	32.961	561.408	0	541.327
D. Specifieke uitkering Sport*	Ministerie VWS	0	0	72	0	72
Totaal		12.880	32.961	561.480	0	541.399

*Specifieke uitkering Sport: de beginbalans 2023 was een 'nog te betalen', dus is verantwoord op de passivakant van de balans. Het eindsaldo van 2023 is een nog te ontvangen en is daarom verantwoord op activazijde van de balans.

I.v.m. voorfinanciering uitkeringen met specifiek doel: nog te ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen

Te ontvangen bedragen van overige overheidslichamen	Instantie	Stand 31-12-2022	Ontvangen	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Stand 31-12-2023
Nog te ontvangen subsidie zwerfafval 2021-2022	Nedvang	7.913	0	0	7.913	0
Nog te ontvangen subsidie zwerfafval 2023	Nedvang	0	0	6.772	0	6.772
Nog te ontvangen subsidie Regionaal energieprogramma (REP)	Provincie Noord-Holland (via de gem. Purmerend)	12.006	5.008	0	6.998	0
Voorschot Energiebesparingsakkoord 2023-2025	Prov. NH	0	12.057	0	0	12.057
Totaal		19.919	17.065	6.772	14.911	18.829

Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen die t.l.v. volgende begrotingsjaren komen

Hieronder vallen de transitorische baten (bedragen die we in 2024 nog verwachten te ontvangen voor zaken die betrekking hebben op 2023), de nog te ontvangen inkomsten 2023 en vooruitbetaalde kosten over 2024. Per 31 december 2022 waren de kosten die gemaakt zijn i.v.m. opvang van vluchtelingen uit Oekraïne nog niet ontvangen van het rijk. Hierdoor is deze balanspost ruim 2,3 miljoen lager dan per eind 2022.

Passiva

B. VASTE PASSIVA

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen is onderverdeeld in de reserves en het resultaat na bestemming.

Het eigen vermogen bestaan uit:	2023	2022
Algemene Reserve	4.108.864	3.513.747
Overige bestemmingsreserves	16.289.752	13.912.909
Gerealiseerd resultaat	2.625.032	1.341.975
Totaal	23.023.648	18.768.631

De mutaties in de reserves zijn opgebouwd uit:	2023	2022
Boekwaarde begin boekjaar	18.768.631	16.787.980
Vermeerderingen (excl. verschuivingen)	(incl rek res) 8.218.812	4.510.870
Verminderings (excl. verschuivingen)	-3.963.795	-2.530.219
Boekwaarde einde boekjaar	(incl rek res) 23.023.648	18.768.631

Het verloop in 2023 wordt in het volgende overzicht per reserve weergegeven

RESERVES	Saldo 1 januari 2023	Toevoeging en 2023	Resultaatbestemming 2022	Rentetoerekening 2023	Onttrekking en 2023	Vermindering en i.v.m. afschrijvingen op activa	Saldo 31 december 2023
Algemene reserve	3.513.747	1.200.000	595.118	0	-1.200.000	0	4.108.864
Totaal Algemene reserve	3.513.747	1.200.000	595.118	0	-1.200.000	0	4.108.864
Egalisatiereserve	339.449	162.883	0	0	0	0	502.332
Algemene uitkering	728.273	5.876	202.718	0	-163.104	0	773.764
Reserve Nog uit te voeren werken	598.423	0	0	0	0	-27.201	571.222
Bestemmingsreserve Brandweerkazerne Wormer	48.916	35.382	0	0	-84.298	0	0
Bestemmingsreserve Verkiezingen	36.954	24.000	0	0	-18.829	0	42.125
Bestemmingsreserve Opstellen omgevingsplannen	357.849	0	0	0	-357.849	0	0
Bestemmingsreserve Sociaal Domein	85.130	0	0	0	0	0	85.130
Bestemmingsreserve Innovatie Sociaal Domein (onderdeel van Reserve Sociaal Domein)	921.934	10.321	0	0	0	0	932.255
Fonds Volkshuisvesting	477.125	0	-123.824	0	-100.000	0	253.301
Ontwikkelingsfonds	46.201	7.820	0	0	-4.235	0	49.786
Bestemmingsreserve Monumentenzorg	214.636	90.000	0	0	-40.756	0	263.880
Bestemmingsreserve Onderhoud vaarwegen	831.550	3.714	0	0	0	0	835.264
Fonds Duurzaamheidsleningen	30.076	60.000	0	0	-75.885	0	14.191
Bestemmingsreserve Speelplaatsen	382.665	0	0	0	0	0	382.665
Bestemmingsreserve Duurzame vervanging openbare verlichting	7.270.632	1.200.000	0	0	0	0	8.470.632
Reserve Zaanbrug	1.192.463	0	0	0	-50.640	0	1.141.823
Bestemmingsreserve Duurzaamheid	150.631	1.534	0	0	0	0	152.165
Bestemmingsreserve Blijversleningen	0	331.019	0	0	0	0	331.019
Egalisatiereserve leges omgevingsvergunningen	0	65.315	0	0	-195	0	65.120
Bestemmingsreserve Bestuurlijke toekomst	200.000	592.370	318.372	0	-652.559	0	776.555
Bestemmingsreserve Inflatiearmoede	0	498.827	349.591	0	-349.591	0	498.827
Egalisatiereserve voorziening pensioenen wethouders	0	7.062	0	0	0	0	7.062
Bestemmingsreserve Veilig wonen (politieke ambtsdragers)	0	133.918	0	0	-40.816	0	93.102
Bestemmingsreserve Collegewissel	0	47.532	0	0	0	0	47.532
Bestemmingsreserve onderh. beeldende							

kunst in de openbare ruimte							
Bestemmingsreserve Bruggen en Kunstwerken	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Bestemmingsreserves	13.912.909	3.277.573	746.857	0	-1.938.758	-27.201	16.289.752
Totaal reserves	17.426.656	4.477.573	1.341.975	0	-3.138.758	-27.201	20.398.617

16-jul-2024

Hieronder volgt een toelichting op de aard en reden van iedere reserve:

Algemene reserve

De voornaamste functie van de algemene reserve is de bufferfunctie. Deze functie heeft als rol om fluctuaties in de exploitatiesfeer in de toekomst te kunnen opvangen; de voordelige resultaten van jaarrekeningen worden toegevoegd, terwijl nadelige saldi eraan onttrokken kunnen worden. Daarnaast dient de Algemene reserve ter afdekking van de risico's. In het beleidskader 'Risicomanagement en weerstandsvermogen Wormerland' is vastgelegd dat het weerstandsratio minimaal 1,0 moet zijn (voldoende) maar dat we streven naar een ratio van 1,5 (ruim voldoende). Deze ratio geeft de verhouding weer tussen de risico's en de beschikbare middelen om die risico's af te dragen indien ze zich voordoen. Belangrijk uitgangspunt is dat de Algemene Reserve niet als algemeen (incidenteel) dekkingsmiddel ingezet kan worden zolang de hoogte van de Algemene Reserve onvoldoende is (< ratio 1). Zie voor de uitgebreide toelichting in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' in deze Jaarrekening.

Overige bestemmingsreserves

Egalisatiereserve Algemene uitkering

Deze reserve is bedoeld om grilligheden in de hoogte van de algemene uitkering te ondervangen. Begrotingseffecten van wijzigingen van de hoogte van de algemene uitkering worden opgeheven door inzet van deze reserve (het zogenaamde 'Schoommelfonds'). Door de schommelingen in de Algemene Uitkering te kunnen opvangen wordt gezorgd dat negatieve bijstellingen in circulaire niet direct van invloed zijn op de begroting van de beleidsprogramma's.

Nog uit te voeren werken

Deze reserve is ingesteld om beschikbaar gestelde gelden voor projecten die aan het eind van enig boekjaar nog niet zijn afgerond te reserveren voor de afronding in het jaar daarna.

Brandweerkazerne Wormer

Deze reserve is ingesteld om de jaarlijkse kapitaallasten van de opstallen van de brandweerkazerne in Wormer te kunnen dekken, zodat deze niet op de jaarlijkse exploitatie drukken.

Verkiezingen

Middels deze reserve worden onregelmatige uitgaven in de diverse jaren gelijk verdeeld over de jaren. Het ene jaar zijn er immers geen verkiezingen, het volgende jaar zijn het er één of twee. Door deze reserve blijven de jaarlijkse lasten voor de exploitatie gelijk, namelijk het gemiddelde benodigde bedrag.

Opstellen omgevingsplannen

Het doel van deze reserve is de pieken in de uitgaven met betrekking tot het opstellen van omgevingsplannen te voorkomen zodat de jaarlijkse lasten voor de exploitatie gelijk blijven.

Sociaal Domein

Het doel van deze reserve is de tekorten binnen het sociaal domein op te kunnen vangen. Zodoende loopt de gemeente minder risico als de uitgaven op het Sociaal Domein hoger uitvallen dan begroot.

Innovatie Sociaal Domein

Deze reserve is een sub-reserve van de reserve 'Sociaal Domein'. Er is besloten een gedeelte (oorspronkelijk €150.000) hieruit af te zonderen en speciaal te bestemmen voor innovatie.

Fonds Volkshuisvesting

Uit deze reserve zijn leningen verstrekt aan de woningstichting in het kader van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting en aan particulieren in de vorm van Startersleningen.

Ontwikkelingsfonds

Het ontwikkelingsfonds is ingesteld om financieel negatieve bouwplannen mogelijk te maken. De reserve is gevormd door financieel positieve bouwplannen te reserveren.

Monumentenzorg

Deze reserve is gecreëerd als buffer om externe adviezen etc. uit te kunnen betalen. In de toekomst zullen wellicht nieuwe objecten onderzocht worden alsook bouwhistorische onderzoeken van bestaande rijks- en provinciale monumenten. Indien er meer subsidie vertrekt wordt dan begroot is, dan zal dit gedekt worden uit deze reserve.

Onderhoud vaarwegen

Deze reserve is bedoeld voor het baggeren van het binnenstedelijk gebied. Omdat dit meestal in de winter gebeurt, en daarom het ene jaar de uitgaven voornamelijk in het 'oude' boekjaar komen, en de volgende keer in het 'nieuwe' boekjaar, is er een aantal jaren geleden voor gekozen het beschikbare budget uit de jaarlijkse exploitatie naar een reserve door te sluizen, zodat er geen pieken en dalen in de werkelijke uitgaven komen.

Fonds duurzaamheidsleningen

Deze reserve is ingesteld voor het verstrekken van duurzaamheidsleningen.

Speelplaatsen

Jaarlijks wordt een regulier bedrag aan deze reserve toegevoegd en de uitgaven van het desbetreffende jaar worden er aan onttrokken. Hierdoor worden schommelingen in de exploitatie voorkomen.

Duurzame vervanging openbare verlichting

In 2015 is door de Raad tot deze reserve besloten om over een periode van 15 jaar de openbare verlichting in zijn geheel te kunnen vervangen door duurzamere verlichting.

Zaanbrug

Deze reserve is bedoeld als dekkingsmiddel voor de afschrijvingslasten van de Zaanbrug. De hoogte van deze reserve moet daarom gelijk zijn aan de werkelijke kosten van de Zaanbrug. Vanaf het jaar volgend op het jaar dat de Zaanbrug gereed is zal elk jaar het gedeelte vrijvallen uit deze reserve wat gelijk is aan de afschrijvingslast van de brug.

Duurzaamheid

De reserve is ingesteld om een bijdrage te leveren aan de ambities gesteld in het Nationale Energieakkoord uit 2013 (16% duurzame opwekking in 2023 en/of 1,5% energiebesparing per jaar). Het Klimaatakkoord uit 2019 is een initiatief van het kabinet en bouwt voort op het Energieakkoord uit 2013. Het doel van het Klimaatakkoord is vermindering van de uitstoot van broeikasgas. Concreet ligt er een claim op de gelden in de reserve Duurzaamheid voor de jaarlijkse duurzaamheidsinitiatieven en in het collegeprogramma 2022-2026 is vanaf 2023 een structurele invulling gegeven aan een 2e duurzaamheidsmanager waarvan het jaar 2023 gedekt wordt uit de Duurzaamheidsreserve (€25.000). Ook uit het collegeprogramma 2022-2026 ligt er een claim op deze reserve in verband met het 2e Wijkuitvoeringsplan (€50.000) en de uitbreiding van de energie-infrastructuur (€30.000).

Blijversleningen

Op 14 maart 2017 heeft de raad van de gemeente Wormerland de 'Verordening Blijverslening Wormerland 2017' vastgesteld. De Blijverslening is een lening met lage rente aan inwoners van Wormerland om aanpassingen te financieren die de inwoner in staat stelt om langer thuis te blijven wonen. In ruim zes jaar is er slechts één keer gebruik gemaakt van deze regeling. Wegens dit gebrek aan belangstelling heeft de raad november 2023 (1e begrotingswijziging 2024) deze regeling ingetrokken. Deze reserve bevat €150.631 per eind 2023. Dit was het maximum te verstrekken bedrag dat beschikbaar was voor het verstrekken van blijversleningen. Deze reserve valt vrij in 2024.

Bestemmingsreserve Bestuurlijke toekomst

Voor het traject 'Bestuurlijke toekomst Wormerland' zijn in het collegeprogramma 2022-2026 gelden gereserveerd voor dit proces.

Inflatiearmoede

Vooruitlopend op de inhoudelijke uitwerking van regelingen tot bestrijding van inflatiearmoede is in de

raad van december 2022 een eerste reservering gedaan door storting van €200.000 in deze reserve 'Inflatiearmoede'. Tot de vaststelling door de raad van de inhoudelijke uitwerking van regelingen om de inflatiearmoede te bestrijden heeft de raad het college de ruimte geboden om uit deze gelden een maatwerkbudget van €50.000 (volgens de regels van de bijzondere bijstand) aan te houden voor om in acute, schrijnende of noodsituaties incidentele inwonersondersteuning te kunnen bieden. Daarnaast zijn ook de ontvangen rijks gelden energietoeslag aan deze reserve toegevoegd en worden de werkelijke energietoelagen onttrokken uit deze reserve.

Egalisatiereserve voorziening pensioenen wethouders

De verplichte hoogte van de voorziening Pensioenen wethouders fluctueert (door actuariële berekeningen, wijzigingen in rekenrente, wijzigingen in wetgeving rond pensioenleeftijd, toetreden nieuwe wethouders e.d.). Dit zorgt voor schommelingen op de exploitatie. Om begrotingsrust te creëren heeft de raad (juli 2023) een Egalisatiereserve ingesteld en het vrijgevalen bedrag uit de voorziening van 2022 toegevoegd aan deze nieuwe reserve. Het doel van deze reserve is om toekomstige mutaties op de (verplichte) voorziening te egaliseren.

Bestemmingsreserve Veilig wonen (politieke ambtsdragers)

De veiligheid van decentrale bestuurders is een vereiste voor het goed functioneren van het openbaar bestuur. Per 1 oktober 2023 is de werkgeversverantwoordelijkheid voor hun veiligheid daarom verscherpt in een wijziging van de Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers. Ten behoeve van een veilige woonplek krijgen decentrale bestuurders een beveiligingsadvies op maat aangeboden. Gemeenten dienen op basis van de nieuwe regeling het beveiligingsadvies altijd over te nemen en de uitvoering van de veiligheidsmaatregelen te bekostigen. Voor de uitvoering van deze regeling ontvangt de gemeente €7.062 per jaar voor de periode 2023 tot en met 2026 (septembercirculaire 2023). We reserveren deze gelden door ze toe te voegen aan de nieuw in te stellen Reserve 'Veilig wonen (politieke ambtsdragers)' (besluit Najaarsbericht 2023, raad dec 2023). De werkelijk gemaakte kosten onttrekken we aan deze reserve.

Reserve Collegewissel

Deze reserve is nieuw gevormd in 2023 (raad dec 2023). Het doel van deze reserve is (gedeeltelijke) dekking van kosten bij vertrek/vervanging van collegeleden. De kosten die gepaard gaan met collegewisselingen fluctueren enorm. Per wisseling van collegelid zijn de kosten ook zeer verschillend (afhankelijk van leeftijd vertrekkende leden, ervaring van nieuwe leden en eventuele verhuiskosten). Door het jaarlijks €5.000 toevoegen (vanaf 2024) aan deze reserve worden de kosten van deze wisselingen verspreid over de jaren (begrotingsrust). De kosten die te maken hebben met collegewisselingen worden verantwoord op het product 'College' in Programma 6. Deze kosten mogen volgens raadsbesluit (Najaarsbericht 2023, raad dec 2023) zonder nieuw raadsbesluit gedekt worden uit deze reserve. Daarnaast is er in het Najaarsbericht 2023 een extra reservering gedaan van €100.000 voor personele aangelegenheden en het gebruik van bestaande personele regelingen (vervroegd pensioen).

Bestemmingsreserve onderh. beeldende kunst in de openbare ruimte

In november 2019 is het amendement 'Beeldende kunst' aangenomen. In dit amendement is aangenomen dat niet bestede onderhoudsgelden gereserveerd blijven en niet zullen vrijvallen in het rekeningresultaat. Tot 2023 reserveerden we deze gelden in de reserve Nog uit te voeren werken. In november 2023 (begrotingsraad) is hiervoor een aparte reserve 'Onderhoud beeldende kunst in de openbare ruimte' voor ingesteld zodat deze reservering beter zichtbaar is.

De reserves waarvan de totale toevoeging of onttrekking groter is dan €25.000 worden hieronder toegelicht:

Algemene Reserve	
Algemene Reserve	
Toevoeging: Conform begroting is er €900.000 toegevoegd aan de algemene reserve i.v.m. het verhogen van het weerstandsvermogen	900.000
Toevoeging: Als gevolg van de bestemming van het rekeningresultaat van 2022 is er €595.118 toegevoegd aan de Algemene reserve	595.118

Toevoeging: Vrijval reservering transitiebudget Oekraïne €300.000	300.000
Totaal toevoegingen:	1.795.118
Onttrekking: I.v.m. de verhoging van het krediet voor de Zaanbrug (inflatie 2021+2022) is er €1.200.000 onttrokken aan de Algemene reserve	-1.200.000
Totaal onttrekkingen:	-1.200.000

De raad heeft in september 2019 €285.000 beschikbaar gesteld om ten laste van de reserve Duurzaamheid voor 3,5 jaar een programmamanager Duurzaamheid en Klimaat aan te trekken. De kosten hiervoor voor 2023 zijn €30.357, welke aan de reserve zijn onttrokken. Het jaar 2023 is het laatste (halve) jaar dat deze kosten voor de duurzaamheidsmanager uit deze reserve gedekt worden. Daarnaast zijn er in 2023 kosten gemaakt voor de Wijkuitvoeringsplannen Plaszoom & Molenbuurt (€13.000) en een zonne-energiesysteem voor het zwembad (€1.750). Deze kosten zijn ten laste van de reserve Duurzaamheid zijn gebracht. Tot slot wordt er vanuit deze reserve jaarlijks €25.000 beschikbaar gesteld voor duurzaamheidsinitiatieven, in 2023 is hiervan voor €5.533 gebruik gemaakt.

Bestemmingsreserves	
<i>Egalisatiereserve Algemene uitkering</i>	
Toevoeging: toevoeging aan egalisatiereserve Algemene uitkering conform begroting	250.000
Toevoeging: netto effect van de decembercirculaire 2023	83.726
Toevoeging: mutaties egalisatieres alg.uitkering/dec circ 2022	-170.843
Totaal toevoegingen:	162.883
<i>Reserve Nog uit te voeren werken</i>	
Toevoeging vanuit de resultaatbestemming van de jaarrekening 2022: Meenemen naar 2023 van het restbudget Robuust rechtsbeschermingssysteem ad €19.274	19.274
Toevoeging vanuit de resultaatbestemming van de jaarrekening 2022: Meenemen naar 2023 van het restbudget BOA ad €31.381	31.381
Toevoeging vanuit de resultaatbestemming van de jaarrekening 2022: Meenemen naar 2023 van het restbudget Wet Kwaliteitsborging bouw ad €31.684	31.684
Toevoeging vanuit de resultaatbestemming van de jaarrekening 2022: Meenemen naar 2023 van het restbudget Inburgering ad € 30.018	30.018
Toevoeging vanuit de resultaatbestemming van de jaarrekening 2022: Meenemen naar 2023 van het restbudget Oekraïne ad €40.361	40.361
Toevoeging vanuit de resultaatbestemming van de jaarrekening 2022: Meenemen naar 2023 van €50.000 van het restbudget onderhoud openbaar groen;	50.000

Totaal toevoegingen:	202.718
Onttrekking: Zowel de opbrengst in 2019 als de verkoop in 2023 van de woningen op de Zandweg zijn op de reserve Nog uit te voeren werken geboekt.	820.564,65
Onttrekking t.b.v. Algemene reserve: Het budget voor het woonrijp maken voor units aan de Poelweg is 100% declarabel. Het budget dat daarvoor vrijgemaakt was was vloeit nu weer terug naar de Algemene reserve.	-300.000
Onttrekking t.b.v. nieuwe reserve: Onderhoud kunstwerken waren gereserveerd op de Reserve nog uit te voeren werken. Vanaf 2023 is daar een aparte reserve voor. De gereserveerde gelden naar die reserve overgeboekt.	-31.118
Onttrekking t.b.v. nieuwe reserve: het restbudget voor de bestuurlijke toekomst wat nog beschikbaar was in de reserve Nog uit te voeren werken overgeboekt naar de nieuwe reserve Bestuurlijke toekomst.	-15.315
Onttrekking t.b.v. nieuwe reserve: het budget voor 'Collegewissel' was gereserveerd op de Reserve nog uit te voeren werken. Vanaf 2023 is daar een aparte reserve voor. De gereserveerde gelden zijn naar die reserve overgeboekt.	-33.918
Onttrekking: vanuit deze reserve zijn uitgaven gedaan uit eerder gereserveerde budgetten, zoals onder andere kosten m.b.t. de omgevingswet, menstruatiearmoede, omgevingsvisie.	-131.697
Onttrekking: Een deel van de eerder gereserveerde budgetten valt vrij uit deze reserve omdat er niet direct een concreet bestedingsdoel aan ten grondslag ligt. Ik noem de voornaamste gelden die vrijvallen restbudget corona, incidentele boegelden, inburgeringsgelden, toerismegelden	-471.620
Totaal onttrekkingen:	-163.104
<i>Reserve Brandweerkazerne Wormer</i>	
Jaarlijkse onttrekking van de kapitaallasten van de opstallen van de brandweerkazerne in Wormer, conform begroting	-27.201
Totaal onttrekkingen:	-27.201
<i>Reserve Verkiezingen</i>	
Jaarlijkse toevoeging conform begroting	35.382
Totaal toevoegingen:	35.382
Onttrekking: In 2023 zijn er 3 verkiezingen geweest: op 15 maart 2023 Provinciale staten en Waterschapsverkiezingen en door de val van het kabinet zijn er op 22 november 2023 vervroegde Tweede Kamerverkiezing geweest. De totaal gemaakte kosten in 2023 bedragen bijna €150.000 (Programma 1: product 033 Verkiezingen). Als er voldoende in de reserve zat dan zou deze €150.000 uit de reserve gehaald zijn. Per 1 januari 2023 zat er €48.916 in de reserve, daar is in 2023 nog €35.382 aan toegevoegd (de normale jaarlijkse toevoeging). In totaal zat er dus €84.298 in de reserve. Een reserve mag nooit negatief zijn. Er is dus €84.298 uit de reserve gehaald. De reserve is daarmee per 31 december 2023 leeg.	-84.298
Totaal onttrekkingen:	-84.298
<i>Reserve Sociaal domein</i>	

Onttrekking: conform bestaand beleid is het saldo (werkelijke kosten ten opzichte van begrote kosten) van het Sociaal domein vereffend met deze reserve. Het beschikbare saldo in de reserve was niet voldoende om het negatieve saldo van 2023 te dekken. Per eind 2023 is de reserve dan ook leeg.	-357.849
Totaal onttrekkingen:	-357.849
<i>Reserve Ontwikkelingsfonds</i>	
Onttrekking: bij de bestemming van het rekeningresultaat is het verlies van het project Sanering Sluisstraat onttrokken uit de reserve Ontwikkelingsfonds	-123.824
Onttrekking: er is een aanvullend budget beschikbaar gesteld van €100. 000 als voorbereidingskrediet voor de uitvoering van het procesvoorstel haalbaarheidsonderzoek locatie IJsbaanterrein i.v.m. het project verduurzaming sportaccommodaties (raadsbesluit mei 2023).	-100.000
Totaal onttrekkingen:	-223.824
<i>Reserve Onderhoud vaarwegen</i>	
Conform de begroting is aan deze reserve het jaarlijkse bedrag van € 90.000 toegevoegd	90.000
Totaal toevoegingen:	90.000
Conform het bestaand beleid zijn de werkelijke gemaakte kosten in 2023 voor het baggeren aan deze reserve onttrokken	-40.756
Totaal onttrekkingen:	-40.756
<i>Reserve Speelplaatsen</i>	
Het reguliere begrote bedrag is aan de reserve toegevoegd	60.000
Totaal toevoegingen:	60.000
De werkelijk gemaakte kosten zijn onttrokken volgens bestaand beleid	-75.885
Totaal onttrekkingen:	-75.885
<i>Reserve Zaanbrug</i>	
Toevoeging: Deze reserve is bedoeld om afschrijvingslasten van de Zaanbrug te dekken zodat deze lasten niet op het begrotingssaldo drukken. Om dit te waarborgen moet de hoogte van deze reserve gelijk te zijn aan de verwachte kosten voor de bouw van de Zaanbrug. In 2023 is het beschikbaar gestelde krediet voor de Zaanbrug verhoogd met €1,2 miljoen (inflatie), dus is deze reserve met hetzelfde bedrag verhoogd. In 2024 starten we met de jaarlijkse afschrijving van de Zaanbrug (in 25 jaar).	1.200.000
Totaal toevoegingen:	1.200.000

<i>Reserve Duurzaamheid</i>	
Onttrekking: De raad heeft in september 2019 €285.000 beschikbaar gesteld om ten laste van de reserve Duurzaamheid voor 3,5 jaar een programmamanager Duurzaamheid en Klimaat aan te trekken. De kosten hiervoor voor 2023 zijn €30.357, welke aan de reserve zijn onttrokken. Het jaar 2023 is het laatste (halve) jaar dat deze kosten voor de duurzaamheidsmanager uit deze reserve gedekt worden.	-30.357
Onttrekking: er wordt vanuit deze reserve jaarlijks €25.000 beschikbaar gesteld voor duurzaamheidsinitiatieven, in 2023 is hiervan voor €5.533 gebruik gemaakt.	-5.533
Onttrekking: wijkuitvoeringsplannen Plaszoom & Molenbuurt.	-13.000
Onttrekking: een zonne-energiesysteem voor het zwembad.	-1.750
Totaal onttrekkingen:	-50.640
<i>Egalisatiereserve leges omgevingsvergunningen</i>	
Toevoeging: in het Najaarsbericht 2023 is de Egalisatievoorziening leges omgevingsvergunningen omgezet in een Egalisatiereserve. De reden is dat we niet voldeden aan de eisen die gesteld worden aan het hebben van een voorziening. Per 1 januari 2023 zat er nog €172.720 in de voorziening. Deze is in 2023 uit de voorziening gehaald en aan deze reserve toegevoegd.	172.720
Toevoeging: deze reserve heeft ook als doel het begrotingsrisico te beperken van uitgestelde legesopbrengsten van grote projecten. De begrote toevoeging aan de reserve kan ingezet ter dekking van deze vertraagde legesopbrengst. We verwachtte in 2023 een grote piek aan leges omgevingsopbrengsten. In de primaire begroting 2023 waren er 5 grote projecten geraamd om in 2023 tot legesvergunning te komen: de projecten Gele Lisstraat, Wormervelden, Braak/Rietlanden, Veerdijk 44 en de Zaandriehoek. In het Najaarsbericht 2023 zijn de legesopbrengsten van 4 van deze 5 grote projecten al uitgesteld naar 2024 en is de begrote legesopbrengst daarop bijgesteld. Nu het jaar 2023 voorbij is blijkt ook de bouwvraag van het 5e grote project (Zaandriehoek) niet in 2023 te zijn geweest maar eveneens uitgesteld naar 2024. Voor grote projecten blijft het moment van legesopbrengst lastig in te schatten. We zijn daarin afhankelijk van de planning van de partij die de aanvraag indient. Daarnaast hebben we te maken met (steeds veranderende) milieuwetgeving. We hebben €274.200 minder leges opgehaald dan begroot. Dit nadeel (Programma 1) is verrekend met de begrote toevoeging aan de reserve (Programma 40), dus het effect op de exploitatie is nul. Er was begroot €432.500 toe te voegen. Maar omdat er minder legesinkomsten zijn is er €158.300 toegevoegd (€274.200 minder dan begroot)	158.300
Totaal toevoegingen:	331.019
<i>Reserve Bestuurlijke toekomst</i>	
Deze reserve is nieuw gevormd naar aanleiding van het collegeprogramma 2022-2026. De financiële mutaties die uit dit collegeprogramma volgden zijn verwerkt in de 1e begrotingswijziging van 2023 (raad nov 2022). Hierin staat dat er in 2023 €50.000 wordt toegevoegd aan deze reserve (en in 2024 nogmaals €50.000).	50.000
De raad heeft al eerder (Najaarsbericht 2021) €25.000 beschikbaar gesteld voor de kosten die gemaakt worden in het kader van de bestuurlijke toekomst. Het restant van dat budget is via de reserve 'Nog uit te voeren werken' gereserveerd. Eind 2022 was er nog €15.315 over van dit budget. Dit bedrag is in 2023 vanuit de reserve 'Nog uit te voeren werken' overgeheveld naar de nieuwe reserve 'Bestuurlijke toekomst'.	15.315
Totaal toevoegingen:	65.315
<i>Reserve Inflatiearmoede</i>	

Toevoeging: de in de decembercirculaire 2022 ontvangen rijks gelden voor deel 1 van de Energietoeslag 2023 is toegevoegd aan deze reserve (via de resultaatbestemming 2022, raad juli 2023).	282.848
Toevoeging: het restbudget Energietoeslag 2022 (€35.524) is aan deze reserve toegevoegd (via de resultaatbestemming 2022, raad juli 2023).	35.524
Toevoeging: in de decembercirculaire 2023 ontvingen we deel 2 van de Energietoeslag 2023. Ook deze gelden zijn toegevoegd aan de reserve.	592.370
Totaal toevoegingen:	910.742
Onttrekking: nagekomen energietoelagen 2022	-15.600
Onttrekking: energietoelagen 2023	-296.200
Onttrekking: buurtcamping (deze zijn betaald uit de €50.000 die de raad middels amendementen beschikbaar gesteld heeft om vooruitlopend op besluitvorming rond het nieuw te ontwikkelen armoedebeleid maatwerk te kunnen bieden).	-5.640
Onttrekking: maatwerkkosten (deze zijn betaald uit de €50.000 die de raad middels amendementen beschikbaar gesteld heeft om vooruitlopend op besluitvorming rond het nieuw te ontwikkelen armoedebeleid maatwerk te kunnen bieden).	-16.746
Totaal onttrekkingen:	-334.187

Voorzieningen

	2023	2022
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	1.811.103	1.734.628
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.405.753	2.763.671
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	2.579.125	2.467.966
Totaal	6.795.981	6.966.265

Het verloop van de voorzieningen in 2023 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Voorzieningen	Saldo 01-01- 2023	Toevoegingen 2023	Vrijgevallen bedragen 2023	Aanwendungen 2023	Saldo 31-12- 2023
<i>Voorzieningen ter egalisering van de kosten</i>					
Meerjaren onderhoudsplan (MOP) gebouwen	1.509.063	334.180		234.210	1.609.033
Onderhoud gymnastiekrichting	32.888	12.533	34.521	10.901	0
Bruggen en kunstwerken	192.676	180.704		171.310	202.070
Totaal	1.734.628	527.417	34.521	416.421	1.811.103

Voorzieningen	Saldo 01-01- 2023	Toevoegingen 2023	Vrijgevallen bedragen 2023	Aanwendungen 2023	Saldo 31-12- 2023
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>					
Pensioenen wethouders	2.416.809	133.015	149.236	138.998	2.261.590
Wachtgelden (voormalig) wethouders	168.142		33.615	30.454	104.073
Personele maatregelen	0				0
Verlofsparen	6.000	2.694			8.694
Vervroegd pensioen (RVU)	0	31.397			31.397
Egalisatie leges omgevingsvergunningen	172.720		172.270		0
Totaal	2.763.671	167.106	355.121	169.452	2.405.753
<i>Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven</i>					
Egalisatie riolering	2.467.966	111.159			2.579.125
Egalisatie afval	0				0
Totaal	2.467.966	111.159	0	0	2.579.125
Totaal voorzieningen	6.966.265	805.682	389.642	585.873	6.795.981

Hieronder volgt een toelichting op de aard en reden van iedere voorziening:

Meerjarenonderhoudsplan (MOP) gebouwen

Voor de gemeentelijke panden zijn allemaal afzonderlijke onderhoudsplannen opgesteld. In 2019 zijn deze MOP's geactualiseerd, en hebben op dit moment een looptijd tot en met 2040. Iedere 4 jaar zullen deze MOP's weer opnieuw tegen het licht worden gehouden, en waar nodig budgetten worden bijgesteld.

Onderhoud gymnastiekinrichting

Deze voorziening is in 2012 ingesteld voor de gymnastiekinrichting in de gymzalen die de gemeente beheert. Dit onderhoudsplan had een looptijd tot en met 2020. In 2021 zou er een nieuw onderhoudsplan worden opgesteld, dit is echter niet gebeurd door de extra werkzaamheden die op ons afkwamen in verband met de Oekraïne crisis en personeelsverloop. Het nieuwe onderhoudsplan is ook niet in 2023 opgesteld. Een voorziening moet een onderbouwing hebben (onderhoudsplan/beheerplan). Omdat deze onderbouwing ontbreekt hebben de voorziening in 2023 laten vrijvallen.

Bruggen en kunstwerken

Deze voorziening is ingesteld bij de begroting 2018 naar aanleiding van het nieuwe beheerplan Civieltechnische kunstwerken en dient om schommelingen in onderhoudswerkzaamheden te egaliseren. De bruggen en duikers zijn opnieuw geïnspecteerd in 2021. Dit geeft een gewijzigd

onderhoudsprogramma 2021-2024 met als resultaat een kostenverhoging vanaf 2021. De gemiddelde onderhoudskosten zijn gestegen met €72.333, van €108.371 naar €180.704 (Kadernota 2021).

Pensioenen wethouders

De omvang van deze voorziening dient gelijk te zijn aan de toekomstige pensioenverplichtingen van de huidige en de gewezen wethouders. Dit geldt voor zowel de reeds pensioengerechtigde wethouders als de nog niet pensioengerechtigde wethouders. Hiervoor wordt per persoon door een extern bureau een actuariële waardeberekening opgesteld waarin rekening wordt gehouden met verwachte levensduur, de eventuele partner, de (variabele) pensioengerechtigde leeftijd en de te hanteren rekenrente. Daarmee is zichtbaar voor welk bedrag oud- en zittende wethouders pensioen hebben opgebouwd. Een vertrokken wethouder kan op elk moment verzoeken om de waarde van zijn pensioen over te dragen aan een ander pensioenfonds. Dit maakt de pensioenverplichtingen direct opeisbaar en dienen daarom in een voorziening aanwezig te zijn op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV). Er zijn ook organisaties die gemeenten de mogelijkheid bieden zich hiervoor te verzekeren. Deze optie zou weliswaar incidentele toevoegingen en onttrekkingen in de voorziening voorkomen, maar zorgt voor een structurele last in de exploitatie en dient dan ook gedekt te worden met structurele baten. Dit laatste is de motivatie om de pensioenverplichting in een voorziening te reserveren en de grote, niet beïnvloedbare, fluctuaties te accepteren. Vanaf 2023 is er een reserve ingesteld om fluctuaties in deze voorziening te egaliseren.

Wachtgelden (voormalig) wethouders

Begin 2022 waren er geen betalingsverplichtingen, daarom was de voorziening leeg. Als gevolg van de verkiezingen in maart 2022 is er een nieuw college gevormd met als gevolg wachtgeldverplichtingen in verband met de vertrekkende collegeleden. Deze voorziening wordt (verplicht) gevormd met de *maximale* wachtgeldverplichtingen. Wachtgeldverplichtingen zijn afhankelijk van het inkomen van de voormalige wethouders. Periodiek beoordelen we de hoogte van de voorziening en laten we vrijvallen wat de maximale verplichting overschrijdt.

Verlofsparen

In de cao hebben medewerkers vanaf 2022 de mogelijkheid om opgebouwde bovenwettelijke verlofuren om te zetten naar verlofsparen. Deze verlofspaaruren kunnen op een later moment worden gebruikt om bijvoorbeeld een sabbatical te nemen. Het hebben van deze voorziening is een verplichting.

Vervroegd pensioen (RVU)

Het doel van deze voorziening is te voldoen aan de verplichting om voor personeel die met vervroegd pensioen gaat geld te reserveren. Het besluit om met vervroegd pensioen te gaan moet voor het eind van het jaar liggen. De werkelijke datum van het vervroegd pensioen is niet van belang. We zijn verplicht direct een voorziening te maken voor de gehele looptijd van het vervroegd pensioen (dus tot aan de AOW-gerechtigde leeftijd).

Egalisatie leges omgevingsvergunningen

Het primaire doel van deze voorziening was de legesopbrengsten te spreiden over latere begrotingsjaren omdat de baten vooruitgaan aan de lasten (ambtelijke uren en/of inhuur na aanvraag omgevingsvergunning). Daarnaast heeft deze voorziening nog een ander nut, namelijk het begrotingsrisico beperken van uitgestelde legesopbrengsten van grote projecten. De begrote toevoeging aan de voorziening kan ingezet ter dekking van deze vertraagde legesopbrengst. Bij een voorziening moeten we toekomstige lasten die hier betrekking op hebben goed kunnen onderbouwen. Dat was bij deze voorziening niet mogelijk, daarom zijn wij genoodzaakt deze voorziening om te zetten in een reserve. We hebben de raad hierover ingelicht in het Najaarsbericht 2023.

Egalisatie riolering

Deze voorziening is in 2014 nieuw gevormd, en is ontstaan uit een verplichting van het BBV om deze gelden voortaan in een voorziening beschikbaar te houden in plaats van in een egalisatiereserve. Deze voorziening heeft als doel om de ontvangen rioolheffingen en de daarbij behorende uitgaven voor riolering te egaliseren. Deze gelden mogen niet voor andere zaken worden gebruikt.

Egalisatie afval

Deze voorziening is eveneens in 2014 nieuw gevormd, en is ontstaan uit een verplichting van het BBV om deze gelden voortaan in een voorziening beschikbaar te houden in plaats van in een egalisatiereserve. Deze voorziening heeft als doel om de ontvangen afvalstoffenheffingen en de daarbij behorende uitgaven voor afval te egaliseren. Deze gelden mogen niet voor andere zaken worden gebruikt.

De toevoegingen en onttrekkingen groter dan € 25.000 worden hieronder toegelicht:

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	
Pensioenen wethouders	
Toevoeging: conform begroting	105.317
Toevoeging: ingehouden pensioenpremies 2023	27.698
Onttrekking: De voorziening valt deels vrij naar aanleiding van de actuele actuariële waardeberekeningen van de wethouders en oud-wethouders. Omdat de pensioenen per direct opeisbare verplichtingen zijn moet de hoogte van de voorziening volgens de financiële richtlijnen verplicht gelijk zijn aan deze waardeberekeningen. De oorzaak van deze vrijgevallen gelden is voornamelijk het gevolg van de hogere (verplichte) rekenrente. Deze vrijval is in de egalisatiereserve gestort.	-149.236
Er is aan pensioenen oud-wethouders een bedrag uitbetaald van:	-138.474
Wachtgelden (voormalig) wethouders	
Onttrekking: vrijval (de voorziening wordt jaarlijks bijgesteld tot de maximaal te verstrekken wachtgelden)	-33.615
De werkelijk betaalde wachtgelden in 2023:	-30.454
Vervroegd pensioen (RVU)	
Toevoeging: In het Najaarsbericht 2023 zijn gelden gereserveerd in verband met personele aangelegenheden. Deze gelden waren (onder andere) bedoeld voor de vorming van deze (verplichte) voorziening Vervroegd pensioen. We zijn verplicht een voorziening te maken voor de gehele looptijd van het vervroegd pensioen (dus tot aan de AOW-gerechtigde leeftijd).	31.397
Egalisatie omgevingsvergunningen (opgeheven)	
Onttrekking: de voorziening is opgeheven in 2023 omdat deze niet voldoet aan de gestelde richtlijnen (BBV). De voorziening is omgezet in een reserve (de reserve heeft hetzelfde doel: begrotingsrust, spreiding van opbrengsten grote projecten over meerdere jaren en risicoverlaging bij uitstel van legesopbrengst grote projecten).	-172.720

Onderhoudsegalisatievoorzieningen	
Meerjaren Onderhoudsplannen gemeentelijke gebouwen	
In totaal is in 2023 aan deze voorziening MOP's toegevoegd (conform begroting):	334.180
In 2023 bedroegen de uitgaven aan onderhoud van de diverse gebouwen:	-234.210

Onderhoud gymnastiekinrichting (opgeheven)	
Toegevoegd conform begroting	12.533
In 2023 bedroegen de uitgaven aan onderhoud gymnastiekinrichting	-10.901
Onttrekking: de voorziening is opgeheven in 2023 omdat deze niet voldoet aan de gestelde richtlijnen (BBV): het ontbreken van een onderhoudsplan/beheerplan. De voorziening is eind 2023 nul.	-34.521
Bruggen en kunstwerken	
Conform begroting wordt jaarlijks aan deze voorziening toegevoegd:	180.704
De werkelijke kosten in 2023 m.b.t. bruggen en kunstwerken:	-171.310

Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven

Egalisatie riolering	
Toevoeging egalisatievoorziening riolering	111.159

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De vaste schulden bestaan uit langlopende geldleningen en waarborgsommen. In de tabel hieronder staan de totale mutaties per onderdeel.

Langlopende leningen	2023	2022
Saldo begin boekjaar	17.285.994	15.340.225
Reguliere aflossingen	-1.155.047	-1.054.231
Vervroegde aflossing	0	0
Opgenomen leningen	0	3.000.000
Saldo einde boekjaar	16.130.947	17.285.994

Alle langlopende leningen zijn bij de Bank Nederlandse Gemeenten afgesloten.

De totale rentelast voor het jaar 202 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt: €221.717.

Van de verplichtingen met een looptijd langer dan één jaar moet in 2024 een bedrag van €955.868 worden afgelost aan de leningverstrekker.

Waarborgsommen	2023	2022
Saldo begin boekjaar	5.842	6.295
Terugbetaalde / afgewikkelde waarborgsommen	0	454
Ontvangen waarborgsommen	0	0
Saldo einde boekjaar	5.842	5.842

B. VLOTTENDE PASSIVA

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vlottende schulden bestaan uit kasgeldleningen, bank- en girosaldi en overige schulden.

Kasgeldleningen

Per eind 2023 hadden we geen kasgeldlening lopen.

Liquide middelen

De post liquide middelen (negatieve banksaldi) is samen met de saldi aan de debetzijde (positieve banksaldi) van de balans uiteengezet in de Liquide middelen onder de Vlottende Activa. Totale negatieve banksaldi per ultimo 2023 bedroeg €483.

Overige schulden

De post overige schulden betreft facturen die betrekking hebben op 2023 maar begin 2024 zijn betaald. Hieronder volgt een uitsplitsing van de overige schulden in crediteuren, schulden aan openbare lichamen, te betalen pensioenpremies, te betalen belastingen en sociale premies.

Overige schulden	31-12-2023
Crediteuren	2.663.072
Schulden aan openbare lichamen	2.142.307
Te betalen pensioenpremies	11.906
Te betalen belastingen	43.111
Te betalen sociale premies	1.042
Totaal	4.861.439

Overlopende passiva

Verplichtingen die een volgend jaar tot betaling komen

Hieronder vallen de transitorische lasten (zaken waarvoor we in 2024 nog facturen verwachten, van zaken die in 2023 zijn uitgevoerd), de transitorische rente (rente over het jaar 2023, welke we in 2024 moeten betalen) en de overige nog te betalen kosten. Hieronder volgt een uitsplitsing van deze balanspost.

Verplichtingen die een volgend jaar tot betaling komen	31-12-2023	31-12-2022
Transitorische lasten	546.875	422.307
Transitorische rente	96.067	105.036
Project Neck Zuid	389.151	389.151
Overige nog te betalen kosten	67.196	124.073
Totaal	1.099.288	1.040.657

Voorschotbedragen ontvangen van Europese en Nederlandse overheidslichamen

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Voorschotbedragen overheid	Instantie	Stand 31-12-2022	Toevoegingen 2023	Vrijgevallen bedragen 2023	Stand 31-12-2023
Vooruitontvangen van Rijksoverheid					
Vooruitontvangen OAB-gelden (onderwijsachterstandenbeleid)	Ministerie OCW	703.209	405.098	-166.627	941.680
Spuk-gelden btw Sport*	Ministerie VWS	1.175		-1.175	0
Voorschot Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers 2021 (TOZO)	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	126.366	79.715	-126.366	79.715
Regeling reductie energiegebruik (RRE) (gezamenlijke subsidieaanvraag gemeente Wormerland, Oostzaan, Beemster en Waterland)	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	0	0	0	0
Specifieke uitkering onderwijsroute	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	14.019	14.792	-14.019	14.792
Specifieke uitkering Wet inburgering 2021 (jaar 2022)	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	53.183	176.781	-126.614	103.350
Specifieke uitkering Lokale Energieaanpak (LAI)	Ministerie van Ondernemend Nederland	0	232.854	0	232.854
Totaal		897.952	909.240	-434.801,00	1.372.391

Voorschotbedragen overheid	Instantie	Stand 31-12-2022	Toevoegingen 2023	Vrijgevallen bedragen 2023	Stand 31-12-2023
Vooruitontvangen van overige Nederlandse overheden					
Vooruitontvangen subsidie voor het project 'Recreatieve voorzieningen - waterrecreatie Wormer- en Jisperveld' (80% ontvangen in 2021)	Provincie Noord-Holland	14.792	0	0	14.792
Spuk coronatoegangsbewijscontrole (CTB) 2022	Ministerie Justitie en Veiligheid	46.838	0	-1.260	45.578
Regievoering uitbreiding station Wijdewormer en aanleg tracé Wijdewormer-Baanstee	Provincie Noord-Holland	0	30.000	0	30.000
Totaal		61.630	30.000	-1.260	90.370
Totaal		959.582	939.240	-436.061	1.462.761

*Specifieke uitkering Sport: de beginbalans 2023 was een 'nog te betalen', dus is verantwoord op de passivakant van de balans. Het eindsaldo van 2023 is een nog te ontvangen en is daarom verantwoord op activazijde van de balans.

Overige Vooruitontvangen bedragen die t.b.v. de volgende begrotingsjaren komen

Hieronder vallen alle overige overlopende passiva die ten laste komen van volgende begrotingsjaren. Van het totaal op deze balanspost nog te betalen bedrag (€2.853.863) is €1.699.487 terug te betalen aan het rijk i.v.m. teveel ontvangen Oekraïnegelden. Dit betreft voornamelijk het teveel ontvangen voorschot transitiegeld (100% declarabel).

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

Aan de passivazijde van de balans is buiten de balanstelling het bedrag vermeld waarvoor aan diverse rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verleend, als ook de langlopende contracten van materiële omvang.

De **gewaarborgde geldleningen** zijn als volgt samengesteld:

Waarborgen en garanties	Hoofdsom leningen	Bedrag restschuld 31-12- 2023 voor 100%	Percentage borgstelling	Gegarandeerd door gemeente 3 1-12-2023 (risico)	Gegarandeerd door gemeente 3 1-12-2022 (risico)
Voor 100% gegarandeerde geldleningen, volledig geborgd door WSW (geen risico)	10.000.000	10.000.000	100%	0	0
Voor 50% gegarandeerde leningen, volledig geborgde geldleningen door WSW (geen risico)	42.587.747	41.031.468	50%	0	0
Voor 100% gewaarborgde geldleningen overig	4.941.246	3.305.907	100%	3.305.907	3.451.924
Voor 50% gewaarborgde geldleningen overig	0	0	50%	0	0

Waarborgen en garanties	Hoofdsom leningen	Bedrag restschuld 31-12-2023 voor 100%	Percentage borgstelling	Gegarandeerd door gemeente 3 1-12-2023 (risico)	Gegarandeerd door gemeente 3 1-12-2022 (risico)
Gewaarborgde geldleningen overig (diverse borgingspercentages)	619.000.000	566.152.000	div. %	3.906.422	4.624.958
Totaal	676.528.993	620.489.375		7.212.329	8.076.882

Er zijn in 2023 geen betalingen door de gemeente Wormerland verricht in verband met deze garantstellingen.

Langlopende contracten van materiële omgang

Hieronder volgt een overzicht van langlopende contracten van substantiële aard. Dit overzicht is niet uitputtelijk.

Contract	Som van jaarlijkse verplichting vanaf 2024
Accountantsdiensten	28.727
Onderhoud installaties	11.040
Huur sport, cultuur, volksgezondheid	348.438
Onderhoud openbare ruimtes	477.585
Uitbestede werkzaamheden belastingen	387.000
Volksgezondheid	807.061
Ophalen en verwerken huisvuil	1.994.728
Uitbestede werkzaamheden inkoopondersteuning	98.545
Uitbestede werkzaamheden woningurgenties	30.474
Eindtotaal	4.183.598

Overzicht stand van zaken investeringskredieten

Hieronder ziet u een overzicht van de investeringskredieten.

Omschrijving krediet	Begroot	Uitgegeven	Restant	%oversch rijding	Wanneer gereed?	Toelichting
Vervanging Zaanbrug 2012	8.470.632,00	159.893,56	8.310.738,44		2024	De brug is gereed en per 15 januari 2024 in gebruik genomen.
Uitvoeringsplan recreatie en toerisme basis	114.083,00	1.180,00	112.903,00		2025	Er vallen meerdere projecten uit het uitvoeringsprogramma onder dit krediet. De projecten worden gefaseerd opgepakt en uitgevoerd.
Wezenland wegen	3.239.000,00	64.424,85	3.174.575,15		2025	Dit project is vertraagd i.v.m. problemen met de kapvergunning. De wijk valt onder de Wet Natuurbescherming en daarvoor was een uitgebreid onderzoeks traject nodig m.b.t. de bomen.
Verkeerslichten Bartelsuisbrug	75.000,00	91.093,08	-16.093,08	21%	2023	De verkeerslichten zijn compleet vervangen en voorzien van een vaste stroomkabel en datakabel. Dit geeft een robuuste installatie die ook voorzien is van LED lampen. De overschrijding is ontstaan door extra werkzaamheden ten gevolge van de watervergunning en een onvoorziene bodemsanering. Dit heeft ook meer huur gekost van de tijdelijke verkeerslichten.
Fietspad Nieuweweg, opnieuw aanleggen	0,00	7.520,00	-7.520,00	nvt	2024	Er loopt nog een subsidietraject bij de vRA. Uitbetaling is in juli 2024.
Koningsvarenstraatduiker 2020	88.000,00	0,00	88.000,00		2025	Samen met de 2e Koningsvarenstraatduiker moet deze duiker worden vervangen. Redenen voor de vertragingen is het koppelen van de vernieuwing aan de 2e duiker i.v.m. de kosten en het onderzoeken naar welke vorm de nieuwe duiker kan krijgen in het kader van de waterhuishouding. Dit jaar zal gestart worden met de voorbereiding. De uitvoering zal naar verwachting in 2025 starten.
Vervanging Veenmospadbrug (2022)	29.000,00	0,00	29.000,00		2025	De brug is enige jaren terug deels vernieuwd vanwege de toenmalige slechte staat. Er moet nog worden onderzocht of we kunnen volstaan met een gedeeltelijke vernieuwing. De werkzaamheden zullen naar verwachting in 2025 plaatsvinden.
Vervanging Welverbrug Jisp	58.300,00	11,50	58.288,50		2024	De vervanging van de brug is uitgesteld vanwege het budget dat in de begroting van 2024 moest worden aangevuld. Op dit moment wordt het bestek afgerond. Aansluitend zal het werk worden aanbesteed. Naar verwachting zal het werk in de tweede helft van 2024 worden uitgevoerd.
Vervanging 2e Koningsvarenstraatduiker	172.000,00	0,00	172.000,00		2025	Samen met de 1e Koningsvarenstraatduiker moet deze duiker worden vervangen. Redenen voor de vertragingen is het koppelen van de vernieuwing aan de 2e duiker i.v.m. de kosten en het onderzoeken naar welke vorm de nieuwe duiker kan krijgen in het kader van de waterhuishouding. Dit jaar zal gestart worden met de voorbereiding. De uitvoering zal naar verwachting in 2025 starten.
Renovatie en restauratie Raadhuisbrug Jisp	195.000,00	0,00	195.000,00		2024	Het grootschalig onderhoud is uitgesteld vanwege het budget dat in de begroting van 2024 moest worden aangevuld. Op dit moment wordt het bestek afgerond. Aansluitend zal het werk worden aanbesteed. Naar verwachting zal het werk in de tweede helft van 2024 worden uitgevoerd.
Spijkerboorbrug, vervanging technische installatie	74.200,00	35.915,00	38.285,00		2024	Een deel van de renovatie van technische installatie van de Spijkerboorbrug is in 2023 uitgevoerd. Een ander deel van de werkzaamheden wordt in het eerste kwartaal van 2024 gedaan, voor de aanvang van het vaarseizoen.
Bluspomp Burgerhulpverleningspost Oostknollendam	40.000	0	40.000		2024	Bluspomp moet nog worden aangeschaft.
Dienstauto BOA	36.000,00	34.574,51	1.425,49		2024	End december 2023 is de auto aangeschaft. De fase van afronding aanschaf en het aanbrengen van striping volgt in Q1 2024.
Beschoeiingen Kethuisterrein	33.000,00	0,00	33.000,00		2024	Gereed in 2024
Beschoeiingen 2021	206.000,00	133.177,35	72.822,65		2024	Gereed in 2024
Noorderweg IWW beschoeiing	65.000,00	0,00	65.000,00		2025	Gereed in 2025
Wezenland beschoeiing	59.000,00	0,00	59.000,00		2024	Gereed in 2024
Beschoeiingen 2023 (achterstallig onderhoud)	141.000,00	0,00	141.000,00		2025	Gereed in 2025
Aanleg riolering buitengebied 2014 (GRP 2013-2017)	229.200,00	0,00	229.200,00		2024	Gereed in 2024
(GRP 2018-2023) Vrijerv. riool Nieuw buurt Jisp'23	0,00	0,00	0,00		2025	Gereed in 2025
(GRP 2018-2023) Gemalen bouwkundig 2018	35.025,00	20.000,00	15.025,00		2024	Gereed in 2024
(GRP 2018-2023) Gemalen E/M 2021	43.563,00	0,00	43.563,00		2024	Gereed in 2024
(GRP 2018-2023) Gemalen E/M 2022	174.252,00	0,00	174.252,00		2025	Gereed in 2025
(GRP 2018-2023) Gemalen E/M 2023	43.563,00	5.240,00	38.323,00		2024	Gereed in 2024
(GRP 2018-2023) Drukiolering E/M 2018	25.096,00	0,00	25.096,00		2024	Gereed in 2024
(GRP 2018-2023) Drukiolering E/M 2019	30.116,00	10.000,00	20.116,00		2024	Gereed in 2024
(GRP 2018-2023) Drukiolering E/M 2020	135.520,00	0,00	135.520,00		2025	Gereed in 2025
(GRP 2018-2023) Drukiolering E/M 2022	55.212,00	0,00	55.212,00		2026	Gereed in 2026
(GRP 2018-2023) Drukiolering E/M 2023	20.077,00	0,00	20.077,00		2027	Gereed in 2027
Wezenland riolering	250.000,00	22.768,36	227.231,64		2024	Afhandeling kapvergunning
GRP 2024	1.446.900,00	0,00	1.446.900,00		2024	Controle concept WRP
Wezenland openbaar groen	435.000,00	12.297,00	422.703,00		2024	Groot onderhoud is nog niet gestart.
Herstel muren begraafplaats	30.000,00	11.455,00	18.545,00		2024	Eerste deel is gereed, restant in 2024.
Audio Visueel systeem raadzaal basis	251.000,00	4.270,25	246.729,75		2024	In 2023 werd een krediet beschikbaar gesteld voor de aanbesteding van een vernieuwd audiovisueel systeem ten behoeve van de raadsvergaderingen. De voorbereidingen op deze aanbesteding zijn gestart in december 2023, maar de uitvoering loopt door in 2024.
HerbestratingTorensloot-Zuid	844.000,00	45.774,00	798.226,00		2024	Uitvoering nov 2024 t/m apr 2025
Openb. groen, Herinrichten Torensloot-Zuid	69.000,00	5.210,00	63.790,00		2025	HR start Q2 2024, gereed Q4 2024
(GRP 2018-2023) Vrijervakiool Torensloot Zuid'18	1.189.000,00	285.848,48	903.151,52		2024	Roofase Q3 2024 gereed

Programmarekening 2023

Waar gaat het over?

Onderstaand treft u een overzicht aan van de baten en lasten, samengevat per programma. De verschillen tussen realisatie en begroting zijn verklaard bij de programmaverantwoording.

Overzicht van baten en lasten

Toelichting op onderstaande tabel:

In het Najaarsbericht 2023 verwachtten we een negatief jaarrekeningresultaat van € 1.200.545 (kolom 'Begroting 2023 incl. wijz.'). Nu blijkt het jaarrekeningsaldo €2.625.032 positief (kolom 'Realisatie 2023'). Ten opzichte van hetgeen we verwachtten is het saldo dus €3.825.577 positiever dan begroot (laatste kolom). Een uitsplitsing van de oorzaak van dit verschil vindt u in het volgende hoofdstuk 'Begrotingsafwijking en rechtmatigheid'.

Exploitatie	Rekening 2022	Primaire begroting 2023	Begroting 2023 incl. wijz.	Rekening 2023	Afwijking budget 2023
01 Dienstverlening					
Lasten	1.836.977	4.705.196	2.493.771	2.468.269	-25.502
Baten	770.098	3.123.088	1.484.382	1.203.521	-280.861
Totaal 01 Dienstverlening	-1.066.879	-1.582.108	-1.009.389	-1.264.748	-255.359
02 Ruimtelijke ontwikkeling					
Lasten	969.134	761.825	1.016.602	1.120.935	104.333
Baten	56.519	54.142	39.790	61.548	21.758
Totaal 02 Ruimtelijke ontwikkeling	-912.615	-707.683	-976.812	-1.059.387	-82.575
03 Sociaal domein					
Lasten	18.510.552	14.464.401	23.547.793	19.757.060	-3.790.733
Baten	6.587.145	3.635.073	11.280.487	9.083.995	-2.196.492
Totaal 03 Sociaal domein	-11.923.407	-10.829.328	-12.267.306	-10.673.066	1.594.240
04 Maatschap.participatie: sport, welzijn en onderwijs					
Lasten	4.568.252	4.677.835	5.428.786	5.432.322	3.536
Baten	1.095.106	876.209	1.507.406	1.638.647	131.241
Totaal 04 Maatschap.participatie: sport, welzijn en onderwijs	-3.473.146	-3.801.626	-3.921.380	-3.793.675	127.705
05 Leefomgeving					
Lasten	11.061.767	11.961.303	12.718.836	12.308.982	-409.854
Baten	5.760.671	5.774.616	7.059.344	5.753.678	-1.305.666
Totaal 05 Leefomgeving	-5.301.097	-6.186.687	-5.659.492	-6.555.304	-895.812
06 Bestuur en organisatie					
Lasten	8.048.638	7.246.924	7.876.731	7.358.799	-517.932
Baten	32.706.432	31.668.449	33.621.795	34.959.997	1.338.202
Totaal 06 Bestuur en organisatie	24.657.794	24.421.525	25.745.064	27.601.198	1.856.134
Saldo baten minus lasten	1.980.650	1.314.093	1.910.685	4.255.018	2.344.333
40 Mutaties in reserves					
Onttrekkingen	2.530.219	342.201	2.670.425	3.963.795	1.293.370
Stortingen	3.168.895	1.449.123	5.781.655	5.593.781	-187.874
Totaal 40 Mutaties in reserves	-638.676	-1.106.922	-3.111.230	-1.629.986	1.481.244
Totaal mutaties in reserves	-638.676	-1.106.922	-3.111.230	-1.629.986	1.481.244
Gerealiseerd resultaat	1.341.975	207.171	-1.200.545	2.625.032	3.825.577

Begrotingsafwijking en rechtmatigheid

Analyse van de afwijkingen ten opzichte van de begroting

Het werkelijke jaarrekeningresultaat 2023 is €2.625.032 positief. Ten opzichte van het negatieve begrotingssaldo in het Najaarsbericht 2023 ad €1.200.545 is het jaarrekeningresultaat €3.825.577 positiever dan verwacht. Hieronder is een tabel opgenomen met de verschillen tussen de begroting inclusief wijzigingen en de werkelijkheid. Alleen verschillen groter dan €25.000 worden genoemd. Verschillen die gecompenseerd worden door een hogere of lagere onttrekking uit een bijbehorende reserve zijn niet meegenomen. Ook hogere (of lagere) lasten die direct verband houden met hogere (of lagere) inkomsten, zijn uit de tabel weggelaten.

Programma	Product	Effect	Bedrag €	Inc /str.	Toelichting
Actueel begrotingssaldo		Nadeel	-1.200.545		Begrotingssaldo Najaarsbericht 2023.

Programma	Product	Effect	Bedrag €	Inc /str.	Toelichting
1. Dienstverlening	Dienstverlening algemeen	Voordeel	40.810	str.	Uitvoering van Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT).
2. Ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ordening	Nadeel	-131.547	inc.	Project sanering Sluisstraat (€58.135) en project Sportaccommodaties (€66.578).
3. Sociaal domein	Integrale aanpak	Voordeel	25.059	inc.	De rijks gelden Robuust rechtbeschermingssysteem zijn niet uitgegeven.
	Inkomensvoorziening	Nadeel	-330.336	inc.	Meer bijstandsgerechtigden, hogere bemiddelingskosten naar werk (loonkostensubsidies).
	Armoedebeleid	Nadeel	-51.661	inc.	Dit betreft voornamelijk hogere bijzondere bijstand t.o.v. begroot
	Participatie	Voordeel	199.403	inc.	Weinig besteed uit het participatiebudget voor langdurige re-integratietrajecten (Meer inzet op direct plaatsbaren). Ten tweede zijn de kosten voor statushouders vooral uit Specifieke Uitkering bekostigd. Ten derde zijn subsidies ontvangen niet begroot waren.
	WMO	Nadeel	-513.489	inc.	Door een toename in hulp bij het huishouden, begeleiding en dagbesteding.
	Oekraïne	Voordeel	3.017.697	inc.	Afrekening rijks gelden 2022 en 2023.
	Jeugdhulp	Nadeel	-436.140	str.	Specialistische jeugdhulp.
4. Maatschappelijke participatie: sport, welzijn en onderwijs	Onderwijshuisvesting	Voordeel	56.928	inc.	Voornamelijk als gevolg van uitstel van het opstellen van het Integraal Huisvestingsplan (IHP)
	Leerlingenvervoer	Nadeel	-86.610	str.	Het aantal leerlingen en de tarieven van het leerlingenvervoer zijn na de aanbesteding van augustus 2022 gestegen.
	Burgerparticipatie	Voordeel	37.002	inc.	Het opstellen van het beleid voor burgerparticipatie heeft vertraging opgelopen.
5. Leefomgeving	Wegen	Nadeel	-65.321	inc.	Onvoorziene uitgaven verkeersveiligheid: 4 drempels aanleggen in Oostknollendam en 2 snelheidsdisplay plaatsen in Jisp. Ook zijn de hogere kosten Hoogheemraadschap.
	Openbare verlichting	Voordeel	40.370	inc.	Er zijn minder storingen in het eigen (stroom)net van de gemeente geweest, de kosten van de onderhoudsrondes zijn meegevalen en zijn meer schades succesvol verhaald.
	Kaden en oevers	Voordeel	33.269	inc.	Minder werkzaamheden a.g.v. de zomerschouw.
	Milieubeleid	Voordeel	78.629	str.	de GR-bijdrage ODIJmond is structureel te hoog begroot.

Programma	Product	Effect	Bedrag €	Inc /str.	Toelichting
6. Bestuur en organisatie	Raad, commissie en griffie	Voordeel	96.051	inc.	Vrijval budget door uitstel van ingebruikname van het audiovisueel vergadersysteem.
	Communicatie	Voordeel	45.790	inc.	De "Evaluatie digitale nieuwsbrief" is uitgesteld. Daarnaast is er een onderbesteding op het gebied van communicatie Sociaal Domein en de lagere kosten voor de nieuwe website.
	Organisatie	Voordeel	261.303	inc.	De reguliere bijdrage aan OVER-gemeenten wijkt nauwelijks af ten opzichte van begroot (€6.200 voordelig). Het te verklaren voordeel heeft twee oorzaken. Ten eerste zijn gezinscoaches minder uren gaan werken. Ten tweede is het budget van €200.000 'personeelspiek i.v.m. aanvragen omgevingsvergunning grote projecten' nog niet besteed.
	Algemene Uitkering	Voordeel	269.615	str./inc.	Het effect van de decembercirculaire 2023 (€809.173 positief) min rijksontvangsten voor de energietoelagen €592.307, welke gestort zijn in de reserve Inflatiearmoede.
	Financiering	Voordeel	304.204	inc.	Meer renteontvangsten dan begroot.
40. Mutaties in reserve	Reserve nog uit te voeren werken	Voordeel	471.620	inc.	Een deel van de gereserveerde budgetten uit eerdere jaren valt vrij uit deze reserve omdat er geen concreet bestedingsdoel aan ten grondslag ligt. Deze vrijval is niet begroot. De voornaamste gelden die vrijgevalen: restbudget corona, incidentele boa-gelden, inburgeringsgelden, toerismegelden.
	Reserve Sociaal domein	Voordeel	357.850	inc.	In programma 3 zijn diverse overschrijdingen. Het totaal tekort van sociaal domein was meer dan een miljoen. Dit wordt deels gedekt uit de reserve Sociaal Domein. Na deze onttrekking is deze reserve leeg per eind 2023.
Diversen	Div. verschillen <25.000	Voordeel	-105.081		
Jaarrekeningsaldo 2023		Voordeel	2.625.032		

Begrotingsrechtmatigheid

In onderstaande tabel zijn de begrotingsoverschrijdingen per programma uiteengezet en toegelicht. De begrotingsoverschrijdingen betreft het verschil tussen de werkelijke lasten en de (gewijzigde)begroting. De bedragen van deze begroting zijn inclusief de wijzigingen van het Voorjaarsbericht, Najaarsbericht en eventuele andere begrotingswijzigingen. Door middel van het vaststellen van de jaarrekening worden de overschrijdingen door uw raad geaccepteerd.

Exploitatie	Begroting 2023 incl. wijz.	Rekening 2023	Afwijking budget 2023	Onrechtmatigheid	
01 Dienstverlening					
Lasten	2.493.771	2.468.269	-25.502	25.502	onderschrijding op de lasten
Baten	1.484.382	1.203.521	-280.861	280.861	onderschrijding op de baten
Totaal 01 Dienstverlening	-1.009.389	-1.264.748	-255.359	306.363	
02 Ruimtelijke ontwikkeling					
Lasten	1.016.602	1.120.935	104.333	104.333	overschrijding op de baten
Baten	39.790	61.548	21.758	21.758	overschrijding op de baten
Totaal 02 Ruimtelijke ontwikkeling	-976.812	-1.059.387	-82.575	126.091	
03 Sociaal domein					
Lasten	23.547.793	19.757.060	-3.790.733	3.790.733	onderschrijding op de lasten
Baten	11.280.487	9.083.995	-2.196.492	2.196.492	onderschrijding op de baten
Totaal 03 Sociaal domein	-12.267.306	-10.673.066	1.594.240	5.987.225	
04 Maatschap.participatie: sport, welzijn en onderwijs					
Lasten	5.428.786	5.432.322	3.536	3.536	overschrijding op de lasten
Baten	1.507.406	1.638.647	131.241	131.241	overschrijding op de lasten
Totaal 04 Maatschap.participatie: sport, welzijn en onderwijs	-3.921.380	-3.793.675	127.705	134.777	
05 Leefomgeving					
Lasten	12.718.836	12.308.982	-409.854	409.854	onderschrijding op de lasten
Baten	7.059.344	5.753.678	-1.305.666	1.305.666	onderschrijding op de baten
Totaal 05 Leefomgeving	-5.659.492	-6.555.304	-895.812	1.715.520	
06 Bestuur en organisatie					
Lasten	7.876.731	7.358.799	-517.932	517.932	onderschrijding op de lasten
Baten	33.621.795	34.959.997	1.338.202	1.338.202	overschrijding op de baten
Totaal 06 Bestuur en organisatie	25.745.064	27.601.198	1.856.134	1.856.134	
40 Mutaties in reserves					
Onttrekkingen	2.670.425	3.963.795	1.293.370	1.293.370	ongeautoriseerde reservemutaties
Stortingen	5.781.655	5.593.781	-187.874	187.874	ongeautoriseerde reservemutaties
Totaal 40 Mutaties in reserves	-3.111.230	-1.629.986	1.481.244	1.481.244	
				11.607.354	

Toelichting

2. Ruimtelijke ontwikkeling

Deze begrotingsoverschrijding bestaat uit een overschrijding op het project sanering Sluisstraat (€58.135) en een nadeel op het project Sportaccommodaties (€66.578).

4. Maatschap.participatie: sport, welzijn en onderwijs

Deze overschrijding wordt onder andere veroorzaakt door de niet-begrote specifieke uitkering hebben ontvangen voor energie van het zwembad van €83.775 (MEOS). Deze rijksvergoeding hebben we doorgestort naar het zwembad. Zowel de baten als de lasten waren niet begroot.

Kredieten

Het investeringskrediet voor de verkeerslichten bij de Bartelsluisbrug ad €75.000,00 is met €16.093 overschreden (21%). De verkeerslichten zijn compleet vervangen en voorzien van een vaste stroomkabel en datakabel. Dit geeft een robuuste installatie die ook voorzien is van ledlampen. De overschrijding is ontstaan door extra werkzaamheden ten gevolge van de watervergunning en een onvoorzien bodemsanering. Dit heeft ook meer huur gekost van de tijdelijke verkeerslichten.

Daarnaast is een overschrijding van €7.520 te melden op het investeringskrediet Opnieuw aanleggen fietspad Nieuweweg. Er loopt nog een subsidietraject bij de Vervoerregio Amsterdam (VRA).

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college

De baten, lasten en de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten, lasten en balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, misbruik- en oneigenlijk gebruikcriterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruikcriterium zijn nageleefd.

Dit houdt in dat de verantwoorde baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting, verordeningen en bepalingen in de relevante wet- en

regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 19 december 2023 vastgestelde normenkader de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad vastgesteld en bedraagt 3% van de totale werkelijke lasten inclusief toevoegingen aan de reserves (3% van €51.671.358) en is daarmee vastgesteld op €1.550.141.

Bevindingen

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium	
1A Overschrijding lasten programma's	€107.869
1B. Overschrijding investeringsbudgetten	€23.613
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	€1.481.244
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het algemeen bestuur zijn gemeld	€10.018.241
<i>Totaal begrotingsonrechtmatigheden</i>	€11.630.967
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€11.630.967
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering)	€0
Voorwaardencriterium	
Onduidelijkheid	€469.211
M&O criterium	
Geen bevindingen	€0

In de kadernota rechtmatigheid geeft de commissie BBV aan dat het oordeel moet zijn gebaseerd op de bruto begrotingsonrechtmatigheden. Vanuit dat standpunt is sprake van onrechtmatigheden in de verantwoorde baten en lasten alsook de balansmutaties boven de grens. Het dagelijks bestuur heeft van €11.630.967 (zie onder 1 t/m 3) aan begrotingsonrechtmatigheden een bedrag van €11.630.967 (zie onder 4) aangemerkt als zijnde wat past binnen het vooraf gestelde beleid. Het resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden van €0 (zie onder punt 5) behoeft geen verder toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering.

Overzicht van incidentele baten en lasten

In dit overzicht van baten en lasten zijn de volgende bedragen in 2023 van incidentele aard:

Programma	baten	lasten
03 Sociaal domein	2.964.139	
05 Leefomgeving		65.321
06 Bestuur en organisatie	889.911	31.397
Saldo incidenteel programma 1 t/m 6	3.854.050	96.718
40 Mutaties in reserves	3.936.594	5.593.781
Saldo incidenteel incl. mutaties in reserves	7.790.644	5.690.499
Saldo incidenteel incl. mutaties in reserves	2.100.145	

Toelichting:

Het saldo van lasten en baten van incidentele aard dat ten laste komt van de exploitatie is €2.696.890. We lichten hieronder de grote verschillen per programma toe.

Programma 3:

De afrekening van de Oekraïnegelden 2022 en 2023 zijn afgerekend. Het saldo valt vrij in 2023.

Programma 5:

Er zijn in 2023 onvoorziene uitgaven de verkeersveiligheid: 4 drempels aanleggen in Oostknollendam en 2 snelheidsdisplays plaatsen in Jisp. Een incidentele last van €65.321.

Programma 6:

In 2023 is een incidentele last ontstaan door de vorming van een voorziening voor Vervroegd Pensioen van €31.397. Daarnaast zijn er nog incidentele baten als gevolg van verkoop van woningen aan de Zandweg (€889.911).

Programma 40:

Alle mutaties in reserves zijn in bovengenoemd overzicht als incidentele baten en lasten opgenomen, behalve de jaarlijkse onttrekking van €27.201 als dekking voor de kapitaallasten van de brandweerkazerne.

Overzicht van de aanwending van het bedrag voor Onvoorzien

Het in de begroting door de gemeenteraad beschikbaar gestelde budget voor onvoorziene zaken bedroeg tot en met 2018 €51.117. In de begroting 2019 is dit voor de jaren 2019 tot en met 2021 verlaagd met €25.000 tot een begroot bedrag van €26.117. In de raad van november 2021 is deze verlaging met €25.000 vanaf 2022 structureel geworden. De oorzaak van deze verlaging was het ombuigingsbesluit om tot een sluitende meerjarenbegroting 2022-2025 te komen. Het structurele budget vanaf 2022 voor onvoorziene zaken is dus nu €26.117.

In 2023 is dit budget gebruikt voor de onverwachte schade die zomerstorm Poly heeft veroorzaakt (€9.936) en er is een gift verstrekt aan giro 555 t.b.v. de aardbeving Turkije en Syrië (€16.381). Hiermee is het volledige budget onvoorzien in 2023 gebruikt.

Bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting

Er zijn in het jaar 2023 geen winsten gemaakt die vallen onder de Vennootschapsbelasting. Er is dan ook geen Vennootschapsbelasting verschuldigd over het afgelopen jaar.

Wet Normering Topfunctionarissen (WNT)

Waar gaat het over?

Per 1 januari 2013 is de Wet Normering Topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de gemeente Wormerland van toepassing zijnde regelgeving. Het algemene bezoldigingsmaximum in 2023 voor de gemeente Wormerland is €223.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13de maand van de functievervulling.

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	R.Kool	I.P. Vrolijk
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12	01/01- 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	77,78%	88,89%
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 93.380	€ 83.708
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.086	€ 13.204
<i>Subtotaal</i>	€ 108.466	€ 96.912
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 173.499	€ 198.225
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 108.466	€ 96.912
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022		
bedragen x € 1	R.Kool	I.P. Vrolijk
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	77,78%	88,89%
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 91.227	€ 80.872
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.644	€ 13.790
<i>Subtotaal</i>	€ 106.871	€ 94.662
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 168.005	€ 192.002
Bezoldiging	€ 106.871	€ 94.662

Naast de vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2023 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

1b Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12.
N.v.t

1c Toezichthoudende topfunctionarissen.

N.v.t.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van €1.900 of minder.

N.v.t.

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan €1.900.

N.v.t.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan €1.900 waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is.

N.v.t.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van €1.900 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is.

N.v.t.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

N.v.t.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

N.v.t.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum te melden.

Bijlage(n)**Single information Single audit tabel (sisatabel)**

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Gemeenten	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden) Aard controle R Indicator: A13/01 € 1.260 Ja	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A13/02	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden Aard controle R Indicator: A13/03	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023 Aard controle R Indicator: A13/04 € 50.564 Ja	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A13/05	
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) Aard controle R Indicator: A16/01 € 3.814.929	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle R Indicator: A16/02 € 0	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle n.v.t. Indicator: A16/03 € 0	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten Aard controle R Indicator: A16/04 € 1.352.603	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie Aard controle R Indicator: A16/05 € 0	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) Aard controle R Indicator: A16/06 € 21.672
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO Aard controle R Indicator: A16/07 € 0	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) Aard controle R Indicator: A16/08 € 6.930	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07 en 08 Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09 € 5.196.134	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10 € 6.596.293		
JenV	A18B	Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's (SiSa tussen medeoverheden) SiSa tussen medeoverheden	Naam veiligheidsregio Aard controle n.v.t. Indicator: A18B/01	Naam kostensoort Aard controle n.v.t. Indicator: A18B/02	Besteding per kostensoort (jaar T) Aard controle R Indicator: A18B/03			
			1 50624 Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland	Meerkosten coördinerende gemeente	€ 1.410			
			2	Hotels/centra				
			3	Overige specifieke meerkosten				
			4	Overige Meerkosten				
			Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld				
			Aard controle n.v.t. Indicator: A18B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: A18B/05				
			Ja					

FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021)	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle D2 Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06
			3	37	12	13	Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2
		Wijziging keuze per (2023/2024)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
				Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)	Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10	
		Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08					
		2023	Nee	124.888	124.888	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
		Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
		Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
		Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13	Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/14	Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/15	Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/16	Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/17
		€ 407.423	€ 408.402	€ 27.036	€ 27.036	€ 199	€ 199	€ 199
		Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
		Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal PVA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PVA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PVA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
		Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23
		Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal	Totaal	Totaal
		Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling
		Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/24	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/25	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/26	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/27	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/27	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/27
						€ 559.546	€ 559.546	€ 559.546

BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Aard controle R Indicator: C55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Aard controle R Indicator: C55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06
		111		€ 15.635	€ 15.635	31	€ 4.277	€ 4.277
		Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07	Aard controle R Indicator: C55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09			
		55		€ 17.707	€ 25.965			
		Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
		324		835	0	0	0	72
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02				
		€ 1.862		Nee				

BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: C92/01</i>	Bedrag doorgeschoven naar t+1 <i>Aard controle R Indicator: C92/02</i>	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03</i>	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de informatiepunten in de gemeente behandeld is <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04</i>	Aantal gebruikte leermiddelen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05</i>	
			€ 16.046	€ 0	1	52	1	
BZK	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: C94/02</i>	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...] <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03</i>	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 <i>Aard controle R Indicator: C94/04</i>	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en <i>Aard controle R Indicator: C94/05</i>	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen <i>Aard controle R Indicator: C94/06</i>
			1 LAI23-03508907	€ 0	0	0	0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)		
			<i>Aard controle R Indicator: C94/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: C94/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: C94/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C94/10</i>		
			1	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voorschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>	
			€ 166.628	€ 0	€ 0	€ 0	€ 184.194	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/09</i>		
			1 060880 Gemeente Wormerland					
			2					
			100					

OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	
			€ 26.250	€ 0	€ 0	€ 0	€ 95.781	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09		
			1 060880 Gemeente Wormerland	€ 0	060880 Gemeente Wormerland	€ 0		
			2					
			10					
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SISa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 061980 Gemeente Dijk en Waard	IENW/BSK-2022/205550	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2					
			20					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1 061980 Gemeente Dijk en Waard	IENW/BSK-2022/205550	Nee			
			2					
			20					
EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T) : kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T) : overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: F28/01	Aard controle R Indicator: F28/02	Aard controle R Indicator: F28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04	Aard controle R Indicator: F28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07					
			Nee					

OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	
			€ 26.250	€ 0	€ 0	€ 0	€ 95.781	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09		
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SISa tussen medeoverheden)	1 060880 Gemeente Wormerland	€ 0	060880 Gemeente Wormerland	€ 0		
			2					
			10					
			Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkningsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 061980 Gemeente Dijk en Waard	IENW/BSK-2022/205550	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2					
			20					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkningsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	1 061980 Gemeente Dijk en Waard	IENW/BSK-2022/205550	Nee			
			2					
			20					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkningsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13		
			1 061980 Gemeente Dijk en Waard	IENW/BSK-2022/205550	niet van toepassing 2023	Nee		
			2					
			20					
			Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T) : kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T) : overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: F28/01	Aard controle R Indicator: F28/02	Aard controle R Indicator: F28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04	Aard controle R Indicator: F28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06
Classificatie:			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07					
			Nee					

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 3.303.037 Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07	€ 4.680 Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08	€ 176.268 Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09	€ 1.111 Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10	€ 37.628 Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11	€ 0 Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 20.521 Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	€ 0 Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14	€ 0	€ 186.076	€ 0	€ 0
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente Aard controle R Indicator: G3/01	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/02	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/03	Besteding (jaar T) Bob Gemeente Aard controle R Indicator: G3/04	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/05	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 35.000 BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/07	€ 0 BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/08	€ 408 BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/09	€ 0 BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G3/10	€ 0 Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	€ 0
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 4.188	€ 707
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 31.606	€ 1.555
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 28.386	€ 4.559	€ 695
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 4.002	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 4.017	€ 0	€ 0
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 36.405	€ 40.353	€ 2.957
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/08	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/09	Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6 Totaal	0	0	N.v.t.		
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kijwtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kijwt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kijwtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
6 Totaal	0	0	0					

SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente <
-----	-----	--	---

VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02</i>	<i>Gerealiseerd</i> <i>Aard controle R Indicator: H8/03</i>	<i>Gerealiseerd</i> <i>Aard controle R Indicator: H8/04</i>	<i>Gerealiseerd</i> <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05</i>	<i>Gerealiseerd</i> <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06</i>
			1 1042220	€ 18.858	€ 0	€ 0	€ 0	€ 18.858
			2					
			3					
			4					
			Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08</i>				
			1 1042220	Ja				
			2					
			3					
			4					
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle R Indicator: H12/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12/04</i>		
			€ 10.000	€ 10.000	Ja	Ja		

VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?		
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06		
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 11.810	€ 11.810	€ 0	€ 11.810	Ja		
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 81.310	€ 61.118	€ 16.262	€ 61.118	Ja		
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 18.170	€ 19.044	€ 0	€ 19.044	Ja		
			4 Kansrijke Start	€ 13.627	€ 0	€ 2.725	€ 0	Ja		
			5 Mentale Gezondheid	€ 6.359	€ 1.699	€ 1.272	€ 1.699	Ja		
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 15.899	€ 7.970	€ 3.180	€ 7.970	Ja		
			7 Valpreventie	€ 46.787	€ 1.772	€ 9.357	€ 1.772	Ja		
			8 Leefomgeving	€ 9.085	€ 7.303	€ 1.782	€ 7.303	Ja		
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 2.271	€ 0	€ 454	€ 0	Ja		
			10 Versterken sociale basis	€ 33.160	€ 32.372	€ 788	€ 32.372	Ja		
			11 Mantelzorg	€ 9.085	€ 9.085	€ 0	€ 9.085	Ja		
			12 Eén tegen eenzaamheid	9085	€ 2.045	€ 1.817	€ 2.045	Ja		
			13 Welzijn op recept	€ 4.997	€ 5.304	€ 0	€ 5.304	Ja		
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 2.271	€ 2.271	€ 0	€ 2.271	Ja		
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 8.086	€ 8.806	€ 0	€ 8.806	Ja		
			Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?						
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08						
			1 Lokaal Sportakkoord	Ja						
			2 Brede regeling combinatiefuncties	Ja						
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	Ja						
			4 Kansrijke Start	Ja						
			5 Mentale Gezondheid	Ja						
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	Ja						
			7 Valpreventie	Ja						
			8 Leefomgeving	Ja						
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	Ja						
			10 Versterken sociale basis	Ja						
			11 Mantelzorg	Ja						
			12 Eén tegen eenzaamheid	Ja						
			13 Welzijn op recept	Ja						
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Ja						
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	Ja						
			Eindverantwoording (Ja/Nee)							
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/09							
			Nee							

VWS	H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	Beschikingsnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H31/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/02	Aard controle R Indicator: H31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/05	
			SPUKNEAS230025	€ 3.760	€ 4.803	Ja		

VWS	H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	Beschikkingnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen		
				Automatisch berekend	Automatisch berekend		
			Aard controle n.v.t. Indicator: H32/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/03		
			MEQZ23028	€ 85.396	€ 51.033		
			Naam zwembad	Totale verlening per zwembad (jaar T)	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee)	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: H32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/05	Aard controle R Indicator: H32/06	Aard controle D1 Indicator: H32/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/08
		1	Het Zwet	€ 85.396	€ 51.033	Ja	
		2					
		20					

Taakvelden

Waar gaat het over?

Vanuit de BBV is een overzicht met saldi per taakveld verplicht gesteld. De taakvelden zijn voor alle decentrale overheden gelijk, en dit overzicht is bedoeld om landelijke vergelijkingen te kunnen maken.

Taakvelden Rekening 2023	Rekening 2023
Geen Taakveld	0
0.1 Bestuur	-1.236.439
0.10 Mutaties reserves	-1.629.986
0.2 Burgerzaken	-1.174.777
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	748.248
0.4 Overhead	-6.398.671
0.5 Treasury	938.164
0.61 OZB woningen	2.822.411
0.62 OZB niet-woningen	1.028.462
0.64 Belastingen overig	-184.341
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	29.140.333
0.8 Overige baten en lasten	614.593
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.551.309
1.2 Openbare orde en veiligheid	-568.821
2.1 Verkeer en vervoer	-2.311.007
2.4 Economische havens en waterwegen	195.590
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	22.680
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-14.314
3.4 Economische promotie	93.269
4.1 Openbaar basisonderwijs	78.141
4.2 Onderwijshuisvesting	366.954
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-755.446
5.1 Sportbeleid en activering	-97.720
5.2 Sportaccommodaties	-371.590
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-273.888
5.5 Cultureel erfgoed	-113.430
5.6 Media	-293.936
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.518.639
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.167.403
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.525.938
6.3 Inkomensregelingen	-1.999.477
6.4 WSW en beschut werk	92.573
6.5 Arbeidsparticipatie	-130.450
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.833.697
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	1.720.744
6.71B Begeleiding (WMO)	922.669
6.71C Dagbesteding (WMO)	457.600
6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	59.299
6.72A Jeugdhulp begeleiding	2.063.677
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	996.430
6.73A Pleegzorg	76.529
6.73B Gezinsgericht	24.280
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	192.736
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	204.190
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	120.625
6.82A Jeugdbescherming	907.030
7.1 Volksgezondheid	-777.607
7.2 Riolering	0
7.3 Afval	-136.305
7.4 Milieubeheer	-707.295
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-334.162
8.1 Ruimte en leefomgeving	-624.881
8.3 Wonen en bouwen	138.021
Gerealiseerd resultaat	2.625.032

Afkortingenlijst

Bijlage - Afkortingenlijst

AKCI-subsidie	Subsidie m.b.t. Advies Klimaatneutraal en Circulair Inkopen
AOH	Achterstallig onderhoud
AOV	Algemeen Ouderen Vervoer
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BABS	Buitengewoon Ambtenaar van de Burgerlijke Stand
BAG	Basisadministratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Besluit bijstandverlening zelfstandigen
BCF	BTW-Compensatiefonds
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BRO	Basisregistratie Ondergronden
BRP	Basisregistratie personen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
B&W	Burgemeester en Wethouders
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CAR	Construction All Risk
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CO2	Koolstofdioxide
CPA	Centrale Post Ambulancevervoer
CPB	Centraal PlanBureau
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EMU	Europese Monetaire Unie
ENSIA	Invoeren van Eenduidig Normatief Single Information Audit
EZK	Het Ministerie van Economische zaken en Klimaat
EZW	Energiebedrijf Zaanstreek-Waterland
fido	Financiering decentrale overheden
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens
GGD	Gemeenschappelijke GezondheidsDienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GR	Gemeenschappelijke regeling
GVVP	Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan
HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
HVC	Huisvuil Centrale
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IKC	Integraal Kindcentrum
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Zelfstandigen
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
ISW	Interregionaal Samenwerkingsverband
JOP	Jongeren Ontmoetings Plaats
KCC	KlantContactCentrum
MFA	Multifunctionele accommodatie
MIP	Meerjaren Investerings Plan (openbare werken)
MJP	Meerjarenplan
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MOP	Meerjarig Onderhoudsplan
MRA	Metropoolregio Amsterdam
NPO	Nationaal Programma Onderwijs

NUP	Nationaal Uitvoeringsprogramma
ODIJmond	Omgevingsdienst IJmond
Ogc	Ondergrondse container
OOV	Openbare Orde en Veiligheid
OV	Openbare verlichting
OZB	Onroerend Zaak Belasting
pgb	persoonsgebonden budget
PO	Primair onderwijs
PPS-constructie	Publiek-private samenwerkingsverbanden
PUN	Paspoortuitvoeringsregeling
RES	Regionale energiestrategie
RUD	Regionale uitvoeringsdienst
RWBB	Roerende Woon-en Bedrijfsruimte Belasting
Scwo	Stichting Sociaal Cultureel Wormer en Omstreken
SMW	School Maatschappelijk Werk
SOK	Samenwerkingsovereenkomst
SVn	Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (Corona-crisis)
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VANG	Van afval naar grondstof
VHROSV	Volkshuisvesting Ruimtelijke ordening en Stedelijke Vernieuwing
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet onderwijs
VrZW	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VVI	Vuilverbrandingsinstallatie
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wajong	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
Wha	Woonhuisaansluiting
Wkb	Wet kwaliteitsborging bouw
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Woo	Wet Open Overheid
WOZ	Waardering onroerende zaken
WPG	Wet Publieke Gezondheid
Wro	Wet ruimtelijke ordening
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WWB	Wet Werk en Bijstand
13-6-2023	

